

Богомил Райнов

Денят не си личи по заранта

ПЪРВА ГЛАВА

Не знам как е по другите етажи на този живот, но отдавна съм се убедил, че на нашия етаж историите, които почват добре, са доста повече от ония, които завършват добре. Изобщо на нашия етаж поговорката, че денят се познава от заранта, не е много на почит. Колкото повече се трупат годините, толкова повече се убеждаваш, че ведрата заран не предвещава непременно хубав ден.

Разбира се, нашата работа е такава, че трябва да предвиждаш всичко и да си носиш чадър даже когато небето е безоблачно. С две думи, работиш по грижливо обмислен план, въоръжен с всевъзможни запасни варианти, за в случай че нещата не се развият тъй, както очакваш. Само че тръгнат ли нещата наопаки, нищо чудно да се окаже, че тъкмо необходимият вариант ти липсва. Налага се да сменяш посоката насам и натам, да импровизираш и да дерайлираш от сигурните релси на плана в несигурните мрачини на риска. А когато си принуден да вземаш бързи решения под дулото на една заплаха, шансовете да сгресиш неимоверно нарастват.

Автострадата Брюксел-Лиеж, по която се движа в момента, е тъй широка и удобна, че ти е просто скучно да държиш кормилото, и вероятно тъкмо скуката ме кара да предъвквам горните размисли, които не са нито особено интересни, нито твърде нови. Професионални размисли, машинални размисли, лишени дори от обичайната нотка на горчивина. Защото в случая операцията е вече зад гърба ми и тя е била осъществена почти по разписание, което – както вече споменах – не става всеки ден.

Напрежението и опасностите са отминали назад. Напред е пътят на спокойното завръщане. Две хиляди километра път, колкото да снижиш волтажа на нервната си инсталация и наново да откриеш, че животът не е толкова лош. Почти редовен белгийски паспорт, добра кола с изправен мотор, най-сетне – хубаво време, искам да кажа, достатъчно влажно и облачно, за да не завриш от жегата. Какво повече?

Влагата и хладината донейде омекотяват миризмата на бензиновите изпарения, които съвременното човечество е свикнало да диша вместо въздух. За да я омекотя още повече, запалвам поредната цигара и се опитвам да не мисля за нищо друго извън особеностите на пътната обстановка.

Широката монотонна писта на автострадата е обилно украсена с баналната символика на шосейните знаци и разсеяният ми поглед се насочва върху един от тях: нож, вилица, а отдолу – 2 км, което на нормален език означава, че ако търся ресторант, имам всички шансове да го намеря съвсем наблизко. Часът за закуска отдавна е минал, а този за обед още не е дошъл, но понеже закуската и тая заран съм я спестил, възниква въпросът дали не бих могъл да ускоря обед.

Отпускам леко педала на газта, щом забелязвам в далечината ресторанта. Няма как да не го забележа, понеже той не се гуши нейде край пътя, а е възседнал самия път – дълга бетонена постройка с кръгли прозорци като на параход, прехвърлена подобно на мост над автострадата, сякаш не е заведение за хранене, а надлез.

Намалявам, прочее, скоростта и добре, че намалявам, защото точно до отклонението, водещо към ресторанта, е застанал човек, който ми прави знак да спра. Човекът не ми е съвсем непознат. Това е Борислав.

Последните дни имахме обща работа с Борислав, обаче още предната вечер бяхме си казали сбогом и до скоро виждане, без много да вярваме в последното пожелание. А ето че то се сбъдва прекалено скоро. Толкова скоро, та когато зървам приятеля ми да стърчи край шосето, усещам как едно познато до втръсване чувство на тягост се разлива коварно в гърдите ми. Така е на нашия етаж. Дори да си завършил с успех операцията, една инфекция все пак не е изключена като послеслов.

Спирам за миг, колкото да дам възможност на Борислав да се настани до мене, сетне рязко подкарвам и включвам касетофона. Този номер с касетофона, както е известно, се прави, за да се затрудни евентуалното подслушване, макар че по моему това е вятър работа при наличната техника за очистване на звукозаписа от паразитни шумове.

– С какво ще ме зарадваш? – питам, додето басът на покойния Армстронг заглушава шума на мотора.

– Извънредно нареждане от Центъра. Трябва да измъкнеш Радев от Мюнхен.

– Кой Радев?

– Петко Земляка бе. Не го ли помниш?

Как няма да го помня, след като сме работили заедно. Помня го като Земляка, но съм го забравил като Радев. Нисък, мургав, с прошарена коса, някак тъжно лице и вечния навик да нарича всекиго „земляк“. Не бих се учудил, ако и към баварците се обръща с привичното „а бе, земляк!“...

Карам бавно в най-дясната писта, предназначена за костенурки

като мене, и наблюдавам с едно око в огледалото пейзажа зад нас, додето Борислав излага случая с обичайния си лаконизъм:

– Радев се е занимавал с някои емигранти. Те го надушват, устройват му едно кално улично сбиване, скалпват му едно левашко обвинение за въоръжено нападение и пускат подире му полицията. Нашият успява да се изплъзне и вместо да се прибере в хотела, изчезва в тълпата. Твоята задача е да го откриеш.

– Дребна работа – кимам. – Мюнхенската тълпа едва ли възлиза на повече от милион и половина души.

Дребна или не, обаче усещам, че оная тягост в гърдите е почнала да се разсейва. Добре поне, че другото зад гърба ни е приключено. А колкото до новото, дето току-що е изскочило пред тебе... Едно отминава, идва друго. На нашия етаж е така.

– Ще го търсиш в Кауфхоф – чувам гласа на Борислав, борец се с баса на Сачмо. – Там някъде трябва да се навърта. Там се е срещал с връзката си, Лазаров – знаеш го нали, – значи, там е единственото място, където очаква, че ще го потърсим.

– Защо Лазаров не го потърси?

– Защото Лазаров са го забъркали в същата каша още по-зле: задържан е.

– По кое време са се срещали в Кауфхоф?

– Това са го уточнявали помежду си. Ще видиш и ще чакаш.

– За да му кажа здрасти...

– Може и нищо да не му казваш. Достатъчно е да му предадеш паспорта с нова самоличност. Паспортът е вече готов. Ще го получиш във Висбаден. Запиши адреса в главата си.

Борислав произнася бавно съответния адрес и аз, преди да го запиша в главата си, го повтарям гласно, за да не стане някоя грешка. После заключавам:

– Закъсал е, завалията.

– Не чак толкова, колкото ти беше закъсал в Копенхаген – припомня Борислав, който е от хората, дето винаги те успокояват с това, че от лошото има и по-лошо.

– Копенхаген ли? Не разбирам за какво говориш.

– И не помниш да си бил някога в тоя град.

– Може и да съм бил. Забравил съм.

– Ако наистина си забравил, значи добре си. Хубаво щеше да бъде, ако можехме да изтриваме с гума лошите спомени.

– За какво ще ги трием. Нали това ни е имуществото.

– Точно това имущество ми развали съня. Трябва да е от възрастта.
 – Не е от възрастта – поклащам глава. – Петко Земяка е от нашия набор, а нищо не му тежи.
 – Да, той е добре с нервите – съгласява се Борислав.
 – В смисъл, че изобщо е лишен от тях. Сигурно се е успал оная заран, когато господ е раздавал нервите.

– Късметлия.
 – Както се е успал и на следващата заран, когато са раздавали въображение. Шляпа си така по света, без нерви и без въображение.
 – Ако питаш мене, то е едно и също: нервите идат от въображение-то. Нямах ли едното, нямах и другото. А почнеш ли да си представяш какво може да се случи и как ще се случи, значи зле си.

Известно време в колата се чува само дрезгавият речитатив на Сачмо, който, без да си поема дъх, минава от Хело, Доли към Мики Месер. Гледката в огледалото не съдържа нищо тревожно. Зад гърба ни на неравни интервали се появяват коли, сетне се изравняват с нас и отминават. До ушите ми достига сякаш отдалеч гласът на Борислав:

– Не е ли време да свиеш в някое отклонение и да ме върнеш? Нямам намерение да минавам границата.

– Не бой се, няма да те прекарвам през границата – промърморвам разсеяно.

Съвсем разсеяно, защото в момента съм зает да правя тъкмо това, което не би трябвало да правя: представям си какво може да се случи. Именно: не чертая план и не обмислям действия, а само си представям, колкото да си гриза нервите. Борислав е прав: зле сме.

* * *

Спирам, за да обядвам, след като отдавна съм във Федералната република и след като отдавна е минало времето за обед. Това ми предоставя привилегията да се шири в полуразен ресторант и да бъда обслужван без излишно бавене.

Седя край огромната витрина с изглед към близката борова гора, а вниманието ми е погълнато от свинската пържола и от миналото. Борислав си нямаше друга работа, та ми припомни оная мила датска история. Май че от времето на тази история открих, че и аз имам нерви. Преди това бях, кажи-речи, като Петко Земяка. Не че бях съвсем от дърво, но няхах навик да взимам нещата навътре.

А после дойде капанът в Копенхаген. Датската полиция ме търсеше под дърво и камък по обвинение в убийство. Агентите на ЦРУ ме

търсеха, за да ми видят сметката. Никакъв път за отстъпление. Никаква връзка с Центъра. И на всичко отгоре, тровещото съмнение, че може би Центърът отдавна вече ме е вписал в графата на предателите. Да умреш от чужд куршум и на чужда земя, това си е част от рисковете на професията, но да останеш в паметта на своите като предател...

Една агония, чието времетраене бе малко по-дълго от поносимото. Една агония, безупречно организирана от оня ужасен човек Сеймур, който и сега понякога идва да ме посети в съня ми, за да ме зарадва с думите:

– Вие нямате никакъв изход, Майкъл. Вие сте в капан. Нали знаете какво се нарича капан? Едно такова място, където входът е съвсем свободен за разлика от изхода. Не излизате, а ви изваждат, за да ви видят сметката.

Довършвам някак си порцията, като посвещавам вниманието си най-вече на картофите. Изключено е да се сетиш за Сеймур и да продължиш да се храниш с апетит. Кафето обаче ме разведрява и мислите ми се насочват към настоящето. Едно добре наситено с грижи настояще, това е най-сигурното средство срещу лошите спомени.

Мисълта, че в същия този момент Петко Земляка се крие из Мюнхен точно тъй, както аз се криех на времето в Копенхаген, ме накарва да избързам с уреждане на сметката и да потегля отново по аутобана. Нерви, нищо повече. И да натискам газта, и да не натискам – по-рано от утре заран не мога да се видя с Петко.

Пристигам във Висбаден още по светло. По стар навик най-първо минавам транзит край въпросния адрес, за да огледам мястото. Въпросната улица е встрани от центъра. Тиха уличка в тих жилищен квартал. Въпросният номер е приветлива едноетажна сграда с малка градинка. Подобни спокойни кътчета вдъхват доверие само на дебютанта. Тук рискът да бъдеш забелязан и запомнен е доста по-голям, отколкото на някой оживен булевард.

Продължавам пътя си, стигам до търговските улици в пешеходната зона и след известни усилия намирам място за паркиране в малка пресечка. Прекарвам половин час в някакво кафене, додето се посвечери, и отново потеглям с колата към съответния адрес.

Желязната вратичка на градината се оказва отключена. Влизам и натискам звънеца. Никакъв отзвук. Това не ме отчайва. Два от прозорците на къщата са осветени. Натискам пак, малко по-нахално. Този път се чува превъртането на ключ, сетне – на резе, после – на предпазна верига и на края се подава женско лице с не твърде приветлив израз.

– Хер Шмитхаген? – питам.

– Няма го.

– Но аз го търся за колата...

– Нали ви казах, няма го.

Изглежда, съм я откъснал от телевизора, защото явно не държи да продължава разговора.

– Не ви ли предупреди, че ще го търсят за колата? – упорствувам, като я гледам настойчиво.

Този настойчив поглед май че я изтръгва от телевизионната хипноза, защото промърморва:

– Всъщност, да. Каза да се обадите утре заран.

Тя вече е готова да ми хлопне вратата, ала аз я изпреварвам:

– Но защо утре заран?

– Боже мой, защото го няма – не разбрахте ли. Ще се върне чак след полунощ. Няма да дойдете да го търсите след полунощ за някаква си кола!

Тоя път вратата се затваря под носа ми и аз оставам сам да разсъждавам по това, какъв враг на добрите обноски са тия две злини – телевизорът и критичната възраст.

Утре заран, това значи най-рано към седем и нещо. Плюс петстотин километра до Мюнхен. При най-добро развитие на събитията, срещата с Петко няма да стане преди обедния час.

Излишно е да се въртя повече тук и да привличам вниманието на съседите. Поемам с колата отново към центъра, излизам на някакъв площад с църква и градинка, паркирам на първото свободно място и се оглеждам. Нощ, върволица от улични лампи и там, насреща, един червен неонов надпис: Кюраско.

Най-после нещо познато сред тази чужда обстановка. Ресторантите Кюраско са известни в целия Запад със своеобразното си меню: в тях се сервира само печено говеждо месо от специално отглеждан за целта добитък в Аржентина. Мъжко ядене, което те освобождава от необходимостта да избираш. Върху листа е изписан силуетът на едно безименно говедо, разграфено на строго номерирани части. Посочваш от коя част да ти бъде приготвен бифтекът – и толкова. Останалото време можеш да си мислиш по своите работи, вместо да водиш дълги гастрономически разговори с метр д'отела.

В тия ресторанти винаги е оживено. Но те имат и това предимство, че малките маси са разположени в сепарета, тъй че не си длъжен да слушаш околните разговори, а още по-малко – да участвуваш в тях.

След мрака и хладината на нощта заведението ме обгръща приветливо с мигащата светлина на големите червени свещи, с топлината и апетитния мирис на печено месо. Обстановката е естетично-грубовата, за да ни внуши, че сме почти в Аржентина – бели стени, черни греди, червени покривки. Поемам към вътрешността, като се озъртам за свободно място, когато чувам познат глас:

– Сам ли сте, Майкъл?

Поглеждам към съответното сепаре. Първата ми мисъл е да си кажа, че спя, и да се събудя. Втората – да се престоря на невидим.

– Сам съм, Уйлям.

– В такъв случай може да заповядате. Аз също съм сам.

И за да не помисля, че се натрапва, Сеймур добавя:

– Все едно, няма да намерите свободна маса. Тази беше последната.

Да, Сеймур. Същият, какъвто го помня от Копенхаген, и същият, какъвто го виждам в сънищата си. Леко прошарените коси, сивите хладни очи, мъжественото лице с едва уловим израз на отегчение.

Понеже няма какво друго да правя, налага се да играя на непринуденост. Сядам с царствена невъзмутимост на насрещния стол и запитвам:

– Вече поръчахте ли?

– Не. Вас чаках. – Тънките му устни отбелязват нещо като полуусмивка: – Не съм ви чакал, разбира се. Но знаете ли, Майкъл: винаги съм бил сигурен, че някой ден отново ще се видим.

– Вие ме ласкаете, Уйлям. Предполагах, че отдавна сте ме забравили.

– За мене наистина би било по-удобно да ви забравя. Обаче какво да се прави: аз никога не забравям пораженията си.

В този момент един келнер с червена жилетка и бяла престилка се приближава да приеме поръчката. Сеймур ме поглежда въпросително.

– Ако вече сте избрали, аз ще взема същото – забелязвам, за да скъся действието.

– Какво има да избирам! Филе, естествено!

И като се обръща към келнера, формулира:

– Две „бифе де ломо“, салати, бутилки червено вино.

А понеже момъкът прави опит да подхване разговор за марката и реколтата на виното, Сеймур го изпреварва:

– По ваш избор.

Онзи кима и се отдалечава. Уйлям ми предлага пакета кент и сам забучква по стар навик цигарата в десния ъгъл на устата си. Запалваме и

пушим в мълчание. Усещам, че Сеймур ме наблюдава, и на свой ред го поглеждам с установената вече непринуденост. Лицето му е сериозно, дори някак замислено, но в погледа на сивите очи се мярка весела искра.

– За да не ви развалям апетита, искам предварително да ви кажа, че онази история в Копенхаген е за мене минала работа. Вярно е, че не съм я забравил, обаче отдавна съм я погребал в архивите. Така че можете спокойно да си изядете филето, с пълната увереност, че нищо не ви заплашва.

– Не съм и очаквал друго от вас, Уйлям.

– Разбира се, ако някои инстанции научат, че продължавате да се подвизавате в тая част на света, това едва ли ще им се види приемливо. Но аз не съм шеф на тия инстанции, нито съм натоварен да се занимавам с вашия случай и в момента се намирам тук по съвсем частна работа.

– Аз също, Уйлям.

– Толкова по-добре. Нека смятаме прочее, че сме двама туристи, запознали се някога през ваканцията и срещнали се наново при една втора ваканция.

– Хубаво нещо са ваканциите – кимам. – Макар че, между нас казано, оная, първата, едва не ми костваше живота.

Той ме поглежда мълчаливо, примижал с дясното око от дима на цигарата, висяща в ъгъла на устата му. Сетне произнася с известно колебание:

– Може би е излишно да го казвам, защото няма да повярвате, но всъщност вие дължите на мене живота си, Майкъл.

– Не се и съмнявам.

– Нямам никакво намерение да ви убеждавам, но така е. Ако бях провел операцията за залавянето ви с необходимия педантизъм, вие без друго щяхте да бъдете заловен. Естествено, не можех да не я проведа, но я проведох през пръсти. Това ви спаси.

– В такъв случай не знам как да разбирам жеста ви.

– По възможно най-простия начин. Една негласна отплата за собствения ви жест, вечерта, в оная квартира. Имахте възможност да ме ликвидирате, а се задоволихте да ме приспите.

– Не допусках, че съм заслужил вашата признателност.

– Вие смятате, че моето поражение – това е вашето бягство. Поражението ми е, че не успях да ви направя свой човек. Оттам нататък вашата съдба беше без особено значение за мене. Играта, все едно, беше свършена. Какъв смисъл да ви хвърлям на зверовете.

Момъкът с червената жилетка донася двата току-що изпечени къса месо върху две дървени подложки, сервира салатите, налива вино в чашите и се отдалечава.

– Предполагам, че се храните в този тип ресторанти, понеже тук има най-малък шанс готвачите да пипат месото с ръце... – забелязвам, като си спомням обичайната му гнусливост.

– Сигурно го пипат, додето е сурово, но едва ли могат да си позволят тая фамилиарност, когато е горещо – промърморва Сеймур, като смачква угарката в пепелника.

Той се заема с филето си, отрязва късче с острия като бръснач нож, но преди да го набоде, добавя:

– Вярно е, че предпочитам този ресторант. И ако бяхте се сетили навреме за тази подробност, нашата среща едва ли щеше да се състои.

Сеймур поставя най-сетне парченцето месо в устата си и бавно, без желание, почва да дъвче.

– Нима наистина смятате, че сте ми толкова неприятен? – питам.

– Като човек – може би не чак толкова. Но като противник – положително.

Прекалено съм зает с порцията си, за да отговарям.

– Да, вие гледате да избягвате противника, Майкъл. Докато аз предпочитам да беседвам с един истински противник вместо с един фалшив приятел.

„Защото нямате истински приятели“ – понечвам да кажа, но се въздържам.

По-нататък вечерята би могла да мине в мълчание, защото, когато хората се хранят, не е прието да се бърбре прекалено. Но, първо, този човек не се храни, а като че се измъчва с яденето и, второ, той е от тези, дето пет пари не дават за туй, какво е прието и какво не е прието.

– В кой хотел сте отседнали? – пита между другото Сеймур.

– В никой. Преди малко пристигнах.

– Бих ви препоръчал „Черния козел“. Аз съм там.

– Близо ли е?

– На две крачки оттук.

Той предпазливо отпива от виното, сякаш за да провери вино ли са му сипали, или отрова.

– Предполагам, че пътувате за родината?

– Не, в обратна посока – отвърщам. – Отивам в Кьолн.

По-точно би било да се каже, че ида от Кьолн, обаче с хора като Сеймур човек никога не знае. Особено като вземе да те разпитва така,

съвсем небрежно, сякаш убива времето.

– Хм, Кьолн... Изключителна катедрала. Предполагам, че ще я посетите.

– Защо трябва да я посещавам. На катедралите това им е хубавото, че се виждат и отдалече.

– И вие сте като мене – кима американецът. – Никакви културни интереси.

Оттук нататък разговорът деградира до къси фрази без значение и до все по-дълги мълчания. Дори силното двойно еспресо не е в състояние да внесе оживление. Имам чувството, че този човек на бързото отегчение отдавна се е отегчил от присъствието ми.

– Къде е колата ви? – пита Сеймур, когато най-сетне излизаме от Кюраско.

– Отвъд пешеходната зона. Тук паркирането е истински проблем.

– Тогава ще отидем пеша до хотела, няма и сто метра дотам.

Отсядането в хотела не отговаря на първоначалния ми план, обаче аз съм вече извън релсите на плана, в смътната област на импровизациите.

„Черния козел“ се оказва действително съвсем наблизо. Човекът на рецепцията, противно на надеждите ми, оповестява, че има свободна стая.

– Ще ми дадете ли паспорта си?

В тия големи хотели е така. Оставяш паспорта, а служителят сам попълва фиша, за да те освободи от писмената работа. Подавам документа и човекът, без да ме погледне, го прибира в чекмеджето.

– Е, Майкъл, аз се оттеглям – промърморва вяло Сеймур. – В случай че не се видим утре заран, приятен път.

– На вас също – отвръщам. – Трябва да отида да докарам колата.

– Да, да, разбира се – избъбря американецът, сякаш казва „защо ме занимаваш с дреболиите си“.

Той кима леко, почти без да ме погледне, и се отправя към асансьора, докато аз поемам към изхода.

Случайна среща без значение или фатална злополука – това тепърва ще се изясни. Но ако е злополука, тя не трябва да се отрази на мюнхенската ми мисия. Може би разполагам с твърде малко време за свободни действия. А туй вече определя и характера на действията.

Излизам от хотела и тръгвам бавно по улицата, след като съм се уверил, че никой не ме следва. Сетне свивам в първата пресечка и известно време наблюдавам иззад ъгъла входа на „Черния козел“. Наистина

ником.

До площада, дето е гарирана колата ми, едва ли има повече от трисета метра, но аз утроявам разстоянието, верен на правилото, че обиколните пътища понякога са по-къси от преките. След като съм извършил всички обичайни проверки, стигам при църквата и от мрачината на градинката проучвам обстановката около колата. Тъмносивото ми БМВ кротува, свито в редицата на другите коли. Площадът в тая си част е съвсем пуст. Минава десет.

Вмъквам се в БМВ-то и с бърза маневра се изтръгвам от върволица коли, за да се насоча към вече познатия жилищен квартал. Там ме очаква същата пустош. Прозорците на съответния дом са тъмни. Впрочем не съвсем. В крайния отдясно се мяркат мъждиви цветни отблясъци, подсказващи, че телевизорът още работи.

Паркирам колата възможно по-далече от уличния флуорисцент и достатъчно близо до къщата, за да наблюдавам входа на градинката. „Ще се върне чак след полунощ“, бе казала оная, в критичната възраст. Да се надяваме, че не го е казала напосоки и че Шмитхаген още не се е прибрал. Ще се получи доста глупаво, ако той вътре спи, а аз отвън го чакам да се прибере.

Понеже няма начин да стана съвсем невидим, навлякъл съм тъмносиния си шлифер и съм се свил зад кормилото. В подобни ситуации човек трябва да се предпазва не толкова от погледа на пешеходците, които едва ли ще те забележат в полумрака, колкото от минаващите коли, дето те осветяват с фаровете си. Но редките коли префучават с пълна скорост, а пешеходци почти липсват.

„Сам ли сте, Майкъл?“

„Сам съм, Уйлям. И държа да си остана сам. Тъй че не ми натрапвайте компанията си.“

„Жалко, мислех ви за по-общителен.“

„Общителен? С вас? Я по-добре си вървете по пътя.“

Но той съвсем не бърза да си върви и продължава да ме трови с присъствието си, също както в кошмарите.

Уви, срещата в Кюраско не е кошмар. Иначе отдавна да съм се събудил. Един удар в корема, от тия, ненадейните и непозволените, това бе за мене тази среща.

И все пак Сеймур бе казал „нищо не ви заплашва“. Прекалено мило, за да звучи като истина, но би трябвало да е истина. Той не е по дребните лъжи. Те са под достойнството му. Така че въпросът остава висящ. А когато въпросът е висящ, аз действувам според принципа, че

най-лошата възможност е и най-вероятна.

Обмислям наново по-нататъшните си действия, главно за да не заспя. Часът е точно един без четвърт, когато виждам мъжа да се приближава към градинската вратичка. Този път обаче тя е заключена, тъй че додето я отключи, аз съм вече до него.

– Хер Шмитхаген...

Човекът леко трепва, но запазва присъствие на духа.

– Идвам за колата.

– В тоя час? – изпъсква полугласно непознатият, като неволно се откланя от текста на паролата.

– Идвам за сивия Мерцедес – завършвам аз акуратно своята парола.

– А вие трябваше да ме попитате...

– ... дали идвате за черното волво – допълва Шмитхаген. – Само че, боже мой, в тоя час... Вървете подире ми.

Подчинявам се, като си мисля, че в този дом името божие, изглежда, се произнася доста често и съвсем напразно. Стопанинът заобикаля сградата и ме отвежда до задния вход. Едва когато спира и бърка за ключовете, виждам смъртно лицето му – лице на възрастен човек с едър нос и хлътнали страни.

– Не мога да ви приема в къщи – предупреждава полугласно Шмитхаген, преди да превърти ключа. – Жена ми ще се събуди... ще възникнат усложнения.

– Те вече възникнаха – успокоявам го.

– Не се и съмнявам. Щом сте избрали такъв час за визити... И не стоите тук. Седнете там, в сянката, на скамейката.

„Там, в сянката“, защото, за проклетия, е изгряла луна. Целият ден бе облачно, а сега небето се е изчистило и по него самодоволно плува голям синкавобял полумесец. Настанявам се на скамейката, докато стопанинът безшумно отключва и изчезва в дома. Изпровождам го с поглед и с надеждата, че няма да събори някой стол в тъмното.

Пет минути по-късно той вече седи редом с мен, а аз прибирам във вътрешния джоб твърдия дебел плик.

– Значи, имате неприятности... – промърморва Шмитхаген, вече по-приветливо.

– Нищо фатално – отвръщам нехайно. – Казах ви го само за да имате предвид, че може пак да се обадя.

– Само не по това време, моля ви. Нашият квартал не е нощен квартал. Жена ми е нервна. Съседът страда от безсъние и любопитство. Не знам дали и в момента не наднича зад пердето...

Намекът е достатъчно прозрачен. Избъблям едно последно извинение и се отправям към колата. Не сивият мерцедес, нито черното волво, а моето вярно БМВ.

На рецепцията в „Черния козел“, точно според очакванията ми, вече е настъпила смяна на караула. Нощният дежурен посреща със сънлива учтивост обясненията ми, че се налага внезапно да замина, изважда фиша със сметката, приема парите и ми връща паспорта.

Холът е пуст. Улицата пред хотела – също. Качвам се в паркираната в съседната пресечка кола и потеглям. Естествено – не към Кьолнската катедрала.

* * *

Фаровете пробиват в мрачината един тунел от светлина и аз летя в тоя тунел вече не знам колко време под равния шум на мотора, сякаш откъснат от околния свят, и само прелитащите край мене синьобели знаци ми напомнят, че тоя околен свят още съществува: Умлайтунг – отклонение; Аусфарт – изход; Нюрнберг – 75 км.

Карам с двеста километра в час не защото бързането е особено наложително, а защото високата скорост поддържа нервното напрежение и ти пречи да заспиш на кормилото. Малко преди да стигна предградията на Мюнхен, свивам от аутобана в един страничен път, гарирам в първия паркинг до някаква борова горичка, изключвам мотора на колата и правя опит да извърша същото с мотора в главата си. Остават ми точно два часа за сън.

Първият от тия два часа май че минава в някакъв идиотски разговор.

„Сам ли сте, Майкъл?“

„Сам или не, какво ви засяга това, Уйлям?“

Постепенно обаче изглежда, че се унасям, защото когато будилникът в мозъка ми зазвънява, стрелките на циферблата върху таблото показват седем. Запалвам една цигара за разсънване и отново подкарвам към аутобана.

Пристигам в Мюнхен точно навреме. Четвърт час за едно утринно кафе, още четвърт час, за да намеря място на колата, и ето ме пред Кауфхоф, пет минути преди тържественото отваряне на вратите към съкровищата на серийната продукция.

Ако Кауфхоф беше магазинче за вратовръзки или газови запалки, работата щеше да е съвсем проста. Настаняваш се в съседство, включваш в зрителния си ъгъл тротоара пред входа и чакаш да се появи Радев.

В Кауфхоф наистина има и вратовръзки, и запалки. Бедата е, че там има още милион други неща, защото това е супермаркет на четири етажа, които е трудно дори да обходиш, камо ли да наблюдаваш.

Кауфхоф. Светът на супермаркета, призван да задоволява нуждите и да създава нови нужди. Едно необятно пиршество за тъй наречения среден глупак, един лабиринт от пътеки сред щандовете, примамващи ви с разгула на десени и асортименти, една непрестанна игра на ярките неоновни светлини, съпроводена от някоя диско-мелодия и от хипнотичните рекламни призиви на високоговорителите. Механиката на изкушението. Влизаш да си купиш ножчета за бръснене, а излизаш с цяла торба други неща, защото, преди да стигнеш до ножчетата, е трябвало да минеш край още двайсет щанда. Тайнствената сила на откривателството. На всяка крачка се сблъскваш с вещи, за чието съществуване до преди миг не си и подозирал. Динамиката на техническия прогрес. Колкото повече напредваш в това царство на изобилието, толкова по-ясно съзнаваш, че всичко, което си оставил в къщи – от будилника до пералната машина, – е безнадеждно демодирано. Новият радио-часовник те събужда с приятна мелодия, новата перална машина работи автоматично по шест различни програми, новата прахосмукачка... Какъв смисъл да продължавам – всяко ново се отличава с такива предимства пред старото, че просто те задължава да го купиш.

Въпреки че е едва девет, клиентите вече приждат към широкия вход. Стоя на сянка малко встрани от входа и оглеждам разсеяно витрината с бански костюми. Като си представиш само, че във всеки от тези костюми ще влезе по една гола жена. В момента обаче аз си представям друго. Представям си, че обикалям из този огромен бетонен кафез чак до вечерта, а Петко все го няма, и електрическите звънци зазвъняват пронизително в смисъл: хайде, измитайте се, и аз излизам на улицата, където отдавна вече ме чака един човек, но този човек не е Петко.

„Сам ли сте, Майкъл?“

Заранта е слънчева и макар да сме още в началото на юни, налице са всички изгледи денят да бъде горещ, в буквалния и преносен смисъл на думата.

Бих могъл да използвам за начало метода на елиминирането: предварително се изключват секторите, където, по едни или други причини, Земята едва ли ще се навърта. Например отделите за дамска конфекция. Да се навърташ там, значи да се набиваш в очите на хората. В тия джунгли на роклите, костюмите и полите рядко проникват мъже, а дори и да проникват, те винаги се търтят подир съпругите си. Или етажът с

килимите – прекалено пустинен, за да останеш незабелязан, в случай че се задържиш по-дълго тук. Или огромният сектор на парфюмите и козметичните препарати, където продавачките непрекъснато ти натрапват помощта си. Или подземната част с хранителните стоки, където напливът пречи да се задържиш на едно място.

Въз основа на подобни съображения значителни късове от територията на магазина отпадат като терен за изследване. Сега вниманието може да се съсредоточи върху по-малък брой сектори. Книжарският отдел. Тук е естествено хората да се застояват по-дълго, като се ровят из албумите с цветни снимки на кучета и на кинозвезди. Щандовете за сувенири. Тук също можеш да се шляеш продължително, без да предизвикваш подозрения, защото изборът на сувенири е деликатна и сложна работа, в смисъл че никога не намираш това, което търсиш. Етажът за мъжка мода, където всеки мъж е свободен да убива времето в гледане, в случай че разполага с време. Най-сетне – кафенето на горния етаж, нито твърде оживено, нито прекалено пусто, с две думи, напълно подходящо за мимолетна среща, която няма претенции да остане запечатана в паметта на човечеството или в архивите на полицията.

Елиминирането. Чудесно нещо. Метод за милиони. Теренът ми за наблюдение вече е сведен до минимум. Десетина места, пръснати из четирите етажа на магазина. Ако можеш да насека и себе си на десетина парчета, та да бъде навсякъде едновременно – всичко щеше да е наред.

Разсъждавам по тия неща, додето правя проучвателната си обиколка из етажите на супермаркета. Сетне отново заставам на пост край витрината с бански костюми. Вместо да се мъча да следя с двете си очи десет различни места, по-удобно е да се съсредоточа върху единственото място, през което Петко не би могъл да не мине. Няма начин да се намираш в Кауфхоф, без предварително да си влязъл в Кауфхоф. Входът – какъв по-сигурен контролен пункт. Пресяваш с очи навалицата, докато погледът ти падне върху някакъв тип с посивяла коса и тъжно лице. Здравсти, Земляк.

Само че входовете тук са два, без да броим служебния и оня, за приемане на стоката. Два входа на две различни улици. Ще трябва да работя с петдесет на сто вероятност за успех, мисля си, като пуша край входа и оглеждам тъпката. Освен ако намеря нещо по-приемливо от туй да вися пред единия вход, додето в същото време Петко може би излиза през другия.

Две жени, които навярно не са открили в магазина това, което са търсили, разговарят, застанали до мене:

– Най-добре да прескочим до Херти – казва едната.

– Или до другия Кауфхоф – предлага другата.

Значи има и друг Кауфхоф. Сега вече тоя вариант с дебненето по входовете и с процентите става съвсем негоден. Трябва да се намери нещо по-сигурно. Трябва разборът да почне отначало.

Безполезно е да гадаеш кое точно място Радев и Лазаров са използвали като най-удобно за среща. Такива опитни хора едва ли ще се виждат на едно и също място, защото биха могли да бъдат забелязани и запомнени. Сега се сблъскват в отдела с куфарите, а за утре си определят среща при аквариумите.

В случая това не е важно. Ситуацията се е променила, променили са се и съображенията. Въпросът е какви могат да бъдат съображенията на другия човек при така изменената ситуация. Радев ще стърчи там, където смята, че е най-вероятно да го потърсят. Не при аквариумите и червените рибки. Но може би при рибарските принадлежности. Радев е отчаян въдичар, това е известно. И когато му се полага отдых, този отдых минава в реките и в крайбрежните калища. И Радев знае, че този факт всички го знаят. И че е близко до ума да си кажат: къде по дяволите сред един огромен магазин можеш да намериш въдичаря, ако не при въдичарските принадлежности.

И така: няколко входа, две кафенета и два шанда за рибарски принадлежности. Бройката на обектите не е особено намаляла, но сега тия обекти внушават по-голяма надежда. Остава да решиш дали да ги обхождаш целодневно по определено разписание, или да се залостиш упорито в един-единствен от тях. С две думи – дали да се опитваш да намериш Радев, или да дадеш възможност на Радев сам да те намери.

И двата способа си имат добри и лоши страни. Първият при известен късмет може да даде по-бърз резултат, но може да бъде съпроводен и с разминаване. Макар че когато двама души се движат из едни и същи места, разминаването не би могло да трае до безкрайност. Естествено, вариантът да застанеш на един тъгъл и да висиш там до пълно затъпяване е далеч по-солиден. Само че целодневното висене се хвърля на очи. А тъкмо сега най-малко държа да привличам вниманието.

Съображението да не привличам вниманието идва в главата ми почти едновременно с констатацията, че вече съм го привлякъл. Една млада жена, застанала до насрещния магазин, разделя умело любопитството си между дамските чанти и мъжката ми особа. Ако вземем предвид високото качество на чантите, то фактът, че предизвиквам интерес наравно с тях, би следвало да ме ласкае.

Първият порив е всеизвестен: да потънеш в тълпата. Обаче аз отдавна съм прехвърлил възрастта на първия порив. А също и възрастта на илюзиите. Ако ме наблюдава, то не е защото ме е харесала като моден артикул, а защото е от занаята. Въпросът е – от кой занаят.

Проверката не е трудна. Започвам доста нагло да оглеждам дамата. Не е чак богиня, но заслужава известно внимание. Малко широко и приятно заоблено лице, без да говорим за други далеч по-едри части на тялото. Породиста немкиня.

Настойчивият ми поглед тутакси бива уловен и дешифриран. Вместо да се усмихне предразполагащо, жената ми дава гръб и бавно се отдава към ъгъла. Не е от любовния занаят. По-скоро – от другия.

Сега вече е време да изчезна в тълпата, преди дамата да е направила кръгом. Хлътвам повторно в Кауфхоф, пресичам бързо партера, като се провирам през навалищата, и от служебния изход се озовавам в насрещната улица. Трябва да напусна тоя квартал, поне временно. И да използвам междучасието, за да надзърна в другия Кауфхоф.

Би следвало да благославям тая едра немкиня, задето ме прогонва от единия магазин и ме отправя към втория. Защото именно там откривам Петко. Откривам го едва привечер, вече капнал от обикаляне. Естествено, при въдичарския щанд.

Издебвам го в момента, когато съсредоточено пробва механизма на една спинингова макара. Човек без нерви. Полицията го търси под дърво и камък, а той си играе на спининг.

– Здравсти, Земляк – промърморвам, без да го поглеждам, като се залепвам до щанда.

„Не гледай мене, а си гледай макарата“, би следвало да добавя, но при стара лисица като Петко туй е излишно. Той тъкмо това прави – продължава да върти ръчката на устройството. Додето ровя из кутиите с макарите, приближавам до приятеля и без да ща, докосвам шлифера му. Сетне отново се дръпвам на две крачки.

– Паспортът, парите и указанията са в джоба на шлифера ти – казвам. – Тръгвай с първия влак за Пасау.

– Ей, братко, да си жив... – чувам тихия глас на Петко, преди да напусна въдичарския рай.

Все пак има нерви, мисля си, когато излизам на улицата. От вълнение ми каза братко, вместо земляк.

Краят на деня. Небето вече е потъмняло и само ивицата над цинковите покриви, насечена от жици и телевизионни антени, все още е светла. Неонът озарява витрините. Минувачите бързат да се приберат в

къщи подир последните покупки. Време е и аз да помисля за домашните си работи.

Вторият Кауфхоф е в квартала при гарата – пъстър търговски квартал, изобилствуващ не само с магазини, но и с кина, кабарета, ориенталски ресторанти. Любопитният турист може да получи тук кускус, фалшив златен часовник или венерическа болест – всичко туй на съвсем достъпни цени. Край витрините се тътрят или каралят апатични гастарбайтери, причакващи жертвата мошеници, проститутки, извършващи вечния рейс между съседния бар и насрещния хотел.

Кускусът не ми говори нищо. Но половин печено пиле подир цял ден гладуване не е за пренебрегване. Влизам в някакъв Винервалд. Казвам „някакъв“, защото Винервалд също като Кюраско не е име на отделен ресторант, а на цяла мрежа от заведения, с тази разлика, че главен специалитет в случая са билетата.

Неонът на Винервалд е зелен, а обстановката – сънна. Избирам маса възможно по-далеч от входа и от витрината и поръчвам на сервитьорката в тиролска рокля споменатия по-горе специалитет. В случай че ми е писано да влизам в капан, то поне нека вляза с пълен стомах.

Онази жена, заранта пред Кауфхоф... Ако не се касае до някое щастливо недоразумение, присъствието на тази жена изразява вниманието на Сеймур към бедната ми персона. Снощните ми действия целяха да прикрият връзката с Шмитхаген, обаче те не можеха да прикрият напълно и самия мене. В случай че американецът е установил наблюдение, пристигането ми в хотела е било засечено, а заедно с туй е била идентифицирана колата – марка, цвят, номер. Сивичкото невинно БМВ оттук нататък се превръща в моя ахилесова пета.

Тиролският сукман разтоварва пред мене големия поднос – пиле, картофи, салатата, бира, – отправя ми къса усмивка за добър апетит и се отдалечава. Апетит не ми липсва. Нито теми за размисъл. Тъй че дъвкането на храната е съпроводено с предъвкване на проекти за предстоящото.

Ако не се касае до щастливо недоразумение, БМВ-то ми е под надзор. Най-добре би било да го изоставя, стига да е възможно. За жалост не е възможно. То е едничкото ми средство за евентуално измъкване през някой малък и отстранен граничен пункт. В случай, разбира се, че Сеймур вече не ми е решил съдбата. Но ако ми е решил съдбата, положението ми с кола или без кола е еднакво безнадеждно. Щом отличителните ми белези, съпроводени с данните, взети от рецепцията на „Черния козел“ и придружени от съответно нареждане, бъдат предадени на

федералната полиция, задържането ми става въпрос на часове.

Какво рискувам ли? Най-малкото – присъда за умишлено убийство, същата, от която едва се отървах в Копенхаген. Обстоятелството, че се движа с фалшив паспорт, ще бъде само дребна добавка. Излишно е да се занимавам с такива дреболии, след като ме чака доживотен затвор.

Да, доживотен затвор – точно това ме заплашва. И все пак Сеймур бе казал: нищо не ви заплашва, хранете се спокойно.

Храня се. Какво би спечелил американецът от възкресяването на една отдавна погребана история? Нищо, разбира се. И дори ако по непонятни причини е искал да сложи ръка отгоре ми, защо не го бе сторил, когато бях в ръцете му? Защо е трябвало да ме пусне, та после да ме гони? Ами че аз сега бих могъл да бъда вече извън Федералната република, ако не се налагаше да спирам в Мюнхен за Петко. Бях казал наистина на Сеймур, че пътувам за Кьолн, ала Сеймур не е от тия, дето веднага приемат каквото им кажеш. Напротив, положително е бил убеден, че, подплашен от срещата с него, ще запраща с пълна скорост към родината. И въпреки туй ме пусна да си вървя.

Не, между моите догадки и реалните факти има някакво несъответствие. Онази жена наистина приличаше на броячка – имам око за такива неща, – но каква е гаранцията, че е броила специално мене? И дори да е изпратена от американеца, това съвсем не значи, че той иска да ме задържи. Ако целеше да ме задържи, щеше да ми прати не тая породиста немкиня, а някоя горила.

Четвърт час по-късно стигам до кафето и до твърдото заключение, че всичко ще се изясни, щом само се върна при БМВ-то. Една рискована проверка. Една неизбежна проверка. Без колата съм за никъде. И в края на краищата, ако има нещо опасно, по-добре да го разбере още тук, при колата, отколкото долу, на границата, в присъствието на униформени лица. Уреждам прочее сметката и излизам.

Девет часът. Вечерната улица е обляна в светлина, но минувачите са оредели. Бих могъл да хлътна в някое кино и изобщо да отложа възможно повече появата си на Променаде плац, дето съм оставил БМВ-то. Но в случай, че съм под наблюдение, протакането няма да ми помогне. Мисълта за киното е мисъл за бягство. А бягството нерядко е най-глупавият вариант.

Колата е паркирана близо до Дрезднер Банк и още щом я зървам, усещам как онова познато до втръсване чувство за тежост обгръща сърцето ми. БМВ-то е плътно притиснато отпред и отзад от две други коли и това едва ли е случайно. Бих могъл да се върна, додето не са ме

забелязали. Все още има възможност да се върна, обаче каква полза.

Приближавам невъзмутимо до колата. Наистина е здраво залостена. Ако успея да избутам поне с половин метър гарирания отпред зелен Мерцедес...

– Няма да успеете – чувам спокоен женски глас тъкмо когато се опитвам да претворя замисъла в живо дело. – На скорост е.

Говорещата излиза изпод тъмния свод, дето се е приютила, и прави няколко крачки към мене. Едва ли трябва да пояснявам, че това е породистата немкиня.

– Тогава запалете и дайте малко напред – казвам, като зарязвам физическите упражнения. – Все пак трябва някак си да изляза.

– Защо е необходимо да излизате? – пита все тъй спокойно дамата. – По-добре влезте.

Тя е отворила дясната вратичка на мерцедеса и ме кани гостоприемно да седна на онова място, наричано мястото на мъртвеца.

– Много мило – промърморвам. – У вас ли отиваме?

– Може и дотам да стигнем – отвръща жената. – Но засега не сме стигнали дотам.

– Тогава?

– Един ваш познат иска да ви види.

– Кой точно? Аз имам много познати.

– Би трябвало да се сещате – подхвърля тя.

И понеже все още се колебаю, добавя с леко нетърпение:

– Хайде, че ми стана студено.

„Да знаеш на мене какво ми е“, отговарям.

Само че – наум.

ВТОРА ГЛАВА

Ресторантът е на първия етаж с изглед към Карлс плац. Тихо заведение със стилна мебелировка и келнери в смокинги, изобщо доста над ранга на Винервалд. Сеймур се е настанил край една маса до широкия прозорец. Кима едва-едва при нашето появяване и произнася:

– Заповядайте. Надявах се да вечеряме заедно, но вие закъсняхте повече от допустимото, тъй че вече приключих с тая отегчителна работа. Сега е ваш ред.

– Не съм гладна – казва дамата, като сядаме. – Бих пила нещо съгряващо. Навън изведнъж захладя.

– Вече съм вечерял – обявявам на свой ред.

– Това наистина е красиво от ваша страна, Албер – промърморва американецът. – Да се тъпчете някъде, додето аз тук ви чакам.

Албер. Значи е в течение на новата ми самоличност. Новата ми самоличност всъщност е една от старите, които на времето съм използвал. Албер Каре – белгиец по народност и търговец по професия. Защо да не я навлека повторно, след като не е компрометирана. Една самоличност не се оформя лесно.

Метр д'отелът вече е щръкнал пред масата.

– Бих взела един скоч – казва дамата.

– Аз – също.

– Три скоча – обобщава Сеймур.

И след като човекът в смокинга се отдалечава:

– Предполагам, че вече сте се запознали.

– Току-що чух името му от вас – отвръща жената. И като ме поглежда, добавя:

– Аз се казвам Мод.

– Тя се казва Мод, Албер – потвърждава американецът. – Запомнете това име.

– Не е трудно за запомняне.

– Надявам се да станете ако не приятели, то поне добри познати. Това ще бъде само от полза за общата работа. Но нека не бъркаме работата с удоволствието.

Удоволствието се свежда до туй, че ние двамата с Уйлям изпиваме в почти пълно мълчание сервираното питие, докато жената едва докосва с устни чашата. Сетне Мод, сякаш по някакъв невидим знак на Сеймур,

става.

– Ще ми позволите да се оттегля...

– Да, да, вървете... – кима американецът.

– А ние с вас, Майкъл? – пита той, когато оставаме сами. – Ще пием ли още по нещо, или също ще се оттегляме?

Не виждам защо трябва да се наливаме, след като е очевидно, че Сеймур по понятни съображения едва ли ще води сериозен разговор тук.

– Знаете, че нямам особен вкус към алкохола.

– Вярно. Ние е вас си приличаме по много неща. По сума неща, като изключим най-важните.

Не съм забелязал чак толкова да си приличаме, но и не смятам, че това е тема за обсъждане.

– Предполагам, че очаквате някакви обяснения – подхвърля Сеймур, когато се озоваваме на улицата. – Затуй ще почна от обясненията.

Той обаче не бърза да почва дали защото обмисля как да почне, или защото се налага да слезем по механичната стълба в подлеза. Едва когато излизаме отвъд Карлс плац и поемаме из почти пустата Нойхаузер щрасе, чувам гласа му:

– Снощи ви казах, че не бива да се боите от мене. Казаното остава в сила, само че при известни условия.

– Снощи не ставаше дума за условия.

– Прав сте. И много ми е неловко, след като съм направил един жест, сега да ви изнудвам да го заплащате. Но, Майкъл, вие знаете какво представлява нашата професия. Човек рядко е свободен да действа според личните си желания.

Оставям без внимание тия обобщения, като чакам следващото.

– Ако не бях ви поканил да дойдете в „Черния козел“, вероятно нямаше повече да се видим. Но какво искате – случайността води подире си друга случайност. Един от моите хора ви е забелязал в хола на хотела. И едва се разделихме с вас, дойде в стаята да ми го каже. За наш късмет, той съвсем не знае какво точно представлявате, но на времето ви е виждал в компанията на друг човек, който в случая ни интересува.

– И какво като ме е виждал?

– Става дума просто да идентифицирате този човек, Майкъл.

– Решили сте да ме използвате за индикатор...

– Не се вълнувайте. В момента не ми е нужен предател. Въпросният тип съвсем не спада към вашите хора. По-скоро – обратното. Западен агент.

– Не съм поддържал връзки с такива.

– Поддържали сте. Макар и не дружески. Така че няма да извършите никакво покушение срещу съвестта си. Сам ще разберете това още щом го видите. В края на краищата не мога да ви насиля да признаете: „познавам го“. Туй зависи единствено от вас.

– Но кой е този човек?

– Вие ще кажете. Ние го знаем под една самоличност, вие – под друга. За нас съществува съмнение, че е двоен агент, от който изтича информация. Обаче успокойте се: не изтича при вас, а при наши съюзници. Не е тайна, че и съюзниците се шпионират помежду си.

– Тая ваша история много не се държи, Уйлям.

– Истината е винаги по-малко убедителна от лъжата. Ако трябваше да ви сервирам лъжа, щях да я скроя тъй, че да се държи.

– И какво точно ще искате от мене?

– Всъщност нищо. По-точно, една дреболия: ще придружавате Мод или приятелките на Мод. Изобщо ще бъдете кавалер. Ако не ме лъже споменът, вие имате талант за тия неща.

Крачим няколко минути мълчаливо край ярко осветените витрини. Пешеходната зона е почти пуста. Тук-там някоя прегърната млада двойка или някой полюшващ се любител на мюнхенска бира.

– Не разбирам какво чакате, за да кажете „да“ – произнася по едно време американецът.

– Чакам да заговорите сериозно.

– Но аз говоря сериозно. Ще развеждате дамата насам-натам, доде-то тя ви запита „познавате ли този човек“. И единственото, което се иска от вас, е да отговорите точно на въпроса.

– Единственото?

– Именно. Колкото и да ви звучи невероятно.

Съвсем невероятно наистина. Не че е невъзможно Сеймур да се интересува от някого, с когото в миналото съм имал вземане-даване. Но ако Уйлям иска да научи нещо за някой си, той разполага с достатъчно източници на информация, та да прибягва до мене. Освен ако е решил да компрометира този някой чрез връзката му с мене. Да докаже, че онзи е свързан с комунисти. Или пък да ме използва за съвсем друга цел, която в момента не мога да отгатна.

Американецът спира, вади пакета цигари, предлага ми и сам запалва.

– Какво има толкова да съобщавате, Майкъл?

– Вие настойчиво ме наричате Майкъл – забелязвам.

– Въпрос на навик. Знам отлично, че не сте Майкъл. Но не сте и Албер.

– Точно това съм по паспорт.

– О, по паспорт! На вас ли трябва да обяснявам, че малкото име е нещо наистина твърде малко, за да ви служи като прикритие. Вие отдавна сте картотекиран и описан при нас с всички необходими подробности в снимки и текст.

Той замълчава, сякаш очаква да кажа нещо. Но понеже не казвам нищо, продължава:

– Разбира се, вие ще бъдете Майкъл само за мене, когато сме насаме. Пред всички други трябва да се държите тъй, както ви е обичаят, сиреч да криете своята истинска самоличност. Имайте предвид, че това, което знам за вас, аз единствен тук го знам. Жените не са в течение.

– А каква самоличност сте ми изработили за пред жените?

– Защо трябва да я изработвам, след като вие вече сам сте го направили. Възприемаме вашата легенда и – готово.

– Щом сте толкова възприемчив, защо не възприемете и проекта ми?

– Какъв проект? Да се качите на колата и да изчезнете?

– Именно.

– Не е възможно, Майкъл. След като моят човек ви е видял, вече не е възможно.

– А ако аз все пак направя опит да изчезна?

– Такъв опит ще бъде съвсем напразен. Без да говорим, че ще бъде катастрофален за вас.

– В какъв смисъл?

– Не ме карайте да формулирам заплахи. Знаете много добре в какъв смисъл. Може и никого да не сте убили, но за западната полиция вие сте убиец. Без да повтарям какво сте за нас, от другия континент.

Не формулира заплахи наистина. Просто ме осведомява за неща, които и без туй са ми ясни. Нямам никаква възможност да умувам, а още по-малко – да отказвам. И колкото по-невинни са условията на американеца, толкова по-удобно е собственото ми положение на договаряща страна в един привиден пазарлък, който не е нищо повече от ултиматум.

– Добре, Уйлям, отстъпвам. Ако задачата ми се свежда само до една идентификация...

– Да, да – прекъсва ме Сеймур, – знам какво ще кажете, така че не си изтощавайте речника. Знам и това, че не вярвате на нито една моя

дума. Прочее, нека оставим фактите сами да ви убедят.

– А все пак мога ли да знам колко време вашата Мод ще ме разведе като маймуна?

– Защо „като маймуна“?

– Добре, нека да е като домашно куче. Но колко време?

– Не повече от няколко дни. Една малка пауза на разговорване сред напрегнатата ви дейност. Подир което ще можете свободно да продължите пътя си.

Той замълчава, като чака следващия ми въпрос. Аз също мълча.

– Не съм меркантилен човек – заговорва отново Сеймур, – но смятам, че е редно да получа срещу великодушието си поне грам признателност. А това предполага да избягвате всякакви опити за откопчване. Щом ви казвам, че няма начин да се откопчите, трябва да ми вярвате.

– Всеки от нас рано или късно се откопчва, Уйлям.

– Това мога да го кажа аз, който не държа на живота. Но не и вие. Бъдете лоялен към мене и аз ви обещавам, че ще се завърнете в къщи, без да е необходимо да правите компромиси със съвестта си.

– Вие и снощи давахте обещания...

– И до тоя момент не съм ги нарушил.

Излишно е да възразявам.

– А сега – казва Сеймур, като прави бавен кръгом – да вървим при колата ви. После ще ви заведе в хотела, дето е Мод. Стаята ви е запазена. Следващите директиви ще получите утре заранта. Аз лично едва ли ще мога да се движа постоянно с вас. Изобщо като кавалер ще имате работа най-вече с дами. И понеже знам склонността ви да използвате слабия пол за свои цели, налага се да ви предупредя: не си правете илюзии относно тия дами. Те са професионалистки. Бих казал, че в някои отношения те са по-педантични и по-несговорчиви дори от мене. Така че не си правете илюзии и не усложнявайте излишно една операция, която има всички шансове да протече просто и безобидно даже за самия вас.

И той ме повежда към непознатия хотел и към неизвестната цел.

* * *

Хотелът „Четиригодишните времена“ е импозантен не само с дългото си название, но и с просторните си холове, за чиято благородна старинна осанка са изразходвани не малко килими, картини, полилеи и огледала. Изобщо големите хотели държат да печелят престиж най-вече с разкошните холове, из които се мотаят няколко скучаещи субекти,

докато за жилищните помещения се отделят далеч по-скромни грижи. Съвсем логично. Импозантният хол те подтиква да наемеш стаята, а самата стая, след като вече си я наел, се приема с философско примирение.

Стаята ми всъщност е добра. Тапети с цвят на старо злато, старинна мебел в маслинозелена тапицировка и най-важното – огромно меко легло. След като току-що съм избегнал или поне отложил една смъртна заплаха и след като предната нощ почти не съм спал, редно е да разчитам на порция дълбок целебен сън.

Сънят обаче не идва. Широкото легло вместо да ме унася, ме дразни с мекотата си. Ако беше по-твърдо, мисля си, вече отдавна да съм заспал. Някои хора воюват с безсъницата, като броят до хиляда или до десет хиляди. Аз в подобни случаи се задоволявам да стана и да изпуша две-три цигари.

Пуша и мисля. Хипотезите относно намеренията на Сеймур в момента са оставени настрана. Вниманието ми е насочено към незабавните действия и към най-близките препятствия.

Някои казват: не се върти край началството, че ще ти намери работа. Други, напротив, съветват: за всяко нещо тичай при шефа. Прехвърляй му отговорността и показвай колко си деен. Две максими, вероятно формулирани от хора, втели и кипели. Само че за мене и двете са еднакво безполезни. Просто на нашия етаж машинката се върти малко по-другояче. Веднаж те викат, за да ти поставят задачата, следния път те приемат, за да чуют как си я изпълнил. А месеците между тия две аудиенции избилствуват с добри възможности да си счупиш врата по свой почин или да идеш на кино.

Но случва се понякога точно през тия месеци да изпиташ остра носталгия по своите. По генерала и дори по оная киселица полковника, който те гледа така приветливо, сякаш си забил юмрук в болния му черен дроб. И обземе ли те такава носталгия, единственият цяр е да прибягнеш до връзката.

Тайният агент от филмите разполага с множество секретни оръжия, колкото миниатюрни, толкова ефикасни. Тайният агент в живота често е лишен от тоя арсенал, но при всички случаи държи в резерва поне две неща: връзка с Центъра и канал за отстъпление. Да, при всички случаи. А ако връзките и каналите са повече, това само облекчава работата.

Каналите и връзките, с които разполагам в момента, възлизат на кръглото число нула. Недопустимо положение в една необичайна ситуация, но така е. Кой би могъл да знае предварително, че ще възникне

задачата да спасявам някого в Мюнхен. Задачата бе възникнала между другото. И аз бях хлътнал между другото.

Сред пълната изолация, в която съм се озовал, остава едничка неси-гурна възможност за изтръгване: Човекът от Висбаден. При друго положение тази възможност би трябвало автоматично да се отхвърли. Въпросът за контактите в нашата работа е винаги точно съобразен с някои подвъпроси като – защо, с кого, кога и как, изобщо не е прието да ходиш по гости без разрешение. Така е при нормални обстоятелства. А когато нямаш друг избор...

Ти не знаеш какво е положението на човека от Висбаден и дали самият той не е под наблюдение в момента. Не знаеш как да се добереш до него, след като си попаднал в плен. Не знаеш какъв адрес да дадеш, за да бъдеш намерен от своите. Не знаеш даже дали посланието ти може навреме да бъде изпратено. Защото, ако го получат едва след като вече си се озовал в някой полицейски зимник, ползата от писмените ти занимания едва ли ще бъде голяма.

Сума въпроси за обсъждане. Тъй че пуша и мисля. Пушенето може да е вредно, но мисленето винаги е полезно. Ако не се справиш с проблемите си, поне ще се справиш с безсъницата. Даже не усещам кога и как съм заспал.

Разбирам го едва когато телефонът до главата ми зазвънява меко, но настойчиво. Отварям очи. Навън е ден.

– Албер, закусихте ли? – прозвучава в слушалката приятен женски глас.

– Не – отвърщам. – По време на сън никога не закусвам.

– Тогава бихме могли заедно да закусим долу след половин час.

– Защо не. Стига да съм готов.

Половин час, разбира се, е предостатъчен за бръсненето, душа и обличането, ала кроткият заповеден тон на дамата ме е раздразнил, тъй че слизам след четиридесет минути.

Мод се е инсталирала до една маса и дори да е ядосана на неточността ми, не го показва. Часът е десет и широката трапезария е празна.

– Надявам се, че не съм ви накарал да чакате – забелязвам вежливо. – Искам да кажа, че вероятно вече сте закусили.

Неизползуваните прибори пред нея сочат обратното, тъй че тя отминава без внимание въпроса ми. Само казва:

– Мислех, че търговците са точни хора.

Казва го любезно с приятния си глас.

– Така е – потвърждавам, като се разполагам насреща ѝ. – Но за

мене търговията е само хоби. Истинското ми призвание е безделието.

– Какво ще обичате? Кафе, чай? – намесва се в разговора ни келнерът.

– Кафе – отвръщам.

– Две кафета – потвърждава дамата.

И понеже онзи се готви да се отдалечи, тя му прави знак да почака.

– За мене и портокалов сок, шунка с яйца, кисело мляко.

Сега пък аз ще трябва да я чакам. Келнерът изчезва. На масата се възцарява неприятно мълчание.

– Усмихнете се – казвам. – Днес ще имаме хубав ден.

Спокойното ѝ лице наистина се озарява с бледа усмивка. Бледа и по-скоро иронична.

– Нека предварително се разберем, че няма да обсъждаме въпроса за времето. И че изобщо не сте задължен да ме развличате с разговори.

– Добре, ще мълчим. Щом настоявате.

– Не настоявам на нищо – произнася тя меко, сякаш съм дете, на което трябва да се обясняват елементарни неща. – Искам просто да ви спестя излишните усилия. Смятайте ме за служебно лице.

Келнерът донася кафето заедно с кифлите, маслото и конфитюра, като обичайна добавка.

– В такъв случай, щом сте служебно лице, аз почвам – промърморвам, като си наливам кафе.

– Да, да, не се стеснявайте.

Малко по-късно пристига и нейната пържена шунка. Храним се мълчаливо, всеки зает с чинията си и с мислите си. Дамата, както личи от заоблените ѝ форми, има добър апетит. Допусках, че има и добър нрав, но, изглежда, съм се излъгал. Или пък Сеймур я е предупредил: „Трябва много да внимавате. Двуличен човек и женкар. Никога не го изпускайте от очи и винаги го дръжте на разстояние.“

Наливам си още чаша кафе и запалвам цигара.

– Бихте ли ми казали в качеството на служебно лице, какво ни предстои?

– Нашият общ познат ви го е казал – отвръща Мод.

Тя вече е стигнала до края на сеанса, сиреч до киселото мляко.

– Имам предвид програмата за днешния ден.

– Ще идем до Франкфурт.

Дамата вдига очи и ме поглежда. Големи тъмнокафяви очи, които говорят: тук не е място за разговори.

– Вие имате красиви очи – признавам.

– Ще наредя да свалят куфарите и ще уредя сметката – казва Мод, като става. – Може да ме почакате в хола.

Наистина служебно лице.

В подземния гараж на хотела, дето са приютени колите ни, възниква малко спречкване с капитални последици.

– Къде? – пита дамата, като вижда, че се отправям към БМВ-то. – Ще пътуваме заедно.

– Да, но всеки в колата си.

– Напротив: ще пътуваме с една кола.

– Тогава елате при мене.

– Ще пътуваме с моята кола, Албер – настоява жената, без да нарушава любезния си тон.

– Но нашият общ познат не ми е казал нищо подобно...

– Казал го е на мене. Когато се наложи, ще си получите отново колата. Дайте си тук куфарчето.

И тъй, сбогом, скъпо БМВ, сбогом, мое сиво котенце. Сега съм напълно обезоръжен. Е, мисля си за кураж – едно оръжие по-малко, това значи една тежест по-малко. Ще действаме с голи ръце, като жудистите.

Подавам куфарчето и без повече възражения се настанявам в зелената мерцедес, на мястото на мъртвеца. За разлика от моята кола, вмирирана на бензин и цигарени угарки, тук се носи лек дъх на дамски парфюм.

– Доколкото разбирам, вие не сте пушачка...

– Не е нужно да се съобразявате с мене – отвръща жената, разбрала смисъла на бележката ми. – Пушете си спокойно.

Тя освобождава мерцедеса с лека маневра и също тъй леко потегля. Добрият шофьор си личи още при потеглянето. Максимилиан шрасе и обляна от слънце. Мод поема кормилото с лява ръка и вади с дясната големи тъмни очила от чантата си. Тия очила ми напомнят за някогашната адютантка на Сеймур – Грейс, – макар че нейните не бяха тъмни.

Ако оставим настрана очилата, приликата между Грейс и Мод е също като приликата между небето и земята. Онази беше нервна и фина, агресивна и пълна с комплекси. Тази е здрав дух в здраво тяло, спокойно-самоуверена и хладно-доброжелателна. Нито сянка от мъжествената дресировка на Грейс. Чистото матовобяло лице е добре поддържано, едрият бюст свободно се откроява в бледолилавата поплинена блуза, а масивните бедра добре запълват полата от сива английска флаanela. Това съвсем не е типът на Сеймур, Служебно лице, нищо повече.

– Няма ли да заредим? – нарушавам мълчанието, когато далеч пред нас се показва някаква бензиностанция.

– Заредила съм.

– Вие мислите за всичко.

– За това ми се плаща, Албер.

Задминаваме бензиностанцията и излизаме на аутобана. По-точно казано – влизаме в аутобана. Защото това е един отделен свят, един особен свят, ограничен в пределите на тоя циментов улей, незначителен като ширина, но безпределен като далечина и където безкрайното движение се проявява в два срещуположни потока коли, летящи ден и нощ, безброй механични кръвни телца, увлечени в самоцелна циркулация по тия бетонени вени.

Неприветен пейзаж, строг и геометричен, където природата с растителността и цветовете си е заменена от бетон и стомана, от циментови надлези, от пътни знаци с имената на следващите селища и цифрите на пределната скорост. Свят на изолация, откъснат от всичко наоколо, двуизмерен свят, сведен до две посоки, тази, отдето идваш, и онази, накъдето отиваш, една непрестанно летяща под тебе сива лента, свързваща туй, което е било, с това, което ще бъде.

– Имам чувството, че сте работили в радиото – произнасям по някое време.

– Работила съм наистина, ако това ви интересува.

– И сте била говорителка.

– Съвсем не.

– Или коментаторка.

– Съвсем не.

– Говорите с мелодичния и леко назидателен глас, който е работният инструмент на тия хора.

– Не разбирам с какво ви дразни гласът ми – промърморва с безразличие Мод.

– С нищо. Звучи ми просто като магнетофонен запис.

– В такъв случай не задавайте въпроси. Ако вие мълчите, и моят магнитофон ще мълчи.

– Защо? Тембърът ви е приятен. А имам и въпроси.

Жената не отговаря, насочила тъмните си очила към летящата срещу нас циментова писта.

– Какво ще правим във Франкфурт?

– Ще потърсим хотел. Ще обядваме. Ще почиваме. Изобщо – нищо обременително.

– А после?

– После – според инструкциите. Още не съм ги получила.

Нищо не може да се изкопчи от тая жена.

Пристигаме във Франкфурт към три часа. Хотел „Континентал“, де-то отсядаме, въпреки гръмката си фирма, е стандартен модерен хотел от добрата средна категория. Когато се качваме в асансьора, предвождали от момчето с куфарите, дамата предлага:

– Бихме могли да се измием и да излезем да обядваме.

– Не съм гладен. Предпочитам да поспя.

– В такъв случай ще си поръчам нещо в стаята.

– Щом ще поръчвате, бихте ли наредили да ми донесат вестници?

– Разбира се.

Стаите ни са на четвъртия етаж, но доста далеч една от друга. Моята е към края на коридора и додето момчето отключва, забелязвам в дъното втори асансьор, вероятно тоя, домашния, с който качват по етажите закуските и бельото.

Няколко минути след като съм се прибрал, на вратата се почуква: вестниците. Преглеждам набързо един от тях, колкото да разбере какво става по света. Сетне по навик го сгъвам на финансовата страница и го хвърлям върху леглото. Сега остава да дочакам и звъна на телефона. Пондир още няколко минути и това става.

– Донесоха ли ви вестниците? – чувам в слушалката гласа на говорителката.

– Да, благодаря.

След половин час навярно пак ще се обади, за да пита дали съм ги прочел. А след още половин час ще иска да узнае не съм ли огладнял. Проверки. Проверки без друго ще има, но не мога зарад тях да изтърва последния си шанс.

Излизам тихо в коридора, окачвам върху дръжката на вратата намерения в стаята надпис „моля, не ни безпокойте“, заключвам и се отправям към асансьора.

Товарният асансьор ме доставя на партера в служебната част на хотела. Точно в дъното на коридора виждам изхода към уличката. Помещението е пусто. През една полуотворена врата зървам някаква жена, заета да сортира чаршафи, но тя не ме забелязва.

„Континентал“ е до площада пред гарата, а на площада винаги дежурят таксите. Скачам в първото от тях и казвам на шофьора:

– Висбаден и обратно. Колкото по-бързо се върнем, толкова по-добре.

Имам късмет. Това е един от тия младежи с дълги коси и черни якета, за които шофирането е и професия, и спорт. Той с такава ярост се провира през оживените улици, а сетне, на аутобана, тъй бясно задминава другите коли, та почти съжалявам, задето съм го амбицирал. Да се движиш бързо в такива моменти е добре, но да пристигнеш жив също е добре.

Когато тази заран Мод бе произнесла името Франкфурт, веднага бях си казал – ето го последния ти шанс, внимавай да не го проиграеш. Защото, ако бе казала Хамбург, Любек или нещо от тоя род, това би означавало край на надеждите.

В тая страна на много градове и на големи разстояния има три града, които са почти един до друг. Толкова са един до друг, че спокойно можеш да закусиш в Майнц, да се разходиш из Висбаден и да се озовеш точно на обед във Франкфурт, без дори да имаш впечатлението, че си напуснал града. Само че – кой град?

Часът е четири и нещо, когато нареждам на шофьора да спре, подавам му една банкнота, за да не си яде нервите до завръщането ми, и изчезвам зад ъгъла.

Късметът ми тоя ден работи наистина без засечки. Още преди да стигна до съответната къща, виждам, че Шмитхаген се върти край колата си, гарирана пред градинската врата. Той също ме забелязва отдалече, а когато се изравнявам с него, произнася някак унило:

– Вие ли сте...

– Вероятно за предпоследен път – успокоявам го.

– Бих предпочел да е за последен – избъбря той. – Жена ми, съседите, нали вече ви казах...

– Да, да, когато го казвате, използвайте ръцете си, сякаш ме упътвате...

Уж държи на съседите, а не прави сметка, че може би някой тъкмо сега ни гледа отнякъде.

Възприел съвета ми, Шмитхаген почна да сочи с десница към края на улицата, а сетне надясно и наляво и изобщо да се върти като ветропоказател, повтаряйки познатите вече подробности за неверността на жена си и за любопитството на комшията.

– Добре, достатъчно – кимам, сякаш благодаря. – Посланието ви го пуснах през прозорчето на колата, Гледайте веднага да го препратите.

– По-рано от утре не може – предупреждава Шмитхаген.

Чувам гласа му зад гърба си, понеже вече съм тръгнал към таксито. Шофьорът ме чака, дето съм го оставил. Почтено момче. И диво,

колкото си иска. Преживявам връщането като истинско премеждие, но затуй пък се прибирам далеч по-рано от предвиденото.

Едва съм влязъл в стаята си и телефонът зазвънява. Оставям го да си звъни и се премествам от костюма в пижамата. Подир което спокойно се настанявам в леглото и дори почти задрямвам.

Казвам „почти“, защото малко по-късно се потропва на вратата. Отпърво – учтиво, сетне – по-настойчиво. Ставам без бързане и отварям.

– Къде ходихте, Албер? – пита почти любезно Мод, като влиза в стаята, без да обръща внимание на туй, че съм по пижама.

Не само влиза, но сяда на един стол и кръстосва крака. Предстоят обяснения.

– Бях в леглото си. Не е ли очевидно?

– Но аз три пъти ви звъних по телефона.

– Вероятно съм спал.

– А одеве чуках и на вратата.

– Вероятно не сте забелязали надписа „не ни безпокойте“.

– Този надпис е за прислугата. Аз не съм прислуга.

– Вратата не е прозрачна, за да разбере, че сте вие.

– И все пак, къде ходихте?

Тя не променя мекия си тон, обаче аз вече достатъчно съм опознал този тон, за да разбирам кога той е наистина любезен и кога само изглежда любезен.

– Вижте, Мод – казвам, като също сядам на насрещния стол. – Нищо не ми коства да заявя, че наистина съм излизал, и дори да го потвърдя пред нашия общ познат. От това единствено вие ще загубите, не ви ли е ясно?

Тя мълчи и ме гледа, но лицето ѝ не изразява нищо освен търпеливо внимание. Що се отнася до моето внимание, то е разделено между това лице и кръстосаните крака – снажни и добре оформени, изобщо не по вкуса на такъв аристократ като Сеймур.

– Не искам да се хваля, но бих могъл доста да затрудня мисията ви с разни криеници, и то дотам, че нашият общ познат да ви оцени като съвсем неефикасна. Тъй че нека сключим едно малко споразумение – да не се zlepоставяме взаимно.

– Но аз не мога да ви оставя да правите каквото си щете.

– Нямам намерение да правя нищо такова, което би затруднило общата ни работа. Въпросът е да не се притесняваме един друг.

– Нима ви притеснявам?

– Общо взето – не. Като изключим тази подробност, че заранта ме

разбудихте, а сега ми пречите да да спя.

Жената продължава да ме гледа, а аз продължавам да разделям вниманието си между различните ѝ атрибути. Ако Сеймур вече ме е представил за женкар, трябва да потвърдя атестацията му, без много да прекалявам. Тъй че погледът ми все пак спира по-дълго върху лицето, отколкото върху другите части.

Едно приятно лице с приятен ведър израз и с приятна полуусмивка, която, едва появила се, вече угасва. Зад тая приветливост на фасадата не е трудно да се отгатне скритото: дискретно проучващия поглед на кафявите очи, тръпката на бегла размисъл в красивите високи вежди, гънките на недоверие в пълните устни, леките паузи в разговора, маркиращи реакциите на предпазливост, изобщо обичайните рефлексии на професионалистка от среден тип.

Да, едно приветливо, но донейде и коварно лице, за да бъде точно характеризирано. Може би затуй някои хора държат повече на телосложенията, отколкото на физиономиите. В телосложенията няма коварство. Особено ако ги съзерцаваш в цялата им голота. В случая, естествено, аз не разчитам на подобна откровеност. Още повече че известни подробности, като едрите бедра и щедрият бюст, достатъчно ясно изпъкват и през облеклото. Вън от тия грешки на природата, които аз лично не бих драматизирал, фигурата на дамата е достатъчно добре пропорционирана. В случай че захъса, Мод спокойно би могла да си вади хляба от снимки за голите списания на Беате Узе и доктор Мюлер.

В момента захъсането едва ли я грози. Лилавата блуза, сивата пола и сивите обувки на висок ток имат оня невинно-скромен вид, от който лъха дъх на бутик, а брилянтът върху дискретния пръстен на лявата ръка изглежда истински. На лявата ръка. По-близо до сърцето. Брилянтите са винаги близо до сърцето на известни особи.

– Значи вие ми предлагате нещо като джентълменско споразумение? – произнася най-сетне с едва забележима усмивка Мод.

– Когато ме изучавате тъй съсредоточено, може и да не се усмихвате – забелязвам. – Това ви разсейва.

– Вие също ме изучавате, но аз не ви правя бележки.

– Аз само ви се любувам.

– Оставете евтините комплименти. При мене те нямат ефект.

– Преситена сте от тях.

– Едва ли. Просто не съм глупачката, за която ме взимате. Колкото до споразумението, трябва да ви кажа, че аз влизам в споразумения само с работодателите си.

– Съжалявам, че по този начин сте изтълкували думите ми.

– Извинете, ако съм сгрешила. В такъв случай можете да бъдете уверен, че и без всякакво споразумение ще се старая да не ви притеснявам.

– Отлично. Не съм желал нищо повече.

– Аз обаче желая – произнася дамата, като става. – Например една хубава вечеря. Вие с вашите лудории ми пресякохте апетита, но сега го усещам, че се връща.

– Още няма шест... – напомням.

– Нима живеете по часовник? – вдига леко вежди Мод. – Не прави-те такова впечатление. – И като тръгна към вратата, добавя: – Ще ме чакате долу, нали?

* * *

– Този ресторант ми се вижда прекалено тих, за да бъде италиански – позволявам си да забележа.

– Мисля, че кухнята е по-важен белег, отколкото тишината или шума – отвръща дамата. – Салатата не ви ли хареса?

– Напротив.

– Но вие не я доядохте.

– Чакам следващото.

Следващото е медальон с гъби. След като е омела огромната порция салата с маслини и риба, Мод самоотвержено се заема и с импозантния медальон. Аз се храня доста по-неохотно. Защото, додето бавно дъвча храната, по стар навик предъвквам и мислите. А те не са от най-веселите.

Посланието, предадено на Шмитхаген, бе надраскано още заранта в хотела. Съвсем къса справка за създалата се ситуация. Сега остава да чакам инструкции и канал за оттегляне. Отговорът следва да пристигне пак чрез Шмитхаген, понеже не съм в състояние да посоча друг адрес. Но кога ще пристигне този отговор и дали ще мога още веднъж да се добера до Висбаден, за да го получа – това са засега висящи въпроси.

Наливам си малко кианти. Бих налял и на дамата, ала нейната чаша е все още пълна.

– Вие не пиете – казвам.

– Рядко пия повече от чаша. И то подир ядене.

– Не пиете, не пушете...

– А защо трябва да го правя?

– Това не знам. Знам, че всички го правят.

Медальонът в чинията ѝ вече почти е изчезнал. Остават още две-три самотни гъби за дояждане. Дамата приключва и с тях, отпива глътка вино и едва тогава отговаря:

– Ние смятаме, че щом постъпваме като всички, значи всичко е наред. Кое е наред? Щастието ни? Ами че всички тия, дето им подражаваме, са нещастни.

Тя избърсва устни с ленената салфетка и посяга към картата с менюто. Графата на десертите поглъща напълно вниманието ѝ, тъй че темата за щастието отпада. Келнерът с риза на черни и бели черти и малинова папионка вече се е притекъл на помощ. След необходимите консултации Мод избира някакъв сладолед със сложно название, докато аз се задоволявам с обичайното кафе.

Сладоледът пристига – планина от лакомства и разбит каймак, инсталирана в голям кристален съд, нещо средно между чаша и фруктиера. В сравнение с тая гигантска чаша двойното ми кафе прилича на малкия Гъливер в страната на великаните.

– Не допусках, че сте индивидуалистка – промърморвам, като паля цигара.

– О, оставете тия книжни думи – възразява меко жената, като смело загребва в своя планински масив от каймак.

Тя може би се кани да добави нещо, но сладоледът е далеч по-изкусителен от разговора, тъй че дамата се връща към разговора едва след като приключва със сладоледа. Връща се, естествено, с моя помощ:

– Чакам рецептата – подхвърлям.

– Коя рецепта?

– Тая – за щастието.

– За да чакате от мене тая рецепта, би трябвало най-първо да знаете дали съм щастлива. Какво може да ви каже за щастието един човек, ако сам не го е постигнал?

– Че кой го е постигнал? Познавате ли такива хора?

– Това е труден въпрос, Албер. И аз съм само едно служебно лице. Това не е въпрос, който се задава на служебно лице.

Не знам дали в резултат на малкото ни спречкване в хотела, или на нещо друго, обаче дамата сега е по-общителна от заранта. Измамна приветливост. Мод е напълно убедена, че съм излизал от стаята си, и кой знае как е изтълкувала постъпката ми, но тъкмо с тая постъпка съм събудил любопитството ѝ. Заранта почти не ми обръщаше внимание. Сега ме изучава.

– Надявам се, че вече сте получили инструкции – промърморвам.

- Инструкциите са, че оставаме тук.
- Докога?
- Това не знам.
- Защо?
- Нямам представа.
- Но това е отчайващо.
- Отчайващо? Нали сам казахте, че безделието е ваше призвание.
- Не става дума за безделието, а за неизвестността.

Пренебрегвайки чашата с вино, дамата отпива глътка минерална вода, сетне отново се връща към заниманието си – да ме наблюдава, без да дава вид, че го прави.

– Почвам да ви опознавам – произнася тя, сякаш на себе си. – Вие сте от хората, дето държат на всяка цена да знаят бъдещето си. Никога не съм могла да разбера тия хора.

Ясно е, че нищо няма да откопча. А може би Мод и нищо не знае. Сеймур едва ли ще я посвещава в големите си планове. Задачите ѝ се дават една по една, ден за ден. Малко търпение – казвам си. – Малко търпение и повече бърбене, най-лекият начин за убиване на времето.

– Мисля, че всеки би искал да надникне в бъдещето си – забелязвам. – Включително и вие.

– За какво ми е да надниквам? В бъдещето най-често се крият лоши неща. Защо да ги научавам предварително? За да се троя?

– За да ги осуетите навреме.

– Не смятате ли, че ние осуетяваме най-вече дреболиите? Повечето неща, големите неща, те са извън нашата власт. Те са предварително програмирани, без някой да ни пита.

– От кого, от бога?

Дамата отново отпива глътка минерална вода. Тоя сладолед с тези захаросани плодове...

– Не мислите ли, че обстановката тук е прекалено сънна? – пита Мод, без да обърне внимание на въпроса ми.

– Не обичам шума.

– Струва ми се, че малко повече шум тонизира. А мъртвилото потиска.

Дали защото ресторантът се посещава най-вече на обед, или защото изобщо не се посещава, но освен нас едва ли има повече от дузина клиенти и те вероятно не са италианци. Една дузина италианци са в състояние да тонизират и най-просторното заведение.

– Бихме могли да сменим обстановката с нещо по-уютно – предлага

Мод, като поглежда часовника си.

Жестът е невинен, предложението също е невинно, но ние на нашия етаж сме мнителни хора. Развеждането започва – помислям си. И какво като започва? Да се надяваме, че колкото по-рано почне, толкова по-рано ще свърши.

– Чувал съм, че Франкфурт бил град на нощния живот – пускам една реплика за проба.

– В наши дни нощен живот има навсякъде, където има и дневен – отвръща небрежно дамата.

– Да, но тукашният бил особено оживен – продължавам да надувам пробния си балон. – Какво пречи да надникнем.

– Нищо, освен часът – отвръща Мод. – Доколкото знам, програмите почват към единайсет. Да идем да изпием по нещо в „Глобус“, а после ще надничаме насам-натам.

„Нали не пиеш?“ – запитвам на ума си, но гласно казвам:

– Чудесна идея.

Не съм чувал за „Глобус“, нито допускам, че фигурира между забележителностите на Франкфурт. Малък, модерен и безличен бар в някаква уличка на две крачки от пешеходната зона. Зелен и розов неон, огледала, миниатюрни кресла, тапицирани с черна изкуствена кожа, плюс рафтове с бутилки и неизбежният бакърен тезгях – с това се изчерпват особеностите на обстановката. Публиката, предимно мъжка, също не е бог знае каква. Видът на клиентелата и изобилието на американски думи в шумотевицата подсказват, че повечето посетители са американски офицери в цивилно облекло.

Заведението е почти пълно. Настаняваме се край малка масичка в ъгъла зад бара, без някой да ни обърне внимание, включително и келнерът, вече достатъчно затруднен от многобройните поръчки. „Това ли е уютното ви заведение?“, бих могъл да запитам, ако държа да поставя дамата в неудобно положение.

– Какво ще пиете? – казвам, за да облекча ситуацията.

– Една кока.

Отивам до тезгяха, вземам нейната кока и моя скоч, плащам и се връщам при масата.

– Вие сте предприемчив – установява Мод.

– Да. В дребните неща.

– И скромен.

– По необходимост. Когато човек няма с какво да се похвали, той винаги е скромен.

Дамата съвсем машинално участва в разговора. Вниманието ѝ е насочено към околните посетители. Професионалистка, да, но от средна категория. Въпреки привидното ѝ безучастие, можеш да забележиш как пресеива с очи публиката.

– Мислех, че сте немкиня, а излиза, че сте американка – забелязвам.

– Вие за втори път познавате. Най-първо за радиото, сега за произхода. Не бива толкова често да познавате, Албер. Това не подхожда на един безобиден търговец.

И понеже оставям репликата ѝ без внимание, продължава:

– Немкиня съм по майка. А по баща – американка.

– Но сте израсли в Щатите.

– Пак познахте. Само че сега не се брои – много е лесно. Американците не се преселват в Европа. По-скоро става обратното. Така стана и с майка ми.

Думите звучат като прелюдия към една семейна история. Излиза, че съм се излъгал. Тая жена лесно се залавя с предложените ѝ теми, но няма обичай да ги завършва. Какво значение – важното е да се говори, да се убива времето.

Мод е приключила с пресеиването на публиката. Тъмнокафявите ѝ очи са отправени към входа и едно едва доловимо потрепване на високите вежди ме принуждава да погледна натам. Не съм единственият. Неколцина самци от съседните маси вече са насочили поглед в същата посока. Гледката си заслужава вниманието.

Жената, която току-що е влязла, спокойно би могла да сложи в джоба си моята дама, ако Мод не беше така обемиста. Появата на Мод в заведението мина почти незабелязано, тя не е от тия ефектни същества, подир които мъжете се обръщат по улиците. Докато тази, новодошлата... Сексбомба от голям ранг.

Сексбомбата е придружена от някакъв безцветен тип в сако от твид, тъмна риза и сив панталон, изобщо от тия банални типове, с които се разминаваш, без да ги забелязваш.

Съпроводена от одобрителни погледи, новодошлата се насочва към нашата маса.

– Мод, скъпа, видях те още от вратата – пропява тя с малко глезена интонация. – Ще ви пречим ли, ако изпием по един скоч? Това е Добс, ако не се познавате.

– А това е господин Каре – пояснява Мод, уловила погледа на сексбомбата, отправен към мене. – Разполагайте се.

Всъщност те вече са се разположили. Новодошлата излъчва такъв

магнетизъм, че е привлякла вниманието дори на вечно заетия келнер, който пристига, за да приеме поръчката. Между двете жени се повежда разговор на тема какво ново, докато ние с Добс сме изоставени сами на себе си и на отегчението си. Предполагам, че неговото е по-голямо, тъй като аз все пак частично се развличам с бегло проучване на Сандра.

Сексбомбата се казва Сандра. Погледната отблизо – нищо изключително. Обаче кой търси изключителното. Сивосини очи от типа на тия, котешките, и не твърде добродушните. Хубав, леко вирнат нос и доста голяма уста с чувствени устни. Но това са подробности. Основното в пейзажа е фигурата – стройна, елегантна и предизвикателна в извивките си, твърде прибрана в кръста и твърде разгърната нагоре. Дали гърдите ѝ са по-големи от тия на Мод, туй може да се установи само след съответно сравнение, но върху това грациозно тяло те изглеждат направо огромни.

Допускам, че с тия физически белези се изчерпва и цялата оригиналност на сексбомбата, защото разсъжденията ѝ, улавяни бегло от ухото ми, са като на всяка втора жена в тоя свят на секретарки и машинистки, представляващ неразделна част от света на администрацията и бизнеса.

През цялото време Сандра не ми обръща никакво внимание, нещо твърде удобно за мене, защото ме освобождава от необходимостта да търся теми за светски разговор. Все пак, когато двамата малко по-късно си тръгват, сексбомбата на прощаване с Мод не пропуска да добави и едно:

– Сбогом, мистър Каре.

Ние оставаме, за да поскучаем още десетина минути в уютното заведение. Но очите на дамата вече не следят входа. Ако тя наистина е очаквала да се срещне с някого тук, то срещата очевидно е била със Сандра, макар да не разбирам смисъла на тази среща.

– Отегчихте ли се? – сеща се да запита по едно време Мод.

– Опитвам се да свиквам.

– Моята приятелка не ви ли хареса?

– Необходимо ли е да ми харесва? – промърморвам уклончиво, верен на правилото, че пред една жена никога не трябва да хвалиш друга жена.

– Вие доста дълго я съзерцавахте.

– Нека не преувеличаваме. Когато нямаш какво да правиш, можеш да съзерцаваш и носа на обувката си.

– Съжалявам, че съм ви докарала дотам. И свивам знамената. Оттук

нататък инициативата е във ваши ръце.

Излизаме от „Глобус“ и поемаме отново по посока на гарата, защото натам е и нощният квартал. Тротоарите, осветени от неона на големите магазини, са пусти, автомобилното движение е намаляло. В пустотата и тишината тия широки улици и модерни сгради от бетон и стъкло изглеждат още по-неуютни, отколкото през деня.

Нощният квартал е друго нещо, поне що се отнася до оживлението и гюрултията. Баровете и кабаретата примамват минавача с розовите си и червени сияния, с подканящите викове на портиерите и с безсрамните снимки на голи красавици, които може би съвсем и не фигурират в програмата на заведението. От двете страни на улицата мудно се точи върволица от градски безделници, от туристи или сутеньори.

Проникваме напосоки в някакъв бетонен проход, увенчан с целомъдрено-бялата неонена фирма „Ерос“, за да попаднем в цял лабиринт от подобни проходи. Край неприветливите циментови стени на тия глухи коридори караулят жени в пределно къси рокли, макар модата на минижупа отдавна да е минала, и пределно разгърдени, макар помещенията да излъхват хлад и влага. Жените пушат или просто стоят с апатични гримирани лица и безучастни погледи. Те не приканват нито с думи, нито с жестове, понеже това е запретиено и понеже, след като са застанали тук, съвсем очевидно е, че се предлагат. Клиентите обаче са малко. Преобладават зяпачи като нас, движещи се в мудна върволица край тия жени, застанали неподвижно под болнавата електрическа светлина, като персонажи на някаква нелепа пантомима.

– Защо ме доведохте тук? – запитва по едно време Мод. – Надявам се, не очаквате да ви помогна в избора.

– Нима аз съм ви довел? Мислех, че само ви следвам.

– Но нали се разбрахме, че инициативата ще бъде във ваши ръце? Още ли трябва да ви повтарям, че съм само служебно лице.

Да, за един път инициативата се е оказала в мои ръце, а аз дори не знам какво да правя с нея. Идеята за нощния квартал бе само един пробен балон, а сега се чудя как да го спукам.

– Да влезем нейде, където и да е – предлагам, когато се измъкваме от лабиринта и се озоваваме отново на улицата.

– Само не в някое от тия кабарета, дето артистите ви тикат под носа половите си части – подхвърля Мод, като свива гнусливо пълните си устни.

– Имам една идея.

– Кажете все пак – кима скептично дамата.

– Да се приберем в хотела и да се наспим.

– Мисля, че наистина почвам да ви опознавам – промърморва жената. – Вие, въпреки привидностите, не сте лишен от здрав разум.

Прибираме се прочее в хотела, изкачваме се с асансьора на четвъртия етаж и си пожелаваме взаимно лека нощ.

Но преди да се запътим всеки към стаята си, Мод казва:

– Албер, нали няма да ме смятате за нахална, ако ви помоля да не напускате хотела, без да ми се обадите. Трябва да ви кажа, че Франкфурт е доста опасен град, особено нощем.

– Бъдете спокойна – отвръщам. – А ако искате да сте напълно спокойна, може да ме вземете при себе си в стаята.

– По-добре прибирайте се – произнася тя с мекия си леко назидателен глас на спикер. – Няма нищо по-укрепително от спокойния сън и самотата. Знам го от личен опит.

ТРЕТА ГЛАВА

– Трябва да ми дадете паспорта си, Албер – казва Мод на следната заран.

– За какво ви е?

– Налага се да ви продължим визата.

– Визата ми изтича чак след една седмица.

– Известно ви е, че визите се издават не тук, а в Бон, че има формалности...

– Не чухте ли какво ви казах: имам още една седмица. А Сеймур обеща всичко да приключи за няколко дни.

– Нашият общ приятел не е бог – промърморва дамата, която избягва да произнася името на шефа дори когато се движим по улицата. – А аз още по-малко съм богиня. Боговете еднички знаят бъдещия ход на събитията.

С тая жена е безсмислено да спориш. Четвърт ден вече сме с нея в този град, тъй че достатъчно съм я опознал. Тя е мека, услужлива и отстъпчива във всичко, освен в най-главното – изпълнението на плана. Онзи план, който е в главата ѝ. Онзи план, за който все още нямам никакви данни.

При липса на данни остават догадките. Фразата „няколко дни“ може би трябва да се разбира в смисъл на няколко седмици. Било защото американецът ме е излъгал, било защото е изменил проекта си, било защото са се появили непредвидени усложнения. Така или иначе, нервниченето няма да помогне. Не знам казал ли съм го вече, но една от моите професии е чакането. Трудна професия. И неприятна.

Когато се налага да чакаш, а не ти се чака, най-добре да си кажеш – всяко зло за добро. В случай че Шмитхаген е препратил посланието ми още на следния ден, в случай че то се е появило върху бюрото на генерала на по-следния ден и в случай че Центърът има подръка всичко необходимо, бих могъл да разчитам, че към четвъртък или петък Шмитхаген ще разполага с още един такъв дебел и твърд плик, съдържащ документи и указания, този път не за Петко Земяка, а лично за мене.

Четвъртък или петък най-рано. А днес сме вторник. Чакането ли? Готов съм да чакам до посиняване, стига на моята дама да не ѝ дойде идеята да се преместим от Франкфурт в Дюселдорф или Бремен.

– А как ще се движа без паспорт? – питам след продължителна

пауза.

– Както се движите и сега. Мисли, че паспортът не е превозно средство.

Сега се движа с два километра в час. Намираме се в квартала на големите магазини и понеже нямаме бърза работа, лениво се носим с течението на потока минавачи, зяпащи витрините. Времето на обедната почивка, на сандвича или стандартното блюдо в някой от стандартните ресторанти на Вимпи или Макдоналд, а сетне – и на малка разходка по слънчевите тротоари, додето стане един.

Ние не сме тръгнали да се разхождаме, а да купуваме някакви козметични препарати за Мод. Тя не се гримира, обаче вероятно използва разни кремове и млека за кожата си. Щом ги купува...

Бяхме прекарали предните дни според личните ми предпочитания, сиреч – всеки в стаята си, като се изключат общите излизания до тоя ресторант и до онова кафене. На два пъти при тия излизания тя се бе сблъсквала със свои познати и бе разменяла по някоя дума. Навярно случайни срещи със случайни познати, защото не чух да ми отправя очакваната фраза: познавате ли тоя човек.

А днес, малко преди обяд, ненадейно надзърна в стаята ми:

– Албер, трябва да си купя крем за лице. Ще бъдете ли така добър да ме придружите.

Тази любезна фраза по същество означаваше – тръгвай с мен. Според установения от Мод правилник за вътрешния ред, аз бях длъжен да я следвам навсякъде, освен в спалнята ѝ.

– За какво ви е крем? – рекох просто така. – Вие имате прекрасна кожа. Ако ме накарате да ви целуна, нищо чудно и да се съглася.

– Ако една жена има хубава кожа, то е, защото акуратно се грижи за кожата си – отвърна дамата, без да дава ухо на косвеното ми предложение.

Тъй че ето ни и на пазар, и то в най-оживения час. На всичко отгоре слънцето днес е наистина лятно, а костюмът ми съвсем не е летен, и цялото удоволствие от това несъответствие е за моя сметка.

– Не е ли по-добре да отложим покупките за по-късно и да се отбием нейде да хапнем? – предлагам.

– Ще свършим и едното, и другото – казва Мод, която никога не е безучастна към темата за хапването. – Ще минем само за пет минути през Каршат. Точно зад магазина има чудесно ресторантче.

Предложението е сервирано като чиста импровизация. Но ние на нашия етаж сме малко мнителни и аз подозирам, че пазаруването е само

предлог, за да бъде замъкнат именно в чудесното ресторантче зад Карщат. Подозренията прерастват в увереност, когато четвърт час по-късно, след като вече сме се настанили в заведението, до масата ни приближава нисичък червендалест мъж с бирен корем.

– А, Мод! Къде изчезнахте? – възкликва с радостна изненада непознатият.

– Все още съм налице, Френк – успокоява го дамата. – Сядайте, ако нямате друга компания. Това е хер Каре.

Оказва се, че новодошлият няма друга компания и че е много, много очарован да се запознае с хер Каре. Без да стига дотам, да твърди, че мечтата на живота му е била именно да се запознае с хер Каре, той все пак дава да се разбере, че нещата стоят почти така. Подир което, временно забравил за мене, се обръща към жената:

– Какво си избрахте за ядене?

– Тъкмо сега избираме.

– В такъв случай позволете да ви препоръчам специалитета на заведението: печен свински крак. На думи това звучи малко грубо, обаче...

– На мене нищо, което е вкусно, не ми звучи грубо – успокоява го Мод. – Албер, какво е мнението ви за свинския крак?

– Същото, каквото е и вашето: най-ласкаво – промърморвам, доволно, че сложният въпрос за менюто тъй бързо е намерил решението си.

Впрочем – не чак толкова бързо. Защото новодошлият, когото дамата нарича ту Френк, ту Франк, предлага още някаква студена риба с майонеза за антре, а също и аспержи с пикантен сос като ефирна добавка към основното ядене или, както гостът се изразява, като лек поетичен нюанс към солидната проза на свинския крак.

Както става ясно от интимното му държане с келнерката, червендалестият е постоянен посетител тук, тъй че познава добре не само кухнята, а и избата на заведението. Но понеже, както вече бе споменато, дамата не проявява интерес към напитките, Франк отново се сееща за съществуването ми и намира в мое лице ако не сладкодумен, то поне отзивчив събеседник. Кимам одобрително на предложенията му и за бялото мозелско, и за червеното бордо, а за да не мълча като пън, забелязвам:

– Мислех, че тук се пие най-вече бира.

– Имате предвид корема ми? – запитва добродушно гостът, уловил беглия ми поглед. – Да, бира. Естествено, бира. Но бирата се пие вместо вода. А съгласете се, че не можеш да ядеш бяла риба с майонеза и да се наливаш с вода.

Встъпителното блюдо напълно засища глада ми, тъй че появата на

следващите два специалитета и особено на свинския крак по-скоро ме ужасява, отколкото очарова. Този свински крак се оказва цяла грамада от кокал и месо, добре зачервено в електрическата пещ. Отрязвам за приличие две-три парченца от грамадата и ги сдъвквам без особено удоволствие. Сетне, като забелязвам, че ония двамата са изцяло погълнати от вакханалията на лакомията, отмествам чинията си и запалвам цигара. Действието ми не остава незабелязано.

– Това е варварство, скъпи хер Каре – не се стърпява да забележи Франк с пълна уста. – Тази свиня е жертвувала целия си посветен на угояване живот за нас, хората, а вие отвръщате на нейната саможертва с пълно пренебрежение.

– Албер никога няма апетит – опитва се да ме оправдае Мод между две хапки.

– Лошо – поклаща с укор глава гостът, додето работи с ножа и вилицата. – Зад липсата на апетит винаги се крие нещо лошо: болест, грижи, нечиста съвест...

И за да докаже, че той самият е чужд на подобни злини, Франк напалва поредното парче месо. Челюстите му заработват енергично, подир което дебелият добавя, вече по-меко:

– А може би вие сте просто лирична натура. Нерядко на ваша възраст човек предпочита пред свинския крак един женски крак...

– О, Франк – прекъсва го дамата, – и друг път съм казвала, че шегите ви понякога стават доста плоски.

– Възможно е, мила – съгласява се добродушно гостът. – Но ние не сме седнали тук, за да си правим впечатление.

И като се обръща към мене, пояснява:

– Навярно скоро ще разберете, ако вече не сте го разбрали, че аз съм доста елементарен човек. И това, защо да крия, е една от малките ми гордости. Толкова ли е срамно да бъдеш елементарен в един свят, където всички държат да бъдат необикновени, та макар и в качеството си на истерици и психопати. Нямам предвид Мод. Мод е донякъде моя ученичка.

– Не знаех, че съм ваша ученичка – забелязва жената между нови две хапки.

И за да промени посоката на разговора, подхвърля:

– Албер може да няма апетит, но има други таланти. Той определя само с един поглед професията и произхода на човека.

„Вашите шегии също са доста плоски, мила“, бях могъл да кажа, обаче предоставям думата на госта.

– При мене един поглед няма да ви стигне – поклаща скептично глава Франк. – При мене ще трябва да похарчите повече погледи. Е, добре, гледайте ме колкото щете и правете изводите си.

Той примигва предизвикателно с лъскавите си тъмни очички, а сетне наново се заема да изрязва месото от кокала.

– Мисля, че Мод надценява възможностите ми – промърморвам. – Но ако става дума за догадки, вие сте американец от немски произход и вероятно търговец.

– Казах ли ви, че познава – усмихва се доволно дамата.

– А аз казах ли ви, че при мене нещата са по-сложни? – възразява дебелият. – Трябваше да добавите и нещо италианско като подправка, за да бъде отговорът ви точен.

– Не ставайте дребнав – протестира Мод. – Албер позна.

– Съвсем не съм дребнав – протестира на свой ред Франк. – За мене италианската подправка е много важна.

Да, италианската подправка. Но също и аспержите. Приключили с прозата на главното блюдо, двамата минават към лириката на аспержите, а аз – към следващата цигара. Времето на обедната почивка отдавна е изтекло. Посетителите в заведението са оредели. Пооредяла е и уличната навалица. През широките прозорци на ресторанта се виждат витрините на насрещните магазини, чиито мъждиви неонов фирми отчаяно се състезават със слънчевата светлина.

– Вие навярно разсъждавате по това как тъй един човек може да бъде създаден от трима родители – опитва се Мод да съживи разговора.

– Защо? – избъбрям. – Игрите на природата...

– Никакви игри! – прекъсва ме Франк. – Всичко е много сериозно. Моята участ, драги, нагледно илюстрира как големите процеси на световната лудост се отразяват върху дребните ни човешки съдби.

– Не се съмнявам – казвам, за да го успокоя.

– Моята майка бе италианка, а баща ми – немец, и раждането ми беше резултат на политическата ос Рим-Берлин, а бащината ми смърт – резултат на счупването на оста в битката с болшевиките, а следващият брак на майка ми – резултат от идването на американците.

– Добре все пак, че майка ви не се е омъжила за руснак – подхвърля Мод.

– Разположението на фронтвете е изключвало подобна опасност – забелязва Франк. – Но както се развиват събитията, нищо чудно, ако вашата дъщеря или дори вие самата се омъжите за китаец.

– Мисля вече ви казах, Франк, че тия ваши шеги...

– Никакви шеги, скъпа, никакви шеги. Някой ден може би наистина ще се наложи да избираме между китайците и руснаците...

Сервитьорката наново е донесла картата, тъй че вместо между китайците и руснаците двамата се залавят да избират между мелбата с праскови и някакъв сложен сладолед с ананаси.

– Да, ситуацията съвсем не е шеговита – подхваща дебелият, след като келнерката е отпратена със съответната поръчка. – Какво мислите вие по въпроса, драги Каре?

– Аз лично се вълнувам повече от стагнацията – промърморвам.

– Позната болест – кима Франк.

– Имате предвид стагнацията?

– Не, имам предвид склонността да се вълнувате от несъществуващи неща – пояснява гостът. – Няма стагнация. Няма криза. Няма инфлация. Толкова ли е трудно да го разберете?

– Как така „няма“?

– Ами така: няма!

– Моите счетоводни книги говорят друго.

– А защо смятате, че вашите счетоводни книги представляват библията на новите времена? На тоя свят съществуват милиони счетоводни книги и данните в тях са твърде различни. Изобщо сделките съвсем не са намалели, напротив. Също както и парите.

– А инфлацията?

– Каква инфлация? Откакто се помня, хората говорят все за инфлация. Откакто съществуват банкноти, те непрестанно се обезценяват. И все пак хората държат да имат банкноти. Ние с вас – също, нали? Няма начин заплатите да растат, а цените да седят на старото място. Това, което вие наричате инфлация, е всъщност израз на вечния стремеж у човечеството да се самонадхитри. Кое то съвсем не пречи на земното въртене, а може би го и стимулира. Опасността, драги Каре, е другаде...

Той прекъсва фразата, за да даде възможност на келнерката да сервира двете огромни мелби, а сетне, забравил земното въртене, насочва вниманието си към десерта.

– Май че успяхте да блеснете, Франк – забелязва по някое време Мод, като отмества празната чаша. – Албер се бои от кризата, вие – от руснаците и китайците, изобщо – всеки със страховете си.

– Не, скъпа, аз от нищо не се боя – възразява дебелият. – Надявам се, че докато китайците влязат в нашия свят, аз ще бъда вече в онзи, другия. Римската империя е агонизирала цели два века. Предполагам, че агонията на нашата ще продължи поне няколко десетилетия.

– Европейското възпитание ви е белязало зле – установява дамата. И като се обръща към мене, пояснява: – Френк е американец с европейско възпитание.

– Има нещо вярно в думите й – кима ми гостът. – На майка си дължа познанията по италиански и немски, а на баща си – възможността да приложи тия познания в Европа. Цяла вечност, откак живея тук. Изобщо загубих американския си оптимизъм, преди още да го придобия, както трябва. Знаете нали, че у нас отвъд океана глупостта се нарича оптимизъм.

– Щом вие го казвате...

– Да, да. Опиянени от легендите за славно минало и окуражени от невежеството си, нашите патриоти все още вярват, че планетата ще бъде тяхна поради единствената причина, че самите те силно желаят това.

– Има и други причини – опитва се да възрази Мод.

– Имаше! – поправя я Франк. – Вече ги няма. Времето на атомния монопол бе проспано пак от глупост, пардон, от прекален оптимизъм. Решихме, че ние единствени ще трупаме бомби, а другите само ще ни гледат, вцепенени от могъществото ни. Нещата, както е известно, се развиха другояче.

Той продължава в тоя дух още някое време, подстрекаван с къси реплики от дамата, докато аз машинално обхождам с поглед изгледа на търговската улица отвъд витрината на заведението, като се питам какъв е истинският смисъл на тази случайна среща, ако такъв смисъл изобщо съществува.

Едва при кафето в диалога между Мод и Франк прозвучават някакви по-многозначителни, макар и доста неясни тонове.

– Не ви ли попречихме, като ви обсебихме? – пита Мод. – Вие може би сте искали да седнете другаде.

– Да. Всъщност, не. Надявах се да видя тук един познат, но той не дойде.

– Много лошо от негова страна, ако ви е обещал.

– Това бе по-скоро полуобещание. Знаете, той е твърде зает. Хората, от които очаквате да получите нещо, винаги се оказват твърде заети.

– Не ви остава друго, освен да се въоръжите с търпение.

– Боя се, че търпението няма да помогне. Аз имам нюх за тия неща, скъпа.

Дамата не възразява. Тя е загубила всякакъв интерес към разговора. Франк – също. Тъй че извикваме келнерката, за да уредим сметката. Както винаги, плащам аз. Една привидност в името на добрия тон, нищо

повече. Мод винаги ми възстановява сумите. Режимните разноски се поемат от мене – казва тя. Не споря по въпроса. Нямам никакво желание да финансирам чужди операции. Нито съм дотам богат. Ако стане възможно да продължа пътя си, аз също ще се нуждая от пари. Да, ако стане възможно. В случай че... Една съвсем несигурна хипотеза.

* * *

– Вие не ми дадохте паспорта си – напомня жената.
– Добре, вземете го – казвам, като ѝ го подавам. – Но имайте предвид, че оставам без документ.
Тя не го взима, а нарежда с неизменно мекия си глас:
– Сложете го в чантата ми, ако обичате.
Сетне добавя:
– Ще си получите документа с продължена виза в най-скоро време.
Един бегъл поглед на едрите кафяви очи и един почти лиричен въпрос:
– Кажете, Албер: толкова ли е невъзможно да работим с малко повече доверие един към друг?
– „Да работим“? Но ние нищо не вършим.
– Обаче се дебнем взаимно. А това уморява.
– Скъпа моя, доверието не се постига с клетви, а с дела. Вие никога нищо не ми казвате. Аз даже и в момента не знам накъде сме полетели и какъв пожар ще гасим.

Ние наистина летим. Летим по аутобана в зеления мерцедес, а от двете страни на пътя тъмнеят борови гори и небето над нас е вече охладяло подир сиянието на залеза.

По пътя от ресторанта до хотела Мод на два пъти се бе отбивала в телефонни кабинки, за да води разговори с неизвестни лица, а по-късно, подир обичайната следобедна почивка, бе дошла да ми каже, че мога да си прибирам пижамата в куфара, че сметката е уредена и че изобщо заминаваме.

– За какви пожари ми говорите, Албер? – промърморва дамата, вперила очи в летящата срещу нас лента на асфалта. – Изглежда, разговорът с Франк ви е повлиял зле. Не обичам такива спокойни истерии, които вечно разсъждават за катастрофи и агонии, макар и в бъдеще време.

– Аз пък не обичам събеседници, които никога не отговарят на въпроса ви. Не чухте ли? Попитах накъде летим.

– Към целта, Албер. Право към целта. Понякога сроковете и

средствата се изменят, но целта остава същата.

– Хубаво ме успокоихте.

– Защо трябва да ви успокоявам, когато липсват причини за безпокойство.

– Добре, оставете това. Кажете името на населеното място. В случай че се движим към населено място.

– Не е прекалено населено, съвсем наблизо е и се казва Идар, ако това ви говори нещо.

Идар не ми говори нищо, но въпросът за разстоянието е от капитална важност. Съвсем наблизо... Според тукашните понятия двеста километра също е съвсем наблизо.

– Виждате, че съм напълно откровена с вас, Албер, Неразумно е да очаквате по-голяма откровеност от едно служебно лице.

– Не бойте се – избъбрям. – Няма да ви поставям въпроси, на които не желаете да отговаряте. Няма да бъда дотам взискателен, че да питам какво ще правим в Идар и кога ще свърши всичко туй.

– Много умно, че не ми поставяте въпроси, на които и аз самата не знам отговора – кима дамата. – Известно ви е, че в случая друг дърпа конците.

– Имам чувството, че тия конци нещо са се объркали.

– Възможно е, няма да споря. Нещата винаги се объркват, преди да се оправят.

– Вие не сте американка с европейско възпитание. Вие сте оптимистка.

– Искате да кажете: глупачка.

– Това вероятно би го казал вашият Франк, не аз.

– Не обичам тоя род разсъждения, обаче не смятате ли, че степента на глупостта е еднаква и при оптимизма, и при песимизма?

– А нима има някаква трета позиция?

– Има, разбира се. И то най-простата: да знаеш, че всичко се променя. Подир хубавото ще дойде лошо, подир лошото – хубаво.

– Това всеки го знае.

– Съвсем не.

– Как така „не“? На тоя свят всеки мечтае за промяна и всеки очаква промяна.

– Да, но хората разбират промяната само от лошо към хубаво и от хубаво към по-хубаво. Хората са също като вас, Албер.

Умлайтунг. Излизаме от аутобана и поемаме по асфалтово шосе, пресичащо големи тъмни гори. Девствени борови гори за този, който не

знае, че в тях се крие добре организирана система от пътеки, скамейки, кошчета за боклук, а също вероятно и боклук, този, обичайният за днешната цивилизация – тенекиени кутии от кока-кола и бира, пластмасови пликове от супермаркетите на Вулворт и Кауфхале, мачкани опаковки от цигарите Лорд и Пер. И все пак гори, безкрайни и почти девствени, в случай че ги гледаш отдалече.

– Четох някъде, че по тоя час стават най-много катастрофи – казва Мод, като запалва късите фарове.

– Катастрофи стават по всички часове на денонощието – успокоявам я.

Все още е съвсем светло и все пак се усеща, че здрачът започва да прониква във въздуха, сякаш извира от мрачините на боровата гора.

– Какво е вашето средство за борба с катастрофите, Мод?

– Да знаеш, че могат да се случат и на самия тебе. Хората имат лошия навик да забравят тая подробност.

– Само толкова?

Тя мълчи известно време, заета с кормилото. Сетне произнася, сякаш без връзка:

– Някога в неделното училище ни четяха евангелието, дето е казано, че ако имаш две ризи, трябва да дадеш едната на ближния си. Това, разбира се, е глупост...

– Как ще е глупост, щом го пише в евангелието.

– Тая история за двете ризи я слушаме вече две хиляди години, но още не съм чула някой някъде да е подарил някому втората си риза.

– Какво е виновно писанието, че хората са невъзприемчиви.

– На хората трябва да се казва само това, което са годни да възприемат. Например, да не се лакомиш за повече ризи от тия, които са ти необходими.

– На вас лично колко са ви необходими?

– Точно толкова, колкото притежавам. Една малка кола, не като тая, дето я карам в момента, и една удобна квартира без излишен лукс, това изцяло покрива нуждите ми.

– Но жена с вашия интелект, без да говорим за физиката, би могла да постигне значително повече.

– Именно от стремежа към някакво „повече“ произтичат и всички катастрофи. Едни произтичат от сантименталните несполуки, други – от юридическите. Миражът на семейното огнище и безумието на алчността, това са двете напасти за човечеството. Едната ви тика към брака, а другата – към затвора.

– Безусловно?

– А вие как смятате?

– Смятам, че някои са стигнали не до затвора, а до милионите, независимо дали ще ги оценяваме в ризи или в долари.

– Не си размътвайте главата с мисълта за тия някои, Албер. Изключенията са допуснати от бога само за да потвърдят правилото. Казвам ви го, понеже ме питахте за катастрофите.

– Мисля, че сте по-морална от необходимото.

– Грешите. Не съм по-морална от другите, но имам малко повече разум.

Вече почти се е здрачило, когато фаровете на колата улавят крайпътната табела: Идар-Оберщайн – 35 км. А оттук до Висбаден има поне още толкова. И това нагънато в завои шосе съвсем не прилича на правия аутобан. Без дори да споменаваме, че не разполагам с кола. В момента тия въпроси ме занимават далеч повече, отколкото заплахите на брака или на алчността.

Дамата вероятно също има свои въпроси за обмисляне, защото в мерцедеса се възцарява мълчание. Движението по шосето е съвсем слабо, колите излизат насреща ни само когато не ги чакаш, сиреч иззад завоите, като ни заслепват с фаровете си. Но при такъв шофьор като Мод няма причини за безпокойство. Тя знае, че катастрофата е една възможност, която важи за всеки, включително и за нас.

Мракът наоколо отдавна се е сгъстил, когато блясва нова табела: Идар-Оберщайн, индустриален квартал. Пристигнахме – казвам си, но излиза, че съм се излъгал. От индустриалния квартал до истинския град има още сума път, а самият този град се оказва дълъг като маркуч, един безкраен маркуч, проснат между върволицата тъмни хълмове.

Най-сетне вляво от шосето се появява зелен неонов надпис: Паркхотел. Обаче дамата подминава осветената фасада, без да намалява скоростта. По същия начин префучаваме и край следващото заведение – „При Лебеда“. Тук ще е – казвам си, когато в далечината се появява двайсететажен небостъргач, увенчан с бели светещи букви: Хотел „Мериан“. Ала и този път се излъгвам.

Още няколко метра, още два-три завоя, и градът-маркуч свършва. Мерцедесът напуска шосето, за да завие вдясно по стръмен и тесен път. Не знам колко и накъде се изкачваме, но навярно се движим в обратна посока, защото подир един завой откривам отново града, сега дълбоко долу, под нас. Следва втори завой, колата минава под някакви шубраци и спира пред малка сграда, скрита сред дърветата.

Сградата изглежда необитаема, поне додето Мод не натиска звънца. Отвътре веднага се чува лек шум, резето на вратата изскърцва и на прага се показва Сеймур. Виждам го само като неясен силует на фона на тъмния вход, но тоя човек и в тунел да го срещна, пак ще го разпозная.

– Влизайте.

Едва когато изпълняваме нареждането, стопанинът натиска електрическия бутон. Тесен неприветлив коридор, осветен от мъждива гола крушка. Сеймур ни въвежда в някаква стая с малко по-приличен вид. Диван и кресла, тапицирани в сиво поизтрито кадифе. Прозорците са затулени от също такива кадифени завеси. Помещението е пропито от миризма на застоял цигарен дим. Демодираният полилей със зелен абажур изпълва стаята с болнава светлина.

Тия двамата, изглежда, се разбират без думи. Само при един поглед на Сеймур жената изважда от шкафа бутилка уиски, шише минерална вода и чаши, сетне напуска стаята.

– Колко? – пита домакинът, като се готви да ми налее.

– Колкото ще е нужно за разговора.

– За разговора ще стигнат два пръста, а може да не стигнат и две бутилки. Това зависи от вас, Майкъл.

– Щом зависи от мен, сипете два пръста.

Той налива по четвърт чаша на двама ни, сетне добавя на себе си сода, отпива и пали цигара. Следвам машинално примера му. Пуша и чакам.

Сеймур се е изправил до стената, облепена с излинали сребристи тапети, хванал с една ръка чашата, а с друга – цигарата. Високата фигура в безупречен сив костюм хвърля тъмна сянка върху тапета. В светлината на лампата лицето изглежда зеленикаво и уморено. То добива някакъв мрачен израз, когато американецът по стар навик захапва цигарата и примижава от дима.

– Нямате късмет, Майкъл – произнася най-послед домакинът.

– Разбрах го, още щом ви срещнах.

– Нищо не сте разбрали. Това, че срещнахте мене, беше последният ви хубав шанс. Защото, ако бяхте срещнали не мене, а Еванс или Уорнър, или Бентън, или някой друг от тоя род, съдбата ви щеше да е съвсем друга.

И понеже мълча, Сеймур повтаря:

– Еванс, Уорнър, Бентън... Помните ги, нали?

Има си хас да не ги помня.

– А защо е нужно да ги срещам? Аз отдавна съм въвн от тия среди,

Уйлям, и отдавна работя в търговията.

– Знам, знам. Вие и по-рано сте работели в търговията, което само ви е помагало за другата работа. Но да приемем, че работите в търговията и дори че сте чист белгиец. Това ще е неудобно и за двама ни. Обаче даже да сте ескимос, вие имате минало, и някои хора не са склонни да ви го простят. Например мистър Томас. Вярвам, че не сте забравили Томас.

Името е подхвърлено сякаш напосоки, но аз зная, че не е напосоки.

– Вие не казвате нищо за Томас – настоява американецът.

– Не познавам Томас. Нито той ме познава. Предполагам, че тъкмо това искахте да чуете.

– И дори нямате представа кой е и как изглежда... – подсказва ми Сеймур.

– Откровено казано, невежеството ми не стига дотам. Но сведенията ми са получени от снимки и писмени справки.

– А нима не допускате, че и Томас може да ви е проучвал по снимки и писмени справки?

– Убеден съм, че Томас изобщо не подозира съществуването ми.

Сеймур отпива глътка, сетне ми отправя хладния си поглед и забелязва:

– В такъв случай не е чудно и да ви потръгне. Лошата карта не може да тече до безкрайност.

– Виждам, че споделяте мнението на секретарката си. Тъкмо днес разговаряхме е нея за обратите на съдбата.

– Обсъждате с Мод проблемите на битието? – вдига вежди Сеймур.
– Завиждам ви, Майкъл. Вие наистина владееете таланта да разговаряте с всекиго за всичко.

– Каква полза, щом нямам късмет. Макар да не разбрах точно в какво и защо.

– Ако имахте късмет, задачата ви щеше вече да е приключена и в този час навярно щяхте да се движите нейде между Залцбург и Виена – пояснява Сеймур, като бегло поглежда часовника си.

– Ако имах късмет, щях да попадна на човек, който държи на обещанията си. Вие казахте „няколко дни“...

– Според моя план беше точно така. Но нали знаете, понякога плановете... Този тип се оказва невероятно подозрителен.

– Кой тип?

– Да, невероятно подозрителен – повтаря американецът, сякаш не е чул въпроса ми.

- Влизам ви в положението – кимам. – Но какво очаквате от мене?
- Същото. Програмата остава без изменение, ако не броим времетраенето.
- За какво ви е да го броите. То засяга само мене.
- Съжалявам, Майкъл, обаче трябва да доведем докрай играта. А вие сте най-силният ми коз.
- Тази комарджийска терминология не ми говори нищо – казвам, като смачквам угарката в чинията, служеща за пепелник. – Искате да ви сътруднича, а ме държите в пълен мрак.
- Правил съм го във ваш интерес. Защо трябва да знаете неща, които не ви интересуват. Но сега обстановката се измени, тъй че ще се наложи да ви посветя в някои подробности.
- Предполагам, че се касае за подробности без значение, щом сте решили да ми ги доверите.
- Не твърдя, че обезателно ще ви покажа всичките си карти, но ще ви запозная с тези, които участвуват във въпросното разиграване – уточнява Сеймур.
- Ваша работа – свивам рамене. – Обаче ако съм зле информиран, нищо чудно да изпълня зле и ролята си.
- Американецът ми отправя бърз, остър поглед, изплюва угарката на пода, смачква я и пали нова цигара.
- Защо не пиете?
- Пестя си уискито с надежда да ми стигне до края на разговора.
- Сеймур свива рамене и отпива глътка скоч.
- Нима смятате, че след като вече достатъчно познавам твърдоглавието ви, ще се реша да ви включа в една комбинация само за да я провалите?
- Да, наистина: нелепо е да правите подобно нещо. И все пак, май че го правите.
- Но защо? От глупост?
- Не бих употребил такава дума.
- А каква?
- „Самонадеяност“. Вие сте доста уверен в себе си, Уйлям...
- ... и твърде пренебрежителен към околните...
- Именно.
- Значи пак ме обявявате за глупак, само че с по-меки изрази.
- Той ме поглежда безучастно, готов да чуе евентуалното възражение, сетне произнася:
- Аз не съм глупак, драги. Не че имам прекалено високо мнение за

себе си, но просто не съм дотам глупав, за да не виждам как стоят нещата независимо дали те са ми приятни, или не. И ако съм решил да прибягна до услугите ви, би следвало да потърсите за това някаква друга причина освен глупостта ми. Така че потърсете я.

– Какъв смисъл да я търся, когато тя може да бъде само една.

– А именно?

– Наумили сте си, че ще приема без съпротива ролята, която ми възлагате. Решили сте, че това, което вие кроите по свои съображения, би могло да хареса и на мене, макар и по други съображения.

– Точно така – потвърждава Сеймур. – Такава е в общи линии схемата. И ще признаете, надявам се, че не е съвсем лоша.

– Да, разбира се. Но само като абстрактно положение. А между абстрактното положение и конкретните варианти често зяят пропасти.

– Например?

– Например да ми сервираше вашата комбинация в една примамлива версия, зад която да се крие нещо съвсем друго. Изобщо обичайният номер: да ме подхлъзнете.

– Да, да. И обичайната мнителност. Само че аз, за разлика от вас, не смятам опонента си за глупак. Не липсват и глупаци, но вас специално не ви смятам за глупак. И нямам никакво намерение да ви подхлъзвам. Не че не бих го направил, ако е необходимо, но в момента то съвсем не ми е нужно. Нещо повече: самият успех на комбинацията изисква да играем чиста игра. Какво ще кажете?

– Засега – нищо. Освен че, искрено казано, недоумявам как така вие и аз, като се има предвид кои сме и какви сме, бихме могли да се заемем с едно общо дело.

– Значи, не сте диалектик. В този свят на неспирни противоречия и непрестанни изменения не е никак чудно посоките на два враждебни индивида да съвпаднат за дадена ситуация и за даден момент. Не съм ли прав?

– Само в сферата на абстрактните положения.

– В такъв случай да минем към конкретните.

Той прави четири бавни крачки, за да стигне до насрещната стена, и после други четири – за да се върне на предишното си място. Сетне изплюва угарката, стъква я и се обляга върху излинените тапети. Цялата тази безмълвна увертюра предвещава едно доста добре обмислено и доста обстойно изложение. Но вместо това американецът изръмжава само:

– Томас, а?

И понеже не отговарям, добавя:

– Доколкото знам, той не много отдавна се е подвизавал и у вас...

Не казвам ни „да“, ни „не“.

– Развил е доста активна дейност... Или не сте в течение?

– Дейността му, ако се не лъжа, се изчерпва с една единствена нагласна операция, а активът му – с неизбежния провал.

Американецът кима в знак на съгласие, сетне ми отправя един от ненадейните си погледи:

– Вие ли го провалихте?

– Когато човек е тръгнал да се проваля, все ще се намери някой да му помогне – отвърщам неопределено.

– Историята ми е позната в общи линии. Съвсем авантюристична операция наистина и съвсем логичен финал. Без да говорим за това, че с гафа си похарчи трима наши агенти.

Въздържам се от коментарии.

– Всъщност Томас е доста сръчен, само че не в разпознаването – забелязва Сеймур.

И като ме поглежда изпитателно, подхвърля:

– Вероятно смятате, че всички ние сме банда мошеници от типа на Томас.

Вземам чашата от масичката. Сетне решавам да продължа с пестенето на питието и отново я оставям.

– Мошеничеството в случая не е най-важното. Томас причини смъртта на някои хора – промърморвам.

– Вие също вероятно сте правили това – свива рамене американецът. – Нашата професия е груба професия.

– Съвсем млади хора, Уйлям. И съвсем безсмислено похарчени.

– Драго ми е да установя, че му имате зъб. Ето виждате ли как може да се случи тъй, че интересите ни да съвпадат.

– Понеже споменахте за професия, бих ви напомнил, че в нашата професия действията не се определят от личните симпатии и антипатии.

– Така е. И все пак предполагам, че по-охотно ще се включите в делото, ако знаете, че човекът, който предстои да бъде съборен, е някой Томас. Обаче вие не отговорихте на въпроса ми: смятате ли, че всички сме като Томас?

– Допускам, че има и изключения. Навсякъде има изключения.

– Става дума за правилото – настоява Сеймур.

– Правилото вие по-добре го знаете. Срещал съм всякакви хора. Не бих казал, че са еднакво корисни, Съществуват нюанси.

– Значи ни считате всички за мошеници – обобщава американецът.

– Това е ваш извод.

– Е, добре – кима Сеймур. – В случая се касае именно за двама мошеници. Единият ви е известен. Вторият с нищо не се отличава от първия. Разчитам, че така съвестта ви ще бъде спокойна.

– Яснотата винаги успокоява, Уйлям.

Вдигам най-сетне чашата, отпивам скъпернически и добавям:

– Да не би вашите служби да са пристъпили към борба с корупцията?

– Искате да кажете към борба със самите себе си? – усмихва се едва-едва Сеймур. – Нищо не ми струва да ви кажа „да, именно“. Обаче истината е, че се касае за дребна периферна операция. Дребна и периферна за всички, освен за мене. Не знам докъде стига антипатията ви към Томас, обаче аз лично наистина имам зъб на оня, другия.

– Вие имате зъб на целия свят.

– Не можеш да имаш зъб на нещо абстрактно, Майкъл. „Целият свят“ е нещо абстрактно. Обаче въпросният тип...

Той не довършва, а забучва нова цигара в ъгъла на устните си и шраква запалката.

– Виждате, че съм съвсем откровен. Казвам ви направо, че човекът, който най-вече ме интересува, не е Томас. Става дума за един мръсен дует, Майкъл, в който Томас свири втора цигулка. А мене ме интересува първата. И тъкмо нея искаме да ви покажем. Само че тя отказа да излезе на сцената.

– Вие ловко прескочихте от комарджийските термини на музикалните – забелязвам. – Но от това обясненията ви не стават по-конкретни.

Американецът продължава, без да обръща внимание на бележката ми:

– Налага се прочее да минем към друг вариант: ще трябва да влезете в контакт с първата цигулка посредством Томас. В случай, че Томас наистина не ви познава, задачата ще бъде съвсем лека. Вашата роля се изчерпва с това: една мимолетна очна ставка с първата цигулка, нищо повече.

– А ако тя откаже да свири?

– Не е нужно да свири. Концерти не се движат. Бегла очна ставка, чийто смисъл глупакът няма и да разбере.

– Вие още ли го мислите за глупак?

– Естествено. Познавам си човека. Но вие сам знаете, че именно глупостта прави такива хора страшно мнителни. Или смятате, че

мнителността е признак на голям ум?

Не смятам, разбира се. Но и не виждам защо трябва да затъваме в подобни разсъждения. Не знам дали е от застоялия въздух, наситен с тютюнев дим, или от присъствието на тоя човек, излъчващ опасни еманации, но усещам леко виене на свят.

– Мога ли все пак да попитам в какви срокове го виждате този нов вариант?

– Една седмица... Десет дни... Знаем ли?... Вече не искам да определям срокове, за да не ме обвинявате в лъжа. Важното е, че подир очната ставка спокойно ще продължите пътя си.

Не възразявам. Няма смисъл. Едничкото ми желание в момента е да излезе час по-скоро на чист въздух. Сякаш отгатнал това, Сеймур избъбря:

– Изпийте си уискито. Съвещанието приключи.

Изпивам го. Американецът прави две крачки към вратата, но спира и запитва някак уморено:

– Как е дружбата с Мод?

– Като със служебно лице. Тя непрестанно ми повтаря, че е служебно лице.

– Е, че каква искате да бъде? Не мога винаги да ви предлагам жени като Грейс.

– Нима вие ми предложихте Грейс?

– Да оставим сега този разговор. Тук просто не се диша. Бих ви придружил охотно до бара на хотела, но в интерес на операцията трябва да избягваме публични демонстрации.

И той излиза да повика Мод.

* * *

От известно време на вратата ми се чука в неравни интервали. Оставям без внимание тая подробност, понеже се намирам под душа. Чукането продължава. Ще ѝ се пръсне сърцето от страх, че съм избягал, мисля си. И за да не ѝ се пръсне сърцето, излизам от банята и отварям едва-едва.

– Влезте, скъпа.

– Но вие сте гол! – установява тя след бегъл поглед през откреннатата врата.

– Не мога да се къпя облечен. Ще влезете ли?

– Да. След като сложите нещо отгоре си.

Увивам хавлията около кръста и отварям вратата:

– Хайде, че ще настина.

– Вие сте доста безцеремонен – установява дамата, като се настанява в едно кресло. – А също и ужасно бавен.

– Ако искате да ускорите нещата, можете да поръчате да ни донесат тук закуската.

Едва съм произнесъл думата закуска и Мод вече се е хванала за телефона. Така започва този незабравим ден в Идар.

Незабравим, защото и през ум не ми е минавало, че ще попадна в такъв град и ще се занимавам с такива глупости.

– Знаете ли, че се намирате в един прочут център, Албер – оповестява дамата още по време на закуска.

– Център на овцевъдство?

– Какво овцевъдство по тия канари! Център на скъпоценните камъни, на бижутерната индустрия.

– Интересно... – промърморвам, като мисля за друго.

– Ще трябва да пообиколим предприятията... Да ви покажа някои неща...

– Интересно... – кимам.

– Но вие не ме слушате.

– Не забелязвам да съм изтървал нещо.

– Градът не е голям – продължава търпеливо жената. – В такива градчета хората са любопитни. Ако се наложи да останем няколко дни, ще почнат да се чудят какво търсим тук.

– Нека се чудят. Така се раждат всички големи открития – отпърво се чудиш, а после се сещаш.

– Само че наоколо има военни лагери на НАТО. И присъствието на чужденец като вас...

– Права сте – казвам. – Най-добре да си вървим.

– Престанете, Албер! За търговец като вас е съвсем естествено да обиколите някои фирми.

– Аз не съм търговец на скъпоценни камъни.

– Може и да станете. В такива времена на криза асортиментът лесно се променя.

Мисля вече казах, че е излишно да се спори с Мод.

Половин час по-късно ние вече се движим с мерцедеса от нашия Парк-хотел към Диамантената борса. Дамата с присъщата си добросъвестност е изработила точно разписание на посещенията ни въз основа на туристическата брошура, въргаляща се из всички хотелски стаи и запознаваща ви подробно с големите фирми на града.

Всъщност първата фирма е едва на двеста метра от нашето временно жилище. Но за покупка на скъпоценни камъни не се ходи пеша, тъй че Мод гарира колата на видно място край главния вход и ние тържествено влизаме през стъклената врата на предприятието Рупентал.

Дамата, в качеството на моя секретарка, се нагърбва изцяло със задачата да лъже и да обяснява, докато за мене остава само бремето на суката. Чиновничката, която ни дават на рецепцията за придружител, се оказва толкова мила, та ни развежда най-първо из обширния музей на фирмата. Кристалите и обработените камъни из витрините са с такива необичайни размери и с толкова разнообразни багри, че привличат дори и моето внимание, но това е само в началото, додето още не ме е заболяла главата от разноцветните блясъци и от непрестанното чуруликане на младата старателна служителка.

Пренасяме се на горния етаж в търговския отдел, където Мод не само задава въпроси и не само пише в бележника си, но за по-голяма убедителност купува и няколко евтини камъка като мостри.

– Не е ли достатъчно за днес? – запитвам, когато най-сетне отново се настаняваме в мерцедеса.

– Трябва да посетим поне още една фирма – отвръща дамата. – Но това може да стане и следобед. Долу, в Оберщайн, има чудесен италиански ресторант. Ще се поразходим да видите селището и ще идем да обядваме.

Идар и Оберщайн са две китни градчета, съединили се в едно с течение на годините, идилични образци на природната прелест и спокойствието. Това съм го научил още заранта от споменатата вече рекламна брошура. Реалността се оказва по-различна. Бистрата планинска река от проспекта е в действителност мръсен поток, изпълнен с всевъзможни остатъци от пластмасови опаковки. От двете страни на потока се разтягат двете главни улици – Хауптщрасе и Майнцерщрасе, – които не са нищо друго освен две асфалтирани шосета или, ако щете, два улея, по които с тътен и грохот тече цялото автомобилно движение от Майнц за Саарбрюкен и обратно. Колкото до градчетата, те се разстилат край тия шосета, а понеже няма много място за разстилане, сградите са струпани почти една върху друга по стръмните склонове на околните хълмове.

Ако изключим шума и движението, развалящи всичко, останалите данни на проспекта се оказват точни – зелените, обрасли с гора, височини са на мястото си, издълбаната в скалата църква се откроява там, горе, високо над градските покриви, бижутериите магазини ви обсаждат от всички страни, а ресторантите ви предлагат почивка и обилна храна на

провинциални цени.

Не знам какво място заема сред тия заведения „Ресторанте Риголето“, но обстановката е респектираща, най-вече с фенерите, висящи над всяка маса, в които при сядане и ставане неизбежно си удряш главата. В замяна на това в широкото хладно помещение цари отморяваща тишина.

– Сигурна ли сте, че ресторантът е италиански?

– Албер, казах ви вече, че заведението се определя не по шума, а по кухнята – напомня с лека досада Мод. – В делничен ден тук винаги е пусто.

Момък, нагизден с виненочервена жилетка, донася неизбежната карта.

– Няма ли поне веднъж и вие да проявите инициатива в избора – запитва дамата.

– Изборът ми отдавна е направен, макар и не по кулинарна линия.

– Изглежда, плоските шеги на Франк са ви подействували заразително – промърморва дамата, без да вдига очи от листа.

– Всъщност, кой е този Франк?

– Трябваше да попитате него.

– Вие сте ми по-близка.

– Франк е моят шеф, ако това има някакво значение.

– В какъв смисъл „шеф“?

– В смисъл на търговски директор. Аз работя в търговска фирма, Албер.

– Разбирам.

Разбирам не само това, че търговската фирма е легална фасада за другата дейност на Мод, а и още нещо. Навярно съм вкопчен в надеждна хватка, за да ми се доверяват такива подробности. Навярно двамата със Сеймур са разменили снощи по някоя дума, за онзи ден едва ли би ми ги доверила.

Няма причини да се боят. Аз съм човек без паспорт, без кола, без връзка, обвинен в убийство, а може би и обречен сам да бъде убит в някой от следващите дни.

– Какво ще кажете за едни спагети миланез, а после за...

– Изцяло съм солидарен с вас – бързам да я прекъсна.

Дамата подробно формулира пред момъка с винената жилетка желаното меню и той се втурва към кухнята.

– Само че за спагетите е нужно чакане – подхвърлям почти злорадо.

- За всичко е нужно чакане, Албер – въздъхва Мод.
- А вашият Франк го бива само за приказки.
- Защо бързате да го съдите? Вие почти не го познавате.
- Ако беше осигурил срещата, сега щях да съм в Брюксел.
- Преди малко ми говорехте за някакъв избор – забелязва жената. – Изглежда, това е бил изборът ви – Брюксел.
- Нека не бъркаме любовта с работата – предлагам.
- Нека не говорим за любов и за работа на гладен стомах – предлагам на свой ред Мод.

Тъй че отлагаме разговора до идването на спагетите, а сетне – до поглъщането им, а после – до появата на стека с чер пипер. Изобщо мълчим, с онова неприятно мълчание на лошото настроение. Едва при фруктовата салата дамата прави опит да разведри атмосферата.

- Мислех ви за спокоен човек. Не сте ли такъв?
- Точно такъв съм, познали сте. Но това не означава, че се движа с празна глава, лишен от всякакви мисли и намерения.
- Знам, знам – кима отзивчиво Мод. – Работата, семейството...
- Съпруга и четири деца.
- Четири? А защо не – пет?
- Нищо чудно да станат и пет.
- Вие не сте женен, Албер. Имам око за тия неща.
- А вие?
- Аз също съм свободна.
- Тогава не можете да имате око за тия неща.
- Свободна съм в момента.
- Това ме радва.
- Не съм казала, че съм на разположение.
- Такива неща не се казват. Ще пием ли кафе?

Пием и кафе, естествено. Заведението е все тъй пусто, ако не смятаме една голяма семейна компания чак в другия ъгъл, но това е може би семейството на самия съдържател. Млада жена, облечена в черно, застава до масата и предлага някакъв религиозен вестник. Ако съдим по черната сламена шапка с червена панделка, имаме работа с дамски воин от Армията на спасението. Мод пуска една монета в касичката, без да взема вестника, а когато жената отминава, запитва:

- Албер, смятате ли, че има бог?
- Какво значение дали има, или няма?
- Как тъй „какво значение“?
- Ами тъй: ако няма, значи няма. А ако има, значи пет пари не дава

за нас.

– Интересно. И вие сте като мене.

– Радвам се.

– Още в детинство загубих вярата си. В началото, разбира се, всяка вечер се молах, както ме бе научила мама. Вярвах и се молах, додето Дани пострада. Дани беше нашето кученце. Една кола го бе прегазила, но татко твърдеше, че ще се оправя, кучетата, за разлика от хората, винаги се оправяли и аз вечерта в молитвата си включих и Дани и се молах тъй всеотдайно, та ми се струваше да виждам как господ леко се е навел от своя облак и се вслушва в молбата ми. А когато заранта отидох в килера, за да видя кученцето, намерих го мъртво и вече съвсем вдървено.

– И решихте, че бог не съществува.

– Такава кошунствена мисъл не ми е минавала. Допускам, че съществува, обаче не ни обича.

– Защо да не ни обича?

– Че кой автор обича несполучливата си творба. Нали знаете каква е съдбата на несполучливата творба – унищожават я.

– Засега все още не е унищожена.

– Може би господ все още предпочита ръкописа си. Може би все още се надява, че с известни поправки тук и там... Додето разбере, че работата е безнадеждна, и захвърли създанието си в огъня. Или, за да му е чиста съвестта, предостави на нас самите да се самоизпепелим. Като се има предвид колко ни е акълът, господ няма защо да си мърси ръцете. Ние сами ще си сервираме унищожението.

– Добрата школа си личи – забелязвам.

– Каква школа?

– Тая на Сеймур. А може би – и на Франк.

– Сеймур съвсем не е настроен да ми дава уроци. Нито аз – да възприемам уроците на Франк.

Тя поглежда часовника си и произнася с друг тон:

– А сега да прескочим до фирмата Ефген.

– Какво има там?

– Синтетични камъни. Модерна и евтина стока. Би могла наистина да ви влезе в работа.

– Уви – въздъхвам, – всички периметри в търговията са отдавна заети.

– Не сте далеч от истината.

– Добре, че вие все още сте свободна.

– Не за вас, Албер – поклаща глава дамата. – Нали сам казахте да не бъркаме любовта с работата.

И Мод прави знак на момъка да дойде за сметката.

Синтетичните камъни. Искрено казано, не виждам каква е разлика-та между тия рожби на химията и рожбите на природата, ако оставим настрана разликата в цената. Възрастният служител на Ефген разтваря едно подир друго пакетчетата с образци, а Мод рови из тях с добре поддържаната си бяла ръка или записва цените в бележника. Сега разбирам защо Сеймур предпочита да работи с жени. Един мъж рядко би се грижил с подобна добросъвестност за легалната си фасада.

– Е, сега вече можем да се приберем и да дремнем – казвам, когато най-сетне излизаме от предприятието.

– Не ви ли е срам. Имате цяла нощ за спане. Нека да се разходим из околностите, да подишаме въздух.

– Разходете се. Но преди туй ме оставете в хотела.

– Тази жена с четирите си деца не излиза от ума ви – произнася съчувствено Мод.

Тъй че оставаме да се излежаваме всеки в покоите си. Едно малко отмъщение от моя страна, задето ме е занимавала целия ден с тия камъни.

Вечерта прекарваме в бара на хотела. Барът работи до късно след полунощ, обаче ние се прибираме още към десет. А на другия ден – пак същото. И на следния – все същото. И колкото да се ослушвам, не долавам никакви звуци на цигулка – ни първа, ни втора.

Тишина.

* * *

– Хайде да се напием! – предлагам.

– Какви ви прихванаха? – пита Мод.

– Нима вас не ви прихващат?

Спокойният израз на дамата е достатъчен като отрицателен отговор. Обаче изразът понякога лъже. Бих искал да видя тоя тип, който ще виси като кон над празни ясли пет дена във Франкфурт и още три – в това загубено градче, без да почне да си яде нервите.

Току-що сме седнали в бара на хотела. Избрали сме съвсем ранен час – още няма осем, – защото след десет вечерта тук става истинска лудница. Нощните заведения в Идар не са цели дузини, така че няколко зимника, подобни на този, се оказват съвсем пренаселени в късните часове.

Зимникът на Парк-хотел е съвсем банален по вид – в средата е разположен тезгяхът, във формата на кръг около него са високите столчета, а в останалата част на огромното помещение са пръснати тежки дървени маси от старинен селски тип, предназначени за по-улегналите посетители, които не обичат да пият с увиснали във въздуха крака.

Ние сме от улегналите. А също и от дискретните – масата е в самия ъгъл на заведението. Почти като влюбена двойка. Или по-скоро – семейна, ако се вземе под внимание как мълчим и гледаме в различни посоки.

Стопанинът, едър мъжага от италиански произход – тая Мод има чувствителен нос за италианската кухня, – вече се е настанил сред колелото на бара, за да подготви батареята от чаши и бутилки, докато трите му жени подреждат масите и шетат в кухнята. Макар да е в най-интимни отношения с тия жени или може би тъкмо заради туй, италианецът от ранна заран до късно след полунощ ги кара да работят до скъсване, да се занимават с бельото и с леглата, да висят на рецепцията, да сервират закуската, да готвят и да прислужват в бара.

– Робовладелец – забелязвам, додето наблюдавам шетнята.

– Плаща добре – възразява дамата. За да добави след къса пауза: – Глупачки.

– Нали плаща добре?

– Глупачки – повтаря Мод. – Ще се амортизират за десетина години само защото са алчни.

– Е, после ще се омъжат.

– Да. За да слугуват на друг мъж, който даже няма да им плаща.

Разговорът секва, понеже една от глупачките се появява с огромен поднос, съдържащ поръчките на моята дама.

– И една бира – казвам.

– Нали искахте да се napiете?

– Отлагам проекта. Щом не щете да ме следвате.

– Ако реша да се napiя, мога да го направя и без питие – промърморва дамата.

– Интересно ще е да го демонстрирате.

– Казах: ако реша. Бихте ли ми подали оцета и зехтина.

Тя оросява обилно зелената салата и пристъпва към едничкото си развлечение.

– Все пак вие ме озадачавате, Мод – произнасям към края на вечерята.

– Затова че не съм ви поканила в стаята си? – пита тя прозаично, но доста точно.

– Не става дума за мене. Обаче вие не можете да бъдете денонощно само едно служебно лице.

– Не съм и твърдяла, че върша подобен подвиг.

– Вие ме озадачавате – повтарям. – Не мога да си представя как бихте изглеждали в една семейна или интимна обстановка. Странно, нали!

– Не виждам нищо странно. Такава обстановка наистина не ми е привична.

– Да не би случайно...

– Не. Нито случайно, нито нарочно – поклаща глава Мод. И с къса въздишка добавя: – Вечната история. Ако жената не ви обръща внимание, обявявате я за лесбийка.

– Не бих могъл да се оплача от липса на внимание.

– За вас жените вероятно се делят на два дяла: тия, дето търсят мъж, и ония, дето вече са го намерили. Затова и не можете да ме класирате.

Тя ми отправя бегла полуусмивка в смисъл: познах ли, и отпива глътка минерална вода.

– Трети вид наистина не ми е известен – признавам. – Или, по-точно, третият вие също го елиминирахте.

– А вие от кой вид сте? – запитва дамата съвсем ненадейно.

– Мисля, че съм от насрещния пол.

– И какво като сте от насрещния пол? Да не смятате, че този, вашия, насрещния, има някакви особени привилегии?

– Не смея да се надявам на подобно нещо.

– Напротив: съвсем уверен сте. Иначе бихте могли много лесно да си обясните моя случай чрез своя собствен.

– Но аз съм един самотник, Мод.

– Аз също. И то без тая фалшиво-трагична интонация.

– Значи, опивате се от самотата.

– Нима самотата е толкова неприятна в един свят, където всяко общуване означава да бъдеш използвана от някого за нещо си?

– Може да означава и обратното: вие да използвате някого за нещо си.

– Когато подобен случай ми се представя, не отричам, че го правя. Както, вероятно, и вие. Но това са само паузи в самотата. Хигиенични дози. Колкото за да разбереш, че самотата е най-скъпото ти притежание.

– Ясно – кимам. – Ла Гарсон, жената-ерген.

– И такива романи ли четете?

- Боя се, че надценявате моята начетеност.
- Бих взела един сладолед – сменя тя темата.
- А кафе?
- Кафето ще бъде за вас.

Тъй че идва ред и на десертите, а при Мод всяка консумация представява поредна дупка в разговора.

– Може да сте силна в риториката, и все пак ме озадачавате – позволявам си да повтора рефрена след някое време.

- Аз съм просто жена от третия тип, ако това толкова ви интригува.
- Искате да кажете: четвъртия.

– Нека да е четвъртия. Изобщо най-баналния в наши дни. Жената, дете не мисли непрестанно за мъжа – мъжа, който се опитваш да задържиш, или мъжа, който се опитваш да намериш.

– Ами иначе как ще се раждат деца.

– А защо трябва да ги раждаме? За да ги готвим за атомната смърт? Или за да увеличим населението на двайсет милиарда?

– Не съм разсъждавал по тия въпроси.

– Естествено. Нали вие не раждате. Пристигате, получавате си порцията приятни спазми и заминавате. А ония, другите спазми, болезнените, остават за жената.

– Изпитали ли сте ги?

– Малко остана. Добре, че навреме разбрах какво ми трябва и какво не ми трябва в резултат на своя пръв и, надявам се, последен брак.

– Бракът все пак не ви се е разминал.

– Е, да, защото сме като маймуните, нали сме произлезли от тях. Щом другите напират към брака, значи и ние трябва да напираме и да смятаме, че бракът е алфата и омегата на живота. И дори след като сме опитали горчилките на семейната тягост, пак даваме вид, че плуваме в щастие, и даже си мислим, че бракът наистина е щастие, само че на нас лично не ни е провървяло и съвсем не се сещаме, че всички останали също като нас се преструват на ужасно щастливи. Подражаваме един на друг, нищо повече. Също като маймуните.

– Това е от Сеймур – промърморвам. – Този път не можете да ме разубедите. Това е от Сеймур.

– Мисля, че излишно споменавате името на тоя човек, след като дори не го познавате – забелязва почти любезно Мод. – Ако го познавахте повече, щеше да ви е ясно, че той никога не би седнал да води разговори с мене.

– Вие сте ужасно влюбена в него – подхвърлям напосоки.

– Уважавам го.

Най-после едно същество, което обича Сеймур. Той държеше на Грейс, а тя му се изплези. Тази е влюбена в него, но той пет пари не дава за нея. Вечното разминаване.

– Какъв абсурд – произнася Мод, сякаш прочела мислите ми. – Хората смятат, че се срещат, а всъщност се разминават. Не могат да живеят отделно, не могат един без друг, а в същото време, вън от практичните съображения, не значат нищо, ама абсолютно нищо един за друг.

– А защо поставяте в скоби практичните съображения?

– Когато ми е нужен мъж, не е трудно да го намеря. Повече ме затруднява изборът. Не мога да пусна всеки кретен в леглото си.

– Мерси – кимам.

– Нямах предвид вас. Вие сте особен случай.

– Съвсем не съм особен. Особена е ситуацията.

– То е все същото. Трябва да се действа по разписание. И по предписание. Изпихте ли си кафето?

– Почти.

– Тогава да плащаме.

Изглежда малко уморена от приказките, но и облекчена. При тая скука. И при това чакане. Чакането е труден занаят.

Изкачваме се от бара в хотела. Дамата, както винаги, ме съпровожда до вратата на стаята ми, за да не би случайно да се загубя в коридора.

– Мисля, че за един път бихме могли да нарушим предписанията и да поделим самотата – забелязвам, колкото да се намирам на приказка.

– Вие се оказвате по-нахален от подозираното – въздъхва Мод. За да добави: – Само че ще я делим отгатък, при мене. Не тук.

– Нима във вашата стая няма подслушвателна апаратура? – питам.

Нова въздишка.

– Вие не сте чак такъв обект, Албер, че да заслужавате подслушвателна апаратура, И за момента аз съм ви напълно достатъчна като апаратура.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

– Трябва да прескочим до Майнц – оповестява Мод два дни по-късно.

Най-сетне някакво раздвижване.

– Да прескочим или да се пренесем?

– Да прескочим, Албер. Излишно е да си прибирате багажа.

Заранта е дъждовна и мъглива. В този планински край ранното лято добива изгледа на ранна есен. Изтичваме до мерцедеса и побързваме да се вмъкнем в гърбуха му, додето тежките струи на дъжда глухо барабанят върху покрива на каросерията.

Прекосяваме надлъж градчето, като се промъкваме през претоварената от движение Майнцерщрасе. Движението е само по платното. Тро-тоарите са пусти. В това малко селище разстоянията са тъй големи, та вън от центъра всички се движат с коли.

– Мъгла... – установява дамата, когато излизаме от града.

– ... и мрак – допълвам. – Също като нашата история.

За мрак е пресилено да се говори, но тежките влажни/ облаци тъй са ни похлупили, сякаш вече се свечерява. Не само са ни похлупили, а се вият и над шосето под формата на мъгла, като че небето и земята са се объркали. Една ту гъста, ту синкаво разреждаща се белота, из която призрачно изплувват и предупредително бляскат фаровете на насрещните коли.

– Радвайте се на мрака, Албер – съветва ме дамата. – След мрака винаги идва разсъмване.

– Да, но не за всички. Казват, че хората умирали най-вече през нощта.

Мод не отговаря, а се визира напрегнато в смъртно открояващия се пред нас завой. Иззад завоя изскача кола с мощни, блеснали фарове. Жената намалява, изчаква разминаването и влиза в завоя.

– Ще отсядаме ли в хотел? – питам.

– Естествено.

– Но нали нямам паспорт.

– Вече го имате. В чантата ми е.

– Мисля, че мястото му не е в чантата ви.

– Напротив, точно там е мястото му, защото аз вися по рецепциите, а не вие – отвръща дамата.

За да добави с леко недоумение:

– Още ли ми нямате доверие?

– Изглежда, че вие ми нямате доверие. Прибирате паспорта, за да осуетите бягството ми. Би трябвало малко повече да разчитате на личния си чар, вместо на административни мерки.

– Не, не разчитам. И не вярвам, че ще бягате. Просто действвам според предписанието.

Възлизаме през дълга серия от завои по някаква височина. Мъглата пред нас става прозрачна и синкава, като прекалено разрежено мляко, а сетне съвсем се разсейва. Гората изчезва, заменена от тъмнозелени пасбища, над които се носят леки изпарения. Дъждът е спрял.

– Предстои ви запознаване с още една жена – осведомява ме Мод. – Трябваше да ви го кажа заранта, за да си сложите новия костюм, но ревността ме възпря.

– Вероятно нова сексбомба.

– Не смятам, че тоя термин е твърде подходящ в случая. Допускам, че ще ви хареса.

– Само ако прилича на вас.

– Пълна противоположност. По всички точки.

– В такъв случай няма да ми хареса. Вие дори не забелязвате как заедно с паспорта сте обсебили и сърцето ми.

– Не обичам лъжците – промърморва Мод. – Макар че някои лъжи са приятни за слушане. Особено ако не са тъй груби като вашите.

– В лъжата често се крие и малко истина.

– Да се надяваме.

Хубава, без да бъде богиня, почтена, без да е светица, открoвена, без да нарушава служебните предписания – тази жена е истински деликатес за човек като мене, свикнал да има работа със събеседници, които говорят обратното на това, което мислят. Такава няма да ти забие нож в гърба, освен ако Сеймур я задължи да ти види сметката.

„Да се надяваме“ – това малко скептично пожелание, изглежда, е привичка за нея.

Онази нощ, когато пръв път бях прекарал в стаята ѝ, Мод бе казала:

– Тази подробност остава между нас, нали?

– Не допусках, че ще се срамувате от Сеймур.

– Срамувам се. Но не в смисъла, който ви се привижда. Не съм свикнала да нарушавам дисциплината.

– Казал ви е да ме държите на разстояние.

– Каза ми да си отворям очите.

– Мисля, че няма накъде повече да ги отваряте. И после, една малка тайна винаги сближава хората.

– Да се надяваме.

Аз също се надявам, само че без особени илюзии. Фактът, че държи паспорта ми в чантата си, не е особено окуражителен.

Пристигаме в Майнц към обед и отсядаме в Хилтън. Един внушителен и безличен блок, като всички Хилтъни, разположен между шосето и реката.

– Да се качим в стаите си, Албер – предлага дамата. – След половин час ще мина да ви взема.

– Къде ще ходим?

– Никъде. Ще слезем да обядваме.

Тази история, както е тръгнала, обещава да мине най-вече в обядване и вечеряне. Дано да е само това.

В Хилтън има три ресторанта. Мод е избрала този в партера, обзаведен в битов стил и предлагащ спокойни усамотени кътчета. Но вместо да се възползуваме от подобно кътче, дамата ме помъква към широка маса, дето вече се е настанила една двойка – момиче с лъчезарно лице в ореол от златисти коси и млад мургав здравеняк в черно кожено сако.

– А, Мод! – провиква се радостно момичето, щом приближаваме.

– Добър ден, Дейзи – отвръща доста по-сдържано дамата. – Това е Албер.

– А това – Ерлих – представя русокосата кавалера си. – Ще обядваме ли заедно?

Кимаме си с мургавия. Сетне помагам на Мод да се настани и сам сядам. В това време се явява и келнерката в народна носия.

– Говорехме за секретарките – обяснява Дейзи, докато чакаме да донесат поръчаното. – Аз казвах, че е лошо да си секретарка, а Ерлих – че е лошо да си немкиня. На края се разбрахме, че най-лошото е да си немкиня и секретарка едновременно.

– Е, значи разговорът е приключил – установява Мод.

– Съвсем не. Трябва да знаем и вашето мнение.

Темата ми е достатъчно добре позната, тъй като в хотела по цял ден чета вестници. Разбира се, от шума на местната преса до реалните факти вероятно има цяла пропаст, но така или иначе, пропагандната машина отново е завъртяна на оборотите на шпиоманията. Шпионките се оказват все секретарки на големи шефове. Изправени пред опасността да бъдат разкрити, тия секретарки бягат една подир друга в ГДР. Отпърво става дума за две или три, сетне се оказва, че са пет или шест, докато на

края се заговорва за цели дузини.

– Кажете, Албер – подканва ме Мод. – Искат да чуят вашето мнение.

– Не съм твърде в течение – промърморвам.

– Но как! – възкликва Дейзи. – Тук всички само за това говорят.

– Щом всички говорят, значи вероятно и всичко е казано – отвърщам. – Така че едва ли ще ви зарадвам с нещо ново.

– И аз нямам вкус към психозите – опитва се да отклони темата Мод. – Хората тук не могат да живеят без някоя психоза.

И сетила се, че на масата има немец, добавя:

– Простете, Ерлих.

– Прощавам ви – кима великодушно младият мъж. – Макар че не би трябвало. Как може да не разбирате, че психозите са насъщен хляб и за нас, и за вас.

– Щом казвате.

– Дори ме е срам да го казвам, толкова е елементарно. Психозата ни обединява, мобилизира ни, възвръща ни самочувствието на нация. Психозата дава материал на опозицията срещу правителството и открива пред правителството възможност да блесне с твърди мерки. Като че ли у вас не е същото.

– Може би. Но струва ми се, че тук психозите дефилират по-ускорено. Вчера беше тероризмът...

– Той ще бъде и утре – прекъсва я Ерлих. – А после отново ще се появи съветската заплаха, после ще се върнем към старите дразги с Франция, после ще се разрази серия скандали, свързани с корупцията, после... знам ли... Да, при нас психозите са по-чести, защото са ни по-необходими. А са ни по-необходими, защото сме по-несигурни.

– Щом казвате.

Келнерката в битов костюм слага край на разговора с огромния си поднос. Но нека не надникваме в подноса и нека прескочим този път консумацията.

Обедът минава без особени събития, като изключим това, че Мод на два пъти става да телефонира и че Дейзи на неравни интервали прекъсва мълчанието с възкликанията си. Тя е от тия, възклицаващите, спонтанните и екстравагантни млади момичета. Предполагам, че минава за привлекателна с грациозната си мършава фигура с бледосин поплинен ансамбъл от блуза и панталони, с големите, непрестанно шарещи сини очи и слабото лице, също непрестанно сменящо израза си. Наистина – пълна противоположност на Мод. А също и на моите вкусове.

Момъкът, напротив, е със здрава конструкция, особено в ръцете и широките плещи. Той е не толкова мургав, колкото изпечен от слънцето, и това прави сивите му очи да изглеждат още по-бледи. Видът му, въпреки атлетическото шаси, изглежда добродушен, това спокойно добродушие на хората, уверени в силата си.

При кафето разговорът отново се оживява, обаче в него са включени само жените, и Мод разказва какви чудеса на бижутерията сме видели в Идар, а Дейзи оповестява, че тъкмо днес в Майнц се откривал панаирът на минералите и скъпоценните камъни, след което двете естествено вземат съвместното решение непременно да посетят панаира.

– Мислех, че вие двамата ще си допаднете – подхвърля Дейзи към нас. – А вие само мълчите.

– Необходимо ли е да си допаднем? – пита Ерлих, като вади от джоба пакетче дъвка и бавно го развива.

– А защо не? – пита на свой ред Мод. – Албер е търговец, вие сте доставчик.

– Доставчик на какво? – решавам и аз да се обадя.

– На всичко – ухилва се Ерлих. – И най-вече на фина механика. Какво ви е нужно? Пистолети, автомати, ръчни гранати?

– Фината механика е днес най-перспективна – бързам да се съглася. – Само че аз съм по стъкларията.

– Деликатна стока – избъбря немецът. – Имам предвид транспорта.

– За това съществуват застраховки. Нали знаете, разноските се делят.

– Но вие навярно имате свои доставчици.

– Не ми липсват. Обаче разнообразието в асортимента винаги е полезно – казвам съвсем непринудено, понеже не давам пет пари за асортимента.

Но Ерлих изглежда заинтригуван от възможността да направи някакъв бизнес:

– Какви количества ви интересуват?

– Количествата нямат значение – отвръщам все тъй непринудено. – Аз работя на едро.

– В такъв случай можем да направим някоя сделка – кима немецът.

– Не искам да се хваля, но аз не съм по дреболиите.

После се сеца за нещо и се размива:

– Значи, „стъклария“, а? Добре казано. Ха-ха, стъклария!

– Какво се смееш като идиот – смъмря го Дейзи. – Не виждам нищо особено смешно.

– Нека се смее, смехът е здраве – забелязва примирително Мод, която оценява нещата най-вече с оглед на хигиената.

* * *

Асансьорът ни е изстрелял на шестия етаж, но преди да влезем всеки в стаята си, дамата забелязва:

– Мисля, че два часа ще ни стигнат за излежаване. Трябва наистина да надзърнем в тоя панаир.

– Ще ни стигнат – кимам. – Обаче ако заспя, могат да станат и три. Смятам, че най-разумното е да дойда при вас. Тогава няма да заспя.

– Щом искате, елате.

Внезапно събудено влечение към това снажно тяло, открояващо се в безупречната лятна рокля. Или внезапно възникнала идея от по-практично естество. Въпросът е сложен. И понеже е сложен, изтягам се на леглото, за да помисля, додето от банята се носи лекият плисък на душа.

Съображението „сега или никога“ е заседнало в главата ми още от мига, в който съм научил, че тръгваме за Майнц. От Майнц до Висбаден има една педя разстояние, а такситата са на всяка крачка. Докато пътят от Идар до Висбаден е дълъг и свързан с всевъзможни рискове.

Сега или никога – по това няма спор. Обаче важното е – кога „сега“? Сега – веднага, или сега – на панаира?

На пръв поглед може да изглежда глупаво, че сам хлътвам при Мод, вместо да си остана в стаята и да повтора номера от Франкфурт. Само че тук не е Франкфурт. Стаите ни са една до друга и жената без всякакви усилия може да следи поведението ми. Ако приемем, че тя единствена го следи. Защото нейде наоколо е и Дейзи, а не е чудно да има и още някой.

Остава панаирът. Но това е последната възможност и съвсем не най-добрата. Дори да успее да се измъкна в навалищата, отсъствието ми бързо ще бъде регистрирано. И няма никаква гаранция, че всичко ще се изчерпи с няколко лъжи и неприятни обяснения.

Сега или после – обаче връзката трябва да бъде установена именно днес. Преди да сме се върнали в Идар. И преди да сме поели от Идар кой знае накъде. Да, още днес. Именно днес, казвам си, докато наблюдавам едрото голо тяло, появило се откъм банята и открояващо се в матовата си белота на фона на виолетовите тапети.

– Не ме гледайте така – промърморва дамата.

– Изчервихте ли се?

– След впечатленията ви от Дейзи сигурно пи се виждам ужасно

дебела.

– Вие – дебела? Не ме подстрекавайте към комплименти.

– Казах, че не обичам лъжи.

– А аз казах, че ефирните създания не са по вкуса ми. Как можете да се сравнявате с оная летва? Вие сте не по-малко стройна от нея, но достатъчно развита там, където е необходимо.

– Да, да, знам: този огромен задник и тия неимоверни гърди...

– ... с които никога не сте имали успех.

– Успехът ми се дължи на това, че поне половината мъже нямат вкус. Уверявам ви, че ако бях на ваше място, положително бих предпочела някоя Дейзи.

Тия разсъждения, разбира се, не й пречат да ми показва физиката си в разнообразни пози, додето поставя крем на лицето си пред огледалото и по-късно, додето облича прозрачната нощница, извадена от чантата.

– Така с дрехите ли ще лежите? – пита тя, като ме поглежда с укор.

– Предполагам, че вече сте изцапали завивката с обувките си.

– Какво значение? Завивката няма да ни трябва.

При тия мисли в главата никак не ми се съблича, но няма как. Ставам точно в момента, в който даматата полага щедрата си плът върху широкото легло.

– Бихте ли потърсили в хладилника нещо за пиене? – чувам зад гърба си гласа на Мод. – Оня унгарски гулаш просто ми изпепели вътрешностите.

Тази фраза решава всичко. Всяка стая тук е снабдена с малък хладилник, а всеки хладилник е зареден с всевъзможни напитки.

– Предполагам, че искате нещо силно – подхвърлям, като се навеждам към бялото шкафче.

– Не говорете глупости. Дайте ми швепс или кола.

Кока-кола, естествено. Понеже е пенлива и тъмна на цвят. Само миг след като капачката е отхвъркнала, малкото хапче пада от ръката ми в бутилката, за да се разтопи изведнаж. Наливам питието в чаша, подавам я на даматата и се заемам с разсъбличането.

– Тази летва, Дейзи, ми се стори малко неуравновесена – подхвърлям, докато окачвам сакото си на стола.

– Днес всички млади са такива – отвръща жената, като вдига ръце зад тила и дава простор на бюста.

– „Всички млади“? Вие не сте ли между тях?

– Нима ви се виждам чак толкова млада?

– „Чак толкова“ – не. Но във всеки случай, под трийсетте.

Откровено казано, тя изглежда малко над трийсетте, ала това не ѝ пречи да изглежда добре, особено в позата, която е заела.

– Вие сте свикнали да ласкаете жените по най-баналния начин – въздъхва Мод.

Сетне добавя:

– Всъщност, прав сте. Най-баналният е най-ефикасен. Повечето жени са глупачки, защо да си напрягате въображението.

– Отново почеркът на нашия общ познат – избъбрям, додето свалям обувките.

– В какъв смисъл?

– В смисъл на мнителност. Отсега нататък ще ви говоря само неприятни неща.

– Говорете каквото искате, Албер – съгласява се дамата. – Чувствайте се при мен като у дома си.

И за илюстрация на тази мисъл тя ми разтваря прегръдката си.

Сеансът на сърдечна близост минава без прекалености, но достатъчно оживено, тъй че почвам да се питам дали медикаментът е наистина ефикасен. По-късно обаче, когато запалвам цигара, установявам, че Мод изпада в сънливост, а скоро подир туй – и в здрав, спокоен сън.

Изпушвам без бързане още една цигара, сетне ставам и открехвам прозореца, за да излезе димът. Нека жената спи на чист въздух и нека се събуди без главоболие и без неприятни съмнения. Не, в никакъв случай главоболие.

Обличам се светкавично, оставям вратата отключена и по стар навик напускам хотела през едни от задните изходи. Използвам следващите двеста метра от пътя за изясняване на вечния въпрос – не се ли мъкне някой отдире ми. Да, само двеста-триста метра и стигам до някаква голяма циментова сграда, която, ако се съди по плакатите и знамената, е панаирната палата с минералите. До палатата се прониква по висок надлез, прехвърлен над шосето, а под надлеза караулят таксита.

Шофьорът, който този път ми се пада, е в улегнала възраст и с непоклатими привички.

– Колкото по-бързо, толкова по-добре – пояснявам.

– Оставете това на мене – успокоява ме той.

И потегля с трийсет километра в час. Добрал се веднаж до аутобана, симпатягата поема смъртния риск да вдигне до шейсет, но понеже разстоянието не е повече от десетина километра, все пак успяваме да стигнем още същия ден.

Връчвам на шофьора една банкнота, нареждам му да чака и се отправям към къщичката на тихата улица. Колата, както преди, е гарирана до градинската врата, но стопанина го няма. Нищо чудно и да не е у дома си. Не ми е обещавал среща.

Градинската врата е отключена. Влизам и позвънявам. Никакви признаци на живот. Оставям по-дълго палеца си на бутона, без излишно да прекалявам. Този път долавям някакъв смътен шум. Шум от тътрещи се чехли. Сетне – от смъкваща се верига. Най-сетне – от превъртащ се ключ.

„Какво има?“ – пита появилата се на прага стопанка. Всъщност пита не тя, а недружелюбният ѝ поглед.

– Идвам за колата – пояснявам.

– Пак ли тази кола? – избъбря жената. – Но той лежи.

– Знам, че по този час хората си почиват, обаче...

– Не си почива. Болен е – избъбря отново тя, като се приготвя да ми затвори вратата.

– Уведомете го все пак, че съм дошъл, моля ви. Имахме среща.

Този път вратата хлопва под носа ми, за да ме остави в пълно невъведение. Чакам, разбира се. Нали такава ми е професията. Минават доста минути, додето отново се чува щракането на ключа. Сега за щастие се явява стопанинът, по халат и с посърнало лице. Едрият костелив нос изглежда още по-едър, а страните – още по-хлътнали.

– Много се извинявам...

– Влизайте – кима той примирено.

Прекосяваме малкото полутъмно коридорче, напоено с мирис на кухня, и Шмитхаген отваря някаква врата. От дъното на коридорчето се чува свадливият женски глас:

– Ако не я продадеш най-после тази кола, ще повикам Петер да я прибере...

– Влизайте, влизайте – подканва ме нервно стопанинът.

Стаята е малка, изпълнена с мека мебел в бели калъфи и вероятно служи за гостна. Не успявам да я разгледам, защото заставам до прозореца и отправям поглед през полупрозрачните пердета към градинката и насрещните фасади. Човекът зад гърба ми пъхти и премества нещо тежко, сетне за малко спира да пъхти, а после отново се чува леко тътрене по пода. Скривалища... Добре, че не са го надушили.

– Ето – произнася той.

Обръщам се и поемам дългоочаквания плик.

– Само минутка още – успокоявам го, като се загърбвам и

разкъсвам плика.

Австрийски паспорт. Снимка с моята физиономия. Банкноти. И – най-сетне – късата бележка. Смисълът на бележката е лесен за дешифриране – всяка трета дума. Останалите са без значение. Едно дешифриране, до което всеки може да стигне, но не – автоматично. Важното е, поне при пръв поглед, писмото да звучи невинно. Прочитам го. Сетне щраквам запалката, Шмитхаген с готовност ми поднася пепелника.

– Онзи ден казахте, че идвате за предпоследен път... Би трябвало сегашният да е последен...

– Точно така е. И не се безпокойте вече.

– Не става дума за мене. Но нали ви обясних... Такива са обстоятелствата...

– Знам, знам. При мене също са такива. Иначе не бих ви досаждал. Желая ви скоро оздравяване.

И побързвам да смъкна от гърба му бремето на присъствието си.

Таксито ме очаква на мястото си.

– Ако може по-бързо – осмелявам се да подкажа.

– Оставете това на мене – успокоява ме шофьорът.

Той потегля по пустата улица доста предпазливо, защото и в най-пустата улица може да изскочи нещо неочаквано, като мърмори:

– Всички бързат. Вие – също. Добре, ще бързаме. Но и при бързане-то трябва да се спазва разумна скорост.

Вече споменах каква е неговата разумна скорост, Изтягам се на задната седалка, опитвам се да се освободя от напрежението и отново прочитам наум записката, превърнала се вече в пепел.

Уведомяват ме, че в продължение на два дни еди-какъв си опел с еди-какъв си номер ще ме чака в еди-кои си часове на еди-коя си улица. Дотук информацията е без значение, тъй като въпросните два дни са вече минали. Посочени са две резервни дати – 29 и 30 юни, лежащи за щастие все още в бъдещето. Същата кола, на същата улица, по същите часове. Това е за запомняне. А най-вече последното: „Крайна предпазливост. При възможност – проектът Спрайт.“

Спрайт. Английска дума, означаваща нещо като дух или призрак. Не съм чувал за такава програма. А нашите, изглежда, само са чули, без да знаят точния смисъл. И без да държат на всяка цена да го разкрия. При възможност. Сиреч, не го смятай за задължително, а си отваряй очите да не хлътнеш и да не те забъркат в някой опасен скандал: „Крайна предпазливост.“

След като преодоляваме за половин час тая педя разстояние, която

дели Висбаден от Майнц, освобождавам таксито точно там, дето съм го наел, и се връщам в Хилтгън през задния вход.

Мод още спи. Едрото тяло е доста волно разголено, но бялото лице дори и насън запазва израза на сериозност и достойнство. Събличам се безшумно и се изтягам до нея, като давам вид, че също съм заспал. Толкова старателно давам вид, че на края наистина заспивам.

Събуждам се не толкова от нежния глас, колкото от енергичната ръка, разтърсваща рамото ми:

– Албер!... Хайде, Албер! Тук ли искате да прекараме ношта?

– Вие непрестанно ме будите – изръмждавам, като правя опит да се обърна на другата страна.

Дамата обаче има здрава ръка, тъй че най-сетне се налага да отворя очи. Навън вече се здрачава. А по това време на годината здрачът означава, че минава осем.

– Какво ви безпокои? – питам. – Защо ми пречите да спя?

– Още тази заран ви казах, че не е предвидено да спим тук.

Тя приближава до прозореца, спуска с рязък жест завесата и щраква електрическия ключ.

– Нали щяхте да ходите на панаир? – питам невинно, като сядам на леглото.

– Щях... Такова нещо никога не ми се е случвало. Да проспя шест часа посред бял ден...

Кафявите очи ме гледат съсредоточено и вероятно подозрително, ала аз не давам вид, че ги забелязвам.

– Все пак се събудихте.

– Събуди ме Дейзи. Не чухте ли телефона?

– За щастие, този път той е при вашата глава.

– Такова нещо никога не ми се е случвало.

– Излишно е да го драматизирате – забелязвам, като ставам. – Радвайте се, че имате здрав сън.

– А вие какво правихте през това време?

– Не видяхте ли?

– Имам предвид – по-рано. Аз, струва ми се, заспах преди вас.

– Съвсем вярно. А аз ви последвах две цигари по-късно. Не разбирам само защо е този разпит. Или мислите, че съм прескочил до Дейзи?

– Не е изключено – отвръща сухо тя.

С което слага край на следствието. Не вярвам да съм разсеял подозренията й. Но в наши дни кой не е измъчван от подозрения.

Долу, в бара на хотела, намираме Дейзи с нейния Ерлих.

Лъчезарната летва и моята снажна дама излизат за малко под предлог, че трябва да телефонират някому за нещо, докато ние с младия атлет оставаме да се развличаме, аз – с цигарата си, а той – с неизменната дъвка.

– Значи, щом има нещо, ще го съобщя чрез Дейзи на Мод – казва все пак атлетът, колкото да наруши мълчанието, защото тая подробност е уговорена още на обяд.

– Точно така – потвърждавам. – Съобщете го чрез Дейзи.

И отново се посвещаваме на заниманията си.

Въпросната Дейзи скоро се връща, а малко по-късно пристига и Мод, отбила се до рецепцията да уреди сметката. Изпиваме по чаша за добър път, разменяме по една фалшива дружеска усмивка и си тръгваме.

– Имам чувството, че направихте нещо с мене следобед – казва Мод по-късно, когато мерцедесът вече ни носи по аутобана, като пробива мрака с мощните си фарове.

– Толкова ли ви беше неприятно?

– Ако ми беше неприятно, щях да ви го кажа още първия път. Знаете, че не става дума за това.

– А за кое? И какво е това странно държане от един час насам?

– Преди да легна, ми дадохте чаша кола...

– Изпълних желанието ви.

– Вие сте ме упоили.

– Защо? Боли ли ви глава?

– Аз имам здрава глава, Албер. Но внимавайте за вашата.

– Каква полза да внимавам, когато съм в ръцете ви. Играете си с мене, както ви скимне.

– Играта не я вода аз. И тя предварително ви е известна.

– Приемам първото. Но второто е лъжа.

– Благодаря за доверието.

– Не ви обвинявам. Както сама казвате, вие сте служебно лице.

– Само служебно лице?

– Нека да не е „само“. Нека е „преди всичко“. Но защо ме смятате за толкова наивен?

– Наивен? Вие?

– В такъв случай ще ми обясните ли, защо Ерлих така се развесели от моите приказки за стъкларията?

Тя мълчи известно време, като се взира съсредоточено в лентата на аутобана, осветена от фаровете. Сетне произнася:

– Аз не съм натоварена да давам обяснения, Албер. Знаете кой дава

обясненията.

И като се връща към своето, добавя:

– Все пак вие ме упоихте.

– Вие сте ме упоили, не аз – отвърщам. – Така сте ме упоили, че всичко ви прощavam.

– Да се надяваме.

* * *

Засега е трудно да кажа какво ми носи пратката, получена чрез Шмитхаген – реално спасение или илюзия за спасение. Най-сигурната възможност се е оказала проиграна. По времето, когато Мод ме е развеждала из бижутериите предприятия в Идар, един наш човек ме е очаквал с колата си във Висбаден, за да ме изведе от капана.

Следващата среща е в последните дни на месеца, а дотогава има цели две седмици и нейното реализиране зависи от всички тия досадни „ако“: ако мога да се измъкна, ако успея да се добера, ако все още съм жив.

Австрийският паспорт е нещо по-солидно като факт. В случай че срещата с нашия човек се провали, остават ми шансовете и рисковете на обществения транспорт: взимаш влака от някоя гара по-близо до границата и си опитваш късмета. Тук естествено също следват неизбежните „ако“. Което съвсем не пречи на доброто ми самочувствие. Вчера бях лишен от всяка надежда. Днес разполагам поне с две.

Усещам, че онова отвратително чувство на тягост, засядащо все често и все по за дълго в гърдите ми, се е поразсеяло. Знам, че в Центъра е известно къде съм горе-долу и какво върша горе-долу. Знам, че ми е дадена свобода на действие заедно с предупреждението: крайна предпазливост. И знам, че при известен шанс мога да свърша малко полезна работа около смътната тема Спрайт. Всичко туй, сумирано, може да не тежи бог знае колко, но донейде нормализира кръвообращението.

Едничката нова грижа сред тия придобивки е австрийският паспорт. Ще се наложи да си отворям очите с него. Не е необходимо да ми го задигнат. Достатъчно е да разберат, че го притежавам, и той губи всякаква стойност.

Сеймур, общо взето, е прав, като казва, че не ми върви, обаче даже и при малшанса се явяват отклонения. Вчерашната връзка с Шмитхаген се е оказала истински късмет. Късмет в последната минута, защото днес Мод оповестява:

– Не е зле да си приберете багажа, Албер, Заминаваме.

– Едва ли е необходимо да казвате къде.

– Заминаваме за Кьолн.

Новината ми се съобщава към края на закуската, а на обяд вече сме в Кьолн. Хотел „Европа“, дето отсядаме, вероятно е над средната категория поради стилната си мебел и изгледа към катедралата. Нямам време да се любувам на изгледа. Едва уредила формалностите на рецепцията, дамата запитва:

– Ще идете ли до стаята си, или да излизаме?

– Пак ли ще ядем... – въздъхвам.

Качваме се на мерцедеса и Мод се опитва с редица сложни маневри да се отдалечи от площада при катедралата. Това не е толкова лесно, защото улиците наоколо са или пешеходни, или еднопосочни, тъй че трябва да се движиш не накъдето желаш, а накъдето е възможно.

Денят е горещ, особено в тоя час. Миризмата на изгорял бензин е по-остра от всякога. Улиците са задръстени с коли, които едва пълзят или се трупат на глутници, хипнотизирани от злите червени очи на светофаровете. Над пълните чувствени устни на моята дама са избили дребни капчици пот.

Най-сетне успяваме някак да се отскубнем от водовъртежа на движението около катедралата. Мод натиска по-енергично газта и колата се втурва по някакъв широк булевард. Сетне отново напускаме булеварда, за да се залутаме из малки улички, но това е вече мирен и сънен жилищен квартал без навалици. Май че тоя път не отиваме да ядем.

– Тук е – оповестява жената, като паркира мерцедеса пред някаква жилищна сграда с бяла каменна облицовка.

Не питам какво е тук, нито кой е тук. Няма смисъл. Слизам и следвам дамата в прохладното преддверие. Асансьорът ни издига до висините на шестия етаж, по липса на седми. Една-единствена масивна врата, без осведомителни табелки. Две къси позвънявания и след малка пауза – още две къси. На прага се появява Сеймур, кима мълчаливо и ни прави път да влезем.

Влизаме през антрето в просторен, богато мебелиран хол, прекосяваме го и се озоваваме на широка тераса, защитена от влиянието на слънчевите изригвания с навес на зелени и бели черти. За поддържане на прохладата в единия ъгъл меко бръмчи огромен вентилатор.

Мод е изостанала от нас още в антрето, вероятно за да види къде са бутилките. Едва сме се настанили в плетените кресла, когато тя се появява с подноса, съдържащ всичко необходимо за един делови разговор. Остава подноса на ниската масичка между двете кресла и изчезва.

– Драго ми е, че ви виждам, Майкъл – доверява ми американецът, като се нагърбва със сервирането.

– Съжалявам, че не мога да ви отговоря с пълна взаимност – промърморвам. – Но вие ще ме разберете.

– И вие – мене, надявам се.

Той допълва своята чаша с две кубчета лед и минерална вода, отпива, колкото да провери дали е уллучил пропорцията, и поднася запалката към забитата в десния ъгъл на устните цигара.

– Не стойте като препариран, отпуснете се. Не се е случило нищо драматично. Искам просто да продължим нашия разговор от онзи ден.

Не възразявам. Пускам в чашата малко лед и на свой ред дегустирам. Сеймур в това време вади от джоба си няколко снимки и ми ги подава:

– Какво бихте казали за тая продукция?

– Съвсем любителска – отвръщам, след като преглеждам бегло снимките.

Любителски наистина, но доста точни. Ерлих и аз – уловени в различни моменти по време на вчерашния ни разговор в ресторанта и в бара на Хилтън.

– А сега чуйте това – предлага Сеймур, като вади от другия джоб миниатюрен магнитофон и натиска копчето.

Отново – Ерлих и аз, този път представени чрез гласовете си. Гласовете звучат съвсем автентично, за разлика от репликите:

АЗ. Доставчик, на какво?

ЕРЛИХ. На всичко. Какво ви е нужно? Пистолети, автомати, ръчни гранати?... Но вие навярно имате свои доставчици.

АЗ. Не ми липсват. Обаче разнообразието в асортимента винаги е полезно.

ЕРЛИХ. Какви количества ви интересуват?

АЗ. Количествата нямат значение. Аз работя на едро.

ЕРЛИХ. В такъв случаи можем да направим някоя сделка.

Не искам да се хваля, но аз не съм по дреболиите.

– Е, какво ще кажете? – пита американецът.

– Вулгарен монтаж, какво друго.

– Не сте обективен, Майкъл – поклаща глава Сеймур. – За вас може да е монтаж, понеже знаете действителния разговор. Но представете си как ще прозвучи тоя запис на несведущите, особено когато бъде

придружен с няколко снимки от дружеската ви среща.

– Ако несведущите са дотам несведущи, та нямат представа за триковете на монтажа...

– Не, не. Не сте обективен – поклаща наново глава американецът. – А представете си, че към този материал бъдат прибавени още няколко от същия тип, документиращи пазарлъците ви с други лица, все в тая сфера на оръжейния бизнес...

– Да допуснем, че си представям. И какво от това? След като веднъж сте ме обвинили в убийство, защо ви е нужно да ме обвинявате и в търговия с оръжие?

– Не вас, Майкъл. Вие сте само коз в тая игра, нали вече ви казах. Обвинението ще се насочи към други хора.

– Но също и към мене.

– По необходимост. Обаче това е без значение.

– Естествено. Какво, че ще изгоря. Планетата и без туй е пренаселена.

– Ако дойде такъв момент да горите, вие отдавна вече няма да сте тук.

– Искате да кажете, че предварително ще ми видите сметката.

Той разтваря ръце безпомощно, сякаш казва: върви да се разправяш с такъв идиот.

– Не ви ли е ясно, че ако се готвех да ви видя сметката, нямаше да ви посвещавам в проектите си.

– Обратното също може да е вярно: посвещавате ме съвсем спокойно, понеже ми е писано да изчезна.

– Тоя словесен пинг-понг е наистина отегчителен – промърморва Сеймур. – Пийте си чашата и ме изслушайте спокойно.

– Слушам ви – избъбрям, като се обтягам в плетеното кресло и притварям очи, за да илюстрирам пълно примирение.

Примирението трае не повече от пет секунди. Когато имаш работа с човек като Сеймур, по-добре е да си отваряш очите, отколкото да ги затваряш.

Американецът става, прави няколко крачки към бордюра на терасата, поглежда наоколо и изплюва угарката в бездната. Сетне бавно се обръща, обляга се с гръб на перилата и ме поглежда.

– Буден съм – осведомявам го.

– Чуйте, Майкъл: както изготвихме току-що показания ви материал, така бихме могли да изготвим и следващия, без да ви посвещаваме в тайните си. Моите жени са достатъчно ловки, за да насочват

разговорите в желаната посока, а моят техник – достатъчно опитен, за да превръща тия невинни разговори в обвинителен материал. Изобщо вие щяхте да си вършите работата, без дори да се сетите за какво всъщност ви използваме. Не е ли така?

– Този въпрос го задайте на Мод.

Той вдига вежди, сякаш не разбира какво искам да кажа, сетне ги отпуска до първоначалното положение.

– Мод наистина ми спомена, че у вас са възникнали някакви съмнения... Но съгласете се, че от смътните съмнения до точното подозрение има известна дистанция.

– Съгласен съм – кимам. – Щом държите да избегнем пинг-понга.

– Съмненията са си ваша работа, Майкъл. На тоя свят кой не си задава въпроси. Въвеждам ви в същността на операцията не за да разсейвам съмненията ви, а за да протече всичко по-леко и по-бързо. Две съображения, които засягат еднакво и мене, и вас: по-леко и по-бързо.

– Но вие ме въвлечате в една история на компрометиране, която компрометира преди всичко мене.

– Какъв риск за вас, наистина! – подсмива се Уйлям. – Чистият като ангел Майкъл!... Впрочем в йерархията на небесните същества вие сте дори архангел...

– Не се правете на наивен – прекъсвам го. – Става дума за компрометирането ми не тук, а пред нашите хора. Казах ви, че наистина се занимавам с търговия, но никой никога не ми е възлагал да правя търговия с оръжие.

– Това са си ваши грижи – свива рамене американецът. – Не виждам какво общо имат те с моята операция.

– Щом не виждате, позволете да ви обясня. Каквито и заплахи да ми сервирате, аз няма да се включа в операция, която може да прерасне в политически скандал и да окаля страната ми.

– Оставете патетичните декларации, драги – промърморва примитивно Сеймур. – За какъв политически скандал ми говорите. Става дума за домашни работи между наши ведомства.

– Да, но на този етап. А когато утре фалшификациите ви бъдат приключени и в някое от тия ваши ведомства се появи цялата папка с лъжливи обвинителни материали, каква е гаранцията, че съответният шеф няма да реши да извлече от тях двойна полза. Един комунистически агент, който търгува с оръжие под носа на федералната полиция – това е доста примамлива сензация за западната преса и доста полезна за вас.

– Глупост – свива отново рамене Сеймур. – Чиста глупост. Нима не разбирате, че ако ще приказваме за скандал, това е скандал от трети тип.

– Вашата номерация не ми говори нищо.

– Много добре знаете, че феномените в тази област, въпреки при-
видното им разнообразие, се свеждат до три вида; първи тип – сканда-
лът, който ползува нас и около който ние вдигаме възможно по-голяма
вярва, докато вие скромно мълчите. Втори тип – скандалът, който пол-
зува вас и при който естествено вярвата идва от ваша страна. И трети
тип – скандалът, който по различни съображения е еднакво неприятен
за всяка от страните, тъй че безшумно потъва в секретните архиви.

– Лекцията ви е поучителна – признавам. – Обаче забелязал съм, че
винаги, когато се издигате в сферата на научната абстракция, то става,
за да прикриете съвсем конкретния удар, който вече сте ми приготвили.

– Но разберете най-сетне, че ударът не е насочен срещу вас. Трябва
да бъдем кръгли идиоти, та да разтръбим пред света, че сме се готвели
да ви продаваме оръжие върху територията на една независима и съюз-
на страна, за да въоръжавате своите терористи.

– Ние не работим с терористи.

– Наричайте ги както щете. Вместо да се упражняваме в риторика,
по-добре да се върнем към удара, за който сам споменахте.

Той приближава към масичката и взема чашата. Ледът се е разто-
пил и пиетието е станало почти безцветно. За да подсили цвета, Сеймур
налива малко скоч от бутилката и отпива. Това ме подсеща, че и аз се
нуждая от разхлаждане.

– Горещо – промърморва американецът.

Той разхлабва възела на вратовръзката и разкопчава яката си.

– Хубав ден – отвръщам, за да му противореча, като отправям пог-
лед към побелялото от жегата небе.

Само небе. Градът е нейде под нас и ние сме съвсем изолирани тук,
в сянката на зелено-белия навес и в тишината, подчертавана от мекото
равно дишане на вентилатора.

Сеймур забучва в ъгъла на устните си поредната цигара, щраква за-
палката и повторно се изтяга в креслото.

– По време на предишния ни разговор новият вариант бе само един
проект. От вчера обаче операцията е в действие. И понеже се оплакахте,
че ви държи в пълен мрак, реших, че е настъпило времето да разсея мра-
ка. Нека работим на светло, Майкъл. Така ще е по-добре и за двама ни.

Не възразявам.

– Известно ви е, че ако има артикул, който да се произвежда в

невероятни количества по света, това е оръжието. Въоръженията нарастват в адска прогресия, а на всичко отгоре оръжията твърде бързо остават. Старите се подменят с нови, новите – с по-нови и изобщо машината работи с пълен ход. Не знам обаче запитвали ли сте се какво става с изхвърлените от обращение оръжия.

– Изнасят ги по сергиите и ги продават заедно с демодираните вратовръзки.

– Може да не ги изнасят чак по сергиите, но всъщност точно тъй става. Вероятно сте чували за Интерармко.

– Кой не е чувал.

– Интерармко купува от нашата армия остаряло оръжие, а после по различни канали го препраща на клиентите си. Но както още вчера ви е казал Ерлих, въпросът за транспорта понякога става доста главоболен. Именно затуй нашият тукашен щаб, вместо да връща остарялото оръжие обратно в Щатите, го складира на място в хангари, които формално принадлежат на армията, а фактически са собственост на Интерармко. Съвсем доскоро интендант на един от тия складове е бил вашият стар познат Томас.

– Искате да кажете, че вече са го изхвърлили.

– Не още. Но и това ще стане. Защото Томас, както се досещате, е договарял известни доставки и за своя сметка. Дирекцията е отвъд океана, оръжие много, ревизиите се правят съвсем на едро и от дъжд на вятър, защо човекът да не поработи и за себе си, вместо да седи със скръстени ръце. Субектът, който му е помагал при тия частни пласменти, е също ваш познат. Става дума за Ерлих.

Сеймур се изправя и тръгва да измерва терасата с бавни, широки крачки. Тоя тип трудно може да седи повече от пет минути на едно място.

– Напоследък обаче настъпиха изменения. Томас трябваше да се откаже от соловата партия и да се задоволи с ролята на втора цигулка в един дует, наложен му отгоре. Не знам дали в дирекцията са надушили нещо за частните му сделки, или просто са решили да открият ново място за нов паразит, но в концерта се включи и една първа цигулка. Сега шеф на секцията е Райън, а Томас е негов подчинен.

Американецът прекъсва разходката и се обляга на перилата.

– Вече ви казах, Майкъл: моята цел е Райън.

– Не познавам такъв.

– Знам, че не го познавате.

– Но в началото казахте, че го познавам.

– Да оставим началото. Оттогава изтече доста вода. Да се ограничим с предстоящото.

– Щом вашият Райън води двойна игра, защо не го изобличите, вместо да му прикачвате фалшиви обвинения.

– За жалост не води двойна игра. Прекалено тъп е за нашата професия. Затова пък в други неща е находчив. Тъй че още на времето го изхвърлиха, както бе изхвърлен и Томас. Но Томас е паразит от анонимен произход, докато този е от знатен. Смятам, че още щом го видите, ще ви стане ясен. Държи се, сякаш казва „аз съм завършил Харвард“ и сякаш пита „знаете ли кой е баща ми“. В скоби казано, той завърши Харвард не без трудности и не без помощта на баща си. Този човек ми е нужен, Майкъл.

– Разбирам. Само не мога да разбера – защо?

– Личните ми причини са в случая без значение. Важното е, че Райън следва да бъде разобличен. И понеже се оказва невъзможно да се доберете направо до него, ще се доберете чрез Томас. Такава е в общи линии схемата: Ерлих ще ви свърже с Томас, а Томас – с Райън.

– Изглежда прекалено просто.

– Е, не е чак толкова просто, разбира се. Но подробностите – после. В края на краищата няма да действате с голи ръце. Ще разчитате на помощта на три дами.

– Имате ли достатъчно доверие в тия жени?

– „Доверие“? В какъв смисъл?

– Ами в най-елементарния: че няма да изгърват нещо, където не трябва.

– За мене подобен въпрос не съществува – поклаща глава американецът.

– Завиждам ви. Приятно е да си заобиколен от такива верни адютантки.

– Въпросът, Майкъл, не е дали някой е способен да ви предаде, а дали е в състояние да го направи. Сътрудникът заслужава доверие само докато знае точно толкова, колкото му се полага да знае. Сътрудникът трябва да разполага само с малък фрагмент от вашите замисли, който му е необходим, за да действа, но който сам по себе си не означава нищо.

– Прав сте. Обаче ако вашият човек, освен фрагмента, получен от вас, набара още един-два фрагмента, получени от друг...

– В случая този „друг“ може да бъдете само вие. Не допускам, че ще се нагърбите с подобна роля.

– Откъде такава доверие?

– Да забравим тая дума, Майкъл. Ако разчитам на нещо, то е само на професионалната ви съобразителност. Трябва да сте напълно оглупял, за да предприемете действие, което ще ви осигури гибелта.

Той ме поглежда, за да провери добре ли съм го разбрал, сетне отново приближава до масичката, взима кофичката за лед, колкото да установи, че ледът вече се е превърнал на вода, и накрая примирен отпива от чашата си.

– Горещо.

– Хубав ден – отвърщам, като отправям поглед към нажеженото безленикаво небе.

После добавям:

– Все пак странно, че женомразец като вас работи винаги с жени.

– Не съм женомразец. Обратно – поддържам равноправието. В смисъл, че и двата пола имат равни права да бъдат презирани.

– Обаче използвате за работен инструмент най-вече жените.

– А да не искате да използвавам някой тип, чийто мрачен поглед е по-красноречив от полицейска значка и който машинално се попибва по дирника, за да провери дали пистолетът е на мястото си. Жените са полвки в една игра, която трябва да има невинен вид. Те деликатно ви вземат мярката и обаятелно се усмихват, когато ви слагат крак, за да се катурнете в ямата.

– Може би сте прав.

– Като оставим настрана, че са по-изпълнителни и по-педантични в подробностите.

Сякаш в илюстрация на тия думи от хола надниква Мод, за да запита:

– Не искате ли да хапнете нещо?

– Тук няма нищо за ядене – промърморва Сеймур.

– Яденето е вече готово – възразява дамата.

– Ето, виждате ли, Майкъл – подхвърля американецът. – Един мъж никога няма да се сети за подобно нещо. Жената, дори ако иска да ви даде отрова, ще я придружи с обилен обед. А мъжът в най-добрия случай ще ви я поднесе с чаша вода и ще изръмжи: хайде пий, че нямам време.

– Защо „отрова“? – пита озадачена Мод. – Стекът е съвсем пресен, салатата – също.

– Говорим иносказателно, скъпа – успокоява я Сеймур. – Говорим за предимствата на вашия пол.

ПЕТА ГЛАВА

Казват, че животът на средновековния град е протичал около катедралата. Нищо чудно, ако се има предвид, че на двеста метра от катедралата са почвали нивята. Днешният Кьолн е неизмеримо по-обширен, но това не пречи животът и сега да се върти най-вече около катедралата, особено ако става дума за живота на пълчищата туристи.

Двете високи готически звънарни на църквата са забити в небето като два остри зъба, доста потъмнели и доста разядени от времето. Сградата е кафеникавочерна, сякаш е горяла. Май че наистина е горяла и дори е била частично срината от същите тия англичани, чиито синове днес прилежно я разглеждат, за да изучават особеностите на немската готика.

Да, катедралата е била опожарявана и сривана, но заедно с туй акуратно кърпена и подновявана, по силата на тая странна мания на човечеството да руши, за да има възможност след туй грижливо да реставрира. Жалко, че и потрошените хора не могат да се реставрират, иначе всичко би било наред.

Огромният площад около катедралата е любимо място на туристите и на ветровете. Дори в целия град времето да е тихо, тук духа, и то – от всички страни. Това с нищо не намалява притегателната сила на тая обширна циментова площ, по която рояци хлапета, стекли се от целия град, летят върху летните си кънки, като се блъскат с трясък в будките за сувенири и предизвикват ужас у върволицата туристи.

На две крачки оттук е гарата, където пристигат пътниците, дошли да видят катедралата, и където заминават другите, които вече са я видели. На две крачки оттук са и банките, където можете да размените доларите си. На две крачки оттук са и магазините на пешеходната зона, където можете да похарчите западните си марки. Тук в съседство най-сетне са и музеите, хотелите, кафенетата, ресторантите, нощните заведения, изобщо всичко, създадено с толкова любов и старание, за да направи краткия ви престой удобен, приятен и съдържателен.

Нашият престой, уви, съвсем не обещава да бъде кратък. Вече десет дни съществуването ни е сведено до туй да не вършим нищо. От опит знам, че неизвестността е тягостна, но никога не съм предполагал до каква степен нараства тази тягост, когато към нея се прибави и бездействието.

– Вие ще се стопите от притеснение – забелязва съчувствено Мод един ден, додето се разхождаме из пешеходната зона.

– Личи ли ми?

– Ужасно. Колкото и да го криете.

– Не съм свикнал да се шляя без цел.

– Тия хора около нас също се шляят без цел и това им доставя огромно удоволствие.

– Те са във ваканция.

– Смятайте, че и вие сте във ваканция.

– Няма да помогне. Ненавиждам ваканциите.

– Тогава следвайте моя пример.

– Не познавам секретта ви.

– Какъв секрет? Казвате си просто, че безделието е неизбежен етап от работата. Това успокоява.

Вероятно. Само че нейната работа не е моята работа. И когато си въввлечен в една операция принудително, тази операция трудно може да те изпълни с ентузиазъм.

Мисълта, която ме крепи, няма нищо общо с тяхната операция. Мисълта, която ме крепи, се върти около цифрата 29 – последния срок, за да вдигна котва и да отплувам към Висбаден, дето ме очаква колата на избавлението. Една наистина успокоителна мисъл, но съпроводена и с известна горчивина. Да се прибереш при своите с празни джобове, като блудния син – това не е връх на щастието. Друго би било да се върнеш с някои сведения за проекта Спрайт и със задоволството, че Томас е получил отдавна заслуженото си наказание.

По примера на туристите ние с Мод убиваме времето най-вече в заведенията около катедралата и в разходки по пешеходната зона. Това е един доста широк и твърде дълъг коридор, облицован с разгула на търговските витрини, украсен с многоцветни неонов фирми и оживен от навалищата на минувачи, купувачи и зяпачи.

Ние сме от категорията на зяпачите. Аз – по принуда, а Мод – поради естествения женски интерес към всичко, годно да украси или да улесни бита. Един по-скоро хладен интерес, в който не успявам да доловя алчността за притежание.

– Вие, изглежда, имате слабост към чантите – подхвърлям веднъж, додето зяпаме пред витрината на „Саламандър“. – Първия път, когато ви видях, стояхте край един магазин за чанти.

– Да, но не заради чантите.

– Известно ми е. А как ме разпознахте?

– Не е ставало нужда да ви разпознавам. Наблюдавах колата ви и знаех, че човекът, който ще слезе от тая кола, това е обектът ми.

– Вие сте ме следили още от „Черния козел“...

– Нека не затъваме в спомени – отвръща Мод, като се отправя към следната витрина.

Следната или по-следната е бижутерийна, тъй че напълно заслужава дамското внимание. И додето жената се наслаждава на ювелирните шедьоври, аз наново подхвърлям:

– Какво ще кажете, ако ви предложех да си изберете нещо за моя сметка?

– Не виждам основание да го правите. След като вече съм ви пуснала в спалнята си...

– И все пак, представете си, че го направя.

– Ще откажа, разбира се.

– Не обичате диамантите?

– Не обичам подкупите.

– Защо „подкупи“?

– Едно нещо никога не се дава даром, Албер. Освен ако е лишено от стойност. А брилянтите имат стойност.

– Изглежда, наистина не ги обичате достатъчно. Макар да носите брилянтен пръстен.

– Не бих хвърляла пари за брилянтен пръстен – забелязва Мод, като продължава бавно край шпалира на витрините. – Подарък ми е от бившия ми съпруг.

– Имали сте щедър съпруг – промърморвам, като се опитвам да избягна летящия право срещу мене малчуган на ролкови кънки.

Малчуганът в последния миг завива встрани, доволен, че ме е развълнувал, и се насочва към следващата си жертва.

– Не беше скъперник – чувам до себе си гласа на Мод.

– Обаче пиеше... – опитвам се да отгатна.

– Да, в рамките на общоприетото.

– Тогавата е бил садист.

– Не беше и садист.

– Остава, значи, класическата причина: изневярата.

– И този път не познахте – усмихва се с беглата си усмивка жената.

– Вашата проникателност, изглежда, се проявява само по линия на произхода и професията.

– Добре, свивам знамената – произнасям съкрушено.

– В такъв случай да се отбием в сладкарницата зад ъгъла.

Мод е по сладкарниците. Щом не е по баровете, естествено, че ще е по сладкарниците. В края на краищата не можеш непрестанно да обикаляш като кон из тая пешеходна зона. Благодарение на Мод познавам вече всички сладкарници из околността с всичките им традиционни лакомства – от леките фруктови торти, през увенчаната с каймак и шоколад торта, наричана кой знае защо, „Черна гора“, до виенската „Захер торта“.

Мирна и сънна е обстановката на тия уютни заведения. Клиентела – предимно дамска. Възраст – над средната, понеже тия под средната треперят за елегантната си линия. Командното табло тук се състои от дългия хладилен бюфет, под чийто стъклен капак са наредени гореизброените торти, и от инсталацията за еспreso, бляскаща внушително с никела си. Помещенията изобилствуват с тихи ъгълчета, удобни за интимни клюки, тапицерията е в меки цветове, настолните лампи са с розови абажури. Изобщо нежност и финес.

– Значи, развод без причина – обобщавам, след като се настаняваме в едно сепаре.

– Вие сте странен човек, Албер. Каква по-сериозна причина за един развод от самия брак?

– Но тогава защо е трябвало да го сключвате?

Тя не отговаря на въпроса ми, понеже в този момент към нас се приближава сервитьорката с бяла дантелена престилка и бяло боне.

– Вие какво ще вземете? – запитва Мод, след като излага обстойната си поръчка пред келнерката.

– Кафе.

А когато прислужницата се отдалечава:

– Чудите се, че диамантите не ме изкушават, а сте безразличен дори пред невинните изкушения, които предлага една сладкарница.

– Каква проза: да сравнявате скъпоценните камъни с някакви си пасти.

– Напомняте ми за детството – усмихва се едва-едва жената. – Повечето деца в квартала бяха обсипвани с подаръци, а други имаха само по някоя евтина кукличка, купена от супермаркета. Но първите не бяха непременно по-щастливи от вторите.

– А вие от кои бяхте?

– Не се ли сещате? Нашата къщичка бе останала от времето, когато кварталът е бил за скромни хорица. Но с течение на годините наоколо се бяха издигнали луксозни вили с тераси и градини. „Няма какво да правиш при богаташките деца, освен да подсмърчаш – казваше баща ми.

– Затуй стой си у дома.“ И аз си играех сама на двора с двете куклички от супермаркета. Две куклички са напълно достатъчни, за да направиш едно семейство, а след като си направила семейството, започваш да му приготвяш дом и покъщнина...

– Самотно детинство сте прекарали.

– Да, имах тоя шанс. Каква по-хубава школа за живота от едно самотно детство.

Не е време да възразявам, понеже тъкмо в тоя момент келнерката донася поръчаното: две торта и един сладолед за Мод, плюс моето скромно кафе. Изоставила темата за детството, дамата изцяло се отдава на любимата си страст.

– И все пак вие премълчахте причината за развода си – казвам, когато жената приключва с яденето. – Вероятно, защото причината е била у вас.

– Не ви се сърдя, че сте избрали миналото ми като средство за убиване на времето – промърморва Мод. – Само че и този път не познахте.

Не възразявам. Но тя, изглежда, също има нужда да убива времето, защото подхваща след известно мълчание:

– Вие сигурно никога не сте били женен, щом не разбирате, че всеки брак е достатъчна причина за един развод. Може би щях да се примиря, ако бях попаднала на някой от тия мекошави мъже, готови да се подчинят на всичките ви привички. Само че моят съпруг искаше аз да се съобразявам с привичките му, да приемам в къщи неприятни типове, понеже ги смяташе за полезни връзки, да отивам в леглото му според неговите настроения, да имам дете, защото той желяел това, и дори за напусна работа, понеже господинът печелел достатъчно за двама.

Тя не е по дългите периоди, тъй че след горното изложение спира, за да си почине и да огледа разсеяно околността, обилно изпъстрена с дамски шапки от най-различни модели. Шапките са заговорнически скупчени по три, по четири и красноречиво се поклащат в ритъма на сплетните.

– А по това време вие вече бяхте на работа при Сеймур... – подхвърлям напосоки.

По лицето на Мод отново пробягва къса полуусмивка:

– Вие наистина сте силен в догадките относно професията.

– А вашият съпруг, естествено, беше колега на Сеймур... – решавам повторно да рискувам.

Този път тя премълчава, сякаш се пита дали не е прекарила с откровеността си.

- Искам да кажа, социолог – уточнявам.
- Да не затъваме в подробности – предлага дамата.
- Това не са подробности. Щом заради работата сте зарязали брака...
- Зарязал го заради свободата си.
- За каква свобода ми говорите при такава работа.
- Такава или друга, работата е винаги една зависимост, Албер. Свободата е само в паузата между два работни дни, и аз държа да разполагам, както си ща, с тая пуза.
- Все пак вие сте привързана към професията си.
- Тя не отговаря.
- Вероятно, заради Сеймур.
- Не смятате ли, че достатъчно се наседяхме в тая сладкарница? – запитва дамата.
- Кимам и правя знак на келнерката да дойде за сметката.

* * *

- Ще ида до „Дионисус“ да изпия едно кафе – оповестявам. – В нашия реномиран хотел кафето е отвратително.
- Кафето в „Европа“ наистина се прави по стар немски обичай, сиреч повече цикория и по-малко кафе.
- Да, да, вървете – съгласява се Мод. – Аз ще дойда след малко. Имам телефонен разговор.
- Заранта е топла и денят обещава да бъде горещ, като всички тия последни дни на тягост и отегчение. Но жегата вече не ме плаши, понеже съм заменил официалните зимни дрехи с лек костюм от син джинсов плат. Мод също е в бледосиня ленена рокля. Изобщо облеклото ни е доста лекомислено за такава солидна двойка, каквато представляваме ние двамата, аз – с възрастта си, Мод – с килограмите.
- Моят джинсов костюм е всъщност единствената полезна находка в продължителните ни скитания из пешеходната зона.
- Да ви подаря ли едни летни дрехи? Вие ще се сварите в тоя ваш чудесен костюм – рече оня ден спътницата ми.
- Благодаря. Мога и сам да си ги купя.
- Тогава какво чакаме?
- Тъй че влязохме в „Каршад“ и дамата ме остави в мъжкия отдел, а сама тръгна по другите етажи. Напоследък Мод все по-често ми оказваше своето доверие, едно лесно обяснимо доверие, ако се вземе под внимание, че белгийският ми паспорт беше в чантата ѝ, а за австрийския тя

и не подозираше.

Именно този австрийски паспорт бе напоследък постоянният ми източник на безпокойство и само той ми бе пречел да се измъкна от задухата на зимния костюм. Защото летните облекла по правило са снабдени с такива миниатюрни джобчета, в които едва ли можеш да сложиш нещо повече от запалката. Тъкмо затуй, откакто тия дрехи станаха на мода, мъжете почнаха също като жените да носят ръчни чантички, за да приютяват в тях дребното си движимо имущество.

Да, при един джинсов костюм човек не би могъл да пхне паспорта си на сигурно място във вътрешния джоб. Но сигурно място ли е тоя вътрешен джоб? Откакто бях получил своя колкото спасителен, толкова и опасен австрийски документ, бях почнал искрено да съжалявам за интимността, установила се между мене и Мод. Когато се случваше да преспивам в стаята ѝ, това не бе спане, а неспокоен полусън и дори нощно бдение поради страха, че дамата би могла по някое време да пребърка джобовете ми. Бях преценил наум всички възможни скривалища, но те се бяха оказали до едно не твърде надеждни. Да залепя паспорта за гърба на шкафа, да го пхна в отвора на вентилацията или да го мушна под раздрания тапет зад леглото, с две думи, да го скрия някъде в стаята си – всичко това бе равносилно на детинщина, защото професионализтът, който би обискирал стаята, ще обърне внимание най-първо тъкмо на тия места. Да сложа документа в плик, за да го оставя на съхранение в касата на хотела или в пощата, като пратка „до поискване“, или на гарата в някое шкафче за ръчен багаж – това също бе детинщина. Полицията тихомълком си прави проверки из всички подобни места.

И тъй, щом трябваше да мъкна паспорта със себе си, какво значение дали ще го нося в джоба, или в ръчна чантичка. Ръчната чантичка дори изглежда по-невинна: в нея никога не се държат особени ценности, след като се подмята насам-натам и може да бъде забравена тук или там. Вечното правило: това, което е най-наяве, най-малко бие на очи и най-малко буди подозрения.

Прочее ето ме в лекия джинсов костюм, с небрежно повесената на ръката ми черна чантичка – един почти млад хаймана, прехвърлил четирийсетте и с вече сивеещи коси.

Ресторантът или, ако щете, кафенето „Дионисус“ представлява, кой знае защо, част от ансамбъла на музея за римско изкуство, приютен в полите на легендарната катедрала. Едно щастливо хрумване на архитекта, понеже хората, след като с часове са обикаляли сред студентите антични мрамори, изпитват нужда от нещо съгриващо и понеже такива

като Мод и мене могат да ходят в ресторанта с приятното самочувствие, че всъщност посещават музей.

Заведението е оформено модерно и строго като обширен паралелепипед от стъкло и алуминий, през чиито витрини се разкрива цялата околност, включително и фасадата на нашия хотел. Настанявам се до една от витрините и тъй като времето е никакво – нито заран, нито обед, а ресторантът е почти празен, скучаещата сервитьорка тутакси ми донесе поръчаното кафе.

Да, фасадата на хотела се вижда отлично, включително и прозорецът на моята стая – третият отляво на втория етаж, – а понеже завесите са вдигнати, мога да различа и нещо от вътрешността на стаята и поточно едно движещо се насам-натам едро синьо петно. Синьо, също като работна престилка, само че престилките на чистачките са бели, за разлика от тоалета на скъпата Мод. И това се наричало доверие. Добре, че навреме преодолях лекомисления порив да скрия паспорта в хотела.

Дамата се появява в „Дионисус“ четвърт час по-късно, лъчезарна в бледосиния си тоалет, приветлива и невинна. Просто да я разцелуваш.

– Предполагам, че докато чакате обема, няма да се откажете от една втора закуска – подхвърлям, когато Мод се разполага насреща ми.

– Не ме изкушавайте, Албер. Напълнях с три килограма, откакто съм с вас.

– Нима когато не сте с мене, се изтезавате с режим?

– Не, но правя упражнения.

И за да не си въобразя бог знае какво, пояснява:

– Съвсем бегли упражнения.

– Изправяте се на пръсти, като издавате напред могъщия си бюст...

– Не се занимавам с подобни глупости. Имам у дома едно приспособление с педали. Все едно че карам колело на място.

– „У дома“? Къде „у дома“? В Америка или тук?

– И там, и тук. Нали ви казах, че работя в търговията. Тъй че налага се да пътувам...

Сервитьорката прекъсва разговора ни, колкото за да узнае, че Мод не желае нищо освен един голям сладолед с каймак.

– Какви са проектите ви за днешния ден? – запитва дамата, след като си разчиства сметките със сладоледа.

– За шегите ли сте настроена? – питам на свой ред.

– Вярно, днес е неделя – сеща се тя. – Неделята дори според библията е ден за бездействие.

– В нашия календар напоследък няма нищо освен недели.

– В такъв случай, какво ще кажете за един обяд в „Лавалиер“ с Дейзи и Ерлих?

– Тия работи вие ги решавате.

– Знаете, че аз нищо не решавам. Изобщо не си изливайте върху мене лошото настроение.

Има право жената. И с цел да си подобря настроението, аз си казвам, че все едно, подир три дни тази тягостна история с обедите, вечерите и безцелното разтакаване най-сетне ще приключи.

– Всъщност какво представлява Дейзи? – питам, колкото да се намирам на приказка.

– Това вие ще определите.

– Секретарка... машинописка... нещо от този род – опитвам се да налучкам.

– Именно.

– И къде работи?

– Какво значение.

– Вероятно, при Сеймур.

– Вие излишно често споменавате това име, Албер.

– Само за да ви доставям удоволствие. Предполагам, че то е райска музика за ухото ви.

– Не вярвам да го ненавиждате точно по тая причина.

– Съвсем не го ненавиждам. Но трябва да призная, че не съм и влюбен до уши в него.

И понеже тя мълчи, отново запитвам:

– А Ерлих?

– Защо ме отегчавате с въпроси? Ерлих е съвсем ясен.

– И все пак?

– Посредник в подобен род сделки. Авантюрист.

– Но вие вероятно го държите с нещо...

– Държи го Дейзи. Сближете се с нея и я поразпитайте.

– Не бих ви заменил дори срещу цял харем Дейзи-та. Вие напълно сте ме обсебили, скъпа.

– Да се надяваме – произнася тя скептично.

В заведението влиза продавач на вестници. Вземаме по един брой от това сензационно издание, наречено „Билд“, което всички презират и всички четат, и по тоя начин се отърваваме за известно време от необходимостта да си разменяме фрази без значение.

Едва след като преглежда отгук-оттам новините, Мод запитва:

– Вярвате ли наистина в тия шпионски истории?

– Питайте Дейзи. Аз не съм нито шпионин, нито секретарка.

– Всичко това ми се вижда страшно преувеличено.

– Защо? Да не смятате, че тайната професия само вие я упражнявате?

– Аз съм дребно техническо лице, Албер.

– Доколкото знам, една операция се осъществява именно от технически лица, а не от асовете на мозъчния тръст.

– Възможно е. Не съм участвувала никога в такива неща.

„Вие участвувате в момента, скъпа“ – би следвало да кажа, обаче премълчавам. От тая жена не можеш да изкопчиш почти нищо. Но „почти нищо“ е все пак нещо.

– Да ставаме, ако искате – предлага дамата, като поглежда часовника си.

– Време е наистина – кимам. – Докато стигнем „Лавалиер“, и ще стане обед.

Уви, няма да стане обед, даже и да пълзим. „Лавалиер“ е на същия площад, само двеста метра отгук.

– Все пак бихме могли да влезем в този музей – подхвърля колебливо Мод, когато се озоваваме навън.

– Вие вече за пети път ми излизате с това предложение. Нали ви казах, че не ми се гледат камъни. Достатъчно ги гледах във вашия Идар.

– Но тия камъни са други.

– Да, по-големи. И по-прашни.

– Тогава да идем до картинната галерия.

– Бях веднаж в една галерия и само се отегчих.

– В каква галерия?

– Лондонската. Помня, че по картините имаше доста кървища и отрязани глави.

– Какво друго искате да има. Хората са рисували живота. А животът е пълен с ужаси.

– Защо „ужаси“? Някои институти, от рода на вашия, ги отчитат като завоевания.

– Но вие какво сте се заловили днес за професията ми? Казах ви, че съм само дребна служителка.

– Вероятно. Обаче някой друг бе казал, че всички сме отговорни за всичко.

– Известен ми е този род демагози.

– Мисля, че въпросният демагог беше Христос.

Ние се движим едва-едва към споменатия „Лавалиер“, ала когато

стигаме до средата на пътя, Мод се сеща, че още е рано, и поема в обратна посока.

– Не знам как са стояли нещата по времето на Христос, но ще признаете, Албер, че днес никой за нищо не е отговорен. Никой, освен може би мозъчните тръстове, за които споменахте.

– Съществуват и други мнения по въпроса – отвърщам нехайно, като също тъй нехайно люшкам в ръка малката черна чантичка с австрийския паспорт.

– Какви други мнения? Какво са виновни тия хора – тя прави лек знак с ръка към пъплещите из площада туристи, – ако утре бомбата избухне над този град и ги изпепели заедно с всичко останало? Ами че те дори няма да разберат как и защо се е стигнало дотам. И даже да разберат, няма да имат никаква, разбирате ли, абсолютно никаква възможност да осуетят катастрофата.

– Това вие не може да знаете.

– Знам го. И то от личен опит.

– Вече сте преживели атомния апокалипсис?

– Преживяла съм друг апокалипсис. Виетнамския.

– Участвували сте във войната?

– Участвувах против войната. Дефилирах пред Белия дом с всички тия младежи, въодушевени и празноглави също като мене, скандирах призови за мир и любов, пишех лозунги по стените, изобщо воювах против насилието. Додето един ден насилието ме сграбчи и ме повлече към полицейската камионетка...

– Не допусках, че сте имали такава бурна биография.

– Имам я – кима тя, като продължава да крачи бавно край магазинчетата за сувенири, възможно по-далеч от рояците хлапета, летящи върху ролковите си кънки и огласящи площада с крясъци.

– Предполагам все пак, че не са ви задържали.

– Задържаха ме. Наблъскаха ни в една огромна клетка сред някакво подземие, за да имаме възможност да поседим и да се разкаем. Разговорите бяха забранени, а скоро загубихме и желание за разговори. Бяха ме тътрили насила по улицата. Навехнатото коляно адски ме болеше. Мина цяло денонощие, додето взеха да ни извеждат един по един. Най-последойде и моят ред да се изправя в кабинета пред началството. Началството беше някакъв полицейски офицер с вид на горила и почти толкова умен. И знаете ли какво ми каза този тъпак?

– Да се държите по-прилично.

– Тази война, вика, ще свърши, но не защото вие го искате, а

защото няма такава война, която да е почнала и да не е свършила. И ще свърши не когато ти го искаш, мойто момиче, а когато шефовете решат. Така че ако имаш акъл в главата, прибирай се в къщи. А ако не – ще има да се търкаляш по участъците и да ядеш бой. И то без всякаква полза. Ясно ли ти е: без всякаква полза! Да попаднеш в полицията, за да научиш истината от една горила, представяте ли си!

– Значи, тъпакът ви я връчи истината?

– Да, само че аз се оказах по-тъпа от него, защото не можах да я проумея. Трябваше още доста да патя, за да я проумея. А после дойде и мирът. Дойде точно тъй, както беше казал оня: не защото ние крещяхме за мир, а защото политиките решиха, че или трябва да свършат с тая война, или ще се наложи да почнат атомната.

– Вероятно по време на тия патила сте попаднали на Сеймур...

– Не беше Сеймур. Ако смятате, че Сеймур е вербовчик...

– Значи, Сеймур дойде после.

Тя не отговаря. Така е при всичките ни разговори. Неизбежно настъпва момент, когато престава да отговаря. Сякаш стига до някаква невидима за мене граница и мигом спира. Дотук.

* * *

След острата слънчева светлина и зноя на площада ресторантът ни поема в полумрака си с хладно гостоприемство. Приятно хладно. И изцяло в стила „Бел епок“. Мебели от тъмно дърво, тапицирани с черна кожа. Старинни лампи с маслинозелени абажури. Огледала, където можете да наблюдавате обстановката зад вас, без да си изкълчвате врата от любопитство. А за тези, които не желаят да бъдат наблюдавани, вътрешността на заведението предлага уютни сепарета.

Дейзи и Ерлих са заели едно от сепаретата. Уместна предвидливост, тъй като заведението е почти пълно. Двамата дори са се снабдили вече с по чаша уиски, колкото за да приканят стомашните сокове към действие.

– Предполагам, че и за вас ще бъде същото – казва немецът, като прави знак на келнера в бял смокинг.

– За мене – не – отвръща Мод. – Бих взела един спрайт.

Спрайт. Една от многото марки лимонада. И една загадъчна дума, способна да ми развали настроението. Добре, че го нямам.

Обедът минава как да е, главно благодарение усилията на Дейзи, заета да поддържа оживлението. Този път тя е избрала за интелектуална гарнитура към менюто съобщението, че не знам откъде си в САЩ било

откраднато не знам какво си количество обогатен уран.

– Не ми е ясно защо се вълнуваш, мила – промърморва Мод между две хапки телешко. – Нали уранът не е твой?

– Но не разбираш ли, че този момент някаква престъпна банда може би вече произвежда някъде своята първа атомна бомба? – запитва Дейзи, като блещи с малко пресилен ужас големите сини очи.

– С удоволствие бих им помагал – произнася добродушно Ерлих. – Не в производството, а в следващия етап.

– В кой „следващ етап“? Когато дойде ред да я хвърлят над главите ни? – пита момичето, като разтърсва с негодувание буйната си златиста коса, добре съзнавайки, че тя става особено красива при подобни движения.

– Няма да я пуснат, не бой се – успокоява я Мод. – Не вярвам да са вложили толкова пари само за да наблюдават как ще се изпарят в пространството.

– Точно така – потвърждава лениво немецът. – Печалбите се реализират не в действието, а в заплахата за действие. Свещеният шантаж.

– И ако все пак решат да хвърлят своята бомба? – тръсва отново коси Дейзи.

– Ами че нека я хвърлят – свива рамене Ерлих. – Бомбата, драга моя, е безобидна като хапче захарин. Пускаш го в кафето, изсъска за миг и се разтапя. С бомбата е същото: пускат я в атмосферата и – готово! С тази разлика, че съска малко по-силно и освен дето се разтапя, но разтапя и всичко наоколо. Обаче това са подробности.

– Чувате ли го? „Подробности“! – продължава да ни демонстрира емоциите си момичето.

Немецът отново свива рамене:

– Възрастните са като децата. Не могат да разберат, че няма никакво значение дали ще умреш от грип, или от бомба.

– От грип умират отделни хора, приятелю – благоволява да се обади Мод, понеже вече е приключила с телешкото филе.

– Отделни хора ли? – усмихва се Ерлих. – Тия отделни хора понякога наброяват милиони. Спомнете си пандемиите.

– И все пак цялото човечество не е заплашено – възразява дамата ми.

– А вие сериозно ли смятате, че някой се е загрижил за цялото човечество? – усмихва се пак немецът. – И нима вас лично толкова ви тревожи съдбата на човечеството? Хората оплакват човечеството, но всъщност всеки трепере за себе си. Ние, както и да е – казват, – ама децата...

– Мълчи! – смъмря го Дейзи. – Ти имал ли си деца?

– Може да нямам деца, но това не ми пречи да знам, че децата представляват интерес за тебе само докато ти самият си жив. Децата, глупости! Собствената кожа, за нея е целият страх. Не е ли тъй, хер Каре?

– Жалко, ако е така – избъбрям.

– Вие пък: „жалко“. Ами че тъкмо туй ще спаси вашето човечество.

– Кое именно? – пита Мод.

– Страхът за кожата. Заради тоя проклет страх ние никога нищо не довеждаме докрай. Също както на времето във Виетнам.

– Е, щом сте били и във Виетнам... – забелязва иронично дамата.

– Може да не съм бил във Виетнам, но съм надниквал в някои горещи точки – отвръща спокойно Ерлих. – Виетнам или другаде, трябва да ви уверя, че тая, шумната игра навсякъде се играе по едни и същи правила.

– Всъщност той ни успокоява – сеща се Дейзи. – Мисълта му е, че няма да стигнем до голяма война, само че, горкият, трудно се изразява.

– Война ще има – поклаща глава немецът. – И Апокалипсис ще има, но ще го получите в половин порция. Още в първите часове на изтребление политиците отново ще се размърдат. Трябва да направим нещо, ще кажат, защото, както е тръгнало, може и ние да се разтопим. И ще започнат пазарлъци по радиото. На тия, дето са в невралгичните зони – мир вам, само че на оня свят. А другите, дето са се приютили по на завет, те ще оцелеят. Пожелавам ви да бъдете между тях.

И понеже никой не му казва „благодаря“, той промърморва, сякаш на себе си:

– Много пъти съм се питал защо в една страна трябва да има и политици, и военни едновременно.

– Каква загадка наистина – кима Мод. – Надявам се, че все пак сте я разрешили.

– Да, макар отговорът да не е приятен. Първите съществуват, за да развалят това, което правят вторите.

– Ти пък какво общо имаш с военните! – обажда се Дейзи.

– Всичко, освен униформата – отвръща Ерлих. – Казват, че дрехите не правят монаха. Но те не правят и военния. Може би ти е трудно да го разбереш, обаче става дума не за професия, а за призвание. Не е ли тъй, хер Каре?

Приближаването на келнера ме освобождава от необходимостта да отговарям. Настъпил е твърде важен за дамите момент: изборът на

десерта.

Едва половин час по-късно, когато идва ред на кафето и коняка, стигаме до главната тема, не без помощта на деловитата Мод.

– Ако съдя по общите ви разсъждения, вие едва ли сте готов да предложите нещо конкретно на хер Каре – подхвърля тя на немца.

– Грешите – възразява спокойно Ерлих.

И като се обръща към мене, добавя:

– Жените винаги грешат. И все по една и съща причина: много бързат.

– В такъв случай да оставим мъжете сами и да не им досаждаме с нетърпението си – забелязва Мод, като прави знак на Дейзи.

Те стават и се запътват към тоалетната, за да се освежат, а вероятно и за да ни направят още по някоя снимка. Моята дама е изоставила чантата си на стола. Една съвсем уместна разсеяност. Нали магнитофонът трябва да бъде в действие.

– Можете да получите стоката още тая седмица – оповестява Ерлих без предисловия.

– Какъв асортимент?

– Асортимент – според желанието на клиента.

– Какво количество?

– Количество – според желанието на клиента.

– Отлично.

– Можеше да бъде и отлично, но не стана – избъбря немецът.

– В какъв смисъл?

– В класическия. Знаете, че най-добрите сделки се вършат на четири очи. Исках и нашата да бъде такава, но не стана.

И понеже вижда, че очаквам пояснения, добавя:

– Мнителността се е превърнала в бедствие за всички ни, хер Каре. Минаха ония времена, когато рицарската дума беше равностепенна на редовен чек. Сега този господин, доставчикът, с когото съм правил толкова сделки, иска да договаря лично с вас.

– Вероятно е решил да ви елиминира.

– По кой начин? Вие можете ли да си осигурите сам транспорта?

– Изключено.

– Той също не би пуснал външен човек в базата си.

– Тогава?

– Мнителност, нали ви казах. Бои се да не би аз да получа повече от предвиденото и да не би той да получи по-малко от възможното.

– Това, че в сделката ще има трети, наистина усложнява нещата –

казвам, колкото да маркирам известна загриженост.

– Защо да ги усложнява?

– Ами защото тръгне ли така, може да се намеси и четвърти.

– Не, четвърти няма да има – поклаща глава немецът. – Моят човек в подобни случаи действа сам.

– Да се надяваме – разнася се гласът на Мод, която тъкмо в тоя момент се настанява на мястото си.

Дейзи също заема своето.

– Тъкмо казвах, че ще се наложи още една среща... – обяснява Ерлих.

– Къде и кога? – пита жената.

– ... И още един събеседник.

– Къде и кога? – повтаря Мод. – Имам чувството, че вие сте оперативен главно във военните решения, а колкото до търговските...

– Нали ви казах, че жените винаги бързат, хер Каре – промърморва снизходително немецът.

И като се обръща към дамата ми:

– Довечера, това задоволява ли ви?

А понеже тя мълчи, добавя:

– Довечера, осем часа, ресторанта на „Интерконтинентал“ в Бон.

* * *

– Вашата операция приключи, мистър Томас – произнасям учтиво.

– Не знам нито кой сте, нито за какво говорите – отвръща пренебрежително мъжът, застанал насреща ми.

– Кой съм, това за момента е без значение. Но що се отнася до операцията, тя ви е добре известна, понеже е ваше дело. Едно дело, завършващо с пълен провал, мистър Томас.

Човекът ме гледа разсеяно, сякаш съобразява дали докрай да отрича, или да промени тактиката. Сетне подхвърля:

– Вие не можете да докажете намесата ми в нито един от епизодите на тази операция.

– Лъжете се. Доказателствата са събрани и свидетелите са налице. Вие сте свършен, мистър Томас. Вие, макар и в преносния смисъл, сте готов за моргата.

Този разговор съм го водил много отдавна, и то във въображението си. Водил съм го по онова време, когато американецът бе предизвикал смъртта на трима младежи и когато жадувах да го срещна и да му видя сметката.

Оттогава изтече доста вода, а водата размива всичко, включително и омразата. На нашия етаж чувствата не са най-главното. И все пак, когато Сеймур ми бе подхвърлил името на Томас, това име бе изиграло донейде ролята на примамка. Старите спомени отново зашумоляха и аз си казах, не не съм познал: човекът съвсем не бе отишъл в моргата, дори в преносния смисъл.

Томас. Дипломат от среден ранг или разузнавач от средна ръка. Обичайната агресивност на всяко нищо, жадуващо да стане нещо. Серия от смели и груби действия в Чили и в Нигерия, завършили почти с катастрофа. „Почти“, защото на нищото е предоставен един последен шанс. Назначен е за културен съветник в София. Томас и култура, защо не: фасадата винаги трябва да е противоположна на съдържанието. Човекът би могъл да си вегетира тук, като прикрива бездействието зад обичайния параван на оживените и нищо не означаващи преписки. Би могъл да си кротува и да изчаква старите гафове да бъдат забравени. Но той не ще да изчаква. Той държи да блесне, да постигне реванш, да тръгне отново нагоре по стълбата. Така в малката глава на този дребен човек възниква голямата идея: да осигури приток от ценна информация, като използва един временно замразен агент. А за да бъде агентът застрахован от демаскиране, основната комбинация е оградена от предпазни ходове, в които биват въвлечени нови лица, често дори неподозиращи характера на възложената им роля.

Томас познава триковете на професията, но няма ясна представа за обстановката у нас. Самонадеяността го води до рисковани решения, нетърпението го тласка към прибързани действия. Дори да допуска, че операцията ще завърши с неизбежен крах, той е уверен, че крахът ще дойде по-късно, когато отличият се и увенчан с лаври Томас постигне някое по-приятно назначение на Запад.

Самонадеяното човече даже не подозира, че катастрофата му е вече подготвена и програмирана от нашите служби. А когато най-сетне долавя, че работата не е в ред, премахва няколко души, за да спаси себе си.

Мислех, че не се е спасил, но излиза, че съм се излъгал. Държавният департамент го е изхвърлил от системата, ала Разузнавателното управление не го е забравило. ЦРУ не оставя хората си на улицата дори и когато те се оказват от второ качество. За хората от второ качество има и задачи от второ качество. На човечето бива предоставена възможност да дочака пенсията в един от складовете на Интерармко.

Глуха линия – би казал някой. Златна мина – би рекъл друг. Вероятно и двете оценки са верни. Златото се вади най-вече в глухи места. Ако

почнеш да го вадиш на площада пред катедралата, има всички шансове да се струпа гълпа.

Макар тоя тип да ме е занимавал сума време, аз наистина не съм го виждал, освен един-единствен път, и то отдалече, на гарата в Истанбул. Познавам го главно по снимките от служебната папка: дребно човече с добродушно лице – фасадата винаги трябва да е противоположна на съдържанието. Останалото е пълна баналност, включително и безукорният сив костюм, всекидневна униформа на повечето дипломати. Външност без отличителни белези, това може да бъде само един плюс в професия като нашата, където не е твърде полезно да бъдеш забелязван, а още по-малко – запомнян.

Сега, когато наблюдавам крадешком, на живо и отблизо, не бих казал, че е съвсем без отличителни белези. Малки жълтеникави очи с променлив оттенък, които ви гледат, когато ги отбягвате, и ви убягват, когато ги търсите. Малък островърх нос, придаващ на бледото обло лице някакъв невинен хлапашки израз. Малки, едва забележими бръчици по невралгичните места – около очите и устата. Най-сетне един също малък тик – понякога бързо примигва, сякаш за да изхвърли попадналата под клепачите пращинка.

Томас и Сандра седят срещу мене и Мод, Ерлих и Дейзи са заели третата страна на масата, а четвъртата е предоставена на келнера. Възползуван от това обстоятелство, сервитьорът с ловкостта на илюзионист докарва и откарва количките с ордьоври, донася и отнася всевъзможни масички, пали спиртници и обгръща в пламъци залетите с алкохол късове месо. Дамите с видимо удоволствие наблюдават номерата на виртуоза, докато Томас, като човек врял и кипял, пренебрежително е обърнал гръб, зает в полугласен разговор с немца.

Ако не броим атракциите на келнера, вечерята протича по-скоро тягостно, както става, когато хората се събират по задължение и нямат какво особено да си кажат. Дейзи единствена прави опит да предизвика разговор посредством темата за слънчевите изригвания, почерпена вероятно същия следобед от „Щерн“ или „Куик“. Но опитът на русокосата фея замира в анемичен монолог. Никой на масата не се интересува от слънчевите изригвания. Компанията се храни съсредоточено, с дискретен звън на прибори и с къси реплики без значение.

– Шатобрианът е чудесен – установява Сандра.

– Перверзно би било да не е чудесен при такава цена – забелязва Томас.

Отново дискретен звън на прибори, а сетне отново незначителни

фрази.

– Защо няма музика? – пита Дейзи.

– Защото дирекцията уважава клиентелата – отвръща Ерлих.

– Един виенски валс едва ли ще ти навреди на храносмилането – възразява момичето.

– Да, наистина. Забелязал съм, че стомахът по-добре работи под ритъма на музиката – потвърждава добродушно Томас.

– В резултат на такива разсъждения сме стигнали дотам, че чуеш ли виенски валс, ти замирисва на виенски шницел – промърморва Ерлих.

Той нещо не е в настроение, ала сред общата атмосфера на съдържа отегчение това не личи особено.

Откакто са ни представили един на друг, Томас не ми е отправил нито дума, но аз усещам по време на вечерята как ме изучава крадешком. Правя се, че не забелязвам, и се старая да не следвам примера му. Сандра е по-интересен обект за проучване, обаче и тук трябва да се въздържа, защото по всичко изглежда тя е приятелка на Томас. Те бяха пристигнали заедно и дамата не стърчеше твърде над кавалера си, понеже не бе висока и понеже бе обува с позлатени сандали без ток, докато той носеше официални черни обувки с шестсантиметрови токове, прикривани донейде от панталона.

Има немалко ниски хора, у които ръстът съвсем не е източник на травми. Има други, склонни към травми, но черпещи кураж от факта, че редица бележити хора също са били ниски на ръст. Томас обаче вероятно е от третия тип. Дали защото е наистина прекалено нисък, или защото страда от мания за величие, но той, изглежда, оценява ръста си като истинска обида от страна на съдбата. Една жестока обида, която не може да се прикрие дори и с шестсантиметрови токове.

Разсъждавам лениво по тия неща, като дъвча машинално поредното късче месо и се пазя да гледам човека насреща, а също и дамата до него. Ако е за гледане – от другата ми страна се простират широките витрини на ресторанта с чудесния си изглед към околността или по-точно към бездната.

Ресторантът на „Интерконтинентал“ е разположен в най-горния етаж на небостъргача и човек може да се любовува от птичи полет на цялата околност, искам да кажа, през деня, защото сега единственото, което се вижда, е пропастта на мрака и долу, на дъното, електрическите съзвездия и ярко осветената от неона лента на шосето.

Поднасянето на кафето обикновено оповестява началото на деловите разговори, тъй че когато келнерът с бяла жилетка и бяла папионка

сервира церемониално миниатюрните чашки еспресо и се отдалечава, очаквам да чуя нещо от рода на „е, господа, с какво мога да ви бъда полезен?“ или „доколкото разбрах, мистър Каре се интересува от нашите артикули“.

Кафето обаче бива изпито при гробно мълчание, сякаш на всички е ясно, че поводът за вечерята е отпаднал, а следователно и вечерята се е обезсмислила. Ерлих единствен произнася нещо, като се обръща към Томас, ала то е изречено шепнешком. Човечето в отговор само поклаща глава. Така стигаме и до сметката. Плащам аз – не от прекалена щедрост, а понеже улавям многозначителния поглед на Мод. Другите не възразяват.

– Рибката не кълве – забелязвам, когато Мод подкарва мерцедеса към Кьолн с привичната умерена скорост.

– Имам чувството, че това ви радва – отвръща сухо жената.

– Не, но и не виждам причини да се разстройвам.

– Причините са, че планът ни се разстройва.

– Сеймур все ще измисли нещо – измърморвам нехайно.

Не мога да ѝ обяснявам, че моят личен план няма нищо общо с техния и че независимо дали рибката кълве или не, числото 29 вече е съвсем близо.

Заобикаляме Бон и поемаме по аутобана. Мод повишава скоростта в границите на разумното. Жената съсредоточено се визира в лентата на асфалта, осветена от фаровете, аз разсеяно наблюдавам тъмните силуети на прелитащите край нас дървеса. Тишина и лошо настроение. Все пак една положителна черта у моята дама: мълчаливо предъвква раздражението си, вместо да го излива върху мене.

Едва когато влизаме в хотела и взимаме асансьора, Мод произнася:

– Съчувствам ви, Албер, но мисията ви, изглежда, ще се удължи.

– Аз също ви съчувствам, скъпа. Вие вземате твърде присърце неуспехите на шефа си.

– И вашите.

– Какво общо имам аз?

– Не знам. Но Томас явно бе насрочил тази среща, за да ви види. А след като ви видя, май не ви хареса.

С тия думи излизаме от асансьора, пожелаваме си лека нощ и се разделяме.

Прибирам се в стаята, оставям чантичката върху нощната масичка, сетне хвърлям сакото на стола, а себе си – на кушетката и по навик пристъпвам към разбора.

Партньорите в търговията не се избират според това дали имат симпатична физиономия, или не. Причината да не се харесам на Томас може да бъде само една: познал ме е. Обаче как може да ме е познал, след като не ме е виждал. По същия начин, по който и аз го познавам: снимков материал. Не е изключено, но е слабо вероятно. Известно ми е, че съм картотекиран в ЦРУ като противник от разузнаването. Само че Томас се е интересувал за хората от контраразузнаването. Такива като мене, подвизаващи се зад граница, не са го занимавали. И фактът, че аз бях натоварен с операцията срещу американеца, бе резултат на чиста случайност.

Така или иначе, срещата в „Интерконтинентал“ бе завършила с неуспех. Ако причината за неуспеха не е у мене, значи трябва да се търси другаде. У Ерлих. Или у някой нежелан страничен свидетел, когото дори не познавам.

Защо си блъскаш главата – казвам си. Какво те интересуват тия неща – казвам си. Да си разчистиш сметките с тип като Томас, това е наистина удоволствие, но и лукс при сегашното ти положение. Никой не те е упълномощавал да раздаваш правосъдие. Гледай си работата.

На вратата се почуква три пъти – не много силно, ала с нетърпяща възмущаваща категоричност. Така чука Мод.

– Тук съм, не бойте се – избъблям, като й отварям.

– Не идвам да ви проверявам – пояснява жената и влиза. – Току-що ми се обадиха. Предстои ни още една среща, Албер.

– Но вече е към полунощ...

– Какво значение? Да не би да умирате за сън.

Пет минути по-късно излизаме от хотела. Отправлям се по навик към мерцедеса, гариран до насрещния тротоар, обаче Мод ме спира:

– Ще минем и без кола. Съвсем наблизо е.

Щом е съвсем наблизо, значи Сеймур е сменил базата. Завиваме вдясно, после – вляво, после – пак вдясно, а сетне – наново вляво, додето се озоваваме пред тъмна двуетажна сграда със залостени прозорци. Сградата би могла да мине за необитаема, ако над входа не сияе с кърва-вочервена светлина неонов надпис:

БАКАРА – ДИСКО-ТАНЦ

– Не знаех, че Сеймур е по танците – промърморвам.

Дамата оставя бележката ми без внимание и натиска ръчката на масивната врата. Изведнъж ни залива такава бурна вълна от грохот и вой,

та ми става ясно защо сградата е тъй добре запечатана. Ако не беше запечатана, жителите на квартала отдавна да са я опожарили.

Грохотът, връхлетял ни още на входа, се оказва само нежно встъпление. Трябва да прекосим предверието и да проникнем в салона, за да оценим по-добре неограничените възможности на съвременната усилвателна техника. Писъците на медните инструменти пробиват като метални шишове ушите, а трясъкът на ударните инструменти се сипе като юмручен бой върху темето. Доброто на подобни заведения е, че ако в първите няколко минути избегнеш нервната криза, съществуват шансове бързо да затъпееш дотолкова, та да свикнеш, а в случай че си напълно затъпял – и да ти хареса.

Макар да не надниквам за пръв път в такива места, имам чувството, че съм попаднал в самата преизподня. Това чувство идва не само от непоносимите стенания, доведени до пароксизъм с усилвателната уредба, но и от ярките многоцветни блясъци, ту гаснещи, ту лумващи в мрака като адски огньове, а също и от няколкото дузини танцьори, гърчещи се сред големия дансинг като грешници.

– Отлично място за среща – изреждавам одобрително в ухото на Мод, додето се промъкваме край пистата. – С мегафони ли ще разговаряме?

– Пестете си гласните регистри – отговаря по същия начин дамата. – Тепърва ще имате нужда от тях.

Стигаме до някакъв тъмен ъгъл на заведението. Мод ме повежда по тясна и стръмна стълбичка, виеща се като тирбушон нейде към потона. Възлизам пипнешком, като от време на време по погрешка улавям задните части на дамата си, което принуждава жената да възкликва:

– Но какво правите, Албер? Перилата не са на гърба ми.

Най-сетне се добираме до тясната галерия, окръжаваща дансинга, минаваме през тесния проход край пиячите и се натикваме в някаква тясна стаичка с една единствена маса. Една маса и двама клиенти – Томас и Сандра.

Помещението е слабо осветено от лампи с червени абажури, поставени в ъглите, и от проникващите през входа отблясъци на преизподнята. В тая алена здрачевина цигарите на двойката блестят странно като две бледожълти огънчета.

– Драго ми е да ви видя на по-спокойно място – приветствува ни американецът.

Тоя пък: „по-спокойно място“. Всъщност, да – ако прави сравнение с вакханалията на долния етаж. Тук все пак електрическите изригвания

не те заслепяват и можеш да разговаряш, без да напругаш гласните си струни до краен предел. Не че стените не треперят от грохота, но все пак понася се.

– Повикването на прислугата е свързано с известни трудности, тъй че сме се погрижили и за вас – обяснява Томас, когато сядаме. – Наливайте си.

В средата на масата наистина е инсталирана обичайната батарея: бутилки газирана вода, кока-кола, кофичка с лед и две шишета уиски, едното – почти преполовено. Сервирам на Мод кока-кола, а на себе си – три пръста скоч с малко лед и запущвам, колкото да проверя дали и огънчето на моята цигара ще изглежда тъй странно жълто сред червения здрач.

– Може би трябва да се извиня за одевешния инцидент – подхваща отново американецът. – Не виждам как другояче бих могъл да нарека тази вечеря, освен „инцидент“, но ако някой дължи извинения, това съм не аз, а нашият общ приятел.

Той отпива едра глътка скоч. Ако съдя по калибъра на глътката, а също и по преполовената бутилка, изглежда, е почнал да засилва темпото. Обичайна болест за някои шпиони в оставка. След като цял живот си бил принуден да съблюдаваш мярката, идва момент, когато това вече не се налага, моментът на отпускане, при който заговорват изхабените нерви, а известно е какво могат да говорят изхабените нерви.

– Бях казал на Ерлих, че съм готов да ви видя, и бях предложил място и час на срещата – обяснява Томас. – Не съм канил обаче за свидетели нито него, нито приятелката му. Вие – също, надявам се.

– Естествено – кимам.

– Така и предполагам. Ерлих обаче твърди, че е дошъл по ваше желание и че изобщо вие сте настоявали връзката между вас и мене да се извършва чрез него. Наистина ли се нуждаете от посредник?

– Посредникът дойде по необходимост – отвръщам. – Най-добрите сделки, както знаете, се вършат на четири очи.

– Драго ми е да чуя, че сме на едно мнение по въпроса – промърморва одобрително американецът.

Той вдига чашата, пресушава я, налива си отново и пуска в скоча две кубчета лед.

– Не забравяй и мене, Хенри – обажда се глезено Сандра.

– Прощавай, мила.

Американецът сервира на дамата си и отново се обръща към мене:

– Значи, по първия въпрос сме съгласни: Ерлих остава вън от

делката.

– Стига да е възможно – отвърщам, понеже усещам, че Мод под масата ме притиска с изкусителното си пълно бедро. – Аз все пак ще имам нужда от човек за транспорта.

– Това си е ваша работа, мистър Каре. Ако Ерлих ви е необходим за транспорта, използвайте го. Това си е ваша работа.

– В такъв случай всичко е наред – избъбрям, след като отново бивам подканен от бедрото на дамата.

– Сега, вторият въпрос: Трябва да призная, че в началото се отнесох към вашата оферта с известно недоверие. И за да бъда искрен докрай, ще добавя, че то още не ме е напуснало съвсем. Аз, знаете, съм свикнал да боравя с определени числа и с точно упоменаване на артикулите.

– Разбирам ви – кимам, усетил ласката на сладното бедро. – Но вашето недоверие едва ли е било по-силно от моето спрямо хер Ерлих. Не мога да лансирам конкретни предложения, преди да съм се уверил, че имам работа със сериозни партньори. Доколкото си спомням, ние дори говорехме с вашия познат за стъклария.

– „Стъклария“, ха-ха! – засмива се Томас. – Да, той наистина ми каза, че сте си послужили с тоя странен термин.

Американецът поема доза скок, пали нова цигара и произнася с друг тон:

– Готов съм да приема вашата стъклария като пробна увертюра, но мисля, че вече е дошло време да поговорим за оръжието.

– Не виждам защо трябва да отлагаме – отвърщам под диктовката на бедрото.

– В такъв случай чакам да чуя анонса ви – оповестява Томас.

И за да не чака напразно, отпива нова глътка.

Импозантното бедро на Мод е плътно долепено до мене, но без да ме дразни в момента с нервни подбутвания. Дамата разбира, че отговорът предполага известно обмисляне, тъй като с Уйлям не сме стигали до уточняване на цифри.

– Обясних още в началото на хер Ерлих, че съм привърженик на едрите партиди. Но понеже в случая се касае за първа сделка, подир която ще последват и редица други...

– Може да последват, а може и да не последват – поклаща глава Томас. – В пазара на оръжието ситуацията бързо се менят. Тъй че ако ми позволите един съвет, не правете пробна сделка, а прибирайте, колкото можете да приберете.

– Съгласен съм. Но аз още не знам какво можете да ми предложите.

– Нима Ерлих не ви е осведомил?

– Съвсем повърхностно. Подхвърли нещо за пистолети и ръчни гранати.

– И автомати. И карабини – с дълги или срязани цеви. И леки картучници. И дори минохвъргачки, ако ви влизат в работа. Изобщо щандът е добре гарниран. Остава да направите избора си.

– Изборът е лесен. Интересува ме всичко, освен картучниците и минохвъргачките. Да, всичко, плюс необходимите количества муниции. Но понеже става дума за количества, съгласете се, че ми е трудно да ги уточнявам, преди да съм чул цената.

– Предполагам, че знаете каква е текущата цена на въпросните артикули.

– Приблизително.

– Е, добре върху тази цена ще ви направя трийсет на сто отстъпка, ако, разбира се, обемът на партидата го заслужава.

– Но вашата стока е остаряла...

Бедрото е престанало да ми дава сигнали, вероятно успокоено за съдбата на пазарлъка. Ала то е все тъй плътно долепено до мене, сякаш за да ми демонстрира моралната си подкрепа.

Томас е вдигнал чашата, но преди да отпие, ме поглежда и примигва с очи, за да отстрани въображаемата пращинка под клепачите.

– А коя стока не е остаряла? Че нали оръжието става стока едва когато остарее. С новото не разполагат даже армиите. Новото, драги, още се пробва на полигоните.

– Прав сте. Ще се съгласите обаче, че съществуват различни степени на демодираност.

– Аз ще ви доставя възможно най-новото от старото – уверява Томас. – Ще ви предложи същото, с което само преди две години бе въоръжена нашата армия. Изобщо, нещо далеч по-модерно от всичко онуй, което в момента трещи и храчи огън из африканските пушинаци и Близкия изток.

Усещам как Мод ме подканва с подбутване: съгласи се! Само че тия работи аз ги разбирам малко по-добре от Мод и щом сме се хванали да играем играта, налага се да я играем, както следва.

– Вашите думи звучат наистина изкусително – признавам. – Подир подобни уверения имам чувството, че ще приема без възражения една отстъпка от 50 процента.

– Не, не, драги! – размива се американецът. – Вие не можете да приемете подобна отстъпка по простата причина, че не ви я предлагам.

– Защото още не сте помислили върху офертата ми. И защото не съм ви съобщил бройката.

– Наистина, любопитен съм да чуя бройката. Но не смятайте, че тя може да промени много нещо.

И в очакване на по-точни данни Томас довършва питието, за да си налее ново.

– Не забравяй и мене, Хенри – обажда се глезено Сандра.

– Прощавай, мила, какво да се прави: започне ли мъжкият разговор, човек забравя дамите.

Дамите очевидно добре разбират, че разговорът е мъжки, защото не само не правят опит да се включат в него, но не приказват и помежду си. Няма смисъл да се замърсява магнитофонният запис с паразитни шумове.

Паразитни шумове и без туй не липсват. Затъпяващият ритмичен грохот на диско-мелодиите извира без прекъсване към нас от преизподнята. Без прекъсване, защото и там долу работят с магнитофонни записи. Вярно е, че съществува оркестър, но той вероятно е само за да мотивира високата цена на напитките.

– Мисля, че най-добре е да пресмятаме в опаковки. Какво е съдържанието на вашите опаковки? – запитвам.

– Деветмилиметровите пистолети са по трийсет в каса, автоматите – по шестнайсет, карабините – също.

– В такъв случай да приемем за база по двеста каси от всеки вид. Що се отнася до патроните...

– Оставете патроните – спира ме американецът. – Патрони всеки иска възможно повече. Тъй че в това отношение имаме норма: пет кутии за всяко парче.

– Нормата ви е доста скъперническа. Но това, са подробности при положение, че се договорим за главното.

Американецът ме поглежда замислено и примигва, сякаш пращинката отново почва да му досажда. Сетне отпива от чашата и пак примигва.

– Количеството, което анонсирате, не ми вдъхва голям ентузиазъм.

– Бих могъл да го увелича – промърморвам, усетил ободрителното подбутване на Мод. – Единственото ми съображение е проблемът за транспорта.

– Транспортът си е ваша работа. И в случая аз имам предвид не толкова самото количество, колкото пропорцията. Вие искате шест хиляди пистолета и при това настоявате за голяма отстъпка. Ами че аз бих

могъл да ви пласирам колкото щете пистолети без всякакво усилие и без всякаква отстъпка. Пистолети! Пистолетите, това е златото в нашия бизнес.

Той замълчава, сякаш се вслушва в диско-грохота, сетне затропва леко с пръсти по масата, като че пробва клавиатура на пиано, и на края произнася:

– Карабините са най-сигурното оръжие. Карабините са класика, хер Каре, Трябва да вземете повече карабини. Ще удвоим броя на карабините, ще намалим наполовина броя на пистолетите, ще приемем по-скромна цифра за автоматите и така ще оформим една чудесна партия, при която може да разчитате на трийсет процента отстъпка.

Пълното сладно бедро отново ме побутва под масата: съгласи се! Само че този път и аз го побутвам в отговор: не ми пречи!

– Имам чувството, че компромисът вече се очертава – промърморвам. – Моят първоначален вариант и четиридесет на сто отстъпка. Или, ако щете, вашият вариант и петдесет на сто отстъпка.

Бедрото на Мод замира в напрегнато очакване, а Томас наново се размива:

– Компромис ли? Но това, което вие ми предлагате като компромис, е за мене истинска капитулация. Съгласете се, мистър Каре, че човек капитулира само когато няма друг изход. А аз разполагам с достатъчно канали, за да пласирам стоката си.

– Да, но вероятно разполагате и с премного стока. Защо е нужно да седи и да ръждява.

– Не бойте се, не ръждява. Достатъчно добре е смазана, за да ръждява.

– Обаче остарява.

– Не кисне толкова, че да остарява.

Над масата надвисва неприятното мълчание, предхождащо разрива. Мод настойчиво ме подбутва, ала аз съм загубил всяка чувствителност.

– Съжалявам, че не успяхме да се споразумеем – произнасям най-сетне. – Да се надяваме, че в бъдеще, при друг случай...

– Нали ви казах: не разчитайте твърде на друг случай – промърморва американецът. – Оръжието, за разлика от стъкларията, не се предлага всеки час и на всеки ъгъл.

Той примигва с досада, сетне вдига чашата. Следвам примера му, все тъй безчувствен към сигналите на Мод. Може би е време да бия отбой, помислям, ала точно в тоя миг виждам, че Томас посяга към неразпечатаната бутилка, понеже другата е вече празна. Не, рано е да бия

отбой. Щом ни предстои още цяла бутилка, няма смисъл да бързам.

– Вижте, мистър Каре – произнася американецът, след като с обигран жест откъсва капачката. – Понеже се касае наистина за първа сделка и понеже не е никак сигурно, че ще има втора, бих желал да ви доставя известно удоволствие. Само че трябва да ме разберете: аз не съм шеф на фирмата и правата ми се простират в определени рамки. Така че не искайте от мене невъзможното.

Той щедро си налива чашата до половина, като този път не забравя да сипе два пръста скоч и на Сандра. Сетне хлъзга бутилката към мене. Поемам я, но преди да си сервирам, подхвърлям:

– За да не искам невъзможното, би трябвало да знам какви са възможностите ви.

– Мога да ви увелича отстъпката с пет процента, и то при втория вариант.

– А как стои въпросът с първия?

– Трийсет на сто максимум, както вече ви казах. При такъв вариант никога не съм правил подобно намаление. Можете да ми вярвате.

Отчаяна или примирена, Мод е престанала да ми изпраща сигнали.

– Добре – казвам, – тогава позволете ми да помисля ден или два.

– Защо не. Ако става дума за ден или два...

– Не се касае за туй, дали ще сключим сделката, а за това – кой вариант да избира.

– Да, да, помислете – кима Томас. – Колкото до сделката, не се съмнявам, че ще я сключите. Такива изгодни условия никой не е в състояние да ви предложи.

Наливам си малко скоч и след като се убеждавам, че новата порция не се различава по вкус от предишната, запитвам нехайно:

– Казахте, че сте ограничен в известни рамки... Тава не означава ли, че някой друг може да се намеси в отношенията ни?

– Няма такава опасност – поклаща глава американецът. – Освен ако вие не я предизвикате.

– О, при моето положение...

– Прав сте. Мисля, че разбрах за къде отива оръжието.

Той вече е разбрал... А аз си нямам понятие.

Напрежението е спаднало. Мод е отдръпнала бедрото си, а Сандра тананика не съвсем фалшиво нещо в такта на прииждащата отдолу диско-мелодия. В аления полумрак бюстът на сексбомбата, изхвъркнал напред и достатъчно разголен, е прелъстително розов, докато чувствените червени устни изглеждат почти черни. Черни устни, черни коси и

загадъчни котешки очи – това вече не е сексбомба, а жена-вамп, изцяло в стила на ретромодалата.

Усетил, че сделката е почти сключена, Томас също се е отпуснал. Алкохолните пари, подтискани до този момент от волята, изглежда, започват да нахлуват в главата му, защото той ми отправя между две пригивания един чистосърдечен приятелски поглед и произнася:

– Оръжието! Най-великото изобретение.

– Голямо изобретение наистина – промърморва Мод. – Да си пускаме кръв...

– Ако е нужно да си пускаме кръв, можем да използваме пиявиците – обажда се и Сандра. – Спомням си, че ми го препоръчваха миналата година, когато бях доста напълняла.

– Оръжието! – повтаря Томас, без да дава ухо на женския брътвеж. – Единственото лекарство срещу човешката глупост. Трябва да сме благодарни на глупостта, драги Каре. Ако я нямаше, кой би купувал оръжие?

– Имате предвид алчността? – запитвам.

– Не, глупостта. Алчността е нещо нормално. Гладен си – искаш да се наядеш. Нужни ти са пари – пазариш се за пет процента, както ние с вас двамата. Но умният постига своето, без да рискува да се набоде на нечий нож. На тоя свят едни са по-силни, други – по-слаби. Трябва да се съобразяваш с това. Да се подчиняваш на по-старшия.

– Ами ако не искам да се подчинявам? – запитва капризно Сандра, изпаднала също под властното влияние на алкохолните нари. – Кажете ми! Ако не искам?

– Това не е оригинално – отвръща американецът. – Никой не иска. Въпросът е да постигнеш своето, без да се набождаш на ножа. Когато бих малък, ме учеха да постъпвам тъй, както е угодно на бога. Но къде е бог, за да го питам кое му е угодно. Никой не може да ти каже кое точно му е угодно. Истината е, че трябва да се съобразяваш не толкова с бога, колкото с началството. Живей в мир с началството – такъв трябва да бъде девизът ни.

– Ами ако не искам? – настоява сексбомбата.

– Трябва да си много умна, за да си позволиш подобен лукс – промърморва снизходително Томас. – Ако си умна, ще постъпваш тъй, че да постигаш своето, без да дразниш началството.

– Това са теории – възразява Сандра. – Стани да танцуваме.

– Само това – не – поклаща глава американецът. – Мога да изпия още една чаша, за да ти направя удоволствие, но отказвам да танцувам.

– Тогава елате вие – обръща се сексбомбата ненадейно към мене. – Има време да умувате над сделките си.

Тя вече е станала и това затруднява отказа ми, още повече че и Томас добродушно ме подканва:

– Вървете, вървете! Нали знаете, когато дами канят...

Тръгвам подир дамата по тясната галерия, като внимавам да не се блъсна в някоя маса и да се не спъна в проснатите насам-натам крака. Уморено отпуснати крака подир бясното окачане на долния етаж. Застинали в транс или в апатия лица. Изобщо пияни хора. Само че пияни не от алкохола, а от диско-треската, от темпото на механичните телодвижения и от ритмиката на тоя оглушителен, неизменен и неспирен грохот на усилвателната апаратура.

Долу вакханалията е в разгара си. Или оргията. Или истерията. Или каквото щете друго, само не и веселбата. Защото в тоя вихър на телодвижения и джазов вой единственото, което липсва, е веселието.

– Напредваме – казвам, когато стигаме дансинга.

– Какво? – извиква сексбомбата.

– Напредваме – изкрещявам. – Още малко, и ще можем да се мерим с диваците, дето се тръшкат по земята в екстаз, а от устата им тече пяна.

Жената не отговаря нищо, погълната от гледката на това множество, движещо се с еднообразни жестикулации и телодвижения, като някакъв среднощен симпозиум на работи. Подтискаща гледка. И подтискаща атмосфера, ако може да се нарече атмосфера сложната смес от мирис на тютюнев дим, на алкохол, на парфюми и човешка пот.

– Сигурен ли сте, че ви се танцува? – запитва Сандра.

– Мисля, че идеята беше ваша.

– Да. Нешастна идея. Понякога уискито ми се качва в главата и оглупявам. Добре, че при мене това не трае дълго.

Не възразявам. Няма смисъл да си дера гърлото. Дамата ме поглежда и казва не много уверено:

– Все пак, ако искате, можем да опитаме няколко стъпки...

– Какви стъпки? Тук се работи най-вече с ръцете и задните части.

– Трябва да е забавно. Щом толкова хора го правят...

Тя казва „трябва да е забавно“, ала в същото време се дръпва от дансинга и се отправя към полутъмния ъгъл с витата стълба. Очаквам, че вече ще поеме по възходящата спирала, когато се обръща и ненадейно запитва:

– Наистина ли смятате, че Ерлих ви е толкова необходим?

– Да, разбира се. Ако това има значение за вас.

– За мене – едва ли. Но докато слушах разговора ви горе, си мислех, че мъжете са доста глупави същества. Пазарят се с часове за някакви си жалки проценти, а забравят главното.

Тя прави многозначителна пауза и наново ме поглежда с очи, в които няма и следа от опиянение.

– Ерлих е опасен човек.

– Хората с опасни професии винаги са опасни – промърморвам нехайно.

– Ерлих е опасен човек – повтаря Сандра.

– Разбрах това. Но вие се изразявате много общо.

– Няма време за подробности. Мисля, че трябва да се връщаме горе – казва жената.

– Защо тъй бързо? Нима Томас е също опасен човек?

– Оставете шегите. И ако не сте съвсем лишен от здрав разум, помислете над туй, което ви казах.

И тя повтаря за трети път, сякаш провежда сеанс по хипноза:

– Ерлих е опасен човек.

– Но съгласете се, че аз имам нужда от някой, който да ми достави стоката.

– Ваша работа – отвърща Сандра. – Гледайте само да не я достави нейде другаде, вместо във вашия склад. И дори да я достави във вашия склад, пак не бързайте да се радвате.

– Смятате, че ще ме шантажира?

– Сетихте се – кима дамата снизходително.

Подир което и тя се сеща:

– Наистина е време да се връщаме.

* * *

– Вие ми скъсахте нервите, драги – заявява Мод, когато най-сетне се озоваваме на улицата и тръгваме към хотела.

– А вие едва не ми скъсахте панталона с тия груби тласъци под масата.

– Нима ги усетихте? Изглеждахте тъй невъзприемчив, та имах чувството, че сигнализирам на някакъв пън.

Тя въздъхна мъченически. Аз също въздъхвам, но с облекчение. Подир задухата и грохота на дискотеката лятната нощ ми изглежда тъй невероятно тиха и свежа, сякаш се намирам не в Кьолн, а на друга планета.

– Не сте ли доволна от мене?

– Вие дори надминахте очакванията ми. Не разбирам само защо трябваше да се престаравате и да довеждате преговорите до ръба на скъсването.

– Защо ли? Защото една игра или се играе, или не се играе. Томас едва ли ще повярва, че съм търговец, ако веднага приема условията му.

– Вие накарахте дори и мене да повярвам, че сте търговец.

– А нима досега се съмнявахте?

– Откровено казано, да.

– Това, че проявявате недоверие към мене, не ме учудва. Обаче в случая вие сте проявили недоверие и към Сеймур. Нима Сеймур не ви е дал точна информация за туй, какво съм и какво не съм?

– Да, да. Но нека ще се ровим в миналото – произнася с леко отегчение жената.

Уморена от нощното бдение в дискотеката или погълната от грижите си, Мод се движи до мене, сякаш забравила за съществуването ми. Крачките ни кълтят равномерно и дори в пълен синхрон из пустата улица. Добре, че поне мислите са безшумни. Ако дамата можеше да чуе мислите ми в момента, предполагам, че би се отърсила от безучастието си.

За какво мисля ли? За милион неща. За това, че Томас, погледнат отблизо, изглежда далеч по-жалък от очакваното, че Сандра съвсем не е безстрастен наблюдател в играта, че Ерлих по непонятни причини има всички шансове да бъде елиминиран, че ходът на операцията наново се разминава с плановете на Сеймур, че това разминаване ще бъде последвано от още по-голям сюрприз – моето предстоящо изчезване, – че Мод изглежда уморена и съвсем без настроение, значи, мога да разчитам на една спокойна и самотна нощ в стаята си.

Една спокойна нощ ли? Едва съм си го помислил, когато жената произнася:

– Умирам за сън. Но щом умирам за сън, няма да мога да заспя. Знаем го от опит. А вие, Албер?

– Умирам за вас. Предполагам, че и това го знаете.

Всъщност не бих имал нищо против да споделя безсъницата й, стига да не беше оная малка подробност. Защото и подир най-дългата безсъница следва заспиване. А какво ти заспиване, когато трябва да наблюдаваш с едно око дали Мод няма да инспектира чантичката ти. Неудобна ситуация, но както казва Томас, когато дами канят...

Едва по-късно, след като отдавна сме в хотелската стая и след като жената отдавна е излязла от банята, и след като достатъчно сме

замирали в любовни прегръдки, и след като усещам предателската дрямка да ме оборва, Мод произнася почти в полусън:

– Вие се показахте на висота, Албер.

– Приятно ми е да го чуя.

– Имам предвид не действията ви тук, в леглото, а там, в дискотеката...

– Какво недоразумение.

– Да, вие наистина се показахте на висота... Но това не пречи планът да се проваля...

– По коя точка?

– Райън... – промърморва тя сънливо. – Точката Райън...

Да, Райън наистина е останал вън от играта по волята на Томас. А в същото време Сандра се опитва да отстрани и Ерлих. В такъв случай какво остава? Остава само Томас. На мене лично той ми е напълно достатъчен. Искам да кажа, щеше да ми бъде достатъчен, ако смятах да продължа тая игра, чиято цел ми е съвсем неизвестна.

„Вие не можете да си тръгвате така, по никое време, Майкъл“ – чувам гласа на Сеймур.

„Съжалявам, но няма как – мърморя. – Чакат ме.“

„Не, наистина опасно е да тръгвате така, по никое време – настоява американецът. – Ще се заблудите някъде и току-виж ви се случило нещо.“

„Не се безпокойте за мене, Уйлям. Знам добре пътя за в къщи.“

„Пътят за в къщи е затворен, Майкъл. Така че излишно е да бързате.“

Почнат ли да кънтят в главата ми такива разговори, значи, на две крачки съм от съня. Добре, че сънят ми е лек и че чантичката върху нощната масичка е съвсем близо до мене, тъй че мога от време на време да я опипвам за проверка. Чантичката с австрийския паспорт.

„Съжалявам, Уйлям, но няма как: чакат ме.“

ШЕСТА ГЛАВА

Не помня кой беше казал, че няма нищо по-хубаво от лошото време, но трябва да изживееш някоя и друга седмица на жега, за да разбереш, че това не е далеч от истината.

Днешният ден се очертава също както и предишните. От прозореца на хотела се разкрива все това, вече познат до втръсване, пейзаж – огреният от слънце площад и огряната от слънце саждива катедрала, очертаваща се върху белезникавото лятно небе. Групичките туристи вече пъплят около църквата и край магазините за сувенири, дето можеш да си купиш за спомен също някоя катедрала от пиринч или някое изображение на катедралата върху илюстрирана картичка, върху пепелник, чиния или копринен шал.

На вратата се почуква с нетърпяща възражения категоричност и това е, разбира се, Мод. Да, Мод, прелъстителна в сивата рокля с едри лилави цветя, добре запълнена от пищните форми. Само че подир цяла нощ обшуване с тия пищни форми те в момента не са в състояние да задържат погледа ми. Сит съм на Мод, сит съм на ядене и пиене, на висене по заведения и на шляене без цел. Върнете ми моето вехтичко БМВ и си гледайте работата.

– Прощавайте, Албер, но след половин час ще ме потърси Франк, а се налага да тичам на друга среща. Бихте ли му правили компания, додето се върна? После ще идем някъде да обядваме.

Естествено. Ще обядваме, ще бъбрем, ще избираме десерти. Днешният ден наистина се очертава също като предишните.

– Да правя компания на Франк? Защо не, скъпа. Нали знаете, че това е любимото ми хоби, да правя компания на тоя и на оня.

– Не знаех тая подробност, но знам, че по-добре е денят да се почва с усмивка, вместо с чумерене – отвръща с мекия си назидателен тон дамата.

И за да ми даде един малък повод за усмивка, добавя:

– Мисля, че след срещата, която ми предстои, нещата значително ще се ускорят.

Вечната песен. Нещата ще се ускорят... още няколко дни... чувствайте се като във ваканция. Върнете ми моето старо БМВ, скъпа, а после ускорявайте нещата, колкото щете.

Хотел „Европа“ е претъпкан през дните на уикенда, от петък до

неделя, и доста празен през останалите дни. Когато слизам долу да посрещна Франк, намирам го сам в пустинния хол. Новодошлият изслушва с отзивчиви кимания обяснението ми, подир което находчиво забелязва:

– Е, щом ще чакаме, да влезем в ресторанта. Забелязал съм, че времето в ресторанта тече значително по-бързо, отколкото в някое скучно място като тоя хол.

– Ресторантът не работи – обяснявам, като се мъча да скрия злорадството си.

– Не може съвсем да не работи – възразява гостът.

– Мисля, че никак не работи.

– Хм... „мислите“... Мислите се проверяват в практиката, драги.

Това и децата го знаят.

Той се насочва решително към съседното помещение, но в тоя момент се обажда и момичето от рецепцията:

– Ресторантът е затворен, господине.

– В такъв случай, дайте ни поне нещо за пиене.

– Разбира се. Какво ще обичате?

Постигнал своето, нисичкият червендалест мъж насочва корема си към един уединен ъгъл на хола, издигащ се на три стъпала над останалата част, като някаква ложа. Малко по-късно момчето от бюфета донася и напитките. Франк отпива две едри глътки от запотената халба, примлясва доволно и забелязва:

– Ето, виждате ли, че и при най-тежката стагнация се намира изход.

Той ме поглежда внимателно с малките си хитри очички и добавя:

– Имам чувството, че вие вече сте го намерили вашия изход.

И като ми се заканва шеговито с пръст, наново добавя:

– Не възразявайте. Разбрах, че нашата Мод работи за вас.

– Струва ми се...

– Нищо не ви се струва – прекъсва ме гостът. – И съвсем излишно е да се докарвате пред мене. Не съм аз човекът, който би ви упрекнал.

Франк отпива още две глътки и произнася с почти благоговееен тон:

– Оръжието! За тая стока никога няма да настъпи стагнация.

– Зависи. Ако преговорите за разоръжаване все пак стигнат донякъде...

– Приказки, драги, празни приказки. Можете ли да ми посочите в цялата човешка история някой някъде да се е разоръжил?

Черните очички ме гледат присмехулно, сякаш очакват отговора ми, а аз гледам чашата с уиски и с двата малки айсберга, плуващи в жълтата течност.

– Оръжието е първото създание на човека и вероятно ще бъде последното – изръмжава меко Франк, като посяга към халбата.

– Мисля, че първото създание е оръдието на труда.

– И грешите. Между оръдието и оръжието не е съществувала никаква разлика. Камъкът или тоягата са били използвани най-първо не за работа, а за убийство. Нима не помните: „И рече Каин на брат си Авел: да идем на полето. И когато бяха на полето, Каин нападна брат си и го уби. И рече Господ на Каин: Де е брат ти Авел? Той отговори: Не зная, да не съм пазач на брат си?“ Първото убийство и първата лъжа. Лъжата, това е много важно в случая, приятелю.

– По-важно от убийството?

– Да, дори от убийството. Лъжата показва, че човекът добре е разбирал смисъла на извършеното и затуй се е опитал да го прикрие. Това е именно престъплението. Животното убива от биологическа нужда, свободно от морални критерии. А човекът убива, като потъпква собствените си критерии или тия на своя бог, което е едно и също. Престъплението, драги, се ражда с раждането на човека. То е създадено, развито и усъвършенствувано именно от човека, а не от котката. То е съдържанието и смисълът на цялата човешка история.

– Включително и отвъдокеанската?

– Не виждам защо задокеанската трябва да прави изключение.

– Но все пак вие имате Едисон, Франклин, Томас Пейн...

– Естествено. Първите двама са откриватели, а третият е демагог. Без откривателите развитието на съвременната техника и най-вече на оръжейната индустрия би било немислимо. А колкото до демагозите, те са необходими, за да прикриват смисъла на това, което вършат военните. Едните бърбят, додето другите колят. И това е цялата човешка история: купища от красиви фрази и планини от престъпления.

– Доста песимистично гледате на света – промърморвам, като полюшвам леко чашата с двата айсберга.

– На света – може би – кима той. – На света – сигурно. Но не и на бизнеса. Нали вашият бизнес се основава тъкмо на тази механика: докато има хора, ще има и престъпления, а за престъпленията са необходими инструменти. Оръжието! За тази стока няма стагнация.

Той се улавя машинално за халбата, ала тя е вече празна. Това откритие, съчетано с откритието, че келнерът наново се е появил в хола, предразполага към известни изводи:

– Защо не си изпиете скоча? Така ще ми дадете възможност да направя нова поръчка.

– Не ми върви, снощи малко попрекарахме – обяснявам. – Всъщност бих взел още една доза, но с бутилка „Спрайт“.

– Уиски с лимонада? – учудва се Франк. – Не бях чувал подобно нещо.

– Не е лошо, може да опитате.

– Защо пък не. Новите неща не са тъй чести, та да ги пропускаме лекомислено.

Той формулира поръчката, а когато питиетата биват сервирани, посреща импровизацията ми със снизходително одобрение:

– Знаете ли, че не е съвсем неприятно. Имам даже чувството, че действа освежаващо.

– Смятам, че нещо освежаващо не е излишно подир всичките ви мрачни разсъждения – забелязвам и на свой ред опитвам сместа.

– Хората, драги Каре, живеят или глупашки, ден за ден, или с такава пресметливост, като че ли им предстоят цели столетия. Вие сте, изглежда, от втория тип. Не се вълнувайте, няма да живеете цели столетия. Погребението, и вашето, и моето, ще се състои доста преди края на света и дори – нека се надяваме – доста преди да дойдат китайците. Така че излишно е да гледате прекалено сериозно на разсъжденията ми.

Той добавя още няколко окуражителни думи, подир което допива чашата си, а сетне произнася още нещо ободряващо и прави нова поръчка. Питието може да не е бог знае какво на вкус, но поне е студено, а понеже времето е горещо, налага се поръчките да бъдат възобновявани и така стигаме, ако се не лъжа, до петата чаша, когато си позволявам да припомня с мек приятелски укор:

– Все пак вие отрекохте цялата еволюция, скъпи Франк.

– Защо? А еволюцията на оръжието? – възразява с лека обида в гласа червендалестият.

– Колосално развитие! – потвърждавам.

– Съвсем тъпа работа – избъбря гостът, който очевидно няма мекошавия обичай да се съгласява със събеседника.

– От каменната брадва до атомната бомба! Колосално развитие – настоявам аз.

– Съвсем тъпа работа – повтаря Франк. – Еволюция, да. Но върху основата на едно глупашко късогледство.

Той ми отправя тъмните си, блеснали от алкохола очички и запитва:

– Сещате ли се къде е грешката?

– С риск да ви наскърбя, Франк, ще призная, че не виждам такава.

– Нищо чудно. Късогледството е всеобщо. Вие дори ги е давате сметка, че вашата атомна бомба, независимо от техническите тънкости, е примитивно оръжие, дивашко оръжие. Дивашко, да. И не в нравствен смисъл, а в буквален. Защото човекът, какъвто си е тъпак, продължава дори и в периода на техническата революция да разсъждава като тъпак, сиреч двуизмерно, сиреч с чисто количествени критерии. Камъкът бива заместен от куршуми и гюлета, които също играят ролята на камъни, само че летят по-надалече и убиват повече хора. Сетне, за да се изтребват още повече хора, възниква взривяващият се снаряд. Сетне все със същата цел снарядите почват да стават все по-големи, додето кретенизмът с „Дебелата Берт“ не подсказва, че механичното увеличаване на обема се превръща в безсмислица. Тогава възниква идеята снарядите да се пускат отвисоко и ето ви я самолетната бомба. И понеже мисълта на тъпака е продължавала да следва традиционния си път – как с един взрив да се унищожат възможно повече хора, – конвенционалната бомба прераства в атомна. И едва когато тъпакът е успял да произведе достатъчно бомби, за да ликвидира цялата планета, нейде в двуизмерния му мозък проблясва догадката, че това не е пътят и че традиционният критерий – да убиваш възможно повече и възможно по-бързо – може би не е най-добрият.

– Добър или лош, не виждам друг – промърморвам, като вдигам чашата.

Червендалестият машинално следва примера ми, сетне обърсва с носна кърпа запотеното си чело, напъхва кърпата обратно в джоба на сакото и ме поглежда замислено, сякаш съобразява има ли смисъл да ме изтръгва от невежеството, или е по-добре да ме остави да си живея с него.

– Виджте, драги: грабежите, кланетата, войните, преди да се разиграят в живота, са се разигравали в нечия глава. Ако тия неща не узреят като замисъл, те едва ли ще прераснат в действие. Съдът се старее да установи дали едно престъпление е предумишлено, или не. В политиката подобно издирване е съвсем излишно. Всяко политическо злодеяние е предумишлено и преди да стане престъпен акт, е било престъпна мисъл. Ако в момента някъде по света възниква криза или военен инцидент, можете да се обзаложите, че това случайно произшествие е било добре замислено от президента и приближените му, вероятно по време на неделната литургия, когато умовете са най-свободни.

– Струва ми се, че малко се отклонихте от маршрута – промърморвам, като посягам към чашата.

– Напротив, движа се право към целта – възразява гостът, като също се хваща за чашата. – Еволюция на оръжието може да има не с количествени натрупвания, а с постигане на ново качество. Човек действа не с мускулите си, а с мисълта, следователно и оръжието трябва да се насочи към мисълта. Разбрахте ли?

– Ни най-малко.

– Духът, това е сферата на новото оръжие, драги. Духът! – оповестява не без известен патос Франк.

– Спрайт! – потвърждавам аз, като вдигам леко бутилката.

И осенен на свой ред от духа, добавям:

– Операцията „Спрайт“.

– Значи, и това знаете – забелязва с нотка на разочарование червендалестият.

Но за да ми покаже, че все пак малко зная, уточнява:

– За ваше сведение това не е операция, а цяла програма.

– Чувах нещо подобно – избъбрям, – но понеже, както сам казвате, няма да живеем цели столетия...

– Програмата не е изработена за цели столетия. Всъщност тя вече се осъществява.

– Вие ме плашите, Франк.

– Защо? Какво страшно виждате в думите ми?

– Ами че това означава край на конвенционалните оръжия. А краят на конвенционалните оръжия...

– ... Означава край на бизнеса – завършва вместо мене гостът. – Нищо подобно, драги. Излишно е да треперете за бизнеса. Става дума не за леки оръжия, а за широки операции. Щом леките оръжия все още се фабрикуват с пълна пара, значи, излишно е да треперете.

– Истински ценя у вас това, Франк, че след всеки студен душ пускате и малко топъл.

– Не знам дали студеният душ не е за предпочитане в такъв горещ ден като днешния – забелязва червендалестият, като поглежда часовника си. – Мод доста се позабави. Мисля, че додето я чакаме, бихме могли да вземем още малко от тази ваша смес...

Той прави отдалеч знак на келнера, като вдига красноречиво два пръста, и след малко чашите ни отново биват добре заредени. Има си хас този дебеланко да се окаже по-издръжлив от мене. Вече усещам, че губя донейде представа за време и пространство.

– Мислех, че всички тия невропаралитични газове отдавна са унищожени – подхвърлям напосоки.

– Унищожени? – вдига редките си вежди червендалестият. – Фирмата „Шолцбергер“ в Хамбург и до този момент ги произвежда. Колко тона табун или фосген искате да ви доставя?

– Това не е стока за мене.

– Само че, драги, вие се лъжете, ако смятате, че в „Спрайт“ са включени подобни примитивни артикули. Примитивни, да, защото и те са създадени според стари критерии.

Той отпива едра глътка от разредения с лимонада скоч, примлясва и повтаря:

– Именно, стари критерии. Когато преди години бе създаден прословутият ЛСД-25, някои мъдреци от Пентагона решиха, че са набарали новото оръжие. После обаче се оказа, че препаратът бил неимоверно скъп, за да се пусне в масово производство. Тогава изведнъж се яви още по-прословутият Би Зет и генералите се вкопчиха за него. Използуваха го за проба дори във Виетнам. Фантастичен ефект. Засегнатият тутакси излиза от строя. Но и това са все старите критерии.

Той отново отпива едра глътка и отново повтаря:

– Да, старите критерии. Защото нещата пак опират до пренасяне със самолети и до пускане с бомби. Кое то предполага войната да е почнала. А почне ли войната, никой няма да ви чака да го опушвате с вашия Би Зет. Ще полетят ракетите – и толкова!

– В такъв случай съвсем не я виждам тая ваша операция „Спрайт“.

– Не операция, а цяла програма, драги. Но за да я видите, налага се да разсъждавате малко по-другояче. Представете си някакви еманации, лъчи, вълни или нещо от тоя род, които, засегнали индивида, го лишават от възможността да мисли, да съобразява, да реагира. И представете си, че това невидимо и безшумно оръжие бъде насочено тайно и неусетно накъдето трябва и когато трябва. Да, представете си, че то започне да действа срещу граничните постове или срещу персонала на ракетните площадки или срещу военните и политически щабове. Ясно ли вие, какво означава това? Никой нищо не подозира, никой нищо не е усетил, дори една пушка не е гръмнала, а войната е вече спечелена, защото противникът е парализиран в самата си човешка сърцевина – мисълта.

– Вие ме наскърбявате, Франк. Не допусках, че може да вярвате на подобни фантазии.

– Всяко нещо, преди да падне върху главите ни, е било фантазия – отвърща спокойно гостът. – Нали тъкмо това се мъча да ви обясня, че всичко се създава в човешкия мозък, че мисълта...

– Човешкият мозък... мисълта... но вие съвсем сте затънали в

проблемите на философията – чува се в тоя момент приятният глас на Мод.

Дамата неусетно се е появила в нашата закътана лежа и почти с умиление ни съзерцава.

– Можеше да затънем и в цяла редица други науки, ако бяхте закъснели още малко, скъпа – промърморва Франк, недоволен, че е бил прекъснат наред фразата си.

Аз също не съм особено доволен от внезапната поява на дамата в тоалета с лилави цветя. Макар че, искрено казано, не допускам червендалестият да ми сервира точни подробности по програмата „Спрайт“ просто защото едва ли някой ще вземе да му доверява подробности.

– Не сте ли гладни? – запитва Мод.

– Въпросът ви звучи доста нелепо, след като часът приближава два – отвърща Франк, като става. – Надявам се поне, че имате някакво становище по въпроса къде ще обядваме.

– Бих могла да ви предложа „Дионисус“. Точно насреща е.

– Дионисус... Танците на Дионисус... Това звучи доста изкучително – признава червендалестият, като вдига ръце и прави две-три пробни танцови стъпки около масата.

– Но вие сте пияни... – установява едва сега Мод.

– Съвсем не, съвсем не – поклаща глава Франк. – Щяхме да бъдем пияни, ако нашият скъп Каре не бе стигнал до една гениална находка: три пръста скоч плюс два пръста „Спрайт“. Запомнете пропорцията, драга, може да ви потрябва.

* * *

Обедът минава при добър апетит, поне що се отнася до Франк и Мод. Налага се да изпуша няколко цигари, за да дочакам този апетит да бъде най-сетне уталожен и разговорът да мине към нещо по-съществено от беглите оценки на блюдата. Обилното ядене помага на червендалестия да изтрезнее поне дотолкова, че да се сети за какво е дошъл.

– Вчера най-сетне се срещнах с нашия евентуален клиент – обявява той по време на кафето. – Този път ми се стори, че проявява известен интерес към предложението.

– А ако само ви се е сторило? – запитва дамата.

– Не се хващайте за думата. Знаете, че се изразявам малко артистично. Като казвам, че ми се е сторило, това не значи, че съм сънувал.

Той млъква недоволено, сетне продължава:

– Казано по-конкретно, нашият евентуален клиент е готов за

преговори.

– Това звучи вече наистина по-конкретно – кима жената.

Франк вдига предупредително ръка:

– Само че – не веднага. Готов е, но не веднага. Ще се наложи, казва, да почакате месец или два.

– Защо?

– Не сметнах за учтиво да му искам обяснения.

Мод не възразява, загледана разсеяно към витрината, през която не се вижда нищо интересно, ако не броим фасадата на хотел „Европа“.

– Знаете, че не съм от оптимистите – подхваща наново червендалестият, – но имам чувството, че работата ще стане. Когато му казах, че се касае за едри партии, това наистина го заинтересува.

– Благодаря ви, Франк.

– Виждам, че не ви се ще да чакате, но като се има предвид характера на стоката, не смятам, че за месец или два ще хване мухъл.

– Благодаря ви, Франк – повтаря дамата.

Тя благодари с такъв хладен тон, че шишкатавиат ме поглежда и затруднено разперва ръце, сякаш казва „опитай се да угодиш на такава жена!“

Разделяме се с него още пред ресторанта и се запътваме към хотела.

– Бих искал да поспя, ако нямате нищо против – съобщавам на служебното лице.

– Малко здрав сън ви е наистина необходим – съгласява се Мод. – Една любовна нощ плюс едно утринно напиване...

– Нека не преувеличаваме. Просто се почерпихме.

– Знам, знам. Видях сметката. Чудя се за какво можете да говорите с някой такъв като Франк в течение на седем чаши.

– За човека и човешкия мозък, не чухте ли?

Прибирам се в стаята, хвърлям чантичката на масата, а себе си на леглото и се заемам с разбора. Репликите в „Дионисус“ са достатъчно ясни. Задачата на червендалестия вероятно е свързана с първия вариант на Сеймур: да се установи пряка връзка с Райън. Франк не е успял да реши задачата и първият вариант е отпаднал. Сега обаче се оказва, че Франк все пак е на път да я реши, макар и подир месец-два. Една възможност – в случай че Уилям е настроен да чака и в случай че вторият вариант с Томас се провали. Но това са си проблеми на Сеймур, а моите са други.

И тъй, понятието Спрайт почва да се изяснява. В обилното бърбрене на червендалестия точната информация заема доста оскъдно място, ала

съвсем не е маловажна. „Спрайт“ не е изолирана операция, а цяла програма, и при туй вероятно дългосрочна. Програма от военен характер, целяща да реши по качествено нов начин задачата за победа при една глобална война. Програма, насочена към обезвреждане на противника по психически път. Най-сетне, програма, разчитаща не на познатите халюциногенни и невропаралитични вещества, а на средства от съвсем различно естество. В този най-важен пункт сведенията на Франк, както е и естествено да се очаква, са най-смътни: „Представете си някакви еманации, лъчи, вълни или нещо от този род.“ Добре, нека оставим да си ги представят компетентните до въпроса специалисти, Моята задача е изпълнена. Смисълът на думата Спрайт е дешифриран.

Разбира се, прецизността изисква получената информация да се провери посредством сведения от други източници. Аз обаче не съм в състояние да се занимавам с проверки. Няма други източници. И няма време. Надеждата ми е, че моят единствен източник е достатъчно сериозен. Франк не е от професията – имам очи за тия неща, – обаче не е и съвсем чужд на професията. Вероятно фирмата му се използва като фасада от други хора. И съвсем естествено е да дочува от тия други хора това-онова. Изобщо може да е резоньор, но не е фантазьор и едва ли ще вземе да ми сервира измислици.

Последната мисъл е тъй успокояваща, че навярно тъкмо на нея заспивам. Уви, едва съм заспал и се събуждам. Обичайното тропане по вратата – не прекалено силно, ала достатъчно категорично.

– Нима смятате да спите до вечерта? – запитва Мод, след като най-сетне отварям.

– Как мога да се надявам на подобно нещо, когато вие се намирате в същия хотел.

– Съжалявам, Албер, но ни предстои нова среща.

– Нима дискотеките работят и през деня?

– Ще ви чакам долу подир петнайсет минути – предупреждава дамата и изчезва, без да каже нищо за дискотеките.

Петнайсет минути не са малък срок, ако се вземе под внимание, че съм легнал, без да се събличам. Тия джинсови дрехи стават толкова пошук, колкото повече се мачкат. Разхлаждам лицето си в банята, взимам скъпоценната чантичка и слизам в хола. Едва тогава се сещам да погледна часовника си, за да установя не без изненада, че часът приближава шест.

Часът приближава шест, но улицата е все тъй гореща и както винаги в подобни дни на жегата, миризмата на изгорял бензин е особено

настойчива. Това съвсем не пречи на хората да се тълпят по тротоарите и да обсаждат магазините, които скоро ще бъдат затворени.

– Да не би пак да са повишили цената на бензина? – запитвам, додето се промъкваме в навалицата.

– Защо?

– Защото напоследък все по-рядко използвате колата си.

– Къде да я използвам? В тия еднопосочни улици? И на такива нищожни разстояния?

Разстоянието се оказва наистина незначително. Едва сме се отдалечили на няколко пресечки от пешеходната зона, и Мод ми посочва солидна и безлична жилищна сграда, издигаща се между други също тъй безлични сгради.

– Ето там, номер трийсет и пет. Качвате се на шестия етаж. Има асансьор.

– А вие?

– Не тъжете за мене. Ще се видим по-късно.

– Да не би да ме прашате в обятията на Дейзи или Сандра? – запитвам подозрително.

– В момента – не. Но и това може да стане. Не бързайте толкова, Албер.

Без повече обяснения тя свива в първата пряка, а аз продължавам до въпросния номер. На шестия етаж има една единствена врата. В малка рамчица е поставена дискретна визитна картичка. Женско име. Познатото име. Но то не е името на Дейзи, нито на Сандра:

МОДЕСТИ МИЛТЪН

Бедната Мод. Няма кураж да се прибере дори в собствената си квартира. Позвънявам най-банално, без всякакви морзови сигнали, и вратата тутакси се отваря.

– Влизайте – казва Сеймур.

Влизам. Най-първо в полутъмното антре, а сетне и в неголям хол. Обстановката е доста по-скромна, отколкото в предишната квартира. Лека мебел от светло дърво, бюфет-библиотека с неизбежната стереоуредба, неизбежното барче и неизбежните два-три рафта евтини джебни издания с пъстри корици. Шикът на помещението е най-вече в огромния прозорец-витрина, през който се виждат съседните покриви и в далечината над тях – саждивият силует на катедралата. Едно уютно жилище с неувловимия дъх на необитаемост.

Вероятно за да прогони тоя дъх, Сеймур пали цигара и прави няколко бавни крачки към прозореца, сякаш забравил, че има гост.

– Вие сте се пренесли у Мод? – питам без особено любопитство, като се настанявам в малко кресло точно срещу малкия, вероятно, току-що пуснат вентилатор.

– Съвсем временно – промърморва американецът. – И точно колко ще трае нашият разговор. Изобщо излишно е да ревнувате.

– Нямате представа как ви обожава тази жена.

– Не е ли време да минем на по-сериозна тема? – забелязва Сеймур, като се отдръпва от прозореца.

И без да чака съгласието ми, приближава към бюфета и натиска някакво копче.

Запис на разговори, естествено. И с моето ценно участие, естествено. Отпърво беседвам с Ерлих, а сетне – с Томас, все върху този вълнуващ проблем – оръжието.

– Вторият материал не е много качествен – признава американецът, като спира магнетофона. – Този глупав хитрец се погрижи да избере за пазарлъка възможно най-шумното място. Обаче, както виждате, това не пречи думите да се долавят съвсем членоразделно.

– Добра работа – кимам. – И съкрушителна документация. Но с една съществена липса.

– Прав сте. Засега в колекцията отсъства тъкмо най-важният събеседник. И точно по тоя въпрос трябва да поговорим.

Сеймур отваря барчето и отново го затваря.

– У тази жена няма нищо за пиене...

– Нали самата тя не пие. А вероятно не кани и гости.

– Да. Идеална секретарка – потвърждава американецът. – Да не повярваш просто, че тая порода все още се среща тук-там. Добре, че все пак има пепелник...

– Не съм сигурен дали може да се използва. Смятам, че служи за украшение.

Пепелникът от розов венециански кристал, поставен върху масичката, е наистина импозантен.

– Използвайте го на моя отговорност – избъбря Сеймур и смачква вътре угарката, след като е наръсил с пепел целия хол.

Той забучва в ъгъла на устните си нова цигара, щраква запалката и произнася:

– И тъй, Томас иска да отстрани Ерлих като посредник, за да спести комисионата. Това не е беда. Ерлих може да фигурира и като човек,

осигуряващ транспорта, но все едно, трябва да фигурира.

– Струва ми се, че и тази малка роля е вече на път да му бъде отнета.

– От кого? – вдига вежди американецът.

– От вашата Сандра.

Излагам с няколко думи мнението на Сандра за Ерлих като опасен човек.

– Мод не ми е казвала подобно нещо – забелязва Сеймур.

– Аз не се изповядвам пред Мод. Беседата беше на четири очи.

И понеже той мълчи замислено, добавям:

– Странно все пак, че вашите жени си позволяват да действуват на своя глава.

– Грешите, Майкъл – поклаща глава американецът. – Те не са мои жени. Нещо повече, тия две сестрички дори не подозират съществуването ми.

– „Сестрички“?

– Именно, сестрички. Бащите им, мисля, са различни, обаче майката е една. Но нека не затъваме в семейни подробности.

– Все пак това са ваши служителки...

– Секретарки. Връзки на Мод, използвани при случай, нищо повече. В момента също се налага да ги използваме. Сандра – заради отношенията ѝ с Томас, а Дейзи, понеже по команда на Мод успя да установи отношения с Ерлих. Двете сестрички знаят само, че Мод се опитва да постигне една сделка, от която и те самите ще получат нещо.

– В такъв случай действията им могат да се окажат доста неочаквани за вас.

– Не дотам, че да провалят операцията.

Застанал сред хола, Сеймур известно време мълчаливо насища пространството с тютюнев дим, сетне ме поглежда и промърморва:

– Сандра не се стреми да отстрани Ерлих. Сандра пет пари не дава за Ерлих. Тя се опитва да отстрани Дейзи.

– Какво общо има Дейзи с тая сделка?

– С тая – нищо. Но вероятно с другата, ако вземем под внимание, че бракът също е сделка.

И за да ми стане по-ясно, добавя след къса пауза:

– Връзката между Томас и Сандра отдавна върви към женитба. А ето че сега на хоризонта изниква малката сестричка и привлича вниманието на жениха. Оттук – и защитната реакция на старшата сестра. Ако ви са нужни повече подробности, ще ги получите от Мод. Вие грешите,

че не се изповядвате пред нея, Майкъл. Може би една изповед от ваша страна ще предизвика и някаква изповед от нейна страна.

– Не съм жаден за информация, Уилям. Мисля, вече ви обясних, че не съм тръгнал на лов.

– Жалко. Аз пък тъкмо се канех да ви дам известни сведения за програмата „Спрайт“. Или поне да ви пусна още един запис.

– Нима Франк също е обект на вашия шантаж? – питам невъзмутимо.

– Съвсем не. Франк е случаен помощник, също като двете сестри. Но вие нищо не казвате за отношението си към програмата „Спрайт“.

– Знаете, че не съм от военното разузнаване.

– И все пак темата бе на доста видно място в разговора ви.

– Искате да кажете, в монолога на Франк? Нима аз отговарям за бъбренето му?

– Не съм дотам неграмотен, Майкъл, че да не мога да направя разбор на един разговор. Вие доста умело насочвахте бъбрежа на Франк.

– Крайно съдържателен бъбреж.

– Във всеки случай не съм лишен от значение.

Американецът смачква угарката в разкошния пепелник, с което ме подсеща, че и аз мога да запала. Уви, подир утринното препиване и препушване цигарата не ми доставя райско блаженство.

– Споменавам за беседата ви с Франк само за да ви обърна внимание върху моята толерантност – пояснява Сеймур, като сяда насреща ми. – Аз също не съм от военното разузнаване, прочее нека приемем, че въпросът е въвн от моята специалност. Питам се само, по какъв начин вие ще отговорите на жеста ми.

Той ми отправя светлия си поглед, не прекалено настойчиво, но достатъчно продължително, за да почувствам известна неловкост. Да се надяваме, че това не личи.

– Напрасно се измъчвате с подобни въпроси, Уилям. Искам или не искам, вие достатъчно здраво сте ме вкопчили, за да се измъчвате с въпроси.

– Какво друго ми остава, освен да ви вкопча, след като не мога да разчитам на благодарност – отвърща американецът и сменя погледа си.

Той става отново, прави няколко крачки към прозореца, сетне отново се връща и отново сяда. Тоя човек и две минути не може да стои на едно място.

– Отношенията между сестрите са само битова подробност, Майкъл. Една битова подробност, която, добре използвана, дори ще

облекчи действията ни. Същественото е, че Томас, вместо да ни заведе при Райън, се опитва да пресече пътя към него.

– А нима сте очаквали друго?

– Да, можеше да се очаква и друго. Можеше да се очаква, че Томас, за да си осигури сътрудничеството на Райън, ще се опита да го ангажира в нечистите си сделки. Томас обаче, изглежда, вижда в идването на Райън предвестие за отзоваването си. И иска да използва възможно по-добре малкото време, което му остава. И решава, че е глупаво да дели с някого една печалба, очертаваща се като последен успех преди пенсията. Ние нямаме полза от подобен вариант, Майкъл.

– Кажете го на Томас.

– Вие ще му го кажете. И не направо, а чрез Сандра.

Не възразявам. Интересът ми към целия този разговор е чисто академичен.

„Можеш спокойно да разчиташ на мене, Уилям – казвам на ума си, – но само до утре вечер. Не знам следиш ли календара, обаче днес е двайсет и осми, което подсказва, че утре ще бъде двайсет и девети.“

– На този глупав хитрец Томас трябва да бъде внушено, че за него е съдбоносно важно в сделката да бъде включен и Райън – произнася Сеймур, като става. – И това следва да му бъде внушено от човек, в който той има пълно доверие, от човек като Сандра.

– Вие си правите илюзии относно близостта ми с тая дама. Вярно е, че имах малък разговор на четири очи с нея, но все пак...

– За човек като вас близостта с една дама е само въпрос на желание – уверява ме американецът и започва по обичая си да измерва с крачки помещението. – Жените често са по-големи реалисти от мъжете, така че вероятно ще успеете да я убедите. А може и да ѝ обещаете нещо.

– Какво например?

– Да отстраните Ерлих, сиреч – Дейзи.

– Нали сам казвате, че Ерлих ви е нужен.

– Е, Майкъл, не се правете на наивник. Да обещаеш нещо още не значи да го изпълниш. Поне в нашия занаят няма такова правило.

– А как да я убедя, че Райън трябва да бъде включен на всяка цена?

– Не бързайте. И дотам ще стигнем.

– И какво ви гарантира, че Райън ще се съгласи да бъде включен?

Сеймур ме поглежда бегло. Интересът, с който изследваме тезата му, изглежда, го забавлява.

– Вечната подбуда, Майкъл: алчността. Според информацията на Франк, рибата вече е готова да налага въдицата.

– Франк каза „след месец-два“.

– А защо „след месец-два“? Защото Райън се надява да се освободи дотогава от Томас и сам да направи гешефта.

– В такъв случай, значи, ще чака.

– Но той съвсем не знае, че става дума за един и същи клиент и за един и същи гешефт. У него трябва да се създаде впечатление, че се касае за срочна доставка, за една неочаквана възможност да се реализира бърза и доходна сделка.

– Не виждам никаква гаранция, че ще се хване.

– Гаранции наистина липсват. Но преди да реши дали да се хване, или не, той ще направи проверка, а това ще ни доведе до срещата. Не забравяйте, че за нас е важна по-скоро срещата, отколкото сделката. Един гешефт не се отхвърля без точни мотиви, след като е предложен по служебен ред от прекия ви помощник.

– Може би сте прав.

– Щом допускате такава възможност, да минем към подробностите.

– Не е ли по-добре най-първо да надзърнем в хладилника, ако има такъв? – предлагам, тъй като усещам гърлото си съвсем пресъхнало.

– Да, наистина. Чаша минерална вода при липса на нещо по-ободряващо...

Експедицията до кухнята се оказва по-резултатна от очакваното. В хладилника откриваме не само вода, но и неразпечатана бутилка „Балънтайн“, вероятно доставена от грижовната домакиня специално за нас.

– Бедната Мод – въздъхва Сеймур. – Тя си въобразява, че уискито се изстудява в хладилник.

Отнасяме находките в хола и се заемаме с обсъждане на подробностите по предстоящите действия.

Когато най-сетне всичко е обмислено и преповторено до най-малката дреболия, вече е нощ и часът приближава десет.

– Чакаме ли някого? – запитвам, за да подсетя Уйлям, че не е зле да си ходим.

– Чакаме Мод. Не знам защо толкова се забави.

Холът тъне в полумрак. Само малка настолна лампа върху бюфета излъчва бледосинкаво сияние. През огромния прозорец на фона на тъмновиолетовото нощно небе катедралата отчетливо се откроява, обляна от оранжевата светлина на скрити прожектори. До единия край на прозореца американецът е застанал неподвижен, сякаш съзерцава църквата.

Изглежда, наистина я съзерцава, защото ненадейно запитва:

– На какво ви прилича тая грамада?

– На кораб.

– Не сте оригинален. Тя така е и направена, че да прилича на кораб.

– Тогава защо трябва да ми прилича на нещо друго?

– Някои я виждат като вкаменен устрем. Вечният устрем на човека да се издигне над себе си.

– Трябва да е така. Не ги разбирам твърде тия работи. Във всеки случай здраво е строена. Щом е издържала толкова време.

– Да, като един гигантски зъб, прогнил от годините и който непрестанно укрепват и пломбират. Непрестанно, да, което също е устрем, само че глупав, защото няма начин да избегнеш разрушителната сила на времето.

Той млъква за малко, сетне продължава, сякаш на себе си:

– Всичко гние, разпада се, става на пепел и прах... Крайната участ, а може би и крайната цел на всичко – да се превърне в пепел и прах, да се стопи и изчезне в тоя свят на призрази и привидности. Живата материя се връща към първоначалното си състояние, историята свършва, за да се възцари отново доисторическата пустош.

– Никак не сте се изменили – забелязвам. – Разсъжденията ви, също както някога, неизменно ми напомнят за отдавна започната и безкрайно продължавана надгробна реч.

– Затуй пък вие изобщо не се измъчвате с разсъждения – промърморва Сеймур. – На вас всичко ви е ясно.

– Мисля, че не аз, а вие говорите тъй, сякаш сте надзърнали до дъното на космоса.

– Не съм дотам самонадеян. Но колкото до микрокосмоса, до тая човекомравка, до тая биологична аномалия, която веднаж се представя като звяр, а друг път като обикновено говедо, мисля, че не е нужен лазер, за да проникнеш до жалката й сърцевина.

– В тая сърцевина някои са откривали и сърце, Уилям.

Американецът бавно обръща гръб на прозореца. Запалката му щраква и за миг осветява слабото, леко навъсено лице. Сетне човекът отново се превръща в един почти черен силует, открояващ се смътно върху фона на нощното небе.

– Сърцето... – повтаря на себе си Сеймур. – Безполезни угризения за непоправимото и безсмислен стремеж към непостижимото.

– Искате да кажете, към нищо по-съвършено...

– Напротив, носталгия към отдавна изгубената невинност, към примитивното съществуване, когато още не сме се били изродили в хора, а

сме живели като безгрижни и непорочни маймуни в митичния златен век на предисторията. Сърцето... То не е силната страна на човека, Майкъл, то е неговата ахилесова пета. Опасна слабост.

– Нима я познавате?

– Достатъчно, за да се пазя от нея. Също както и вие.

– Нямам претенцията, че съм безчувствен като камък.

– Естествено. Обаче вие сте по благородните чувства. А благородните чувства са предназначени за благородни поводи – родината, класата и други подобни.

– Вие подхващате един доста стар разговор – забелязвам, като възпитано се прозявам в шепата си.

– Възможно е. Трябва да се сърдите на Мод. Все още я няма.

Имам чувството, че наистина говори само за да мине времето. Решавам да му помогна:

– Всъщност кое повече ви дразни: това, че съм привързан към нещо, или това, че вие самият нямате за какво да се хванете?

– Дразни ме наивната ви вяра, че правото е на ваша страна – отвърща американецът с тон, в който трудно може да се долови някакво раздразнение.

– Но какво съм аз виновен, че правото е наистина на наша страна?

– Вие сте като децата – промърморва снизходително Сеймур. – Добре, да допуснем, че правото е на ваша страна. Обаче каква полза от това, когато заедно с нас, грешниците, ще загинете и вие, праведните, и когато подире ни няма да остане никой, за да отсъди кой е бил прав и кой – не?

– Отново надгробната реч – установявам.

– Ние сме като ония две козлета от детската приказка, дето стоят едно срещу друго на тясното мостче и се блъскат с чела. Всяко напират да катурне другото в бездната, без да мисли, че както са тръгнали работите, пропастта ще погълне и двете враждуващи страни.

– Не непременно и двете.

– Именно, именно: „не непременно и двете“ – потвърждава американецът, като приближава до масичката, за да угаси угарката. – Вашата логика е точно козешката логика: „не непременно и двете“. Вие не си разрешавате да допуснете даже като хипотеза разумната мисъл, че ако искате да спасите себе си при дадената ситуация, налага се да пощадите и противника. Налага се, вместо да се блъскате така яростно с чела, да направите опит някак да се разминете. Налага се малко да отстъпите, за да дадете възможност да мине първо другият и да ви освободи пътя.

– Отстъпете вие.

– Да, да, козешката логика.

– А защо не – логиката на историята?

– Защото макар постоянно да говорите за логиката на историята, макар непрестанно да повтаряте, че тя е на ваша страна, вие съвсем не сте убедени в това.

– Ваше мнение.

– Ако бяхте убедени, щяхте да оставите историята да си върши работата, без прекалено да напирате, без да се опитвате по опасен и безразсъден начин да ускорявате събитията и да ги изменяте във ваша полза. Какъв смисъл да поставяте постоянно на карта живота на човечеството, щом историята на човечеството и без туй се развива във ваша полза.

– Ако някой си играе с живота на хората, не мисля, че това сме ние. А колкото до историята, тя съвсем не е някакво трето лице. Историята, това сме ние и тя може да се развива в наша полза само доколкото самите ние действуваме в своя полза.

– Да, да: козешката логика – повтаря Сеймур, като сяда насреща ми. – Не виждам само защо трябва да забърквате в нея и историята. Историята не сте вие, Майкъл. Нито ние. Историята сме ние и вие, взети заедно, и тя ще се развие не според някаква особено изгодна за вас логика, а според логиката на ситуацията: тесният мост и двете вироглави същества, напирани в безумието си едно срещу друго. Краят на вашата история, също както и на нашата, е в пропастта.

Той седи насреща ми и аз едва виждам лицето му, но за сметка на туй усещам, че ми е запречил притока на хладния въздух от вентилатора. И понеже няма как да му кажа отместете се, задоволявам се да избърбя:

– Макар че Мод още се бави, не виждам смисъл да спорим. За разлика от вашите козлета, ние двамата, изглежда, непрестанно се разминаваме. Искам само да ви напомня, че ние не изключваме разумния компромис и неведнъж сме доказвали това.

– О, „разумния компромис“! Даваш вид, че правиш крачка назад, за да заемеш по-удобна позиция и по-лесно да прекатуриш другия. Такива компромиси трудно могат да разсеят недоверието на противната страна. Противната страна е тъкмо толкова умна и точно толкова глупава, колкото сте и самите вие, Майкъл. Може би ще ви се стори чудовищно, но ще си позволя да ви напомня, че и нашият свят също като вашия е съставен от хора. Всички ние сме хора и тъкмо затуй ще загинем, защото

сме хора, които са забравили това.

Той млъква за малко. После произнася съвсем прозаично:

– Вие не пиете.

– Препих днес.

– А, да, програмата „Спрайт“.

– Вие също не пиете.

– Не виждам питието в чашата. Когато е тъмно и не виждам питието, имам чувството, че е загубило вкуса си.

– В такъв случай да запалим голямата лампа.

– Оставете, Мод ще свърши тая работа.

– Готово – произнася току-що влязлата Мод и стаята се облива в светлина.

Тя хвърля чантата си на един стол и се отпуска на друг.

– Не можах никъде да открия Сандра и реших да я чакам пред квартирата ѝ. Едва преди малко се прибра.

– Оставете миналото – промърморва Сеймур. – Кажете нещо за бъдещето.

– Всичко е наред. Утре вечер Сандра ще бъде на разположение – пояснява дамата.

– В такъв случай вижте дали в хладилника не е останал малко лед – предлага Сеймур. – Вие наистина много добре бяхте изстудили това уиски, но ние имахме неблагоприятното да го извадим навън и то се стопли.

* * *

Сандра. Една от хилядите секретарки, за които не знаеш доколко служат на бизнеса ѝ доколко – на разузнаването. Посредствен произход, незначително обществено положение и още по-незначително имотно състояние. Но за сметка на тия минуси природата я е надарила с един голям плюс – физика за милиони.

За жалост в нашия меркантилен век хората рядко са склонни да дават милиони за някаква физика. Най-многого да я наградят с одобрителен поглед, с покана за вечеря или с подарък, ненадхвърлящ по стойност трицифрено число.

Разбира се, за да се стигне до тая горчива истина, е нужен опит. Използваща умело съблазнителите на своя тесен кръст и огромен бюст, на сладните очи и чувствената уста, Сандра дълго време е убедена, че мъжката част от човечеството лежи в краката ѝ, че щастието е въпрос на близките дни и че додето го очакваш, нищо не пречи да полудуваш

насам-натам.

Но колкото повече се трупат годините на празно лудуване из нощни заведения и ергенски квартири, толкова повече се засилва съмнението, че големият бюст не предвещава непременно голямо бъдеще и че щастието съвсем не е неминуемо.

Мечтата за хубавия млад офицер и милионерски син, който ви среща в някой нощен бар и същата нощ ви предлага брак, тази мечта все повече се износва, при все по-малки шансове да се превърне в реалност. Сексбомбата е вече готова да се задоволи с не толкова млад и не тъй богат салец от деловите кръгове, олицетворение на охолство от средно ниво, но самците от тоя род са по правило отдавна женени. Остава... Какво остава? Май че нищо не остава. Освен може би някой тип с посредствено положение, също като вашето, който, приключил службата си, ще ви откара в някое жалко градче на някой забутан щат, също като вашето родно градче, от което с такъв труд сте се измъкнали.

Оказва се обаче – и това е върхът на безобразието, – че дори типовете от тая категория не са твърде склонни да свържат живота си с една жена, която няма понятие от домакинство, чиито предни и задни атрибути привличат вниманието на всички мъже и която по всяка вероятност ще ви създава с похотливостта си сума неприятности.

В този момент на безпътница и на зараждаща се паника в полезрението на сексбомбата се появява един субект, свършено незначителен на пръв поглед, но който подир шателно проучване се оказва тъкмо дългоочакваният носител ако не на щастие, то поне на благоденствие.

Томас. Той просто си пада по ефектните жени. Една ефектна жена от дясната ти страна, това е най-добрият лек за мъжкото ти достойнство, чувствително нахърнено от ниския ръст и симптомите на застаряване. Томас вече е имал такава ефектна жена в качеството на законна съпруга: Елен, дъщеря на забогатял бакалин, жадуваща да проникне в елегантните сфери на дипломатическите коктейли и светските приеми. Ала усетила, че кариерата на съпруга отива към крах, съпругата навреме е вдигнала котва.

Да, Томас – самотният мъжкар. Жаждата на стареещия салец да сменя жените в леглото си, докато още не са му станали ненужни. Но в същото време и страхът пред самотната старост, която има всички шансове да деградира е тъпо и сънно киснене по баровете, додето цирозата не си каже последната дума.

Томас има с какво да спечели една жена, а също и с какво да я задържи. Не се касае за добрата заплата, нито за предстоящата поръдъчна

пенсия. Това са дреболии в сравнение с авоарите, натрупани от секретни сделки с оръжие. Казват, че парите нямат мирис, но в случай че ги имаш, чувствителното женско обоняние бързо ги надушва.

А жените вече са изникнали изневиделица и това са сестрите Дейвис. Най-първо Сандра Дейвис – пищна и обиграна, съвсем според вкуса на един зрял и презрял семец. Но също и Дейзи Дейвис – по-свежа, по-непоковарена на вид, а може би и по-податлива на дресировка, тъкмо според нуждите на кандидата за задомиаване.

При това дълбоко колебание между две толкова различни, ала еднакво примамливи възможности въпросът, както винаги, бива решен от женската страна. Съчетавайки природната си агресивност със служебната акуратност, Сандра първа излиза на ринга, за да събори озъртащия се глупаво семец.

Може би Сандра първа излиза на ринга, понеже са ѝ възложили да брои Томас. А може би просто тя първа долавя примамливия мирис на скрити авоари. Така или иначе, тоя упойващ аромат, изглежда, скоро е усетен и от Дейзи. И в момента, в който старшата сестра вече смята, че мачът е завършил с победа, младшата сестричка подло изскача, за да оповести нов рунд.

Този път решението като че е в ръцете на мъжката страна. Фактът, че Сандра първа е завоювала успехи, още не решава крайния изход. Тя достатъчно е демонстрирала любовните си умения пред семеца, за да го пресити и да събуди подозрението, че в бъдеще едва ли съпругът единствен ще се радва на тия умения. Нищо чудно Дейзи да е по-ловка в някои неща и от Сандра. Но Дейзи до този момент е стояла настрана и затуй може да залага на обаятелно невинната си фасада и на естествения интерес у мъжа към невкусемия плод. И вероятно още сега, додето галовно ръмжи в ухото на Сандра подробностите на бъдещата семейна идилия, Томас вече да вижда мислено на мястото на Сандра другата, по-младата и по-непорочната.

Такива са данните за интимните отношения в триъгълника, доколкото мога да съдя по беглите сведения, получени от Сеймур, а също и от Мод на следния ден.

Следния ден. И последния. Но именно за да бъде наистина последен, необходимо е да играя ролята си спокойно и естествено.

– А какво ще стане, ако Сандра се опита да ме изнасили? – запитвам, когато привечер се отправяме към квартирата на сексбомбата.

– Общуването с Франк ви се отразява зле – забелязва Мод. – Започват да проявяват вкус към плоските шеги.

– В момента не ми е до шеги. Искам да знам в каква насока мога да действам.

– Трябвало е да обсъдите сексуалните подробности с моя шеф. Тия неща са по-подходящи за разговор между мъже.

– А може би мене ме интересува тъкмо личното ви мнение.

– Аз не съм ваша съпруга, Албер.

– Знам, вие сте служебно лице.

– Затуй правете каквото знаете.

Да, тя е само служебно лице и освен това нейният бог не съм аз, а Сеймур, но въпреки туй в нехайно изреченото „правете каквото знаете“ може да се долови нотка на раздразнение. Не че държи бог знае колко на мене, но защо пък трябва да ме дели с някаква си Сандра.

Вече се здрачава и неоновите фирми по пешеходната зона представляват истински разгул на многоцветни сияния. Навалицата е оредяла. Край витрините бавно се разхождат млади и не съвсем млади двойки, тръгнали на кино или излезли да вкусят от вечерната хладина.

Ние с Мод също сме двойка. Двойка по принуда или по игра на случая. Интересно, че двойките, в които ми е било съдено да представявам мъжката страна, почти винаги са били от тоя род. Родени от случая, от необходимостта или от някаква бледа симпатия, родени мимоходом и осъдени да се разпаднат също тъй мимоходом, защото случаят, защото обстоятелствата, защото необходимостта го изискват. Срещи и разлъки без последствия или с чисто служебни последствия. Срещи и разлъки, отминали и почти забравени, ако не броим оная лека горчивина от усещането, че това, което при нормалните хора е радост и болка, при тебе е само част от играта.

Е, имало е и изключения. Само че изключенията са още по-горчиви. Може би по-добре е така, без изключения. Може би по-добре е да знаеш, че всичко е част от играта.

Завиваме наляво от главната улица и едва изминаваме стотина метра, когато дамата спира:

– Ето, там е: осветеният вход. Красавицата живее на третия етаж.

– Хм, красавица. А змеят?

– Змеят... – произнася пренебрежително Мод. – Нима се боите от тоя джобен човек.

– Един малък човек може да ви устрои голям скандал.

– Излишно е да се безпокоите. Ако съществуваше риск, Сандра не би ви приела.

– Хубаво – кимам. – Отивам на ваша отговорност. А магнитофонът

добре ли сте го скрили?

– Не си обременявайте мозъка с излишни подробности – промърморва жената.

– Наистина, излишно е да се тревожа. Щом успяхте да запишете дори разговора ми с Франк. Не очаквах от вас това, скъпа.

– Аз работя според нарежданията, Албер. Мисля, че вече съм ви предупредила.

Въпросният дом, ако се съди по облицованото с мрамор стълбище, е обитаван от заможни хора. На третия етаж има две врати, но месинговата табелка с името САНДРА ДЕЙВИС ме предпазва от грешка. Домакинята отваря с хладна полуусмивка и ме въвежда в хола, доста просторен и далеч по-натруфен от хола на Мод. Толкова натруфен, че не ми стига смелост да го описвам.

Сандра прави небрежен жест в смисъл, сядайте, където щете, отпуска се в едно кресло, изчаква аз да сторя същото, сетне сключва ръце на коляното си и запитва хладно:

– За какво сме се събрали?

– Мисля, че за да прекараме една приятна вечер.

– Мислите, но не сте уверен.

– Това не зависи само от мене.

– Предполагам.

С две думи, излъгал съм се, ако съм очаквал, че ще попадна на съблазнителка, която ще ми покаже бялото си бедро през кулисите на полупрозрачния пеньоар, ще ме събори на кушетката и ще впие устни в устните ми. Бледосинята домашна роба на Сандра не само не е прозрачна, но е и плътно затворена от врата до петите, а изразът на лицето съвсем не предразполага към фриволности. Този израз, призван да ме респектира, всъщност ме кара да се чувствам по-свободно. При подобен израз на студена учтивост можеш да пристъпиш направо към темата.

– Не знам на какво дължа вашата откровеност, обаче онази вечер вие ми дадохте ценна информация относно Ерлих.

– И аз така мисля – потвърждава Сандра без излишна скромност. – Но една информация може да бъде ценна само в случай, че бъде взета под внимание.

– Ще стигнем и до тоя въпрос. Исках да кажа, че съм дошъл, за да отговоря на услугата ви с услуга.

– Кой бяга от услуги – свива широките си рамене домакинята.

Да, широки рамене. Нещо съвсем естествено, ако се има предвид това, което следва под тях.

– Става дума за гешефта ни с Томас. Вашият приятел ясно даде да се разбере, че от гешефта се изключва Райън.

– Кой ви е говорил за Райън? – вдига красиво изписаните си вежди жената.

– Осведомен съм. Човек не може да работи в професия като нашата, ако не е осведомен.

– За Ерлих не бяхте осведомен.

– Казах ви, че ще стигнем и до тоя въпрос. Мисълта ми е, че Райън в никакъв случай не бива да се изключва от сделката.

– Защо не го кажете на Томас?

– Не съм дотам близък с него. Не знам дали ще ме разбере.

– А нима с мене сте близък дотам? – запитва тя с доста подчертана ирония.

– Може и да греша, но ми се струва, че с вас по-лесно ще се разберем.

– Едва ли. Дори само по тази причина, че не познавам никакъв Райън.

– И не ви е известно, че той е шефът на Томас?

– От вас го чувам.

– Разбирам ви – кимам. – Такъв разговор като нашия неизбежно започва с известна доза недоверие. Да се надяваме, че така ще бъде само в началото. Онази вечер аз се отнесох отзивчиво към вашата информация. Помъчете се сега поне да изслушате търпеливо моята.

– Нали това правя: слушам ви – казва тя, като ме гледа безучастно.

– Вашият приятел наред с чисто служебната дейност си е позволявал и някои странични сделки...

– Какви странични сделки?

– Ами от рода на тия, които е сключвал с Ерлих.

– Ясно. Този тип вече е пуснал в ход интригите си.

– Не се безпокойте. Аз гледам с разбиране на тия неща. Професията ми е такава.

– Значи Ерлих се е раздърнкал.

– Не бързайте. Не съм казал, че е Ерлих. Впрочем вашият приятел е бил замесен в подобни афери много преди появата на Ерлих. Още на времето, като дипломат в Нигерия...

И аз разказвам с необходимите подробности онази стара история, заради която Томас едва не бе изхвърлен от ЦРУ. Една наистина кална история, коствала живота на няколко души и донесла на нашия човек доста солидна сума.

– В кой роман прочетохте тая небивалица? – пита Сандра, след като търпеливо ме е изслушала.

– Не знам романа, обаче авторът е вашият приятел. Ако не вярвате, попитайте го.

Последната фраза явно произвежда ефект.

– Друго има ли?

– Другото е тъкмо най-важното – обявявам. – Другото е сегашното. Ако наистина не познавате Райън, трябва да ви осведомя, че той съвсем не е глупакът, за когото го взема Томас. Райън има определени подозрения относно досегашната дейност на вашия приятел. Райън следи всяка стъпка на вашия приятел. Райън само чака случай да залови вашия приятел на местопрестъплението, за да го изхвърли и да постави на негово място свой човек. И ето че точно в този момент вашият приятел сам подлага глава, за да бъде гилотиниран.

– Да допуснем. Но вие лично какво губите от това? Нали за вас е важно да получите партията?

– Извинявайте, обаче аз съвсем не държа на такава партия, която ще ме доведе до катастрофа.

– Защо „катастрофа“?

– А как другояче? Нали Райън, за да изобличи Томас, ще има нужда от мене? Което значи, че ще се постарая да стигне до мене. Което пък значи, да ме въвлекат в разпити, да обявят сделката за невалидна, без да говорим за други възможни усложнения. Не, подобен бизнес наистина не ме влече.

– В такъв случай трябвало е да се обърнете направо към вашия Райън – забелязва не без известна логика Сандра.

– Следва да ви призная, че точно с това почнах. Само че Райън, като нов човек по тия места, прояви предпазливост и отказа да преговаря или, по-точно, отложи преговорите за по-нататък.

– Е, щом ги е отложил, ще чакате.

– Не мога да чакам, такава е ситуацията. Сделката или ще се състои сега, или изобщо няма да се състои.

– Съжалявам, но не съм в състояние да ви помогна – произнася дамата и понечва да стане, за да ми даде знак да направя същото.

– Не сте длъжна да ми помагате – казвам, без да мърдам от мястото си. – Смятах, че ще се опитате да помогнете на приятеля си.

– Ако правилно съм ви разбрала, вас ви измъчва именно грижата за приятеля ми... – забелязва Сандра, като отново се отпуска в креслото.

– Разбира се, че не. На този свят всеки мисли главно за себе си.

Възможно е обаче в даден момент интересите на двама души да съвпадат. И случаят е именно такъв.

– Засега само вашите интереси ми са ясни.

– Мисля, че не е чак толкова сложно. Аз имам интерес да бъде привлечен Райън, за да избягна по-нататъшните усложнения. Томас има интерес да бъде привлечен Райън, за да го заангажира, да го впримчи, ако щете, да го обезоръжи и да го принуди да си затваря устата.

– Ще пиете ли нещо? – запитва дамата.

– Ако и вие пиете.

– Карате ме да мисля – пояснява тя. – А не мога да мисля, когато устата ми е пресъхнала. Ако устата ми е пресъхнала, мисля за устата си.

Тя е станала и се е приближила до белия, вграден е стената бар. Пропуснах да кажа, че всички дървени части в тоя хол са матовобели, а всички драперии, завеси, килими и тапицерии – бледосини, също като робата на домакинята.

Прочее тя се е приближила до белия бар, а малко по-късно ние отново седим един срещу друг в креслата си, въоръжени с онова помощно средство за делови разговор, което по стара традиция се налива в чаши и поднася с малко лед.

Изглежда, скочът наистина облекчава мисленето, защото щом разквасва уста и запалва цигара, Сандра забелязва:

– Вие сам казахте, че Райън не е глупак.

– Затова пък е алчен.

– Но той е отклонил преговорите с вас.

– Не ги отклони. Отложи ги.

– Значи, ще отложи и тези.

– Не непременно. В случая всичко зависи от Томас. Ако Томас без излишно преиграване настои, че сделката е спешна и че лично познава клиента, Райън положително ще се хване така или иначе.

– Как да разбирам това „така или иначе“?

– Или ще влезе в сделката заедно с приятеля ви, или ще поиска да я сключи сам.

– Но във втория случай Томас остава на сухо.

– Буквално погледнато – да. В действителност той ще спечели неизмеримо повече от някаква си сума. Ще получи улики, с които да държи Райън в подчинение до края на живота му.

– Кой ще му даде тия улики?

– Аз.

– Звучи примамливо. Само че това са неща, които предполагат

подробно обсъждане и сигурни гаранции.

– Ако се наемете да обясните съображенията ми на Томас, можем да стигнем и до гаранциите.

Жената допива чашата си на един дъх, сетне известно време пуши и мисли.

– А какво ще спечеля аз от цялата тази работа?

– Нямам представа за претенциите ви.

– Не съм дотам користна, за да ви искам комисионна. Вместо комисионна, отстранете Ерлих. Този тип ми е неприятен. Без да говорим, че е опасен за вас.

– Ерлих ми е необходим.

– Тогава аз не съм ви необходима.

– Не бързайте – казвам. – Нека видим нещата по-отблизо. Всъщност вие искате да отстраните не Ерлих, а Дейзи.

– Не знам известно ли ви е, обаче Дейзи е моя сестра.

– Не знам известно ли ви е, обаче Каин е убил брат си Авел. Бях забравил тоя инцидент, но вчера ми го припомниха. Предполагам, че положението при сестрите е горе-долу същото, както и при братята.

– Предполагайте каквото щете.

– Е, имам и известни сведения.

– Пазете ги за себе си – отвърща Сандра безучастно и става.

А понеже не бързам да последвам примера ѝ, добавя:

– Мисля, че вече е доста късно за приказки.

– Ще ми разрешите ли да допия чашата си?

– Естествено. Само побързайте, ако не искате Томас да ви завари тук.

– Няма такава опасност. В настоящия момент вашият приятел се намира в Майнц.

И понеже тя ме поглежда изненадано, пояснявам:

– Да, да, в Майнц. И по-точно – в хотел Хилтън. Може би ще запитате с кого или с коя?

– За да ви направя удоволствието да ми отговорите: с Дейзи – прознася жената с леден глас.

– Точно така е: с Дейзи. Което съвсем не ми прави удоволствие.

– Защото сте на моя страна.

– Именно.

– Влюбихте се до полуда в мене още оная вечер.

– Не сте ми безразлична наистина. Обаче по-важното е, че интересите ни съвпадат.

Жената стърчи все тъй пред креслото ми, сякаш чака да се измета. В погледа ѝ няма и следа от симпатия.

– Ако интересите ни поне малко съвпадаха, щяхте да отстраните този мръсен тип Ерлих.

– Не мога да отстраня Ерлих. Готов съм обаче да отстраня Дейзи.

– По какъв начин? – пита Сандра, забравила за момент, че Дейзи е нейна сестра.

– По най-простия: служебна командировка в Щатите.

– Това е наистина една възможност – признава жената.

Тя отива до белия бар и се връща с две добре напълнени чаши. Сетне сяда насреща ми и известно време пуши, пие и съобразява.

– Сигурен ли сте, че можете да я пратите да се проветри отвъд океана?

– Щом ви го казвам. Нали знаете, всичко е въпрос на връзки.

Жената отново мълчи, заета с мислите си.

– Тая история за Хилтън и Майнц вие, разбира се, я измислихте, за да ме загреете до необходимата степен.

– Подобни неща подлежат на проверка – промърморвам. – Нали имате телефон.

Сандра става машинално и се запътва към телефона, който, естествено, също е бял. Улавя слушалката, после я оставя и ме поглежда замислено:

– Ако е там и отговори, положително ще ми сервира някоя лъжа.

– Всеки би го направил.

Домакинята бавно се връща към креслото, сяда и отново ме поглежда, сякаш чака от мене решението на задачата.

– Можете да стигнете до Майнц с кола за един час – подхвърлям.

– И аз това си помислих.

– Само че едно залавяне на местопрестъплението понякога дава обратни резултати. Ще ви кажат: да, заедно сме и ще си останем заедно до края на живота.

– И аз това си помислих.

– В подобни случаи най-добре е фактът да се провери на рецепцията, да се запази в резерва и да се сервира на нарушителя в подходящ момент.

– Не ме карайте повече да се дразня – произнася тя с досада. – Ще проверявам утре заран.

После казва съвсем без връзка:

– Вие наистина добре ме загрехте. Имам чувството, че тук е ужасно

горещо.

– Топличко е, права сте.

Сандра бавно се изправя, дръпва замислено ципа на синята роба, смъква я и небрежно я захвърля на дивана.

– Ще ида да се изкъпя. Дайте ми една цигара.

Подавам пакета и щраквам запалката. Застанала съвсем гола, жената поема две обилни порции дим и се запътва към вратата с една походка, от която може да ти се завие свят.

– Ако ви се пие, вече знаете къде е уискито.

Съвсем гола. Каква гледка. И какъв глупак – той Томас.

* * *

Ако имах обичая на някои женкари да правя списък на любовните си победи – женкарите все още смятат женските капризи за свои победи, – не бих се осмелил да включа в списъка името на Сандра.

През цялото време, прекарано върху огромното елипсовидно легло, имам чувството, че тая жена ме притиска към себе си не с любов, а с омраза. Естествено не омраза към мене, а към ония двамата, но това не прави преживяването ми по-приятно. Една дива похот, звучаща като диво отмъщение, и един случаен партньор, използван за инструмент на отмъщението. Доста унизително положение.

Унизителното положение за щастие си има и добрата страна, поне що се отнася до финала. Сандра заспива изтощена, аз обмислям предстоящото, изобщо всичко затихва. В случай, че не само ни записват, а ни и подслушват отдалече, съвсем естествено е да заключат, че сме потънали в дълбок, отморяващ сън.

Не смея да си кажа, че ми върви, ала наистина ми върви. Тази не особено желана сексуална интерлюдия ми е спестила двата часа, които иначе би трябвало да прекарам навън, като се крия насам-натам. Освен туй любовната игра свършва тъкмо навреме, за да мога спокойно да отида до гарата и да взема последния влак за Висбаден малко преди полунощ. На всичко отгоре преддверието на дома е съоръжено с втори изход, през който се озовавам в двора, а оттам – в съседната улица. Но най-големият ми късмет е в това, че Мод ме е оставила сам точно тая вечер, когато това ми е съдбоносно необходимо.

Досега съм виждал гарата съвсем отдалече, колкото за обща ориентация. Заобикалям главния вход и влизам през една странична врата. Озовавам се в дълъг пасаж, водещ към централния хол. Достатъчно дълъг, за да установиш без мъка дали някой не се мъкне пред тебе или

подире ти.

В случая централният хол е опасна зона, обаче няма как – оттам се купуват билетите. Може би през деня обширното помещение е достатъчно оживено с всички тия магазинчета за книги, за сувенири и шоколади, но сега магазинчетата са затворени, любителите на нощни пътувания не напират в тълпи и холът зее заплашително празен, ако не броим десетина души, застанали пред гишетата или пред табелите с тръгване и пристигане.

Всяко зло за добро. Купувам си билет, без да правя опашка, и бързо поемам по втори дълъг проход, водещ към пероните. Стигам до стълбата с номера на моя перон, изкачвам я, без да намалявам темпото, и озовал се горе, заставам до една колона за афиши. Влакът тръгва подир десет минути и вече е на линия, ала няма защо да бързам да се качвам. Вагоните са добре осветени, а тук, зад колоната, е полумрак и ако никой не ме е видял досега, съществуват добри шансове да скоча безпрепятствено на влака точно в момента преди тръгване.

Вагонът е полупразен. На перона, ако се изключат двама железничари, няма никой. Всичко изглежда спокойно. И все пак, както винаги в такива случаи, минутите се търтят тъй тегаво, сякаш всяка минута е час.

Безучастен женски глас обявява по радиоредбата, че влакът потегля. Най-последно. За по-сигурно оставям го дори да потегли и едва в последния миг скачам на стъпалото.

Настанявам се в безлюдно купе и с облекчение запалвам цигара. Още не ми се вярва, че съм могъл да се измъкна безпрепятствено. Толкова безпрепятствено, та ти се ще да се ошипеш за проверка.

Отварям чантичката, с която толкова дни съм бил неразделен, за да хвърля бегъл поглед върху имуществото си. Парите. Билетът. Паспортът. Разтварям го още веднаж, колкото да се уверя, че внушава пълно доверие. И още щом го разтварям, усещам шока на ненадейната находка.

Освен собствената ми снимка в паспорта се намира още една, макар и не залепена. Снимка на жена. Чисто, спокойно лице, едва раздвижено от лека полуусмивка. Загадъчната усмивка на Мона Лиза. Или, за да бъдем точни, усмивката на Мод.

Сама по себе си снимката е безобидна. И сам по себе си паспортът вдъхва доверие, но тия две порядъчни неща, събрани заедно, се превръщат в такова безобразие, че приветливата полуусмивка на дамата изведнаж добива смисъл на зъл присмех. Не се опитвайте да си служите с тоя паспорт, Албер – казва Мод. – Той вече е добре известен. Вие сте

демаскиран.

Наистина ли съм бил дотам неразделен с тая чантичка? Паметта ми машинално прехвърля подробностите от последните дни. Всъщност по-важни са последните вечери. И по-специално онази в дискотанц Бакара. Капризът на Сандра да танцува. Дами канят. Не можеш да танцуваш с чанта в ръка. Да, това е. Една бърза проверка в червеникавия полумрак на помещението и едно бързо пъхване на снимката вместо визитна картичка: Не ме забравяй. Мод.

Беглият анализ на ситуацията ми възвръща самочувствието, поне отчасти. Сеймур знае за австрийския паспорт, но не може да знае за колата, очакваща ме на някаква улица във Висбаден. Американецът е сигурен, че снимката на Мод е достатъчна, за да ме убеди в пълната ми безпомощност. Фактът, че дамата е поела риска да ме остави сам на себе си, е красноречив. Където и да ида, ще се наложи пак да се върна. Хотел „Европа“. Вторият етаж. Третата стая вляво.

Да се върна ли? Не знам какви са възможностите на човека, който ме очаква в опела, ала смятам, че все ще успеем да измислим нещо. Най-малкото, ще се скрия нейде за няколко дни, додето непознатият сътрудник съумее да ми осигури нов паспорт. Ще се скрия, ще се предреша, ще пусна мустаци и даже брада, но няма да се върна в хотел „Европа“. Съжалявам, Уйлям, обаче в тоя хотел кафето е отвратително.

– О, Албер! – чувам в тоя миг приятен женски глас, съпроводен с трясъка на отварящата се врата. – Бях почнала да мисля, че съм ви изгървала.

Мод сяда насреща ми с милата си полуусмивка и ме поглежда почти ласкаво.

– Колко се радвам, че ви открих – доверява ми тя.

– Съжалявам, че аз не можах да ви откроя навреме – промърморвам. – Къде се бяхте заврели?

– Какви изрази... Стоях в съседния вагон и наблюдавах стълбището. Човек не може да стигне до влака, без да мине по стълбището, нали?

– Представям си как сте треперили при мисълта, че ще ме изгървете – забелязвам, понеже не виждам какво друго мога да кажа. – Сеймур не се шегува.

– Смятате ли, че шефът трябва да знае всичко? – запитва меко дамата. – Защо трябва да го безпокоим за всяка дреболия. Нека това малко приключение си остане наша обща тайна. Така ще бъде по-добре и за двама ни.

– Щом смятате...

– Единствено важен е крайният резултат – продължава жената, сякаш се извинява. – Нали вие не отпътувахте.

– Но ние все пак пътуваме.

– След четвърт час ще слезем в Бон. Там ни чака колата ми.

– И за това сте помислили.

– Знаете, Албер, как се грижа за вас. Не исках да ви лиша от възможността поне мъничко да си попътувате с влака.

СЕДМА ГЛАВА

Хотел „Европа“. Вторият етаж. Третата стая вляво. Няма да се върна повече тук ли? А къде ще вървя? Най-многого да ида в стаята на Мод. В момента това ми е още по-неприятно. Тая жена с ненарушимото спокойствие и с меконазидателния глас е само един добавъчен елемент в устройството на моя капан.

Капанът в Копенхаген изглеждаше наистина далеч по-зловещ. Трябваше да се крия в оная гнила барака и да се храня с огризките от пазарищата. Този тук е луксозен. Капан с климатична инсталация.

Има все пак една разлика и тя не е в климатичната инсталация. Сега поне в Центъра знаят къде съм и вероятно се досещат какво правя. Сега поне ми е спестено отровното съмнение, че са ме прехвърлили в графата на изменниците.

Фактът, че не съм се явил в нито един от уречените дни, естествено ще озадачи генерала. И онази киселица полковникът вероятно ще подхвърли: „Нашият пак се престаравя.“ Сетне отново ще огледат възможните варианти на участието ми. И един от тези варианти без друго ще се покрива с истината.

Допускам, че не се тревожат прекалено за съдбата ми. Да се запиля и да изчезна – това не е за пръв път. В края на краищата спасителният изход ми е осигурен. Имаш пари, имаш и австрийски паспорт – оправяй се.

Имам, ама нямам.

Още преди да слезем в Бон, Мод бе ми казала:

– Албер, не е ли по-добре да ми дадете тоя австрийски паспорт. Той може да ви създаде доста неприятности.

– Какви неприятности?

– Ами представете си, че случайно ви задържат. Регистриран сте като белгийски гражданин, а носите австрийски паспорт. Ще възникнат всякакви усложнения.

– Значи, пак ме оставяте без документ.

– Съвсем не: ще ви върна белгийския. Белгийският по-малко ще ви изкушава към необмислени действия, понеже знаете, че е регистриран навсякъде, където трябва.

Спасителен изход ли? Къде е той? Най-вече – в миналото. За което Центърът няма никаква вина. Вината е в джинсовия костюм. Или в

мене. Или просто в безизходната ситуация. При такава ситуация и при такъв цербер като Мод свободата на действие – с паспорт или без паспорт – е само измамна привидност.

Едничкото възможно избавление е в ръцете на онзи ужасен човек. Съвсем проблематично избавление, тъй като не е ясно какво ще реши Сеймур след операцията: да ме очисти, за да се отърве от неудобен свидетел, или да ми каже сбогом, за да не си цапа без нужда ръцете. Ала каквото и да реши, то ще дойде след операцията и нито секунда по-рано.

Вторият етаж. Третата стая вляво. Уютна стаичка с орехова ламперия, лъжестаринни мебели и дори импозантен алпийски пейзаж: Мон Блан при залез слънце, а може би и при изгрев – не ги разбирам твърде тия тънкости. Голямото удобство на помещението е, че освен легло съществува и диван, отлично работно място, внушаващо, че си се изтегнал за размисъл, а не за да спиш.

Безизходицата е пълна. Графата на пасива гъмжи от сто неща, а тая на активна е девствено чиста, ако не броим това, че още съм жив. Още съм жив. Туй поне е сигурно. И съвсем не е малко. Макар че понякога те обзема желание да потънеш в тихите води на забравата. Изобщо, да прескочиш да видиш какво прави покойният Любо. Какво може да прави. Играе белот с други покойни приятели. Не знам защо, но Голямата скука на Сеймур винаги ми се присънва като безкрайна партия белот с Любо и с останалите. Може би, защото не съм в състояние да си представя Голямата скука като абсолютна празнота. Човек така е устроен, че и нищото си представя като нещо.

Остаряваш, казвам си. Щом стигна и до задгробния белот, значи остаряваш. Какъв ти белот. Не виждаш ли, че навън се разсъмва. Чака те нов ден. Чака те Сеймур.

„Нека това малко приключение си остане наша обща тайна“ – бе казала дамата. „Нека не тревожим шефа с дреболии“, бе казала тя. Вятър, естествено. Вятър, примесен с малко мъгла. Мога да се обзаложа, че Мод именно с шефа е обмислила как да ми предостави изкушението да избягам, а в случай че избягам – как да ме залови. Една малка проверка за душевното състояние на пациента. Една полезна проверка преди неизбежното психическо натоварване, което се очертава в перспектива.

„Питам се само по какъв начин ще отговорите на жеста ми“, бе произнесъл американецът при последния ни разговор и бе ми отправил светлия си настойчив поглед. Питаш се – как не! Седиш си и си задаваш

въпроси за упражнение на мозъчните гънки. Не ти, а аз трябваше да се запитам какво означава този настойчив поглед.

Но това им е лошо на погледите, че могат да се тълкуват по различен начин. И даже да си дешифрирал правилно, няма можеш да се откажеш от последната възможност за изтръгване. Една съвсем последна и съвсем измамна възможност. Измъкваш се от Сандра, за да наскочиш на Мод. Побягваш от Сеймур, за да се озовеш пред Сеймур.

Този заснежен връх насреща, озарен от изгрева или залеза, наистина уморява очите. Може би художникът е имал тъкмо такава амбиция – картината да бъде гледана със скиорски очила.

Изгрев или залез – проблемът всъщност не е без значение. В случай че е изгрев, значи, произведението следва да се тълкува оптимистично. Слагайте ските, момчета, животът е пред нас. А в случай че е залез... Е, ако е залез, значи, художникът ти подсказва неща, дето и без туй са ти ясни. Остаряваш, залазваш, отиваш си. Което съвсем не пречи на Мон Блан да си стърчи все там, където му е мястото.

А навън наистина се разсъмва.

* * *

Вилата е доста приветлива, поне отдалеч, макар и изградена върху твърде неудобно място. По необходимост. Наоколо изобщо не се срещат удобни места. Дъното на клисурата е заето от реката и от двете тътнещи в моторен грохот шосета, а тясната ивица край шосетата отдавна е застроена. За дошлите по-късно са останали само стръмните склонове на околните възвишения.

Накъсо казано, отново сме в Идар и аз едва сега си обяснявам интереса на Мод към това градче и причината да се въртим неотдавна из тесните му улици в продължение на няколко дни. Тук е главната квартира на Томас, а може би и на Райън.

В Идар и околностите му американците не са рядкост, ала те се срещат най-вече по шосетата, в джиповете и в калнозелените камиони, чиито задници са украсени с дискретната табелка АРМИЯ НА САЩ. Иначе по улиците и в заведенията янките не се набиват в очи, защото или отсъствуват, или са в цивилни облекла.

Известно е, че още в първото следвоенно десетилетие американските войници бяха успели без усилия да си навлекат ненавистта на населението в западните страни. Безчинствата им, общо взето, се ограничаваха в нощните квартали, но нерядко добиваха такъв размах, та стигаха и до вестникарските колони.

А междувременно от новия свят пристигаха все по-големи поделения, призвани да бранят свободата на стария свят, която никога не заплашаваше. Заплахата, доколкото съществуваше, идваше именно от тия задокеански момчета. Може би не лоши момчета, в случай че бяха трезви. Само че те излизаха от казармите не за да седят трезви, а с тъкмо противоположна цел. И започваха лудориите: побоища, чупене на витрини, каране на коли при непозволена скорост и при още по-непозволено прегазване на случайни минувачи. Изобщо дреболии, ако не се брой глухото раздражение на туземците, отразено доста отчетливо в лозунгите по стените: „Янки, махайте се!“

При подобно положение и при перспективата американското присъствие в Европа тепърва да нараства, налагаше се задокеанските щабове да потърсят някакво решение. От финансова гледна точка играта на „съветска заплаха“ наистина носеше печалби, но от политическа – главната печалба бе все по-засилващият се антиамериканизъм. Тъй че задачата бе да се запази първото, като се избегне второто. И тая задача бе решена с действително гениален замах. На европейския лозунг „Американци, вълн!“ задокеанските генерали противопоставиха заповедта „Американци, вътре!“ Остава да се уточни, че под „вътре“ не се разбираше вътре в „свободна Европа“, тъй като по-навътре вече нямаше накъде, а вътре в казармите.

Прочее от доста време насам, ако не броим отделни изключения, палавниците си седят вътре в лагерите. Комфортни лагери или, ако щете, уютни селища сред най-закътаните и най-живописни гори. Там са уредени дансинги и кина, магнитофоните вият, уискито се лее, дружеските побои се разгръщат с пълна непринуденост. Но всичко става в домашна среда, далеч от враждебния поглед на туземеца.

Изглежда, правилото всичко да става в домашна среда вече се е превърнало в рефлекс, защото и Томас ме е поканил този път на разговор у дома си. Като цивилен Томас не е задължен да се тика из горския гъсталак, а е наел тази кокетна вила, предоставяща му едно не малко удобство – да приема посетители, без те да минават през любопитния оглед на часовая.

Сандра ни посреща и ни въвежда в дома, но само за да ни преведе през него и да ни изведе на поляната зад вилата. Доста стръмна поляна, ала все пак пригодена за употреба посредством каменни стълбички и тераски. Върху една от тия тераски под закрилата на огромен оранжев слънчебран гостите, дошли преди нас, вече са организирали каре на бридж. Двете дами от карето са ми непознати, а колкото до мъжете,

единият се оказва помощник на Томас, а другият – Добс, който може би също е помощник, само че на Сандра и вероятно по тънката част.

– Ето че се оформи и съставът за второ каре – установява домакинят, след като ни кима бегло за поздрав.

– Боя се, че Мод още не се е научила да различава валето от ригата – промърморвам според предварително получените инструкции.

– В такъв случай не мога да ви предложа като спорт нищо повече освен малко пиене – заявява добродушно Томас.

– Чух, че правите сбирка от старинни пистолети – подхвърлям, пак според указанията на Мод.

– Да правя сбирка? – възкликва стопанинът. – Не съм дотам свободен, драги, та да правя сбирка. Купих я наготово в един търг. Но колекцията наистина си струва парите. Ако тия реликви ви интересуват...

Сценката, призвана да мотивира оттеглянето ни в дома, е доста елементарна и съвсем излишна, тъй като ония под слънчебрана изобщо не ни обръщат внимание.

Томас ме отвежда в кабинета си, на горния етаж на вилата. Върху дългите рафтове на вградената в стената библиотека са натрупани доста безразборно кутии от кожа и полирано дърво, съдържащи вероятно ценните оръжия. Домакинят обаче съвсем не се заема да ми показва колекцията, а се разполага в едно кресло край масичката до прозореца и прави нехаен жест към насрещното кресло. Сетне запалва цигара и избъбря:

– Слушам ви.

– Мис Дейвис, предполагам, вече ви е уведомила за разговора ни...

– Да, каза ми, че сте й надрънкали маса глупости – кима Томас.

И за да смекчи донейде фразата, добавя:

– Не ви обвинявам. Предали сте каквото сте чули.

– Аз още по-малко имам намерение да ви обвинявам в каквото и да било. Нито смятам да проверявам дали се касае до глупости, или до сериозни неща. Единственото, което ме интересува, е съдбата на сделката.

– Естествено.

– А това означава, че сделката трябва да бъде сключена не с вас, а с вашия шеф.

Домакинят леко разтваря ръце, в знак, че не възразява:

– Ами сключете я.

– Едва ли ще успея без ваша помощ. Вие имате ужасно мнителен шеф, мистър Томас.

– Значи, пак опирате до Томас. А за какъв дявол Томас трябва да ви оказва помощ?

– За да избегне катастрофата.

– Нима съм стигнал до катастрофа? – пита домакинът, като примигва с очи.

– Вече споменах, че шефът ви е страшно мнителен човек. Тази мнителност за момента е насочена най-вече към вас.

– Като ви слушам, имам чувството, че всяка заран си пиете уискито с моя шеф, когото дори не познавате.

– Лично – не. Затуй пък съм близък с един господин, с когото вашият шеф наистина доста често си пие уискито.

– Ако искате разговорът да има някакъв смисъл, би следвало да се изразявате по-точно: фамилия, професия и прочее.

Може би не е красиво да замесвам в тая работа невинния Франк, но аз говоря по директива.

– Сега всичко е ясно – произнася домакинът, след като изслушва информацията ми. – Вие сте съчетали произволните хипотези на вашия Франк с преднамерените измислици на нашия Ерлих и така сте стигнали до призрака на катастрофата.

Той замълчава, примигва, сякаш за да очисти окоото си от досадната пращинка, сетне казва спокойно:

– Катастрофа не се движда.

– Катастрофата ще дойде – настоявам, също спокойно. – Освен ако навреме направите необходимото, за да я избегнете. Райън има съвсем определено мнение за вас и съвсем определен план за вашето елиминиране. Той не се нуждае от ортак за сделките си, а от покорен слуга.

– Е, аз наистина нямам квалификацията на слуга – признава домакинтът. – Ако това е вината ми...

Той хвърля бегъл поглед през полупрозрачната завеса, за да провери дали навън всичко е наред. После запитва:

– А нази нигерийска легенда откъде я изровихте?

– Изровил я е Райън. Може и наистина да се касае за легенда, но Райън доста подробно ви е проучвал, за да разбере с какъв човек ще има работа тук.

– Проучвал е клевети. Вярвам, знаете, че едно лично досие се състои главно от клевети.

Не съм поп, тъй че нямам никакво намерение да подтиквам домакина към изповеди. Отговарям търпеливо на въпросите, които той пуска, с цел да провери докъде се простира информацията ми. Най-сетне се връщаме към главното.

– И тъй, вие искате да сключите сделката лично с Райън?

– Не виждам друг начин.

– А какво ще спечеля аз самият, въвн от искрената ви благодарност?

– Ще ви дам копие от фактурата. Поставете ли фактурата в джоба си, значи, и Райън е вече в джоба ви.

– Така вие си мислите – произнася скептично Томас. – Подобна фактура, драги, не струва нито цент.

– Как така?

– Досега ми повтаряхте, че шефът е мнителен човек, а изведнаж излиза, че същият този мнителен човек е готов да се самоизобличи просто за да ни направи удоволствие.

– Сам знаете, че подобна сума не се връчва без документ.

– Знам всичко. Включително и това, че в документа ще бъде вписана не реално получената сума, а официалната, за пред дирекцията. Давайте ми сто долара, обаче вписваме петдесет. Практиката вероятно ви е известна.

Как няма да ми е известна, когато търговията е втората ми специалност. В момента обаче аз работя по диктовка на Сеймур, а Сеймур, изглежда, всичко е предвидил, защото подир известен размисъл домакинът забелязва:

– Добре, да се условим, че ще ми предадете фактурата. Но понеже тази фактура няма никаква стойност като улика, ще трябва да приложите към нея писмено свидетелство за действително броената сума.

– А нима подобно свидетелство ще има някаква стойност? – опитвам да се изплъзна.

– Това оставете на мене.

– Но вие ме въвличате тъкмо в усложненията, които искам да избягна.

Томас наново надзърта през завесата. Тоя път, изглежда, е забелязал нещо, заслужаващо внимание, защото, когато проговаря, в тона му се усеща нотка на раздразнение:

– За какви усложнения ми приказвате, драги. Вашето свидетелство при нужда ще бъде показано само на Райън, а Райън е последният човек, който би се решил да го разтърби.

– Може би сте прав, но...

– Прав съм без „може би“ и без „но“ – прекъсва ме домакинът. – И още една подробност: трябва предварително да ме уведомите за деня и часа на сделката. Ако се стигне до сделка.

– Това не е трудно.

– Трудните неща, както винаги, остават за Томас. Вашите са лесни.

Обаче позволете да ви предупредя. Аз не съм мнителен като Райън и за разлика от Райън работя на доверие. Но ако ви скимне случайно да измамите доверието ми, бъдете сигурен, че ви очакват усложнения, далеч по-тежки от тия, които желаете да избегнете.

– Това можеше и да не го казвате – промърморвам. – Би трябвало да ви е ясно, че предпочитам да работя с човек като вас, отколкото с такъв като Райън.

– Драго ми е, че е тъй – кима Томас и одобрително примигва.

После поглежда към натрупаните по рафтовете кутии и подхвърля:

– Надявам се, няма да ме карате да ровя тия вехтории. Аз ще ви приготвя нещо далеч по-съвременно. И то – в количество!

* * *

По време на отсъствието ни в градината не са настъпили особени промени, освен че слънцето клони към залез и че компанията се е увеличила с още двама души: Дейзи и Ерлих.

Ония от карето не обръщат внимание на новодошлите, понеже изобщо не обръщат внимание на нищо извън картите. Сандра също дава вид, че не забелязва сестра си, и оживено разказва нещо на Мод, която естествено се върти около масата със закуските. Дори ние с Томас минаваме край двойката транзит. Аз само кимам на немца, а домакинът кисело се усмихва на момичето.

– Какво ще пиете, драги? – произнася американецът, когато доближаваме бюфета с напитките, разположен също както и тоя със закуските под навеса до самата вила.

– Нас никой не ни попита какво ще прием – пропява Дейзи достатъчно високо, за да я чуят наоколо.

– Тук всеки сам си сервира, сестричке – осведомява я сухо Сандра и продължава разговора с Мод.

– Виждаш ли? – възкличава Ерлих към дамата си. – Третираат ни като свои хора, а ти се мусиш.

И двамата очевидно не толкова се мусят, колкото се забавляват с пренебрежението на околните. Те са се изтегнали в плетените кресла, недалеч от бюфета, заети да сърбат чашите си и да правят лошо впечатление. Дейзи, този път в бледорозова ленена рокля, тъй високо е кръстосала крака, та човек може спокойно да изучава слипа ѝ. А Ерлих, понеже не е в рокля, се е задоволил да вирне нозе върху перваза на прозореца.

– Надявам се, че не нарушихме беседата ви с идването си –

подхвърля немецът по адрес на домакина.

– Надеждата ви е повече от основателна – отвърща небрежно Томас. – Вие не сте в състояние да нарушите каквото и да било.

– Тая бележка и за мене ли важи, мистър Томас? – пита невинно момичето, като все тъй невъзмутимо показва бедра.

Американецът вдига чашата, без да дава вид, че е чул последната реплика. Сандра обаче не мисли да се прави на глуха.

– Ти нарушаваш най-вече приличието, сестричке – забелязва тя и отправя многозначителен поглед към открояващия се бял триъгълник на слипа.

– О, пардон, пардон – произнася Дейзи и с фалшиво целомъдрие обгръща с ръце колената си. – Следния път ще дойда в рокля до петите. Изглежда, школата на лицемерието трудно ми се удава. Ерлих, миличък, напълни ми чашата.

Изобщо при така създадената изострена обстановка чашите все често се пълнят и все по-бързо се празнят и думите на Томас за пиенето като спортна дисциплина вече не изглеждат далеч от истината. Изключение правим само аз и моята дама, без да говорим за ония четиримата на горната тераса, който пият бавно и съсредоточено, точно в стила на сериозния бридж.

– Мисля, че стана доста хладно – забеляза Мод в паузата между две престрелки и зиморничаво вдига облите си рамене.

– Щом ви е хладно, пийте – съветва я Дейзи. – На мене защо не ми е хладно.

Тук е почти планина и привечер наистина застудява, а вече е именно привечер и онези под оранжевия слънчебран слагат най-сетне край на партията, разплащат се и се присъединяват към нас. На площадката пред вилата изведнаж става доста оживено дали защото сме много, или защото площадката е малка, а Томас запалва градинските лампи и всичко добива изгледа на светски коктейл.

Всичко, да, освен атмосферата. Онези от карето успяват наистина да намалят напрежението с бърбрежа си по повод приключената партия, обаче това е само за късо време, сиреч до избухването на следващата престрелка.

Ерлих, който си сервира поредната чаша на мокрия бюфет, забелязва с не твърде устойчив, но достатъчно висок глас:

– Не виждам къде са пурите. По-рано вие предлагахте на гостите си доста добри пури...

Томас дава вид, че не чува, а Мод забелязва:

– Доколкото знам, вие пушите главно дъвка.

– По принцип, да – кима немецът. – Но когато имам честта да бъда поканен в тоя дом, винаги означавам събитието с някоя пура. Не е ли така, Дейзи?

– Само че днес не съм ви канил – заявява сухо домакинът.

– Да си тръгваме, мили – казва момичето, като улавя кавалера си подръка.

– Става дума не за вас, а за Ерлих – уточнява Томас.

– Значи, нея си я канил? – обажда се Сандра.

– Не, тук има някаква грешка, която единствено дуелът ще оправя – избъбря немецът, като се изтръгва от ръката на Дейзи. – Пригответе се, Томас! Раз, два...

Репликата е произнесена като на шега и бойната поза на младежа изглежда като банална палячовщина. Ала дали защото не издържа твърде на пиене, или понеже предварително се е наквасил нейде, Ерлих наистина замахва с юмрук към домакина при думата „три“ и само бързата намеса на Добс предотвратява сблъсъка.

– Луд човек – мърмори Томас, побледнял от гняв или от уплаха. – Ако искате дуел, драги, аз имам горе пистолети.

Той знае, разбира се, че няма да се стигне до пистолети, защото Добс и помощникът, асистирани от Дейзи, вече измъкват навън побойника.

– Какво им става на тия млади хора? – пита една от непознатите дами, кокетираща явно с цъфтящата си зрелост и с красиво прошарената коса.

– Нищо, освен дето уискито им се качва в главата – отвръща Сандра, вече успяла да се овладее. – На мене също ми се качва понякога, но не налитам на бой.

– А моят, бившият, налиташе – обажда се другата непозната дама, също зряла, макар и не особено цъфтяща. – Пие, мълчи и току замахне...

– Надявам се, че не по вас, скъпа – забелязва тази с прошарената коса.

– Не по мене, естествено. Трябва да бъде не пиан, а луд, за да рискува някой кристален пепелник да му отнесе главата.

Връщането на Добс и помощника слага край на този интересен разговор и поставя началото на друг, не по-малко интересен, относно начина, по който Ерлих все пак е бил натикан в колата. Изобщо бърбенето продължава, а също и пиенето и всичко наново добива такъв приличен

вид, та просто да пукнеш от скука, додето най-сетне Мод повторно напомня, че е станало хладно, а двете зрели дами потвърждават с готовност, че наистина е станало хладно, и така стигаме до края на този светски коктейл.

– Режисурата на Сеймур влиза в действие – казвам по-късно, когато вече летим с умерена скорост към Кьолн. – Актьорите почнаха да се бият.

– Не виждам какво е виновен Сеймур за това, че светът е пълен с простаци... – отвръща дамата, заета да следи в мрака движението на тия светли заплашителни кръгчета – фаровете.

– ... И че тия простаци са роби на просташките си страсти – добавя тя след къса пауза, за по-голяма яснота.

– Смятате, че Ерлих ревнува?

– Не ви отива да се правите на наивен, Албер. Ерлих е от генерацията на груповия секс. За тая генерация жената е едно съвсем прозаично и малко опротивяло меню. Човек не вдига скандали за някакво меню.

– Мисля, че вие лично, ако бяхте способна на скандал, щяхте да го вдигнете именно зарад менюто.

Тя не отговаря, заета да следи движението на насрещните фарове, тъй че наново подхващам:

– Обаче Томас вероятно ревнува. Томас е от друга генерация.

Жената пак не отговаря, може би засегната от бележката ми за менюто, и едва след някое време забелязва:

– Нали вече ви казах! Миражът на брака и бесът на алчността, оттам започват всички катастрофи. А у Томас и двете причини са налице.

Миражът на брака, наистина. Но също и дилемата: похотливото шаши на Сандра или момичешкият чар на Дейзи. Ефектният луксозен кадилак или нервното спортно порше.

– Мисля все пак, че женските истории не са на първо място – промърморвам. – „Шерше ла фам“, това е доста демодирани израз.

– Почват да мислите правилно – кима Мод, без да откъсва поглед от насрещния мрак. – „Ла фам“, туй се предлага вече на всяка крачка.

– Доколкото знам, броят на жените и на мъжете винаги е бил горедолу еднакъв на нашата планета.

– Жената никога не си е правила илюзии по адрес на мъжа – възразява дамата. – А мъжът векове наред е живял с илюзии спрямо жената. Вие разрушихте илюзиите в името на сексуалната революция, а сега се сърдите, че наоколо ви има само проза.

– Аз лично не се сърдя.

– Да, защото сте циник. Един добродушен циник, но все пак циник.

– Също както и Сеймур. Ако изключим добродушието.

В колата настъпва мълчание, едва-едва озвучавано от лекия равен шум на мотора.

– Вие съвсем не се интересувате как е протекъл разговорът с Томас – сецам се. – Това ме навежда на мисълта, че сте успели някак си да го запишете.

– Защо трябва да ви отегчавам с въпроси. Каквото имате да казвате, ще го кажете на шефа.

– Надявам се, че няма да ме мъкнете по тоя час при шефа.

– Съжалявам, Албер, но именно туй ни предстои.

* * *

Визитата у Сеймур този път е съвсем кратка и делова, без философски отстъпления и козешки истории. Място на срещата е отново квартирата на Мод, ала присъствието на Мод се отгатва само по откъслечните шумове в кухнята. Предавам почти буквално беседата с Томас, додето Сеймур измерва с крачки помещението и го насища с тютюнев дим.

– Имам чувството, че най-последно сме поставили операцията на релси – установява американецът, след като свършвам.

– По релсите също стават злополуки – позволявам си да забележа.

– Оставете това. Нека видим по-отблизо възможните варианти на вашата среща с Райън. Тази среща вероятно е вече съвсем близка, Майкъл.

И ние се заемаме с вариантите, а после и с леката вечеря, приготвена от Мод, тъй че едва на края успявам да пусна в ход репликата, която от сума време е заседнала на гърлото ми:

– Вие не ми казахте, че ще се наложи да прибавям към фактурата и саморъчно свидетелство. Вероятно не сте допусkali подобен каприз от страна на Томас.

– Допусках го, разбира се, но не исках отрано да ви плаша.

– Изчаквали сте момента, когато ще бъде готов на всичко.

– Вие никога няма да бъдете готов на всичко. Там е нещастieto ви.

– И все пак това харакири под формата на писмено самопризнание...

– Ако знаехте само колко досаден ставате понякога с вашите пазарлъци – въздъхва отегчено Сеймур.

Сетне добавя по-снизходително:

– Бъдете спокоен, Майкъл. Няма да ви принуждавам да пишете.

Нали вече ви казах: да обещаеш, не значи да изпълниш. Поне в нашия занаят не съществува такова правило.

Изобщо по време на целия разговор Сеймур е хладно доброжелателен. Никакъв намек по повод неотдавнашния ми опит за бягство, сякаш не е имало такъв опит или сякаш американецът не е в течение. Защо трябва да се дразним точно в навечерието на срещата с Райън.

Срещата с Райън. Аз все още се съмнявам, че тя ще се състои, когато два дни по-късно Мод съобщава по време на тихата ни вечеря в „Лавалиер“:

– Съветвам ви да си легнете рано, Албер, и да се наспите добре.

– Оставете медицинските препоръки – промърморвам. – Кажете по-добре – кога и къде?

– В бюрото на големия шеф, естествено. И точно в единайсет часа. А понеже бюрото е във Франкфурт, това означава да тръгнем оттук в девет.

И ето ни отново във Франкфурт през тоя хубав юлски ден, сиреч слънчев и горещ, колкото си иска. Мод е гарирала колата в двора-паркинг, намиращ се недалеч от импозантната каменна сграда, в която подир пет минути ми предстои да хлътна.

– Фирмата е на втория етаж – осведомява ме дамата. – Ще кажете, че отивате в анекса, това е достатъчно. Напомням ви, че е желателно да изведете Райън подир преговорите. Предложете му обед или аперитив. Ето ви резервния ключ от колата. Тя ще бъде на ваше разположение...

– Не се преуморявайте – спирам я. – Вече за трети път ми повтаряте тия неща.

Масивната бронзова табела на втория етаж гласи лаконично:

САМСОН
резервни части

Отваря ми някаква секретарка от стария тип, сиреч не твърде млада и не съвсем привлекателна.

– Имам среща в анекса.

– За кого да съобщя?

Подавам визитната си картичка.

– Моля, почакайте тук.

Тя прави гостоприемен жест към тясното холче, сякаш ме кани да

седна, и изчезва през една врата. Не сядам по простата причина, че няма къде, освен на пода. Обстановката е доста смразяваща. Масивни метални врати, боядисани в стоманеносив цвят, и плакати с изображения на огромни болтове, зъбчати колела и сачмени лагери.

Секретарката от стар тип се е върнала:

– Отгук – подканва ме тя. – Вратата в дъното на коридора, ако обичате.

Следващият етап се оказва секретарката на самия Райън. Тя не е от стария тип, но не принадлежи и към новия. По-скоро – междинно звено между двата типа. И по-точно – зрялата дама с прошарени коси, срещнатата неотдавна в дома на Томас.

– А, мистър Каре – награждава ме тя с усмивка, като сочи следващата врата. – Очакват ви.

Най-сетне съм в светилището. Нищо общо с импозантните представителни кабинети, респектиращи с дебели килими и масивна мебел. Помещението е неголямо, но всеки сантиметър е осмислен и оползотворен. Оползотворен с метални части в сив цвят, макар и не резервни. Шкафовете, бюрото, столовете, рамката на прозореца, абажурите – всичко е от метал. Изключение може би прави само стопанинът. Може би. Да се надяваме, както казва Мод.

Облакътен върху бюрото си, той в момента напомня не толкова на стоманен болт, колкото на костенурка. Дълга шия с малка глава, движеща се изпитателно насам-натам. Костелив гърбав нос, увенчан с очила в златни рамки, през които надничат малки черни очи. Що се отнася до корубата, тя е скроена от оня класически плат, наричан английска флаanela и, естествено, е сива на цвят, като всичко останало в този кабинет, солиден и строг, сякаш вътрешност на огнеупорна каса.

Костенурката е високомерна по нрав и иронична по тон. Разбирам го още от първата реплика:

– На вашите услуги съм, мистър.

При тия думи, произнесени с неприятно скърцащ глас, шефът променя позата и потропва с костеливи пръсти върху бюрото, в знак че няма много време за губене.

– За да не ви отегчавам, позволих си да нахвърля в писмен вид нещо като поръчка – произнасям според указанията и вадя от портфейла листа, получен от Мод. – Става дума за...

– ... За резервни части – побързва да ме прекъсне Райън.

Тонът на дрезгавия глас означава не дрънкай много, тъй че млъквам. Стопанинът навежда гърбавия си нос над заявката, сякаш не я чете,

а я души. Изглежда, обонянието му е силно, защото не се налага да души дълго.

– Поръчката е изпълнима – произнася шефът, като ми отправя блясъка на очилата си.

– А бих ли могъл да знам цените?

– Законно любопитство.

Райън вади от джоба си масивна самописка и с обигран жест навърля няколко цифри върху листа, сетне ми го подава. Както съм и очаквал, претенциите на домакина се оказват далеч по-високи от тия на Томас.

– А отстъпката?

Костенурката ме поглежда с леко сепване, сякаш се готви да запита каква отстъпка, после избъбря неохотно:

– Обичайните десет процента.

– Десет процента, дори за това устройство? – възклицивам с изненада и в същото време правя жест, сякаш вдигам карабината за стрелба.

– А по-малките резервни части? – запитва Райън, като на свой ред дава вид, че ме обстрелва с автомат. – А най-малките и най-дефицитните?

При тая последна фраза въображаемият автомат отстъпва място на въображаем пистолет, призван окончателно да ме извади от строя. Аз обаче като по чудо оставам невредим и това ми дава възможност да започна един отегчителен пазарлък, толкова сходен с пазарлъка в дискотеката, та едва ли е нужно да го предам.

– Боя се, че не разполагам с излишно време, за да продължим разговора – подхвърля най-сетне костенурката, с цел да ми напомни, че не се намирам на пазара.

– Съжалявам, но и аз не разполагам с излишни средства – промърморвам, като ставам.

Вероятно артистичното ми изпълнение е достатъчно убедително, защото преди още да се отправя към вратата, Райън произнася малко поговорчиво:

– Разбирам ви, вие също трябва да спечелите. Само че фирмата не е моя и аз не мога да правя каквото си ща.

Той замълчава, сякаш тепърва обмисля как да постъпи, сетне протяга напред шия и предлага:

– Оставете ми да разгледам поръчката ви на спокойствие. Утре по същото време ще ви дам по-точна оферта.

И за да не си въобразя, че ще има втори пазарлък, дръпва важно

назад дребната си глава и произнася:

– Окончателната!

Мерцедесът в паркинга е празен. Едва понечвам да го отключа, когато Мод се задава насреща ми.

– Излишно е да взимаме колата, Албер. На пет крачки оттук има чудесен ресторант.

И когато тръгваме към чудесния ресторант – май че за нея всички ресторанти са чудесни, – запитва:

– Значи, не пожела да приеме поканата ви?

– Покана ли? Той едва не ме изхвърли от кантората, а вие ми говорите за покана.

– Защо не обясните по-спокойно какво е станало – предлага жената.

– Нима не успяхте да запишете всичко?

– Не знам каква изолация са използвали в тоя „Самсон“, но трябва да призная, че е безупречна. Единственото, което може да се запише, е тишината.

– А как скрихте микрофончето?

– То е в джоба ви.

Дамата забавя крачки и произнася унило:

– Изглежда, и двамата се провалихме.

– Провалът при мене засега е висящ – избъбрям, за да я ободря.

Когато по-късно в ресторанта давам бегла справка за действията си, Мод забелязва:

– Още по-рано ви казах, че се престаравате, Албер. Ако не се престаравате, сделката с Райън вече щеше да е сключена.

Излиза обаче, че Сеймур е на друго мнение по въпроса.

– Правилно сте постъпили, драги – отсъжда американецът за голяма изненада на Мод, след като изслушва доклада ми.

Срещата с Уилям става същата вечер в познатия вече апартамент на мис Модести Милтън, която любезно ни е сервирала два огромни сандвича и две консервени кутии бира.

– Бирата изглежда студена – установява Сеймур, додето пълни чашата си. – А мога ли да знам как приготвяте сандвичите?

– Ами разрязвам хлебчето, намазвам го с масло и пъхам два резена шунка...

– Която, естествено, хващате с ръка.

– Но защо, мистър Сеймур, аз работя винаги с ръкавици...

– Е, щом е с ръкавици, можем да опитаме и сандвичите – съгласява се американецът. – Хирургите, когато са с ръкавици, си позволяват да

ровят даже вътрешностите ни.

Той вкусва едва-едва от сандвича, а сетне го забравя и се връща на темата:

– При невероятната мнителност на нашия контрагент смятам, че съвсем правилно сте довели пазарлъка до ръба на скъсването. И обратно: в случай че приемехме без особена съпротива тия фантастично високи цени, това би накарало Райън да се усъмни и да се дръпне.

Той отмества чинията със сандвича, отпива от бирата и пали цигара.

– Изобщо, ако имате нужда от оръжие, ще го получите. Само че, доколкото знам, на вас не ви е необходимо оръжие. Нито на мене. Цялата тази сделка няма да има никаква стойност за нас, ако не бъде съответно документирана.

Сивите хладни очи ме гледат с известна настойчивост.

– Вие трябва на всяка цена да изведете Райън вън от това бюро, приятелю.

– Не мога да си представя, че ще успея да завлека тая костенурка в някой бар.

– Слабо вероятно е наистина – съгласява се Сеймур. – Но барът не е единственият възможен вариант.

Той вади цигарата от уста и я поглежда озадачено, сякаш се пита това пък какво е. Сетне я смачква в импозантния венециански пепелник и вдига очи. Вдига ги към дамата. Мод става тутакси и се отправя към кухнята.

– Налага се да съобразяваме не от наша гледна точка, Майкъл, а от гледна точка на контрагента. Кое е най-важното за Райън в цялата тая история? Парите, естествено. Значи, трябва да нагодим нещата тъй, че Райън да не може да получи парите, без да излезе от бърлогата си. Прави ли съм?

– Вашите разсъждения не ми се нравят особено.

– Къде греша?

– Освен вашата гледна точка и освен тая на Райън съществува и една трета гледна точка – моята. Вие не сте ми казвали, че сделката наистина ще се склучи и че ще се стигне до плащане. Ако се не лъжа, твърдяйте по-скоро обратното.

– Съвършено прав сте – отвръща невъзмутимо Сеймур. – Но това е вече минал етап. Сега, след като техниката на моите хора се е оказала безпомощна, вие единствен можете да спасите положението, Майкъл.

– Да спася положението, като проваля себе си.

– Не вярвам да стигнем дотам. Нали вече ви казах: дори да стане скандал, това ще бъде скандал от трети тип, сиреч безшумен, сиреч съвсем безопасен за вас.

– Обаче вие тъй често променяте условията на играта...

– Аз нищо не променям. Те сами се променят, без да питат ни вас, ни мене. Тъй че нека се примирим с тоя непостоянен свят, който ни заобикаля, и да помислим какво ще правим утре.

* * *

Любезната дама с прошарените коси кима към вратата на светилището:

– Очакват ви, мистър Каре.

Прониквам в огнеупорната каса, за да установя, че стопанинът е днес по-любезен от вчера. Хората винаги стават по-любезни, когато предстои да получават пари.

Райън не стига дотам да ми протегне ръка, а посочва със снизходителен жест стола до металното бюро. Сетне вади от папката някакъв лист и ми го подава:

– Постарах се да направя известни корекции на първоначалните цени. Доста съществени корекции, мистър.

Един бегъл поглед върху проектофактурата ме убеждава, че твърдението на костенурката не е съвсем голословно. Новите цени са значително по-ниски от първоначалните и все още значително по-високи от тия на Томас.

– Това вече е друго – признавам. – Това вече е добра основа за разговор.

Главата на костенурката, протегната напред в очакване на реакция ми, моментално се дръпва назад:

– Ако за вас „разговор“ означава пазарлък, трябва да ви предупредя, че такъв няма да има.

– Мисля, не все пак известна корекция, поне върху резервните части от първия вид...

– Изключено – поклаща решително глава Райън. – Офертата ни е окончателна.

Забивам поглед в листа със съсредоточения израз на човек, правещ сложни изчисления наум. Сетне произнасям с въздишка:

– Добре, тъй да бъде. Но бих искал да знаете, че отстъпвам само защото съм притиснат от обстоятелствата.

– Всички, които идват тук, са притиснати от обстоятелствата –

кима невъзмутимо костенурката. – Хората не купуват резервни части за домашна украса.

– Имате право. По-силният винаги има право, мистър.

Последната фраза, изглежда, доставя известно удоволствие на Райън, което не му пречи да забележи:

– Надявам се, не забравяте, че направената ви отстъпка е реална само наполовина.

– Тоест как?

– Ами така: когато пиша, че за големите резервни части ви се прави 40 процента отстъпка, това означава, че отстъпката е всъщност само 20 процента. Останалите 20 процента трябва да ми бъдат изплатени за обичайните режийни разноски.

Тук, в тая стоманена каса, явно се говори на доста особен жаргон. Карабините се наричат резервни части, а рушветът – режийни разноски.

– Но това променя цялата картина...

– Нищо не променя – възразява все тъй невъзмутимо Райън. – Предполагам, че тия елементарни неща са ви известни.

– Режийните разноски са в реда на нещата – бързам да се съглася. – Но вие бихте могли лесно да ги покриете, като увеличите отстъпката на 60 процента. Така ще съчетаете своите интереси с моите.

– Казах вече, че пазарлък няма да има – напомня сухо костенурката. – Офертата е окончателна.

Отново забивам поглед в листа и отново давам вид, че пресмятам наум.

– Вие доста грубо ме притискате, мистър...

Костенурката мълчи, застинала в надменна поза.

– ... За жалост, обстоятелствата също ме притискат.

Правя необходимата пауза, маркираща дълбока вътрешна борба, сетне запитвам:

– А как ще стане плащането?

– Ами вадите пари и плащате. Мислех, че носите сумата.

– Нося чековата си книжка.

Райън премества напред очилата, за да ме погледне над тях с невъоръжени очи. Малки очи, недоверчиви и присмехулни.

– Вие, изглежда, наистина сте новак в бранша, щом не знаете, че при нас чековете не са на почит.

– Допусках го и съм приготвил необходимата сума. Но туй са две чанти с банкноти. Съгласете се, че не мога да се движа из града с две чанти банкноти.

– Това са си ваши проблеми.

– Парите са депозирани в касата на хотела, а той е на пет крачки от тук. Бихме могли да прескочим и додето изпием по чаша...

– Аз не ходя по хотели. Не съм амбулантен търговец.

– В такъв случай мога да позвъня на секретарката си да донесе парите.

– Не – отсича все тъй категорично костенурката. – Не съм свикнал да допускам в бюрото си трето лице.

Тоя категоричен тон и тая малка глава, надменно вирната към потона, почват да ме дразнят.

– Вижте, мистър: може и наистина да съм новак, но не чак дотам, та да ви изсипя върху бюрото милион и половина долара срещу това листче, което дори не е редовна фактура.

– Редовната фактура е тук, в чекмеджето – произнася невъзмутимо костенурката, като потропва с пръсти по бюрото.

– Все едно. Вашата фактура не е нищо повече от един лист. Аз имам нужда не от хартия, а от...

– ... от резервни части – подсказва Райън, за да не би в раздражението си да изтърва нещо излишно.

– Именно: от резервни части, а не от сметки на книга.

Костенурката отново изпружва дългата шия. Малките очи отново ме поглеждат над очилата.

– Вие май нямате доверие в мене, мистър.

– В нашия бранш, както знаете, доверието не фигурира като стока.

– И все пак, без малко доверие...

– Смятам, че моето е доста по-голямо от вашето.

– Така би трябвало и да бъде – кима с достойнство костенурката. – Аз представлявам фирма с точно название и постоянен адрес, докато вие...

– Аз съм клиент, мистър. И платежоспособен при това.

– Обаче не сте настроен да плащате.

– Защо не. Но само при приемливи условия.

Шефът деликатно се почесва с два пръста по темето. Едно теме, леко удължено, като у всяка костенурка, и покрито с рядка черна косица, малко странна за тоя биологичен вид.

– Добре, ще ви предложи и приемливи условия. Оставете ме да помисля.

Не бързам за никъде, тъй че оставям го да мисли. Но за да не вземат мислите му погрешна насока, позволявам си да забележа:

– Нормално е, струва ми се, предаването на парите и на стоката да стане едновременно.

– Вие наистина сте труден като клиент.

– Можем да приключим сделката в склада ви. Изписват се частите и се броят парите.

– Нямам работа в склада. Оставете ме да помисля.

Мисленето не му отнема часове. Вероятно отрано е имал в главата запасните варианти, както и предварително е знаел, че няма да му изсипя пачките долари върху бюрото. След като оглежда известно време безупречно белия таван, който единствен тук не е от метал, Райън благоволява да сведе очи до нивото на скромната ми персона:

– Предполагам, че вие няма лично да се грижите за транспорта на частите.

– Не, разбира се.

– Доколкото разбрах, тази работа е възложена на някой си Ерлих.

– Именно.

– В такъв случай предаването на парите и на стоката може да стане точно според желанието ви, сиреч едновременно. Докато Томас и вашият Ерлих работят в склада, ние също ще свършим нашата работа, само че на друго място.

И той ми излага решението си, което приемам без възражения, защото е еднакво удобно и за двамата. Искам да кажа – за него и за Сеймур. Стъвам сметката, слагам я в джоба си и ставам.

– Не отдавайте прекалено внимание на този документ – предупреждава ме за всеки случай Райън. – Това е само фактура „проформа“, която не означава нищо.

– Разбрах – кимам. – Нали другата е в чекмеджето ви.

Предстои ми още една среща – този път непредвидена. На излизане от „Самсон“ едва не се сблъскам с Ерлих.

– Предполагам, че не търсите мене – промърморвам.

– Мисля, че с вас ми предстои да се видя едва в пет часа – потвърждава Ерлих.

– В такъв случай вероятно идвате при Райън.

– Това неприятно ли ви е?

– Зависи. Обикновено контактите между двама души стават за сметка на трето лице.

– Третото лице не сте вие – успокоява ме Ерлих.

И като се навежда доверително към ухото ми, добавя полугласно:

– Реших да дам един урок на оня неприятен тип.

– Внимавайте вашият урок да не попречи на нашата сделка.

– Моят урок може само да помогне на сделката. След като кажа някои нещица на Райън, смятам, че той ще се отнесе към нас с по-голямо доверие.

Когато в пет часа се виждаме с Ерлих в едно заведение до гарата, аз избягвам да го питам за разговора му с костенурката, а и той не намира за нужно да ме осведомява. Изобщо вниманието ни е насочено изцяло към утрешния ден.

Утрешният ден. Големият ден. И Сеймур, и Райън, и Томас, и Ерлих, и дори всяка една от жените очакват този ден да им донесе нещо – успех, пари или решаване на един личен проблем. Аз също не правя изключение. Аз също чакам и се надявам. На тая възраст, представете си.

Да, ден на важни събития, чийто смисъл едва ли има много общо с деловата страна на събитието, което обсъждаме в момента. Защото, външно погледнато, утрешната програма не съдържа нищо повече от една оръжейна сделка. Една съвсем дребна сделка, ако се вземе под внимание с какви милиарди работят в същата област арабските шейхове. И една съвсем безполезна сделка, ако се има предвид, че оръжието, за което са похабени толкова приказки, не е нужно никому.

Само че оръжието, дори когато не е нужно никому, е главоболна стока. Лесно е да наречеш карабините резервни части, но не е сигурно дали съответните органи ще ти повярват. А да разкарваш подобни резервни части из една страна, изразходваща значителен дял от бюджета си за полицейски кадри – това поставя проблеми.

С цел да сведе тия проблеми до минимум, Сеймур е решил пренасянето на карабините и автоматите да се отложи засега. Засега и во веки веков, навярно. Колкото до утрешния ден, пред нас стои задачата да извозим някак си най-леката, но и най-ценна част на партидата – пистолетите.

– Наех едно фургонче за две седмици – осведомява ме Ерлих. – Смятам, че две седмици ще са достатъчни.

– Напълно достатъчни.

Щастливец. Разсъждава в перспектива от две седмици. А аз не знам какво ме чака подир два дни.

– Намерил съм при едни мои познати тихо местенце, където ще оставя камиона известно време на карантина. Между приемането и изпращането на стоката винаги е полезно да мине някое време.

– Вие по-добре знаете.

– Нали за това ми се плаща. Ще откарам стоката в Хамбург подир

десетина дни. Там трябва да се промени амбалажът.

– Естествено.

Той продължава да ме занимава десетина минути с такива подробности, за да разбере, че операцията по транспорта е свързана с немалко разходи и че предвиденото за целта възнаграждение съвсем не е тъй голямо, както може да изглежда на пръв поглед.

– Най-важното: не забравяйте да проверите още в склада някоя и друга каса – забелязвам, в съгласие с указанията на Сеймур. – Не е изключено Томас да ни пробута нещо далеч по-долнокачествено от уговореното.

– За това не се безпокойте. Няма да допусна този мошеник да ни изиграе.

– Пак сериозни разговори. Пак дрънкане на оръжие – прозвучава в тоя момент мек женски глас.

Мод се е появила изневиделица.

– Съжалявам, че закъснях, но навън е такова движение...

„Движение“... приказки. За разлика от Ерлих, аз съм успял да забележа, че дамата е дошла не откъм вратата, а откъм вътрешността на бара.

„А къде скрихте микрофончето, мила?“

„То е в джоба ви, Албер.“

Заведението е шумно и неуютно, като всички тия барове край гарите, където хората разменят по някоя дума и пият по нещо, без да се задържат. Ние също нямаме основание да се задържаме повече от времетраенето на един сладолед, тъй като разговорът е приключен. Сладоледът, естествено, е за Мод.

– Много мило от ваша страна, че дойдохте да ме приберете – казвам, вече навън, след като се разделяме с Ерлих. – С удоволствие бих подремнал малко преди срещата с Уилям.

– Съжалявам, Албер, но аз освободих вече стаите в хотела. А срещата ще стане по пътя за Идар.

– Така, под открито небе?

– А защо не? Заплахите не идат от небето, Албер. Те идат от земята.

Улучили сме часа на най-претовареното движение, часа, в който десетки хиляди хора напускат канторите и магазините и всеки един от тия хора се преобразява в кола, бръмтяща и напираша в общия наплив, за да се измъкне час по-скоро от теснотията на града. Когато най-сетне и ние успяваме да свършим тая работа, часът вече е станал седем.

Мод поема кормилото с лява ръка и вади с дясната големите тъмни очила. Слънцето подир няколко минути ще залезе, но преди да залезе, то е застанало над отсрещната височина, за да огледа за последен път през този ден как вървят земните работи. В мъглявината на нечистия въздух светилото е огромен ръждивочервен диск. Едно слънце в лошо настроение.

Вече сме на аутобана. Този асфалтов улей, вмирисан на изгорял бензин, този свят на изолация, откъснат от всичко наоколо и сведен до две посоки, тая, отдето идваш, и оная, накъдето отиваш.

– За утре вече е ясно – промърморвам. – А другиден?

– Какво „други ден“? – пита жената, без да изпуска от погледа си пистата на шосето.

– Искам да кажа: как се очертават нещата ви за другиден?

– Вероятно като канцеларска работа. Не вярвам да ме пратят на почивка в Балеарските острови.

– А по-другиден? Или не сте свикнали да избързвате толкова напред в мислите си?

– Не искам да ви обезкуражавам, но тая тема за смисъла на живота ми се вижда доста амортизирана – забелязва дамата.

– Вашият Франк бе казал, че хората живеят или ден за ден, или така, сякаш вечността им принадлежи. Питам се, вие към коя категория спадате.

– Към третата, Албер. Винаги, когато се касае за две категории, можете да бъдете сигурен, че аз спадам към третата.

– Златната среда.

– Може и тъй да се каже. Макар че аз бих я нарекла здравия разум.

– Сега виждам, че сте права и темата наистина е съвсем амортизирана. Поне във вашата интерпретация.

Мод спира на бензостанцията подир отклонението за Идар. Докато дамата се занимава с бензина и маслото, излизам да се поразтъпча. Бензостанцията – малкият оазис край асфалтовата тягост на автострадата. Кафенето. Магазинчето за битови дреболии и сувенири. Без да забравяме тоалетните. Полезни предприятия, нито едно от които не ме изкушава в момента. Движа се бавно по тесния тротоар край ниската сграда от бетон и стъкло и едва когато стигам до ъгъла, забелязвам Сеймур.

Американецът е застанал пред сивия си мерцедес сред пустия паркинг и е вдигнал капака на мотора за бегъл оглед. Нула внимание към мен, макар че не може да не ме е видял. Това ми подсказва да направя бавен кръгом и да поема обратно край тоалетните, магазинчето,

кафенето. Мод вече се разплаща с момъка в ослепителен оранжев комбинезон.

– Сеймур беше на паркинга, но се направи на разсеян – забелязвам, когато потегляме.

– Вероятно е имал основание за това – отвърща равнодушно жената.

– Защо е тази маниакална предпазливост? Някой следи ли ни?

– Не се грижете за тия подробности, Албер. Мислете си за смисъла на живота, а битовите дреболии оставете на мен.

Здрачава се, когато Мод, забавила постепенно скоростта, свива в едно отклонение. Изминаваме още към километър, сетне дамата отбива колата от пътя и спира зад висок хресталак. Може да се предполага, че Сеймур също е спрял нейде наблизко, защото пет минути по-късно го виждам да идва с нехайна стъпка към мерцедеса.

– Излезте да се поразтъпчем – предлага американецът. Малко чист въздух и малко движение, това и лекарите го препоръчват.

Отправляме се към дърветата, тъмнеещи на фона на още светлото небе. Носи се дъх на прясна трева, вероятно нейде наблизко са косили. Под листовината на дърветата е почти тъмно, но не дотам, че да не видим скамейката край алеята. Девствената немска природа всякъде и винаги е съоръжена със скамейки и кошчета за боклук.

Разказвам с необходимата точност за разговора с Райън. Американецът слуша внимателно, забучил в уста незапалената цигара. Когато свършвам, той произнася пренебрежително:

– Хитър глупак. Предвидил е всичко освен най-главното.

– На излизане срещнах Ерлих. Намекна ми, че се готвел да даде урок на Томас.

– Това можеше да се очаква.

– Следобед наново се срещнахме с Ерлих. Уговорихме подробностите по транспорта. Ако ви интересуват...

– Знаете, че не ме интересуват.

– Все пак странно е, че прахосвате такава едра сума, за да получите двеста каси оръжие, което ще бъде захвърлено просто така, на произвола...

– Надявам се, не сте пропуснали да предупредите немца, че следва да провери в склада партидата. Това ще ни осигури повече време за действие.

– Предупредих го, естествено.

– В такъв случай всичко е наред.

– Не знам как е с вас, но аз почвам да изпитвам опасения именно когато всичко изглежда наред, ама съвсем наред, защото няма начин да е чак толкова на ред и не е изключено, както сам казвате, да сме предвидили всичко, освен най-главното.

Американецът се размива едва чуто с късия си невесел смях:

– Атавизъм, приятелю, нищо повече. Ние още мъкнем наследството на примитивния страх от ония времена, когато човек не е знаел връзката между причина и следствие.

Той замълчава, сетне произнася с друг тон:

– Не казвам, че винаги може да се предвиди всичко, но струва ми се, че в случая сме взели под внимание дори и непредвидимото. Смятам даже, че сме прахосали прекалено големи усилия за подобна жалка комбинация. Защото, ще признаете, че комбинацията наистина е жалка, нали?

– Това не ви пречи да държите на нея.

– Понякога от една жалка причина произтичат големи последствия – промърморва Сеймур. – И после, ние с вас сме във ваканция. А когато си във ваканция, прието е да убиваш времето най-вече с глупости – плуване, голф, игра на карти и защо не, игра на дребен шантаж.

– Съгласно вашето обещание ваканцията ми би следвало да приключи утре.

Той става от скамейката, слага ръце на кръста и леко се протяга, сякаш вкочанен от толкова седене.

– Ще приключи. Подир срещата с Райън, Мод ще ви чака в хотела, за да ви предаде фиша за вашата кола и да ви изпроводи до гарата. Ако имате нужда от пари...

– Нямам нужда. Но понеже стана дума за пари...

– Ще получите доларите от Мод – прекъсва ме Сеймур. – Предполагам, че вече е успяла да ги прехвърли от моя мерцедес в своя.

– Сигурен ли сте, че тук не се пуши? – запитвам.

– Във всеки случай не е желателно – отвръща американецът.

Вече е съвсем тъмно. Една мрачина, изпълнена с мирис на прясно сено и сред която е застанал човекът на моите кошмари. В мрачината винаги се таят кошмари.

– Е, Майкъл, надявам се, че повече няма да се видим.

– Аз също горещо го желая.

– Не ме разбрахте правилно. Ако не се видим, това ще означава, че всичко е протекло добре. А иначе не бих имал нищо против да изпием по чаша при някоя от следващите ви ваканции. Вие наистина сте доста

отегчителен като събеседник, но кажете ми, кое в тоя свят не е отегчително.

Хрущенето на пясъка по алеята подсказва, че човекът се отдалечава. Това им е доброто на призраците, че рано или късно все пак се разсейват.

* * *

Големият ден. Мод, изглежда, смята, че началото на такъв ден без друго трябва да бъде ознаменувано с голяма закуска, защото на два пъти отскача до масата, дето на вниманието на клиентелата са предоставени кифлите, конфитюра, сирената и колбасите. Аз, напротив, съм на мнение, че мозъкът работи най-добре на празен стомах, тъй че се задоволявам с обичайното кафе. Не знам нужно ли е да стигам до такива подробности, но кафето на „Парк-хотел“, също както кафето на „Европа“, съдържа главно цикория.

– Седнете зад кормилото, Албер – нарежда майчински Мод, когато доста по-късно излизаме от хотела. – Желателно е отсега да си заемете мястото.

– Мислех, че моето място е мястото на мъртвеца. Но щом настоявате...

– Нека не започваме деня с разговори за мъртъвци, – съветва все тъй майчински дамата.

А когато поемам по Хауптшрасе с присъщата ми енергичност, добавя:

– И нека избягваме риска сами да се превърнем в мъртъвци по-рано от необходимото.

Намалявам натиска върху педала за газта и преминавам съвсем бавно край небостъргача на диамантената борса, а сетне и край магазините за сувенири, за провинциална конфекция и хранителни продукти.

– Продължавайте все нагоре – напътва ме жената, когато стигаме до кръстопътя в самия край на градчето.

Възлизам по главното шосе до билото на хълма, сетне отбивам встрани и поемам край дълга циментова ограда, чиято строгост се подчертава от големия надпис:

ЗАПРЕТЕНА ЗОНА
Армия на САЩ

– Вероятно това са владенията на Томас – подхвърлям.

– Да, тук са складовете – потвърждава Мод. – Сега завийте вдясно и ме оставете горе на завоя.

– А откъде ще ви взема на връщане?

– Не се грижете за мене. Ще се срещнем в хотела.

Пътят, в който съм отбил колата, възлиза стръмно, сетне завива и продължава пак нагоре. Баирът е залесен с млада борова гора. Жената, едва слязла от мерцедеса, изчезва от погледа ми.

Още два завоя и стигам билото. Поляна с ниска трева и с един циментов стълб, обозначаващ височината на хълма и мястото на предстоящата среща. Изгасям мотора и излизам да се поразтъпча и да подишам чист въздух, според съвета на лекарите и на Сеймур.

Гората е останала под билото, тъй че нищо не пречи на гледката. Една може би приятна, но и доста монотонна гледка – осветени от юлското слънце гористи хълмове, чак до мъглявия синкав хоризонт. Ако трябва на всяка цена да търсим интересното, то не е в чернозеленото еднообразие на тия хълмове, а долу, в низината.

Застанал тук на билото, мога да наблюдавам като от птичи полет владенията на Томас. Доста обширни владения, очертани отпред и отстрани с правите линии на циментовата ограда и опиращи отзад в гората. Три големи хангара, покрити с ръждясала нагъната ламарина и доста отдалечени един от друг, плюс ниска едноетажна постройка, изпълняваща вероятно ролята на канцелария – такива са архитектурните забележителности на запретената зона. Колкото до видимата част от населението, засега тя е сведена до войника с бяла каска, който караули, а може би и дреме в оскъдната сянка на будката до входа на зоната.

Малко по-късно броят на населението внезапно се удвоява. До будката спира тъмносив опел. Между човека от опела и поста се завързва разговор, сетне колата се насочва към едноетажната постройка. Мъжът който излиза от опела, би трябвало да е Томас, ако съдим по някои признаци и най-вече по ръста.

След още пет минути в гледката настъпва ново изменение. Пред караулната будка се е появил калнозелен покрит камион, който забавя движението си, за да продължи към канцеларията едва след като часовият му е махнал с ръка – „минавай“.

Трябва да е вече единайсет, защото чувам зад гърба си шум на мотор. Иззад завоя се показва нов сребърен буик, който се насочва към мерцедеса ми и спира до него. От буика излиза Райън, кима едва-едва за поздрав и също отправя поглед към низината.

– Това, предполагам, е вашият човек – забелязва той, когато от

будката на камиона се показва Ерлих.

Показва се, обаче не слиза, понеже Томас вече идва към него откъм канцеларията. Нисичкият доста пъргаво скача на стъпалото и камионът се насочва към един от хангарите, разположен до самата гора.

– Не е ли това вашият човек? – повтаря Райън.

„Нима не го познавате?“ – готвя се да отвърна, но вместо туй само кимам утвърдително.

– В такъв случай виждате, че отиват да товарят.

– Предполагам.

– Няма какво да предполагате. Щом ви казвам, така е. Дал съм точни нареждания на Томас.

И понеже продължавам да съзерцавам пейзажа от горна гледна точка, шефът произнася с нотка на раздражение:

– Нека не губим време. Те си вършат работата, да свършим и ние своята.

Поглеждам го, колкото да установя, че тук, на открито, фигурата му изглежда още по-нелепа, отколкото в кантората. В кантората все пак съществува бюро, прикриващо донейде това масивно, едро и зле пропорционално туловище, увенчано от малката глава, полюшваща се върху дълъг врат.

– Бих предпочел да се придържахме към известна последователност – избъблям само за да печеля време. – Нека най-първо видим как ще се развият нещата там долу, а после ние ще приключим.

– Това няма да стане – отсича Райън. – И ако сте решили да протакате, трябва да ви уверя, че мога за три секунди да сложа край на цялата история.

– Нима ще почнете да викате?

– Не е нужно да викам. Разполагам с радиовръзка.

Той прави две крачки към буика. Аз, също, след като един бегъл поглед ме уверява, че ония двамата вече са вкарали камиона в хангара.

– Не искам да ви правя бележка, но вие сте малко груб с клиентите си, мистър Райън.

Вместо отговор костенурката ми показва едно добре познато устройство, вградено в таблото на буика:

– Да прекратя ли операцията?

– Добре, добре – въздъхвам. – Надявам се, че носите фактурата.

Приближавам до мерцедеса и взимам двете чанти, хвърлени небрежно върху задната седалка.

– Ето – казвам, като ги подавам на костенурката, настанила се в

колата си. – Ако искате, можете да ги преброите.

– Това си е моя работа – изръмжава шефът.

– Фактурата, ако обичате – напомням.

Той не дава вид, че е чул бележката ми, а поставя едната чанта върху коленете си, отваря я, хвърля бегъл поглед върху съдържанието и едва тогава бърка в джоба си и подава фактурата. Сетне изважда една пачка и с опитни бързи пръсти проверява банкнотите. Вниманието ми е разделено между положението тук и обстановката там долу. Вниманието на костенурката – също. Сега предната зает на плаца е скрита от погледа ми, но най-крайният хангар, който най-живо ме интересува, се вижда добре. За жалост, вижда се само отвън.

Приключил е инспекцията на първата чанта, Райън разтваря втората. В този момент някакъв ненадеен блясък ни накарва наново да погледнем към депото при гората. Нещо е лумнало там, в тъмния вход, но преди да се запитаме какво и защо, задната част на хангара се вдига безшумно във въздуха, също както в някакъв ням филм. Следва оглушителен взрив, по-точно безредна канонада от взривове, и цялата постройка полетява нагоре сред облаци дим и огромни огнени кълба.

Гледката е наистина потресаваща, но туй съвсем не е причина да забравяме гешефта.

– Това променя всичко – избъбрям, като се опитвам да измъкна чантата от скута на Райън.

– Това наистина променя всичко – изръмжава шефът.

Паралелно с тая реплика получавам един могъщ удар в лицето, който ме накарва да се дръпна инстинктивно и да се уловя за носа. Юмрукът на този човек, изглежда, е по-голям от главата му. Додето се опитвам да спра бликналата кръв, слухът ми долавя шума на отдалечаваща се кола.

Първата ми мисъл, след като подтикам кръвоизлива с носната кърпа, е да полетя подир буика. Не за да гоня Райън, а за да се отдалеча възможно по-бързо от тия места. Няма да мине четвърт час и тук вече ще гъмжи от полиция, от военни и от санитарни. Сядам в мерцедеса и потеглям стремглаво, като се мъча да не обръщам внимание на болката. Но още на първия завой пътят ми бива препречен.

– Накъде? – пита спокойно Мод, като отваря вратичката на колата.

– Към хотела, естествено.

– Към хотела? С това окървавено лице? И подир този взрив?

Додето задава въпросите си, тя вече ме е изтласкала на мястото на мъртвеца и се е настанила зад кормилото. Следва бърза маневра,

чудовищно бърза за стила на Мод, и колата се насочва натам, откъдето съм дошъл.

Превалияме голото било, спускаме се от другата страна на хълма, а сетне отново започваме да се изкачваме. Второ било и второ спускане. Мястото, където спираме, ми е смътно познато. Едно тревисто място, закътано сред шубраците, и една малка сграда с вид на изоставен имот, дете не толкова отдавна ни бе посрещнал Сеймур.

Той и сега ни посреща, безмълвен, ала спокоен. Аз бивам въведен в стаята с излинените сребристи тапети, докато стопанинът остава на приказка с Мод в коридора. Запалвам цигара, като все още се мъча да не мисля за болката. Приближавам до прозореца и известно време оглеждам гъстата листовина, вече посърнала от лятната жега. Виличката е наистина добре закътана, но ако почнат да претърсват околността, вероятно ще стигнат и до закътаните места.

Мод пресича поляната и влиза в мерцедеса. Моторът забучава и колата рязко потегля, за да изчезне тутакси зад дърветата.

– Е, Майкъл, мисля вече казах, че ужасно не ви върви – чувам отдира си гласа на Сеймур.

– Вярно е – промърморвам, като бавно обръщам гръб на прозореца. – И всичко, което се готвите да ми кажете след малко, вие също вече сте го казали: нещата пак се объркаха, заминаването се отменя, но нека не се отчайваме, ще минем към нов вариант.

– Нищо не се е объркало – поклаща глава американецът. – И никакви нови варианти не са необходими.

– Имате предвид, че операцията е приключена?

– Точно това имам предвид.

– В такъв случай, аз съм свободен?

– Напълно свободен, приятелю.

И уловил недоверчивия ми поглед, добавя:

– Можете да си тръгнете всеки момент, без да се опасявате, че ще кажа „стойте“ или ще ви стрелям в гърба.

Не си тръгвам, разбира се, а чакам следващото.

– Все пак, ако питате мене, не ви съветвам да бързате. По тоя час наоколо вече гъмжи от военна полиция. А аз нямам никаква власт над военната полиция. Знаете, че не съм военен човек.

– Излиза, че ми давате свободата, когато вече не мога да я използвам.

– Нали ви казах, Майкъл: на вас ужасно не ви върви.

ОСМА ГЛАВА

В сънната следобедна тишина внезапно проечат изстрели. Няколко куршума прелитат над главата ми с едва чуто жужене, това особено, почти неуловимо жужене, с което летят комарите и смъртта. От храсталака, дето съм се свил, се посипват повехнали прашни листа.

Не трябваше да напускаме вилата, мисля си, додето лежа в храсталака и се вслушвам в тихото зловещо жужене. За жалост, както често става, полезните мисли идват със закъснение. Трудно може да се намери по-неизгодно положение от това, в което сме попаднали: онези са се настанили на върха на хълма, докато ние сме долу, в ниското, под ненадеждното прикритие на редкия храсталак. Онези методично прострелват храсталака с автомати и само въпрос на време е кога ще надупчат и нас.

– Трябва да се прибяга нагоре и да им се хвърлят едно-две яйца в гнездото – промърморва човекът до мене.

Той вече е зле ранен в крака, прочее съвсем ясно е, че ако някой трябва да прибяга, това съм само аз.

Между храсталака, дето сме се притаили, и върха на хълма, отдето стрелят онези, се простира голият скалист склон, пустинен и страшен, пепелявосив под горещото лятно небе. Трябва да притичаш по тоя зловещ склон, над който свистят куршумите, и да останеш жив. Трябва да минеш през тази територия на смъртта и да оцелееш. А ако паднеш... Е, нали все трябва да паднеш някой ден. Важното е, преди да паднеш, да се изкатериш достатъчно, за да им хвърлиш бомбата.

Преставам да се вслушвам в жуженето и опитвам да се изправа на крака, но краката ми тежат, сякаш са пълни с олово, и аз разбирам, че това е оловото на страха. Обичайният миг на неизбежна криза. Въпросът е кризата да не продължи повече от допустимото. Разрешава ти се секунда и половина за лични преживявания: едно, две, три и – напред. Защото станат ли секундите повече, няма да има напред и всичко ще иде по дяволите.

Вдигам се с отчаяно напрежение ка волята. И се събуждам.

Моят стар кошмар. Моят кошмар още от времето, когато преследвахме вредителски банди по граничните урви. Първите стъпки в професията под ръководството на първия ми учител, Любо Ангелов, известен повече под прозвището Любо Гявола. Пионерски времена с тежестта на нощните преходи, на безсъницата, на зъзенето и на подкованите

обувки, без да говорим за жуженето на смъртта, кръжаща около тебе, сякаш се колебае да те жилне ли още сега, или да отложи за по-късно. Първите тръпки на страха. И първите тръпки на преодоляването. Все пак ти успя да прибягаш по каменистия склон и макар да те удариха в рамото, намери сили да им хвърлиш три яйца. Любо бе ударен по-тежко и до края на живота си накуцваше. До края на живота и по-точно до моста на Венеция, дето го довършиха. А ти все още си жив. Невероятно.

Моят стар кошмар. Толкова стар, та почти го бях забравил. Кошмарът, който ме спохожда след оная история в Копенхаген, е друг. В него няма изстрели, нито зловеща стръмнина, а само една гола стая, тънеща в полумрак, и сред нея е застанал Сеймур. Не си спомням кога е почнал разговорът между нас, но вероятно е почнал отдавна и аз в момента се опитвам да обясня, че вече е късно и трябва да си тръгваме като възпитани хора. Вие сте свободен, Майкъл – кима американецът с хладната си усмивка, – не смея да ви задържам, вървете си. Изпарявай се, казвам си, преди да му е дошъл друг акъл, и като избъбрям нещо за сбогом, се отправям към изхода. Само че изход няма. Сигурен съм, че преди малко имаше, обаче сега няма. Попипвам даже с ръка стената, за да се уверя, но така е – додето сме разговаряли със Сеймур, вратата е изчезнала. Този тип затуй ме задържаше с брътвежа си – сещам се, – за да може междувременно вратата да изчезне. В този миг обаче ми идва наум, че всъщност вратата беше май на отсрещната стена, и аз се насочвам натам, като пътем отново се сбогувам със Сеймур, за да се изправя отново пред една стена без всякакъв изход. Да, този тип не случайно ме баламосваше с разсъжденията си. Вратата е изчезнала безследно, а също и прозорците. Отлично помня, че имаше два прозореца, а сега няма нито един. Обръщам се, за да огледам още веднъж тънешото в здрач помещение и срещам погледа на Сеймур. Един достатъчно красноречив поглед. Един поглед, изпълнен с мрачен смях. Усещам, че ме обзема не страх, а вледеняващ ужас. Ужасът на затвореното пространство и на пълната безизходица. Такава пълна безизходица, че не ми остава нищо друго, освен да се събудя.

А сега ето че отново ме е споходил онзи стар кошмар от младини. И макар вече да съм буден, аз не мога да се отърся от него и предъвквам известно време излинените спомени, като се вирам безсмислено в тъмнината.

Нямам представа колко време съм спал, нито се интересувам особено от тая подробност. Във всеки случай, дали от съня, или от нощния хлад, главоболието ми е спаднало до нивото на поносимото. Свежият

нощен ветрец прониква през едва открянатите капаци на прозорците. Ставам, за да ги разтворя още по-широко. Благодатна и рядка възможност, защото през деня Сеймур държи капациите плътно затворени. Околността тъне в мрак. Тъмните силуети на дърветата смътно се открояват върху виолетовочерното нощно небе. Едно небе без звезди. Едно облачно небе, но което няма намерение да пуска дъжд, а само набира сили за утрешния пек.

Изглежда, че и кошмарите се променят с възрастта. И то не към по-добро. Онзи, някогашният кошмар с каменистия хълм, винаги ми е звучал в смисъл, че трябва да се направи нещо. Докато следващият с тъмната стая без врати сякаш ти внушава, че нищо не може да се направи. Първият е заплахата на големия риск. Вторият е пълната безизходица. Какво можеш да правиш в един капан, освен да седиш и да чакаш края си.

И ето че сега отново ме спохожда сънят от младини. Бих казал, че е още рано да се вдетинявам и все пак спохожда ме. Вероятно защото другият сън вече е съвсем изтърган. Вероятно защото Сеймур е престанал да ми се представя като кошмар. Превърнал се е в сиво всекидневие. Тягост, да, но не е кошмар.

Една доста идиотска история и в същото време съвсем обичайна за тебе. Месеците, когато се стреляхте с противника по чукарите и горите, са отдавна отминал епизод. По-късно трябваше да свикнеш не да се стреляш с противника, а да се ръкуваш с него, да се шегуваш с него, да сключваш търговски сделки, да го каниш на вечеря и да разговаряш за времето. Ако направиш груба сметка, сигурно ще излезе, че повече време си прекарал на квартира у противника, отколкото при своите.

Една игра, и нищо повече. Нищо ли? Кой знае дали е чак съвсем нищо. Вече си свикнал да гледаш на тия хора като на обикновени хора, е, може би не хора от висш тип, не преки наследници на Франклин и Айнщайн, ала все пак хора като хора, с дребните им житейски амбиции, служебни неприятности и семейни неблагоприятия. Противник, да, но доста невинен и почти добродушен. Един противник по чехли, това припява защитния рефлекс.

Нощният вятър облива лицето ми като с хладка вода. Тъмният гьсталак на дърветата ме примамва с тайните си. Движението на черновиолетовите облаци сякаш ми подсказва посоката. Какво чакаш. Един лек скок през прозореца, и ще бъдеш свободен. До главното шосе едва ли има повече от километър разстояние. А движението по главното шосе е денонощно. Все някак си ще стигнеш до Щутгарт или до Саарбрюкен,

или докъдето и да било, възможно по-далеч от тази дупка.

Сеймур ли? Сеймур спи. Спи или не спи, Сеймур вече пет пари не дава за тебе. Предоставен ти е пълен простор за действие. Пълен простор за действие – струва си да помислиш по това. Американецът разчита на здравия ти разум.

Дръпвам се от прозореца и отново се обтягам на дивана. Старите пружини жално изскърцват, носът ми долавя миризмата на плесен и прахоляк. Това помещение сигурно не е почиствано вече цяла вечност. Да скочиш навън в тъмното – нищо по-лесно. А после? Един скок в тъмното, един скок слепешката, и то – на тая възраст. Защо е нужно да се натикваш право в лапите на противника, защо трябва чак толкова да го облекчаваш. Нека се потруди сам да те намери. Нали затова му се плаща.

Навярно в хода на подобни размисли съм заспал и сънят, който ме спохожда, е този път съвсем мирен. Ние се движим с Мод по оживена улица и жената ме уверява, че ресторантът е съвсем наблизо и вероятно наистина е наблизо, защото вече сме в ресторанта, доста представителен на вид, ако се съди по огромния брой висящи лампи и келнерът в бял смокинг любезно се приближава, за да ни обясни, че ресторантът, макар да е отворен, всъщност е затворен, понеже вече е късно, а Мод ми казва, не се безпокойте, тук наблизо има още едно заведение и ние отново сме на улицата и отново вървим, додето си давам сметка, че това не е никаква улица, а някакъв пуст междуселски път. Слушайте, скъпа, казвам на дамата, къде, по дяволите, сте ме повели из тия нивя, аз съм гладен, разбирате ли, но дамата е изчезнала и сега се налага да търся нея, вместо да търся ресторант, когато за щастие съзирам на завоя на пътя една от тия подвижни лавки, дето продават топли кренвирши, и това ме навежда на мисълта, че един-два чифта кренвирши ще оправят работата, и аз се насочвам към лавката, обаче продавачът почва да ми обяснява, че това били кренвирши за кучета и че в момента той не разполагал дори с кренвирши за кучета, а само с кока-кола, и аз така се вбесявам, че сънят съвсем се разбърква, след което все пак се оправя донейде, понеже сега вече седим край масата в апартамента на Мод и тя ми подава един от своите огромни сандвичи, но едва съм го поел, когато Сеймур ми го изтръгва и го запокитва през прозореца под предлог, че Мод е опипвала шунката с ръце и че нейните приказки за някакви ръкавици са чиста легенда. Този безцеремонен жест ме разярява не на шега, тъй че сънят отново се разбърква, за да продължи впоследствие из всевъзможни бирарии, ресторанти и бюфети на самообслужване, изобщо един ужасно дълъг сън,

през който, ако щете вярвайте, не успявам да получа нищо, ама съвсем нищичко за ядене.

* * *

Когато следната заран влизам в кухнята, за да си пооплакна лицето, заварвам Сеймур да се занимава с електрическия котлон.

– Не работеше – промърморва той. – Но сега е в ред.

– И какво, като е в ред? Да не сте намерили дузина пресни яйца?

– Яйца ли сънувахте тази нощ? – поглежда ме американецът. – Аз сънувах бифтеци.

И като поставя алуминиевата тенджерка върху котлона, добавя:

– Не намерих яйца, но открих кутия с кафе. Предполагам, че е кафе, като съдя най-вече по цвета. Що се отнася до аромата, той напълно отсъства.

– Не допусках, че можете да варите кафе и дори да поправяте котлони – забелязвам по-късно, когато вече седим пред големите фаянсови чаши с тъмна димяща течност.

– Мога да върша един милион работи. Мисля, вече ви казвах, че съм минал на младини през всички етапи на мизерията.

– За да вкусите с по-голяма наслада удоволствието, че сте се отървали от нея.

– Човек никога не може да се отърве от мизерията, Майкъл. Човек може само да замени една мизерия с друга – поклаща глава американецът.

Той изважда за миг цигарата от уста, отпива от чашата си и установява:

– Тази настойка е запазила от всичките си естествени качества само горчивината, но все пак е по-добра от нищо.

Сеймур хвърля на пода недопушената цигара, запалва нова и повторно опитва настойката.

– Тая заран ми се виждате нещо омърлушен – подхвърля той. – За какво сте се замислили?

– За това, че вчера по това време имах възможност да си поръчам богата закуска в хотела и не се възползвах.

– Представете си, че и с мене се случи същото. Откровено казано, яденето обикновено ме отвращава. Допускам, че е от тютюна.

– В момента не вярвам да ви отвращава.

– В момента не.

Той се засмива с късата си невесела усмивка и допълва:

– Това им е доброто на необичайните ситуации, че ви доставят необичайни преживявания.

– Не съм гладен за подобни преживявания, Уйлям. Имал съм ги достатъчно.

– Съжалявам, но друго не мога да ви предложа.

– Сигурен ли сте, че тук няма съвсем нищичко за ядене?

– Прерових навсякъде. Два кашона с уиски, плюс току-що откритото кафе и без да броим водата в чешмата – до това се свеждат хранителните ни запаси.

– Могли сте да се запасите поне с няколко кутии бадеми за уискито.

– Вилата не е моя, Майкъл. И не ми споменавайте за бадеми и други подобни. Това неприятно увеличава притока на слюнка в устата.

Прав е. Знам го по себе си, след като от по-предната вечер не съм хапнал нищо. На туй отгоре в главата ми се тълпят откъслечни спомени от всички безбройни обеда и вечери в последно време с всички тия печени и пържени лакомства, които едва благоволявах да вкуся.

– Надявам се все пак, че Мод ще се появи, преди да сме се подули от глад – произнасям.

– Надявайте се – окуражава ме Сеймур. – Това помага на кръвообращението.

– Но вие няма да ме уверявате, че седите тук без всякаква връзка с външния свят...

– Не, разбира се. При нашата работа връзката е винаги неминуема. Само че какво да правим, когато насрещната станция не отговаря.

Готвя се да запитам още нещо, когато откъм поляната пред вилата се раздава грохот на мотор. Доста груб и плътен грохот, съвсем различен от лекото мъркане на мерцедеса.

– Ако някой се опита да влезе, вие ще трябва да излезете, през прозореца, естествено – казва бързо Сеймур, като става и се отправя към вратата.

Последвам го и залепвам лице към процепа на капациите в предната стая. На поляната е спрял военен джип с четирима американци в униформи и бели каски. Двама от тях се запътват насам, като размахват нехайно автомати. Сеймур излиза, за да пресрещне гостите. Размяна на реплики, които не чувам. Показване на документ, който не мога да разчета. Документът, изглежда, вдъхва респект, защото наежените пози на военните полицаи стават по-приветливи. Още няколко реплики, сетне новодошлите докосват с десници каските и поемат обратно към джипа.

– Търсят някакъв белгиец – обяснява ми американецът, след като

прохотът на мотора е заглъхнал в далечината.

– Търсеха мене, а откриха вас – уточнявам на свой ред. – Не ви ли безпокои това, че ви засякоха?

– Защо смятате, че са ме засекли? – вдига вежди Сеймур. – Или мислите, че вие единствен можете да разполагате с два паспорта?

– Паспортите могат да бъдат и повече от два, но физиономията ви-наги е една, Уйлям.

– Не се безпокойте. Тук в околностите живеят толкова американци, че една физиономия едва ли ще бъде запомнена.

Той замълчава. Сетне произнася, сякаш на себе си:

– Значи, търсят ви. Това трябваше да се очаква. Въпросът е, кой е натиснал алармения звънец: Райън или Томас?

– Райън няма интерес да го натиска, след като е прибрал парите.

– Банкнотите бяха фалшиви, всички до една, Майкъл. Служебен реквизит, нищо повече. Нима допускате, че ще плащам с истински долари на един мошеник. Райън има известни основания да ви предаде, след като сте му изпратен от Томас. А Томас има също своите основания, след като сте сключили сделката с Райън.

Той забучва замислено една цигара в ъгъла на устата и шраква запалката.

– Как сме с цигарите? – питам, като запушвам на свой ред.

– Цигари има предостатъчно. Също както и уиски. Какво ще кажете за чаша утринен скоч?

– Готов съм на всичко, способно да притъпи това адско чегъртане в стомаха.

В стаята цари полумрак. Топъл полумрак. И душен. Също както в оная стая от кошмара ми. Наистина в тази тук има и врата, и прозорци, но излизането не е за препоръчване. Капаците са плътно затворени. Ако през цепнатините изобщо прониква някакъв въздух, той трябва да е в нищожни количества.

Ние седим край ниската масичка, излегнати в старите, ухаещи на плесен кресла, и вкусваме уискито без излишно престараване. Един късмет все пак, че хладилникът работи.

– Да, Райън или Томас, това е проблемът – разсъждава гласно Сеймур.

– Какво значение за вас? Нали операцията ви е вече изпълнена.

– Но вие, Майкъл?

– Не ме убеждавайте, че сте се загрижили чак дотам за съдбата ми.

– Въпросът за съдбата ви наистина е висящ. А аз не обичам висящи

въпроси.

– Изглежда, това е последният въпрос, който ви е занимавал, и единственият, за който нямате решение.

– Съвсем не. Само че с вчерашния взрив хвъркнаха във въздуха и готовите решения. Сега ще трябва да чакаме. А това ни дава възможност и да мислим.

– Странно, че не сте се спрели на най-простото.

– Да. Идеята да ви ликвидирам е наистина изкусителна. Обаче аз я елиминирах още в момента, когато сключих договора с вас.

Той замълчава, протяга ръка към чашата скок, сетне променя решението си и отново се отпуска в креслото.

– Длъжен съм да изпълня задълженията си, Майкъл, особено сега, след като вие изпълнихте своите. Ако изключим отделни естествени поиви за откопчване, вие се държахте доста почтено.

– Кажете по-скоро, че не е в интереса ви да ме премахнете.

– Може и така да го приемете – свива рамене американецът.

Той подтиска една прозявка и добавя:

– Знаете, че не държа да минавам за благодетел.

– Знам по-скоро обратното. Нали в Копенхаген искахте тъкмо това, да станете мой благодетел. И нали бяхте благодетел на Грейс.

– Опитих се, но без успех. Изглежда, че в този свят никой на никого с нищо не може да помогне.

– Вие така и не казахте какво е станало с Грейс.

– Нямам понятие. Тя отдавна е извън моя обсег. Изобщо съжалявам, но не мога да ви я сервирам. Впрочем аз и тогава не ви я сервирах. Вие просто ми я отнехте.

– Временно.

– Напротив: завинаги. От това аз лично не загубих бог знае какво, но за Грейс то бе началото на края.

– Наказали сте я по служебна линия.

– Не съм я наказвал по никаква линия, а най-малко – служебно. Служебно тя си изпълни задачата. Хвърли ви въдицата, без сама да си дава сметка, че го прави. И ако вие отказате да налапате въдицата, за това Грейс не носи отговорност.

Той отново протяга ръка към чашата, сетне отново променя решението си.

– Да, в служебно отношение тя не ми изневери. А колкото до другата изневяра... каква претенциозна дума... колкото до другата изневяра, аз, знаете, не съм сантиментален човек.

– И все пак какво стана с Грейс, ако не е тайна?

– Защо да е тайна? Депресията трудно може да остане в тайна. Именно – депресията. Един затрогващ и мил подарък от ваша страна.

– От моя страна?

– А от чия? Похарчих немалко усилия, за да възпитам това момиче в дух на резервираност, недоверчивост, хладина, изобщо да го направя устойчиво на шоквете и рисковете, с които ни затрупва днешният свят. Признавам, че съм провеждал възпитателната си операция по-скоро с професионални намерения, отколкото с филантропични. И все пак дресировката бе от полза за Грейс. Щеше да бъде от полза, ако не бяхте се явили вие, за да разрушите всичко.

Той за трети път протяга ръка и най-сетне набира кураж да поеме чашата и да отпие глътка. Сетне, установил, че като никога в устата му не дими цигара, повторно протяга ръка към пакета кент и запалката.

– Допускам, че малко ви надценявам – забелязва американецът, като ми отправя гъста струя дим. – Това ми е привичка, по-скоро да надценявам противника, отколкото да го подценявам, защото първата грешка е по-безобидна от втората. Тъй че и в случая нищо чудно причината за драмата да не е толкова у вас, колкото у самата Грейс, у слабостта на Грейс. И най-аскетично дресираната жена винаги носи у себе си нещо от самката. Самката, дълбоко притаена, продължава да съществува и да мечтае за реванш. А щом се появи съответният мъжкар, тя тутакси излиза от нелегалност и цялата дресировка отива по дявола. Така че ако не бяхте вие, вероятно щеше да бъде друг. И все пак не друг, а вие, именно вие й оставихте за спомен този малък подарък – депресията.

– Наистина ме надценявате. Аз не съм единственият мъж по тия географски ширини и ако Грейс е изпитвала нужда от мъж...

– Грешите, драги – прекъсва ме Сеймур. – Не бъркайте Грейс с Дороти. Грейс не е Дороти, и в това е може би нещастieto й. Странно, как не долавяте разликата, след като сте имали щастието или отегчението да спите и с двете. За Дороти смисълът на живота е в задоволяване на плътските нужди, докато при Грейс влечението се съпровожда освен от сърбеж в гениталиите, но и от сърбеж в мозъчното вещество. Изобщо страстта се проявява, гарнирана с интелектуални фантазии. Такива жени не се хвърлят върху първия срещнат. Такива са по-капризни в избора си.

– Пак почват да ме надценявате.

– Едва ли. Даже съм недоумявал: с какви ли достойнства сте успели да събудите апетита у тая злояда жена.

– Когато недоумявате, то не е за дълго. Вие винаги успявате да

стигнете до отговора. До някакъв отговор.

– Естествено, И дори съм готов да ви разкрия заключението си.

– Винаги е интересно да научиш как изглеждаш в очите на другия – промърморвам, като притварям очи.

– Не, това вие, поне за сега, няма да научите. Става дума не как изглеждате в моите очи, а как сте изглеждали в очите на Грейс.

– Значи – хипотези.

– Хипотези, вярно е. Но ако вземем под внимание факта, че познавам Грейс почти като домашните си чехли, имам всички основания да вярвам в хипотезите си.

В стаята наистина е душно до немай-къде. Околността едва ли е по-ладна, ала поне не е опушена от Сеймур.

– Мисля, че бихме могли да отворим леко капациите – подхвърлям просто за проба.

– Отворете ги, само че едва-едва – отвръща американецът. – Желателно е вилата поне отдалеч да изглежда необитаема.

Действията ми не дават особен резултат, освен че яркият лъч, навлязъл през процепа, внезапно разсича полутъмната стая на две.

– Ставаше дума за хипотези – напомням, когато се обтягам наново в креслото.

– Струва ми се, че те не ви интересуват особено.

– Е, „особено“! Знаете, че миналото не интересува никого особено.

– Представете си едно момиче, което участва в нашия институт единствено като преписва на машина документи с не твърде секретно съдържание. Едно младо същество, чиито представи за противника са формирани най-вече от шпионските филми, където червеният агент се явява винаги в образа на човекомамуна с бръсната глава и дебел врат. И ето че ненадейно момичето се сблъсква с един противник от плът и кръв, съвсем различен от класическия маймунски тип. Един противник с кавалерски обноски – имам предвид обичая ви да подхвърляте евтини комплименти, – един противник, готов да се изложи на смъртен риск за дамата си – имам предвид ролята ви на герой в оня глупав кръчмарски побой...

– ... Който предварително бе инсцениран от вас...

– Грешите. Един противник, най-сетне, с мъжествена външност и непроницаема душа. Ако прибавим и обстоятелството, че вероятно сте пуснали в ход и няколко красиви фрази за високите си идеали...

– Тоя път вие грешите. За разлика от вас, не съм я подлагал на идейна обработка.

– Възможно е. Във всеки случай не вярвам съвсем да сте отминали темата за съдбата на Човечеството с главно Ч. Да прибавим и факта, че бяхте в положението на субект, попаднал в зловеща клопка, което ви осигуряваше ореола на герой. Да вземем под внимание и това, че Дороти ви бе станала любовница, а в подобен случай всяка жена си казва защо да е Дороти, а да не съм аз... Какво повече е нужно на младото същество, за да хлътне? Притискате го с присъщата си безцеремонност в някой ъгъл, целувате го с груба похот и то се разтапя.

Нова грешка – възразявам, този път на ума си. Грейс ме целуна, а не аз нея. Колкото до грубостта, тук сте по-близо до истината, Уилям. Целуна ме така, сякаш искаше да ми отхапе устните.

– Хипотези, наистина... – произнасям гласно. – И все пак, какво стана с Грейс, освен дето я изхвърлихте?

– Не съм я изхвърлил. Изобщо лъжете се, ако мислите, че хипотезите ми са плод на уязвено самолюбие. Вярно е, че държах доста повече на Грейс, отколкото на Дороти, само че не от излишък на любовни чувства. Учителят винаги се огорчава от провала на своя ученик, особено ако е вярвал в успеха му.

– И все пак не я изгонихте.

– Не, разбира се. Постарах се даже да я предпазя от някои неприятности, като я пратих отново да тропаше на машината си. За жалост тя не само тропаше, а и дрънкаше, тъй че се наложи да я преместят на съвсем периферна работа в архивата.

– Дрънкаше? Какво дрънкаше?

– Вечните глупости, нали знаете: когато на една жена ѝ липсва мъж, или ще се впиянчи, или ще влезе в религиозна секта. Тая също бе развила истерията си на религиозна основа – Човечеството с главно Ч. Затуй подозирам, че и тук се проявява вашето влияние, макар че не вярвам да е само вашето. Това се случи точно по време на Виетнамската криза или, ако щете, на Американската криза, на кризата в патриотичните убеждения. Всички изведнъж бяха станали толкова чувствителни...

– А чувствителността според вас е равнозначна на нервна болест.

– Защо „според мене“? Нима делото на Наполеон се оценява по броя на убитите от него хора? Такова нещо не правят дори враговете му. На вас ли трябва да обяснявам, че политиката винаги е свързана с убийства, дори и в мирно време. Мирно време ли? Имало ли е ден без военни действия през целия този мирен период? И кой ще седне да брои трупове?

– Вероятно и Грейс е заела мястото си между тях.

– Е, вие искате да превърнете баналната драма в антична трагедия. Допускам, че Грейс още си е жива, макар и едва ли здрава. Чух само, че са я освободили и от архивата. В нашите служби нямат особен респект към нервнболните или, ако това повече ви харесва, към болезнено чувствителните. Професията ни е такава.

– Това не е вашата професия, Уилям – произнасям донякъде ненадейно и за самия себе си. – Вие не сте човек на професията.

Американецът леко се надига от креслото и ме поглежда с любопитство, сякаш съм го изтръгнал от летаргията с нещо много забавно. Лицето му изведнаж се оказва разсечено надве от тънкия слънчев лъч и Сеймур машинално замахва е ръка, сякаш за да го отстрани.

– Тъй ли?

– Вие не сте човек на професията – повтарям лениво. – Знам, че я упражнявате, изпитал съм го на гърба си, изпитвам го дори в момента, но вие не сте от занаята. Вие сте прекалено склонен към разсъждения, към академично наливане от пусто в празно, изобщо роден сте за университетска кариера...

– Аз я имам тази кариера, Майкъл.

– Да, знам. И това само потвърждава моята версия. На всичко отгоре сте и заможен човек. Пита се в такъв случай, за какво сте се натикали в професията.

– Вероятно за да не ме натикат в затвора.

– Като марксист...

– Пазил ме бог. Като човек, свикнал да изрича неща, които е прието да се премълчават. Ще признаете, че при липса на други удоволствия волнодумството е доста приятно занимание. Не защото изричаш истини, а защото дразниш глупците. Та нали откак свят светува хората въздишат все за това скъпо нещо – свободата.

– Не вярвам тоя занаят да ви я осигурява.

– И тук ви е грешката. Ако не бях в професията, щях да бъда най-малкото под наблюдение. Полицейски номера за дребен тормоз, заплахи по телефона, необходимост да помниш къде си прекарал тази или онази вечер, за в случай че ти скроят някоя история и че работата стигне до следствие и до алиби.

– Докато сега сте напълно свободен...

– Е, „напълно“... Напълно и господ не е свободен. Важното е, че нямам причини да се страхувам от броячи. Защо да се страхувам? Те са мои хора и аз съм техен човек. Мога дори в известни рамки да си позволя лукса да говоря туй, което мисля. Това ми е създало престижа на

особняк, но съвсем не – на обществен враг. Какъв обществен враг, след като бдя за сигурността на обществото.

– Мислех, че сте човек на риска.

– И комарджията е човек на риска, но винаги предпочита да върви срещу риска поне с един фул от аса в ръцете.

В здрачната стая е настъпила тишина. А в тишината още по-ясно долавяш как скрибуца стомахът ти. Сервирам си още два пръста уиски, а понеже ледът в каничката се е почти разтопил, наливам и два пръста от ледената вода.

– Вие искате ли? – запитвам американеца.

– Защо не. Това ще ни бъде обедът.

Отново настъпва тишина. Сетне по някое време Сеймур промърморва:

– Когато обявихте, че не съм от професията, очаквах да последва друго.

– Знам. Очаквали сте да кажа, че я презирате, тая професия.

– Но не го казахте.

– Какъв смисъл? Вие презирате целия свят.

– Презрението е чувство, Майкъл. А аз не съм по чувствата. Аз просто виждам колко струва всичко туй, дето ни заобикаля, за което нямам никаква вина. Нали вече ви казах: човек може само да замени една мизерия с друга мизерия, нищо повече.

Той става ненадейно, сякаш отегчен от разсъжденията си, и произнася с друг тон:

– Очевидно не успяхме в пиенето. Нека се опитаме поне да поспим.

* * *

Денят минава ако не в спане, то поне в летаргия.

Лежиш върху скърцащия пращен диван и обхождаш с поглед полумрака над главата си, додето очите ти се замрежат и навлезеш в някакви сънища, тъй объркани, та не могат и да се разказват. Всичко е смесено едно с друго и всичко се прелива от едно в друго, и ти си ту с Мод, ту с Грейс, само че това не е Грейс, а Дороти, докато на края успяваш все пак да се отървеш от цялата тая бъркотия, да си оправиш враговръзката и да влезеш в кабинета на генерала.

Генералът, както си и очаквал, не те посреща с отворени обятия, нито те потупва по рамото, но все пак слуша търпеливо това, което напразно се опитваш да му обясниш, понеже е доста сложно и най-вече понеже ненадейно си останал без глас и едва шепнеш. На края, изглежда,

търпението на шефа все пак се изчерпва, защото произнася строго:

– Не разбирам. Говори по-високо.

Тъй че ти напругаш с последни сили гласа си, за да кажеш поне най-важното, но за свой ужас избъбряш само:

– Питам дали нямате нещо за хапване.

Сетне съзнаваш, че отново си буден или полубуден – какво значение – и в главата ти вече кръжат не сънища, а мисли, натрапчиви като мухи и досадни като мухи, а ти, вместо да се мориш да ги разгонваш, ги оставяш да бръмчат колкото си щат. Разбира се, от опит ти е известно, че ако се заловиш за нещо важно, ама наистина важно, другите мисли-мухи от само себе си ще се пръснат. Само че в момента съвсем не ти се ще да се занимаваш с важни неща, тъй като неизвестните в уравнението са премного, за да разчиташ на вярно решение.

Оня взрив... За Сеймур оня взрив не е нищо повече от дребна неприятност. Все едно че се е спукала тръбата на парното. Той дори няма представа какво точно се е случило или твърди, че няма представа, макар може би аварията да е програмирана тъкмо от него.

Не е изключено експлозията да е наистина без значение за Сеймур. Не е изключено тя дори да придава по-голям заключителен блясък на операцията му. Само че между твоите интереси и интересите на Сеймур съществува известна дистанция.

Скандал от трети тип – бе казал американецът. Скандал, оставащ в тайна. Обаче една оглушителна експлозия няма как да остане в тайна. С нея се заема най-първо военната полиция, а след това и обществеността. Ехото от тоя жалък взрив сред един полузабравен склад може да се окаже по-силно от очакваното. Атмосферата на шпиономания, подготовката за предстоящи избори, липсата на други сензации в момента – и ето че дребният инцидент се превръща в политическо събитие.

А за да има събитие, налага се да има и герои. Героите естествено са Томас и Ерлих. Но американците ще се постараят да оставят в сянка Томас, а Ерлих сам по себе си е доста дребен за герой. Кой стои зад Ерлих – такъв ще бъде първият въпрос.

„Търсят един белгиец“. Един тайнствен белгиец, това вече би могло да подхрани любопитството на публиката и да предостави терен за всевъзможни коментари: човек на левите или десни екстремисти, оръдие на мафията, комунистически агент. С две думи, нищо чудно да видиш скоро портрета си на първите вестникарски страници.

Възможно е, разбира се, американците от самото начало да са блъснали вратата под носа на любопитните. Не се бъркайте в нашите

домашни работи. Възможно е дори никоой да не търси никакъв белгиец. Възможно е цялото киснене в тая вила, затворените капаци, гладът и отегчението да представляват само част от поредната инсценировка на Сеймур. Държи те тук под предлог, че те укрива, докато обмисля някакъв следващ ход. Това е напълно в стила му. За да си сервира подобна шега, той е готов дори да гладува или тайно да поглъща отгътък някакви кондензирани храни.

Мисълта, че може би в този момент американецът хрупа отгътък някаква кондензирана храна под формата на бисквита, до такава степен ме дразни, че нишката на мисълта се прекъсва и трябва да мине време, додето намеря отново края ѝ.

„Търсят един белгиец, Майкъл.“

„Но аз не съм белгиец, Уйлям. Аз съм австриец.“

„Австриец или белгиец, те търсят вас. Може да имате сто различни паспорта, обаче физиономията ви е една, както сам благоволихте да забележите.“

Много вероятно е наистина да ме търсят. И след като ме е натикал собственоръчно в блатото, Сеймур сега се представя за мой спасител. Натиках ви, но не държа да се удавите, мъчно ми е за вас. Лошото е, че ролята на спасител не се покрива твърде с обичайното му амплоа. Рече ли Уйлям да спасява някого, можеш спокойно да му сложиш кръст. Кръст – на Грейс, а сега, не е чудно – кръст и на тебе.

Най-вероятното е, че още си му нужен. Най-вероятното и съвсем не най-лошото като перспектива. В случай че още си му нужен, ще се постарае да те запази поне дотогава, докато си му нужен. А после... После, сбогом, Майкъл, надявам се, ще се оправите някак с тия ваши два паспорта. Сбогом или лека ти пръст, какво значение.

Вече е почнало да се мръква и това ме навежда на мисълта, че бих могъл да пооткрехна повече капациите, за да се разсъня и да вкуся вместо вечеря малко вечерна хладина. Ала едва съм подал глава навън и зад гърба ми прозвучава познатият леко дрезгав глас:

– Вече ви казах, драги, че прекаленото ви афиширане не е във ваш интерес.

– Какво афиширане? Навън е почти тъмно.

– Да, почти, но не съвсем. Надявам се, долавяте разликата.

Дръпвам се от прозореца и за разнообразие се разполагам не на кушетката, а на креслото.

– Току-що установих, че в хладилника отново се е образувал лед. Какво ще кажете за един малък аперитив преди вечеря?

– Бих предпочел да минем направо към вечерята – измърморвам.

– Няма да спечелите нищо – поклаща глава американецът. – Вечерята е съставена от същата течна храна. Не забравяйте все пак, че уискито се прави от царевица, а ако и царевицата не е храна...

Вдигам се с лека въздишка от креслото:

– Добре, Уйлям. Нека да прием, само не ми говорете за храни.

Донасяме от кухнята необходимото и въпреки мрачината подреждаме бара върху ниската масичка без излишно чупене на чаши. При първата глътка от леденото питие усещам нещо като удар върху празния си сгърчен стомах, а известно е, че ударът зашеметява. Тъй че повтарям го с чисто профилактична цел. Колкото повече си зашеметен, толкова по-малко разбираш, че си гладен.

– Не искам да надничам в тайните ви, но все пак няма ли да кажете нещо по въпроса за връзката? – подхвърлям.

– Насрещната станция продължава да мълчи – осведомява ме късо американецът.

Той щраква скритата в шепите си запалка и лицето му за миг се появява от мрачината, озарено от жълтото пламъче.

– В такъв случай за каква връзка ми говорите, щом не сте реализирали дори една-единствена емисия.

– Напротив, реализирах. Обаче именно една единствена. Това стана още вчера, колкото за да науча, че цялата документация по нашите проучвания е предадена, където трябва.

– Затуй сте така спокоен.

– Аз съм винаги спокоен, Майкъл. Аз съм далеч по-спокоен от вас. Вие само давате вид на спокоен и го правите доста умело, но то е само маска.

– Не ви оспорвам превъзходството.

– Не става дума за превъзходство. Човек е винаги спокоен, когато знае, че няма какво да губи.

– Човек винаги има какво да губи.

– Може би. Обаче всичко зависи от това, колко струва за тебе животът. Не сте ли се замисляли над проблема за самоубийството като над свой личен проблем?

– Не, разбира се.

– Така и предполагам. Вие нямате достатъчно въображение за подобно нещо.

– Това, че съм тъп, вече сте ми го подсказвали по най-различен начин – забелязвам, докато следя как лицето му ту се появява, ту изчезва,

додето оранжевото огънче на цигарата светва и гасне в мрачината.

– Тъпотата наистина би могла да ви послужи като генерално извишение – промърморва Сеймур. – Само че вие не сте тъп. Вие сте фанатик.

– И това съм го чувал.

– Но не сте го проумели. Човешкият род открай време се дели на скептици и верующи. И не си въобразявайте, че тия, вторите, са привилегия само на вашия свят. Верующи и фанатици – тая сган я има колкото щете и у нас. Някои вярват все още в Христа, други – в превъзходството на бялата раса или в историческата мисия на Америка. Едни висят в църквите, други линчуват негри, трети бият крак в такта на бойните маршове. Изобщо фауната на фанатиците ми е позната до втръсване и до пълно омерзение.

– За вас е въпрос на подробности, че разни хора могат да вярват в съвсем различни неща.

– Естествено. Какво значение дали илюзията, в която вярват, е от вашия тип или някоя друга? Всички тия илюзии могат да се изброят на пръстите на едната ръка и всички са еднакво глупави. Скудоумието на човечеството е отразено и в илюзиите му. Няколко нелепи химери за равенство или превъзходство за величието на бога или могъществото на човека.

Мрачината не ми попречва да установя, че чашата ми е празна. Докопвам пипнешком бутилката, а подир туй и каничката лед и отново сервирам на горкия си стомах два-три зашеметяващи удара. Ако съдя по суетенето на Сеймур от другата страна на масичката, той е зает със същата операция.

Угарката на американеца описва бавна червеникава парабола и пръска на пода няколко дребни искри като гаснещ фойерверк. Сетне запалката отново щраква и сред мрака отново се откроява бледото, леко навъсено лице.

– За вас не съществуват истини – подхвърлям, колкото за да подразня опонента. – Има само химери.

– Истините, доколкото съществуват, са във от вашия свят, във от света на верующите. Вашите истини в кавички, вие сте ги получили наготово, както добрите деца получават наготово своя молитвеник за църковна служба.

– Трябва да ви призная, че не съм получил от никого никакъв молитвеник.

– Получили сте, също както всички фанатици. Получили сте,

защото всяка религия, включително и вашата, предполага най-първо да глътнете на доверие един-два постулата. За набожните това е съществуването на бога, за вас – съществуването на класовата борба, на прогресивното развитие, на човешкото могъщество. Или ще почнете да ме убеждавате, че тия неща вие сам лично сте ги открили и проверили на практика?

– Мисля, че и сам съм успял да установя нещичко.

– Не мислите, а си въобразявате. Този свят, Майкъл, не сте го открили нито вие сам, нито вашите комунисти. Той датира отпреди вас. Всички общества са били двойствени, всички са почивали на принципа „ние и другите“. И понеже „ние“ винаги сме ограбвали „другите“, в случай че другите не са ограбвали нас, то между „ние“ и „другите“ винаги е съществувала смъртна вражда. Така е било и въпреки наивните ви надежди, така ще бъде занапред.

– Мисля, че от време на време са настъпвали и промени.

– Е, да: „ние и другите“, това са били веднаж робовладелците и робите, а друг път – аристократите и третото съсловие. Но туй са промени исторически, а не по същество. Вие не можете да разберете, че човечеството по самата си същност е двойствено, че човешкото общество се развива чрез делене, също като амебата. Да, също като амебата, но в по-агресивен вариант. Едната част се отделя от другата част и се нахвърля върху нея, за да я ликвидира, за да остане тя единствената. Но едва останала единствена, налага се да установи, че вътре в самата нея вече са започнали процеси, които напират за ново раздвояване. Вие можете да си чертаете на книга всякакви прогнози за бъдещето, но не сте властни да изменяте природния закон.

– Не знаех, че антагонизмът в обществото е природен закон.

– Значи не знаете една азбучна истина. Антагонизмът е закон на всичко, не само на обществото. Без антагонизъм не би имало магнетизъм, полюси, гравитация, електричество с положителен и отрицателен знак, материя и антиматерия, светлина и мрак, движение на вселената, изобщо – вселена.

– Мислех, че човек създава човешката си вселена не по силата на закона за гравитация, а по логиката на своите разумни критерии – забелязвам.

– Значи сте идеалист – отвръща Сеймур и угарката му отново прави плавна светла параболола към пода. – Срамота е за полицаи като вас да бъде идеалист, Майкъл. Тази микроскопична плесен, величана от вас като човешко общество и възникнала върху кората на една микроскопична

планета, да, тая жалки плесен не може да се развива по някакви си свои самостоятелни закони, различни от законите на голямата вселена.

В разговора, ако това може да се нарече разговор, настъпва пауза. Този тип винаги ме обърква с реториката си. Теориите, наши и чужда, съвсем не са най-силното ми място. Усещам, че греша в нещо, но не мога да открия къде точно, още повече че операцията по зашеметяване на стомаха е стигнала до третата чаша.

Да, операцията този път се развива успешно и аз съм вече близо до блаженото състояние на безтегловност, а хладният ветрец, прииждащ от прозореца е добра добавка към леденото уиски и изобщо налице са всички условия да се отпусна в креслото и да престана да разсъждавам по въпроса къде съм и какво ме очаква. Само че този тип ме дразни с реториката си и аз нямам никакво намерение да му отстъпвам последната дума.

– Добре, Уйлям – промърморвам по някое време, – понеже вие освен полицаи сте и професор, можете ли да ми обясните как ще се проявява вашият антагонизъм в едно общество, където няма да има експлоататори и експлоатирувани.

– Мога, стига да престанете да виждате експлоататора непременно като фабрикант, а експлоатирувания – като работник при фабриканта.

– Ще се опитам.

– В такъв случай лесно ще разберете, че при всички случаи едни ще управляват, а други ще бъдат управлявани, едни ще имат повече, а други – по-малко, едни ще мислят така, а други – иначе...

– Едни ще работят по-добре, а други по-зле – продължавам вместо него. – Само че това още не е антагонизъм.

– Ако не е, непременно ще стане – успокоява ме Сеймур. – В основата на цялата човешка дейност лежи една безгранична алчност. Стариият Ницше я наричаше воля за власт, но това е само последица от склонността му да опоетизирва нещата. Волята за власт в последна сметка не е нищо друго освен жаждата да притежаваш, да трупаш, да грабиш възможно повече. Животното се храни, но не се запасява...

– Бръм-бръм-бръм... – обаждам се предупредително. – Забравяте пчелите, Уйлям. А също и мравките.

– Даже и те не се запасяват за повече от един сезон. А при човека нещо се е случило и естественият инстинкт за самосъхранение се е изродил в алчност, в трупане на неща, които съвсем не са необходими за продължаване на рода.

– И как си обяснявате тази аномалия? – любопитствувам.

– Като аномалия. Предполагам, че развитието на човешкия мозък не е било биологично програмирано. Развитието на човешкия мозък е всъщност нихилистично нарастване на един тумор. И това, което вие величавате като човешки гений, не е нищо повече от раково заболяване.

– Мислех, че скромният ни интелект не е лишен от известни възможности.

– Е, да, в сравнение с възможностите на шимпанзето. Но това са опасни възможности, Майкъл. И съвсем неуправляеми. Нещо като атомната бомба в ръцете на китайците. Толкова ли е трудно да се види, че човешкият гений, това е именно геният на разрушението, че дори тогава, когато нещо все пак бъде сътворено, то неизбежно рухва, понеже към него тутакси се протягат нашите грабителски ръце или ръцете на другите, протягат се с огън и меч, за да превърнат всичко в развалини. Вашата велика история, това е един музей на развалините, драги. Едно гробище, такава е вашата велика история.

– Мисля, че именно вие сте се запретнали да разширявате гробището.

– И ние, и вие...

– Бъдете честен, Уйлям. Ние отдавна казваме „стига!“

– Казвате „стига“, защото вече почвате да се задъхвате в това изтощително надбягване.

– Вашите коментатори твърдят обратното. Според тях ние даже имаме известен аванс в надбягването.

– Да, но вече се задъхвате. Ние сме по-богати от вас и можем да си позволим по-дълго време това чудовищно пилеене на пари.

– Кои „вие“? Монополите?

– Да, да, знам какво ще последва: народът, масите и пр. Без дори да си давате сметка, че именно тази мисъл за масите ни кара да поддържаме надпреварата. Не изпитвам никакви симпатии към вашата система, но в чисто икономическо отношение предимствата са на нейна страна. Ако не бяха тия колосални разходи за оръжие, благосъстоянието у вас щеше да расте в неприятно къси срокове. Това е и ползата от колосалните разходи: те ви натискат главата, за да не си позволявате да растете тъй бързо.

– Цинизмът ви не е лишен от основание – признавам. – И все пак, как си обяснявате факта, че Мод или който и да било там така упорито мълчи?

– Ако аз съм циник, вие сте направо нагъл, драги. Не бива така безцеремонно да надничате в техническата екипировка на противника.

От другата страна на масичката се раздава леко дрънчене на стъклария, което ми подсказва, че Сеймур или си налива нова чаша, или се чука със самия себе си. Сетне отново се раздава леко дрезгавият глас:

– Досега избягвах да ви запознавам с нашата техническа екипировка от чисто човешка неловкост. Става дума за съвсем примитивна радиовръзка в радиус от осемстотин метра...

– Чрез която сте поддържали контакт с Мод по време на онзиденшната операция.

– Именно. Откъде можех да знам, че след операцията ще възникнат усложнения. Тъй че за момента този немощен транзистор е единствената ми апаратура за връзка. Осемстотин метра, нали ви казах. Прочее мълчанието означава, че за Мод е нежелателно да се приближава на такова разстояние, понеже пътищата се контролират или което е все същото, че не смее да се обади, понеже има риск съобщението да бъде прихванато.

– Не е изключено Мод просто да се е разболяла.

– Мод не може да се разболее – възразява категорично Сеймур.

– Или да е катастрофирала с колата.

– Мод да катастрофира?

– Знам, че е слабо вероятно. Но понякога и слабите вероятности...

– Оставете, Майкъл! По-скоро луната ще изхвъркне от орбитата си, отколкото Мод – от шосето. Още повече Мод знае, че няма право да катастрофира в такъв момент.

– При вашата болезнена недоверчивост това доверие в Мод ми изглежда просто странно.

– Знам с кого имам работа.

– А ако вашите военни са я задържали?

Този път отговорът се забавя малко повече:

– Обсъдил съм и този вариант. Просто като теоретическа възможност. Военните могат да задържат вас, но не и нея. И дори да си позволят да го направят под някаква форма, това няма да ги доведе доникъде.

– Понеже Мод е като гроб.

– Точно такава е, представете си.

– Какво сляпо доверие.

– Добра организация, нищо повече. При Мод нишката се прекъсва, Майкъл.

– Вие по-добре знаете.

– Знам го. Защото, ако нишката не се прекъсне при Мод, значи ще стигне до мене. А стигне ли до мене, значи има изгледи да се насочи

към голямото началство. Само че такова нещо никое голямо началство не би допуснало. Нишката винаги се прекъсва поне на една бримка преди голямото началство.

– Но в такъв случай Мод ще изгори.

– Грубо казано, да, Нали затова ѝ се плаща, за да играе ролята на бушон.

– Също като мене. С тая разлика, че никой не ми плаща.

– Е, вашият случай е по-особен – признава Сеймур и отново почва да звънти със стъкларията.

Изчаквам го да спре, за да си належа на свой ред. Крайно време е да си належа, защото стомахът ми въпреки спиртната терапия отново почва да капризничи.

– Да, вашият случай е по-особен – повтаря след известна пауза американецът. Ако Мод бъде притисната и се наложи да изгори частично, все пак ще намеря начин да я измъкна. Тя така сляпо вярва в мене, че не бих си простил, ако не я измъкна.

– Не допусках, че сте способен на сантименталност.

– Сантименталност? И то спрямо Мод? Аз имам някои дребни задължения единствено към себе си, драги. И тъкмо зарад себе си, а не зарад Мод ще трябва да я измъкна. Вашият случай обаче е по-особен.

– Вече за трети път го повтаряте.

– Възможно е. Не знам не прекаляваме ли малко с това уиски. По-особен е, защото, ако ви спипат, изгарянето няма да бъде частично.

– А съществува и опасност да кажа нещо излишно.

– Не, такава опасност не виждам. Ако я виждах, вероятно вече щях да съм ви изгубил като събеседник.

– Предполагам, че все още съм ви нужен. Макар и да не ми е ясно за какво.

– За нищо. Нямате представа как бихте ме облекчили, ако можехте да изчезнете ненадейно и в неизвестна посока.

В тона му прозвучава такава нотка на искреност, че не намирам какво да възразя. Нощният вятър се е усилил. Капаците на прозорците леко потракват и за известно време това са едничките звукови ефекти, нарушаващи тишината в тъмната стая.

– Карате ме да се чувствавам просто виновен, задето още не сте ми видели сметката – забелязвам, колкото да наруша паузата.

– Нали вече ви казах: мислил съм и по този вариант. Но вярвам и сам знаете, че е много по-трудно да прикриеш един труп, отколкото един жив човек. Живият човек може да мине незабелязан край полицаия,

докато трупът, не знам защо, винаги събужда любопитство. Чий е този труп, защо се намира точно тук, а не другаде, кой го е оставил... И после тая отвратителна миризма на разлагаща се плът... Не, Майкъл, вие все пак сте ми приятел. Не искам да ви виждам като труп.

* * *

Нощта минава някак си.

През нощта тъй или иначе спиш, макар и на пресекулки, тъй или иначе сънуваш, макар и кошмари. Но денят не минава никак. Струва ти се, че си станал преди векове, а е все още заран и ние седим в кухнята, след като отдавна сме изпили горчивото блудкаво кафе, последното кафе и последната храна в тази проклета плесенясала вила.

През тоя живот съм преживял доста неприятности, не мога да се оплача от липса на асортимент, но никога не съм предполагал, че три гладни денонощия заслужават някакво внимание. Едва сега започвам да си давам сметка, че гладът е велика сила. Едва сега, след като времето е спряло и след като даже Сеймур е млъкнал, и след като напразно събирам сили, за да се преместя на дивана отгатак.

Най-сетне мудро и нерешително се премествам. Премествам се и замирам. Щом времето е спряло, значи и ти трябва да спреш, да потънеш някъде надълбоко, възможно по-дълбоко и по-далеч от мислите, от страховете и болките. А ако животът рече пак да почне... е, ако животът рече пак да почне, все ще се намери някой да те разтърси и да каже ставай.

Да, времето наистина е спряло и аз установявам това винаги, когато намеря сили да отворя очи, защото стаята тъне в дрезгавина, такава смътна дрезгавина, сякаш часовникът на времето е секнал точно на границата между деня и нощта. Но колкото и да е спряло времето, това не ми пречи понякога да си казвам, че това безвремие трае вече наистина прекалено дълго и че е съвсем ненормално да висиш така в безвремие между живота и смъртта, без да знаеш всъщност дали си още на тоя свят, или си вече на оня.

Тази неизясненост на обстановката донякъде те смущава и ти пречи да потънеш в дълбочините, но после се сещаш, че ако си на оня свят, значи, отнейде без друго ще се появи Любо – щом се появи Любо, смятай, че си на оня свят, а ако ти е писано да останеш тук, тогава непременно някой ще те хване за рамото и ще каже хайде, ставай, не чуваш ли, че часовникът отново затрака.

– Ставайте, Майкъл – чувам наистина един малко дрезгав глас.

Чувам го, но съвсем отдалече, понеже точно в този момент съм потънал в голямата дълбочина. Чувам го, но се правя на разсеян, понеже нямам никакво намерение да изплувам горе за щяло-нешяло.

– Ставайте, Майкъл, бързо! – раздава се отново гласът.

– Какво? Какво има? – избъбрям не без известно усилие.

– Онзи глупак... Вероятно идва за вас... Не бива да го пускате да влиза – обяснява американецът, като се опитва да ме избута от дивана.

Надигам се – няма да кажа с какви усилия на волята, – но се надигам и поглеждам през процепа на капака.

На поляната пред вилата е спрял черен опел – странно как не съм го чул, – а в опела, ако не ме лъжат очите, седи тъй нареченият шеф на Мод – мистър Френк или Франк.

– Не се безпокойте – произнасям с усилие и не съвсем ясно, сякаш говоря насън. – Не виждате ли, че човекът си седи кротко в колата.

Той наистина продължава да седи в колата даже и когато излизам навън, и само ми прави енергичен знак да се приближа.

– Здравейте, Каре... Вземете чантата от задната седалка... За вас е, праща ви я Мод... Не обичам подобни мисии, но какво да се прави, човек трябва да умира по малко за приятелите си... Хайде, аз тръгвам, доскоро виждане.

Едва съм успял да взема въпросната чанта по време на тоя нестроен монолог, и Франк вече е запалил мотора, махнал ми е с ръка за сбогом и е издмил в обратна посока.

– Глупакът изглежда уплашен – забелязва Сеймур, когато се връщам в стаята. – Това не е на добре.

Той нетърпеливо почва да вади продуктите от обемистата пазарска чанта – колбаси, кутии сирене, консерви, хлебчета и какво ли не, додето измъква от дъното малък запечатан плик.

– За вас е...

– Глупости – промърморвам.

– Отваряйте го, за вас е – настоява американецът.

Отгоре наистина се мъдри моето име. Отварям плика, за да намеря вътре бележка с лаконичен текст: „Не яжте много.“ Заедно с бележката има втори плик, този път без надпис.

– Това вече е за мене – установява Сеймур.

Той разкъсва плика, прочита набързо късото писмо, сетне ме поглежда и отново го прочита. Никаква промяна в израза на обичайно навъсеното лице и все пак, струва ми се, че то е станало още по-навъсено.

– Какво има, ако не е тайна? – осмелявам се да запитам.

– Нищо особено. Важното е да не ядем много.

– По-важното е, че ще ядем – произнасям с вече пълна уста, понеже тая шунка просто те предизвиква да я опиташ.

– Предварително е нарязана, като че не можеш сам да си я нарежеш – установява американецът, като също взема едно парче. – Пипат я с мръсните си ръце, а после ти я завиват в книжка за по-хигиенично.

Храним се прави и едва след като довършваме шунката, се сещаме да идем до кухнята да се измием.

– Не знам дали ще бъде много, или малко, ако изядем и по един шоколад – подхвърлям.

– Яжте вие, аз се заситих – отвръща Сеймур.

– Не рискувате нищо особено. Шоколадът се опакова с машини.

– Яжте вие.

– Изглежда, сте получили лоши новини.

Той ме поглежда замислено, сякаш тепърва съобразява какъв е всъщност смисълът на полученото писмо, сетне казва спокойно:

– Напротив, новините са добри, поне що се отнася до вас. Контролът на пътищата от днес следобед е вдигнат, а утре вероятно по някое време ще дойде и Мод, за да ви изведе.

– И това е всичко?

– Това е всичко, което засяга вас – уточнява Сеймур, като набляга на последната дума. – Колкото до мене...

Той замълчава, взема цигара от пакета на масата и щраква запалката. Сетне ми отправя последователно три гъсти струи дим и добавя:

– Би трябвало да ви се извиня за напразно отнетото време. Операцията е анулирана не без обичайната благодарност за добро старание. Документите са хвърлени в архивата или в огъня. А нареждането е недвусмислено: престанете да се занимавате с Райън.

– Значи, тази история се оказа съвсем безсмислена – избъбрям, сякаш говоря на себе си.

– Като всички истории, Майкъл. Или вие можете да ми посочите някоя смислена?

– Естествено. И не една.

– Тъй ви се струва. Безсмислието на нашата история е поне очевидно. Докато другите претендират на всичко отгоре и за някаква съдържателност. Правим преврат, за да посеем зърната на контрапреврата. Започваме една война и я изоставяме, след като сме разорали земята с бомби и сме изтребили милион хора, включително и свои. Поддържаме неспасяемия режим и воюваме срещу неотменимия. Междуособици без

цел. Самоизтребване без смисъл. Кучето, което хапе опашката си.

– Вие говорите за вашия свят.

– Не съм дотам тактичен. Вашите преврати и вашите революции са същото сеене на ветрове и жънене на бури.

Той се отправя към кашона в ъгъла на кухнята, измъква бутилка уиски, налива си половин чаша и отпива, без да си дава труд да слага лед или вода.

– Този свят би трябвало да се прави наново, Майкъл. А за да се прави наново, най-първо би трябвало да рухне. И всичко да почне отначало.

– Откъде? От маймуната?

– Може и от амебата. Важното е творението да спре преди поумняването на човека, преди появата на тази ракова аномалия – интелектът. Изобщо земният рай, преди Адам да е вкусил от дървото на познанието. Тази легенда за дървото на познанието не е чак толкова наивна.

Той наново отпива глътка уиски и аз също си наливам, за да подтисна бясното желание да се заловя за кренвиршите или за рибната консерва.

– Ясно – казвам пак, сякаш на себе си. – Една история в скоби, това е нашата история.

– Още не се знае дали е това – възразява невъзмутимо американецът.

– Но вие сам твърдите, че нареждането е недвусмислено: Престанете да се занимавате с Райън.

– Вярно. Обаче вие откъде знаете, че съм получил нареждането? Докато едно нареждане стигне до целта си, могат да минат няколко дни. А додето минат няколко дни, могат да се случат най-различни неща на най-различни хора, включително и на Райън.

– Уилям, имам чувството, че отново ме хващате за врата.

– Не се безпокойте. Вие повече не сте ми нужен. Нещата оттук нататък ще се развият малко по-другояче.

Примъквам с крак един кухненски стол и се отпускам на него. Въпреки тая благословена и крехка шунка, коленете ми все още треперят от слабост. Сеймур обаче поради възбудата или паради обичайната неврастения продължава да стърчи пред мене и настойчиво да насища пространството с тютюнев дим.

– Влизам ви в положението – промърморвам, понеже споменатата по-горе благословена и крехка шунка ми е възвърнала добродушното настроение. – Да похарчиш толкова време за една служебна задача...

– Това не е служебна задача – възразява американецът.

– Значи, самоинициатива?

– Нито самоинициатива.

– Не знаех, че съществува и трето положение.

– И все пак съществува. Представете си, че някой от големите шефове ви извежда с колата, за да изпиете някъде на открито по чаша. И додето пиете по чаша: вие май заминавате за Германия – казва. – Не е зле да хвърлите там един поглед на нашия Райън, знаете го, нали, колкото да разберете каква комбинация подготвя в момента. Той е по комбинациите, също като баща си, макар и не в същите мащаби. Не е тайна, че старият в момента намира да получи поръчка за нов тип самолет. И вероятно ще я получи. В случай, разбира се, че около синчето не възникне пак някакъв скандал...

Сеймур млъква и ме поглежда:

– Ясно, нали?

– Пращат ви да ловите лъвовете на свой риск и отговорност.

– Горедолу.

– Но вие бихте могли да откажете.

– Ако имаше вероятност да откажа, никой не би почвал подобен разговор. Те знаят предварително, че няма да откажа.

– Защото мразите Райън.

– Е, „мразя го“ е силно казано. Такива не заслужават повече от презрение.

– Тогава, презирайте го и не си цапайте ръцете.

Сеймур ме гледа, леко примижал, сякаш съобразява дали има смисъл да възразява. Сетне допива чашата, оставя я на масата и запалва поредната цигара.

– Вчера вие недоумявахте, когато ви казвах, че съм влязъл в професията заради свободата. Прав сте да недоумявате. Каква свобода в такава военна професия като нашата! Сега обаче виждате, че и аз съм прав. Каква свобода ли? Ами например свободата да смачкам носа на една отрепка от висшите кръгове. От най-висшите, Майкъл!

– И какво ще спечелите с това? Печалбата, ако има такава, вероятно ще бъде за вашия шеф, който е свързан с конкурентната фирма.

– Вероятно.

– Тогава какво ще спечелите?

– Няколко часа добро настроение. Малко ли е? Само като си помислиш как такива надути пуяци като Райън-баща и Райън-син ще се ококорят, втрещени след получения удар, за да установят, че даже и те, пуяците, не са неуязвими!

– Сега ми е ясно. Вие наистина мразите Райън.

– Не го мразя, казах ви. Затуй пък го познавам достатъчно добре. Помня го още от университета, и по-късно – от секретните служби, помня го как с цялата си посредственост изпреварваше способните само защото бе наследник на един от кралете на младия капитал.

– Младия или стария, какво значение.

– Вие не долавяте нюанса, но това не му пречи да съществува. Наистина един нюанс и нищо повече, но един нюанс понякога не е без значение. Старите спазваха известно приличие, Майкъл. Старите грабежа с помощта на законите, които сами бяха създали. А новите се гаврят дори със собствените си закони, аферите на корупция избухват една след друга, черният им дим обгръща вече дори Белия дом...

– Да се надяваме, че ще оправите всичко това.

– Далеч съм от подобни проекти. Искам просто да си доставя малко развлечение, да почувствувам, че съм изпълнил едно лично желание, лично, разбирате ли, а не на високостоящата инстанция, че съм си позволил шане за един път лукса да действувам свободно.

– Вие ме обезкуражавате, Уйлям – произнасям унило. – Смятах ви за циник, а вие се оказахте моралист.

– Не съм моралист – поклаща глава американецът.

– Моралист сте – настоявам. – И то от тия, най-лошите, дето не смеят да го признаят и пред себе си.

* * *

Ако съм очаквал, че ще намеря на следния ден Сеймур подтиснат и мрачен, трябва да призная, че съм се излъгал. Още додето се обличам, долавям от кухнята някакво леко и малко грапаво тананикаме. Уйлям – да тананика. Доживяхме и това.

– Ще пием нес кафе, Майкъл – сюрпризира ме той, когато влизам в помещението. – Мод, за да спести обема, ви е пратила нес кафе.

– Пратила го е на вас – отвърщам. – Тя знае много добре, че не обичам нес кафе. Тази жена ви обожава.

– Защо мислите, че всички трябва да ме ненавиждат? – запитва без особено любопитство американецът, като премества съдината с вряла вода от котлона на масата.

Не намирам време да отговоря, тъй като пръснатите по масата провизии изцяло поглъщат вниманието ми. Едва по-късно, когато вече съм заситил глада си и дори съм си позволил чаша нес кафе, забелязвам:

– На времето смятах, че от вас се излъчват опасни токове, твърде

злотворни за околните. Сега имам чувството, че отровните ви еманации тровят най-вече самия вас. Вероятно защото са отслабнали и радиусът им на действие се е скъсил.

– Какво искате – промърморва Сеймур, без да вдига очи от чинията. – С годините всички се променяме. Силите ни намаляват и това ни прави да изглеждаме по-безобидни и даже добродушни.

Бих могъл да го уверя, че не се е променил особено и че съвсем не изглежда добродушен, обаче премълчавам. Ако не смятаме все по-сивещите коси, това си е същият оня Сеймур, героят на моите кошмари. Невъзмутим, но с израз на едва доловима погнуса пред заобикалящото го. Самоуверен, доколкото може да е самоуверен човек, който по начало не вярва в нищо, дори и в себе си. И хладно-доброжелателен, като възпитан играч, който ви обира парите, но ви ги обира с безукорна учтивост.

В кухнята цари ако не мрак, то поне лека здрачевина, тъй като и тук капациите са притворени, макар прозорецът да гледа към шубраците откъм задната страна на вилата. Едва ли е нужно да пояснявам, че е и доста душно. Не може Сеймур с цигарата си да е тук и да не бъде душно. Той седи срещу мене с гръб към прозореца – една тъмна фигура, затворена в мъждивия правоъгълник на прозореца, една тъмна фигура върху светъл фон.

– Не знаех, че имате вкус към музиката – подхвърлям от нямане какво да правя.

– Нямам вкус към музиката.

– Чух ви да пеете.

– Не пея.

– Но аз ви чух, Уйлям.

Той тихо се разсмива с дрезгавия си смях.

– Това вероятно е била някоя от сестрите ми. Аз само съм й пригласял.

– Не знаех, че и сестрите ви са във вилата.

– Тук са – уточнява Сеймур, като почуква с пръст челото си.

– Разбирам. Откоleshният скъп спомен.

– Не особено скъп. Вярно, че и двете имаха хубави гласове и обичаха да пеят по време на къшната работа, а аз понякога се опитвах да им пригласям, но това ги дразнеше: „Престани, Уили, ти пееш ужасно фалшиво!“ Така че пригласях съвсем тихо, за да не ме чуят.

– Може би наистина сте пеели фалшиво.

– Несъмнено. Лошото е, че ги дразнех не само с пеенето си. Те бяха

се превърнали в слугини на майка ми, а аз – в техен слуга, и по цял ден ме разкарваха нагоре-надолу, но каквото и да правех, все не успявах да им угодя, а порицанията нерядко ми се сервираха под формата на плесници.

– Но майка ви е могла да се намеси.

– Майка ми нямаше много време за мене. Живеехме доста притеснено, да не кажа нещо повече, и вниманието на мама бе изцяло ангажирано от двете ми сестри. Амбицията ѝ беше да ги задоми час по-скоро, а да се задомят две бедни момичета, бедни и проклетни при това, съвсем не е лесна работа, тъй че за мене изобщо не оставаше време.

– А как приключи брачният маратон?

– Успешно, макар и не с мечтания блясък. Само че майка ми и по-дир туй не можа да се заеме с мене, а и аз вече бях свикнал да се чувствавам по-добре на улицата, отколкото в къщи. Струва ми се, че ми беше сърдита още от раждането.

– За какво ви е била сърдита?

– Предполагам за туй, че раждането ми е било нежелано и е станало от немай-къде, отгоре на немотията и на всички други грижи. Никои не обича натрапниците, Майкъл.

Той става, прави няколко крачки из кухнята и спира до прозореца.

– Не смятате ли, че бихме могли вече да отворим капачите? – позволявам си да подхвърля. – Тук не се диша.

– Нека не избързваме. Нека изчакаме Мод с нейното комюнике.

Да изчакаме Мод... Това звучи на пръв поглед съвсем невинно като програма, но колкото повече напредва денят, толкова по-тягостна става тая програма. Дамата не се явява нито на обед, нито в следващите часове и ние, вече загубили желание за приказки, се разхождаме като зверове в клетка, всеки в своята си, понеже от лежане и притеснение не сме способни поне да заспим.

Слънцето вече залязва, когато напрегнатият ми слух най-сетне долавя шума на мотор. Малко по-късно между дърветата се показва и зеленият мерцедес, значително по-зелен от посърналата листовина.

Мод влиза в къщата и ни отправя приветливата си усмивка, на която Сеймур отвърща само с една суха бележка:

– Не допусках, че ще ви е нужен цял ден, за да се придвижите от Майнц до тук.

– Дойдох за един час – обяснява жената сконфузено. – Обаче въпросът за жилището се оказва много сложен.

– А вчера сте пропуснали да изпратите вестници по вашия Франк –

продължава да мърмори американецът.

– Не пишат нищо за инцидента. Само една къса бележка в тукашно-то вестниче. Обясняват злополуката с неизправност в електрическата инсталация.

Тя е извадила от чантата си вестничето и го подава на Сеймур. Сеймур го взема и на свой ред го подава на мене:

– Хвърлете един поглед, Албер.

Междувременно той навярно също е хвърлил един поглед на Мод, защото двамата излизат и се усамотяват в стаята на американеца. Военното съвещание трае десетина минути. Време напълно достатъчно, за да прочета не само късата бележка по инцидента, но и част от външните новини, остарели с три дни.

Доколкото може да се съди по информацията, експлозията в склада е възникнала в резултат на късо съединение и нейна единствена жертва е техникът Ерлих Прел, намиращ се в момента на местопроизшествието. Други имена не се споменават. Други подробности липсват.

Толкова по-добре. Строго погледнато, експлозията на едно хале с демодирано оръжие едва ли може да разтревожи някого. Старото желязо се е превърнало в обгорено желязо, нищо повече. Кой ще седне да прави истории около такава дреболия, особено след като единствената жертва е някакъв дребен техник.

Късата информация без друго е минала през филтъра на военните. Излиза, че Сеймур е прав. Ако има някакъв елемент на скандал, това е скандал от трети тип, обречен да мине към дело. Излишно е да разчиташ, че ще станеш звезда на вестникарските хроники.

И все пак американските власти търсят един белгиец. Може популярността да ти се е разминала, но другото не е. Може контролът по шосетата тук наоколо да е вдигнат, но контролът по граничните пунктове вероятно е в ход. Щом търсиш някакъв чужденец, най-сигурното е да го причакаш на границата.

– Ето как се представят нещата, Албер – оповестява Сеймур, когато двамата се връщат в стаята. – За момента Мод ви е осигурила спокойно и тихо жилище в Майнц. Ще прекарате там няколко дни, докато тази история съвсем отшуми и докато ви подготвят канал за измъкване. Подир което ще си кажем сбогом.

И като вижда, че се готвя да възразя, вдига ръка и добавя:

– Естествено, ние можем да си кажем сбогом и още сега, ако много държите на това. Вече ви споменах, че нашата обща дейност е приключена. Не виждам обаче как бихте се оправили сам с тия ваши два

паспорта, нито един от които не влиза в работа.

– Добре – избъбрям примирено. – Ще разчитам на вашата помощ.

– И няма да сбъркате. А сега Мод ще ви изведе. Аз ще поостана да измия чиниите.

– О, мистър... – възкликва Мод, свикнала да приема всички думи на шефа си за чиста монета. – Ако е за чиниите...

– Вървете, вървете – кима Сеймур. – Сега е най-подходящото време за път.

– Сега е най-подходящото време – повтаря Мод, когато излизаме и се отправяме към колата. – Ако караш по светло, всички те виждат. Ако пътуваш много късно, изглеждаш подозрителен.

И понеже се готвя да седна на обичайното си място, тя побързва да поясни:

– Не тук, Албер. Излегнете се отзад на седалката и се завийте с оня шлифер. Не е нужно да ви забелязват отвън.

– Ами ако надникнат вътре?

– Ще дадете вид, че не ви е добре.

– Но те търсят един белгиец.

– Вече не сте белгиец. Вече сте австриец. Ето паспорта ви. Разбира се, най-добре е да не се стига до вадене на паспорти.

Тя запалва мотора и плавно потегля, завива, възлиза по стръмното и излиза на шосето.

– Досега само това не ми се беше случвало: да пътувам като ръчен багаж, хвърлен отзад на седалката.

– Ето, виждате ли: значи, още едно преживяване. Някоя вечер, тогава, когато наистина ще имате жена и деца, ще седите с тях край камината и ще им разказвате как сте пътували като ръчен багаж в колата на едно случайно служебно лице.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Събуждам се с усещането, че се намирам в някаква градина. Не съм далеч от истината. Градината не е в самата стая, но е почти надвиснала над мене от отворения прозорец, заемащ цялата стена край леглото. Лекият вятър плавно полюшва гъсталака от избуяли растения, увенчани с огромни розови и теменужни цветове, а в помещението се носи дъх на утринна влага и аромат на... отде да знам на какво, не съм специалист по цветята.

Спалнята ми е в партера, а в тая вила партерът е закопан на един метър под земята и това ми дава илюзията, че аз също съм надеждно закопан и лежа между градинските лехи сред високата гъста листовина, напълно скрит от погледа на всички възможни полицаи, с бели каски, зелени фуражки или в скромни цивилни облекла.

На вратата се почуква, но аз не обръщам внимание на този паразитен шум, все още упоен от съня и от аромата на розово-лилавите цветя. В отговор на моето мълчание чуването става още по-настойчиво и дори се раздава мелодичен женски глас:

– Албер, спите ли?

– Спя, да. Или по-точно спях, преди вие да почнете да тропате.

– Но часът е девет.

– И какво като е девет? На църква ли ще ходим?

– Яйцата ви ще изстинат.

– С това трябваше да почнете, скъпа. Ако искате да вдигнете някого, почвате с яйцата, а не с часа.

След двадесетина минути, вече измит и избръснат, влизам в светлия хол, изпълнен също с цветя – най-вече по тапетите и по импримето на завесите. Вниманието ми обаче бива привлечено не толкова от този разкош на пастелните тонове, колкото от разкоша на приготвената трапеза.

– Вие страшно ми липсвахте през последните дни, скъпа Мод.

– Знам, знам. Сядайте.

Настъпва съсредоточено мълчание. Когато се яде, не се приказва – това го има и в най-простата брошура по хигиена на храненето. Едва след като приключваме с топлите блюда и стигаме до третата чаша кафе, дамата забелязва:

– Вие сте се пременили, сякаш се готвите да излизате.

– Не обръщайте внимание. Навик от младини.

– В смисъл?

– В смисъл, че на младини ми се случи да поседя някой и друг месец затворен в една вила, подобна на тая. Не съществуваше никакъв шанс да се измъкна от вилата, но въпреки туй редовно всяка вечер си обличах новия костюм и прекарвах четвърт час пред огледалото, зает с възела на вратовръзката. Това ми създаваше илюзията, че наистина се готвя да ходя някъде.

– А защо бяхте принуден да седите в тая вила?

– Похитен бях от една жена.

– Каква жена?

– Такава, като вас.

– Толкова дебела?

– Е, нейните форми не бяха тъй разкошни като вашите. Но що се отнася до деспотизма, човек би казал, че сте родни сестри.

– Албер, как не ви е съвестно...

– Да, да, знам какво ще последва; изпълнявате нареждания, правите го за мое добро и пр. Тъй че прескочете тая глава и минете на следващата. Каква е програмата?

– Програмата е също като в оная вила от вашите младини: никакво излизане.

– А вие?

– Аз – също.

– Значи – отново призракът на гладната смърт.

– За това не се грижете.

– Права сте, Мод – и гладна смърт. Аз просто не знам какво приказвам.

– Оградата е висока и дърветата скриват достатъчно добре вилата от съседите, но все пак въздържайте се да излизате в градината.

– А ако дойде някой?

– Слабо вероятно е. Собствениците са заминали и това е известно на тези, които евентуално биха ги търсили. Във всеки случай, ако възникне нещо непредвидено, излизате през прозореца на стаята си, а оттам минавате през задната вратичка на градината и се озовавате в съседната уличка.

Тя става, но преди да се заеме с прибирането, добавя:

– Там на масата са вестниците. Оттатък има и книги, макар че досега не съм забелязала да прявяват интерес към книгите.

– На времето, знаете, се налагаше да чета много. Боя се, че оттогава се появи нещо като пресищане.

– Кога „на времето“?

Точно преди първата ми среща с вашия Сеймур – би трябвало да отвърна, ала вместо туй промърморвам:

– Когато си взимах изпитите в основното училище.

Сетне прибирам вестниците и се оттеглям обратно в спалнята, където ме очакват градинските цветя и самотата.

Самотата. Най-скъпото притежание, ако можеш да вярваш на Мод. Но когато става дума за такова нещо, излишно е да вземаш акъл от Мод. Самотата сред своите е едно, а самотата сред чуждите – друго. Първата винаги може да бъде прекъсната от някой обрат, докато втората е неотменима. Прочее най-добре е да се правиш, че не я забелязваш. И да си четеш вестници.

Следващият ден, а също и по-следващия, както и един-два добавъчни минават все тъй в четене на вестници, разнообразено с мимолетни дремки, с разходки от стена до стена и с разнасящия се в определени часове призив „Албер, яденето е готово“.

С две думи, квартирата е друга, ала обсадното положение е същото. Все пак – тия цветя. И най-вече това, че Сеймур го няма в съседство, та да влиза в стаята ти по никое време, за да ти съобщи, че този свят би трябвало да се прави наново, като се почне от амебата.

Мод е нещо по-друго. Освен че знае да готви, но не се и натрапва, нито те кани в спалнята си, за да ти покаже как функционира леглото. Е, понякога вечер, подир телевизионния филм, додето седи полуизлегната в креслото, може да се случи полата ѝ по невнимание да разголи снажното бяло бедро, колкото да си спомниш, ако си забравил, че тия неща още ги има по света. Всъщност, защо не, нека си спомним това и нека забравим поне временно другото.

– Но какво ви е, Албер! Какво ви прихвана? – пита невинно тя, макар да знае много добре какво и защо ме е прихванало. – Тази вила съвсем не е онази, от младините ви.

– На мене ли го казвате – мърморя аз, като продължавам настъплеението. – Единственият чифт бедра, който можеше да се намери в онази вила, би изглеждал като две сламки в сравнение с вашите.

Една лъжа, разбира се, защото Франсоаз – тя се казваше Франсоаз – също си я биваше, но заради една лъжа от чисто сърце никой не е отишъл в ада.

И все пак, независимо че Мод е тук, а Сеймур го няма, времето тече тегаво и вестниците всеки ден ми напомнят, че вече сме в началото на август, а аз съм все още тук, в пълна безизходица и без никакви видими

шансове за измъкване.

„Ще прекарате няколко дни, додето ви осигуря канал...“ Колко дни, какъв канал и за къде – това са въпроси, на които мога да отговарям, както си ща. Излишно е да питам дамата, тя никога нищо не знае. Излишно е да нервнича и да тропам по масата. Клиентът има право да капризничи само когато е платежоспособен, а аз не съм. Няма какво повече да предложи на американеца срещу тази малка услуга – измъкването от блатото.

Едва вечерта на петия ден в ситуацията настъпва промяна. Пристига Сеймур. Пристига към полунощ – обичайния за призраци час да ходят по гости.

– Да ви приготвя ли нещо за хапване? – пита Мод, която винаги гледа присърце на тая задача.

– Имате ли бадеми? – пита на свой ред американецът.

– Мисля, че имаше бадеми.

– В такъв случай, донесете ги. Това ще е достатъчно. Нашият Албер, знаете, пие уискито само с бадеми.

Дамата донася питието и бадемите, до които впрочем никой не се докосва, сетне по невидим знак на Сеймур се оттегля.

– Понеже онзи ден се интересувахте дали имам вкус към музиката, бих искал да ви пусна нещо за прослушване – обяснява гостът, като вади от джоба си миниатюрен магнитофон. – Ще ми бъде драго да чуя какво мислите за този речитатив.

Той поставя апарата на масичката и преди да натисне бутона, добавя:

– Въръжете се с търпение. Дуетът е малко дълъг.

Записът не е твърде съвършен, обаче е достатъчно ясен, за да установя тутакси, че изпълнителите на дуета са Райън и Томас:

РАЙЪН. Как върви анкетата?

ТОМАС. Приключва вече.

РАЙЪН. Не ви питам това. Питам как върви.

ТОМАС. Как искате да върви. Всичко е от ясно по-ясно.

РАЙЪН. Ако беше толкова ясно, това съвсем не би било добре за вас.

ТОМАС. Не разбирам.

РАЙЪН. Отлично разбирате, но още се надявате, че плувам в догадки. Вярно е, че плувам, само че не в догадки, а във факти.

Такова изобилие от факти, че просто плувам в тях, Томас. И всички са свързани с нечистите ви сделки.

ТОМАС. Наистина не разбирам.

РАЙЪН. Защото не сте в течение на някои неща. Ако приех да не оспорвам пред анкетната комисия вашата версия, то не беше от наивност, а просто за да не изнасяме на показ семейните скандали...

ТОМАС. Каква „моя“ версия? Нали заедно уточнихме какво ще говорим?

РАЙЪН. И какво като сме уточнили? Да не си въобразявате, че съм глътнал така, на доверие, вашата легенда за експлозията? Не, вие наистина не сте в течение на някои неща. Например, че в момента на взрива аз съвсем не се намирах в кабинета си във Франкфурт, а наблизко до местопроизшествието. Наблизко и нависоко, Томас, казано по-точно, на хълма до базата и с чудесен изглед към цялата база.

ТОМАС. Какво значение къде сте се намирали...

РАЙЪН. За вас – съдбоносно, Томас. Противно на показанията си, вие не побягнахте от хангара към бараката, преследван от изстрелите на Ерлих. Нали такава беше легендата ви: Ерлих почнал да стреля по вас, а вие сте побягнали към канцеларията си и точно тогава един заблуден куршум на немеца предизвикал взрива. Първо, нямаше изстрели. Второ, ако бяхте побягнали към бараката, щях да ви видя.

ТОМАС. За ваше сведение имаше изстрели. Само че Ерлих стреляше със заглушител. И заглушителят, пак за ваше сведение, бе намерен при огледа.

РАЙЪН. Защото сте го хвърлили съобразително в огъня. Това е бил вашият заглушител, с който сте стреляли и сте взривили халето, след като сте го напуснали от задния вход, откъм гората. Тъкмо така: оставили сте немеца да проверява стоката, измъкнали сте се през резервния изход и оттам сте стреляли, вероятно в някакъв експлозив, поставен предварително от вас на удобно място.

ТОМАС. И ще ми приказвате, че не плувате в догадки...

РАЙЪН. Вие не побягнахте към бараката, Томас, нито се чуха изстрели...

ТОМАС. Казах ви, че тоя мръсник имаше на пистолета си заглушител.

РАЙЪН. За да носи заглушител, значи, предварително е решил да ви стреля. Ако анкетната комисия, съставена предимно от ваши приятели, е склонна да приема подобни измислици, аз не съм склонен.

ТОМАС. Казах ви: настояваше да си получи „своето“. На което, разбира се, му се изсмях. Нямаме предвиден параграф за подкупи – рекох. А той: не държа, вика, на наличните, може и в натура, една каса пистолети ще оправи работата, само че не от тия, музейните екземпляри, а нещо по-модерно. И понеже му се изсмях...

РАЙЪН. Ясно. Голям смях е паднал. Аз също би трябвало да ви се изсмея, но се въздържа. Дори в известен смисъл ви разбирам. Вие сте крали доста на едро, драги, и то – години наред. При това немецът е бил съучастник в някои от кражбите ви, сиреч потенциално опасен свидетел. Тъй че от своя гледна точка съвсем основателно сте го премахнали, без да говорим за това, че заличихте и следите на кражбите си. Защото при една ревизия вие ще отнесете всички липсващи количества към оня, взривения склад, нали? Грешката ви е само, че малко закъсняхте.

ТОМАС. Не отричам, че имате право на догадки, обаче смятам, че почвате да прекалявате.

РАЙЪН. Не бързайте, още нищо не сте чули. Не знам тежък ли сте в мисленето, или сте бавен в действието, но както казах, малко закъсняхте. Защото, преди да тръгне за оня свят, немецът се отби при мене и всичко ми разказа. Не беше трудно да стане разговорчив. Колко сте спечелили досега от Томас? – запитах. Не мога да ви кажа, не си вода бележки – отвърна. Но все пак, в общи линии? – настоях. А вие колко ще ми платите за сведението? – рече той. Изобщо разбрахме се веднага, без излишно протакане, характерно за всеки разговор с вас.

ТОМАС. Наистина не разбирам.

РАЙЪН. Вие, изглежда, от вцепенение докрай ще боксувате на тая фраза. И кое точно не разбирате?

ТОМАС. Не разбирам за какво са ви потрябвали тия басни. Обвинения в нечисти сделки, показания на мъртъвци...

РАЙЪН. Не ви съветвам да залагате твърде на факта, че Ерлих е мъртъв. Показанията му са записани.

ТОМАС. Черно на бяло?

РАЙЪН. Може и тъй да се каже. Във всеки случай магнитофонната лента е в сейфа ми. Мога да ви предоставя едно копие, за да се позабавлявате.

ТОМАС. Предоставете го на анкетната комисия.

РАЙЪН. Не е изключено да стигнем и дотам. Но фактът, че си губя времето с вас, вероятно ви подсказва, че бих предпочел друг вариант. Да, драги, не зарад вашето реноме, а зарад реномето на фирмата аз лично съм склонен на друг вариант.

ТОМАС. Вие сте просто червив с варианти. Мисля, че вече ми предложихте един, пак зарад реномето на фирмата, и аз с цялата си отстъпчивост го приех. Нали дадох показанията си точно според вашите инструкции.

РАЙЪН. Не съм ви диктувал какво да говорите и не съм съчинявал лъжите ви. Освен туй, казано в скоби, тонът ви още от началото не ми харесва. Не знам дали ще имам сили да го изтъпя докрай.

ТОМАС. Съжалявам. Аз съм военен човек и говоря направо. А ако позволите и аз да отворя едни скоби, ще ви призная, че не позволявам никому да ме мачка, та макар и само с думи.

РАЙЪН. Само с думи? Хич и не се надявайте, че ще бъде само с думи. Ще ви смачкам в точния смисъл на думата, и то без да си мърся ръцете.

ТОМАС. Нека не бързаме да се мачкаме. Защото, ако тръгнем натам, аз мога още сега да ви видя сметката. Нищо че ще си поизцапам ръцете. Казах ви, че съм военен човек. Свикнал съм.

РАЙЪН. Опитайте!

ТОМАС. Не съм по опитите, Райън! Аз съм по бързите действия. И наистина ви съветвам да не ме докарвате докрай.

(В дуета настъпва пауза, запълнена, по липса на оркестър, от звъна на чаши, красноречиво свидетелство, че разговорът не върви на сухо.)

ТОМАС *(вече по-спокойно)*. Не виждам защо трябва да се дразним. Ако имате да предлагате нещо, предлагайте го.

РАЙЪН. Вече е ваш ред да предлагате, Томас. И единственото, което би могло да влезе в работа, е да ми предложите изплащането на цялата сума, която сте реализирали с нечистите си сделки.

ТОМАС. И до кого трябва да адресирам чека? До фирмата или лично до вас?

РАЙЪН. Казах вече, че тонът ви не ми харесва.

ТОМАС. Все пак, още една подробност: Би трябвало да знам какво точно разбирате под „цялата сума“...

РАЙЪН. Убеден съм, че далеч надхвърля милиона, щом само с Ерлих сте си поделили триста хиляди. Но за да избегнем пазарлъците, нека се установим на милион.

ТОМАС. Имате предвид долари или марки?

РАЙЪН. Какво може да се има предвид в разговор между американци?

ТОМАС. Все пак не казахте: как ги искате тия долари, в чек или в брой?

РАЙЪН. В същия вид, в който сте ги получавали.

ТОМАС. Е, сега вече нещата се изясниха, поне за мене. Колкото до вас, мисля, че мъглата в главата ви все още не се е разсеяла...

РАЙЪН. Казах вече, че тонът ви...

ТОМАС. Разбрах: тонът ми не ви харесва. Боя се, че фактите още по-малко ще ви харесат. А те са два. Първо, никой съд не признава един магнитофонен запис за директна улика. Второ, такава директна улика все пак съществува, и тя е изцяло против вас. Това е предварителната фактура, която сте издали на оня белгиец и копие от която се намира у мене. Защото вие знаете, нали, че Ерлих беше само едно момче за всичко при тоя белгиец и че противно на възприетата от нас двамата версия, Ерлих съвсем не бе дошъл в склада, за да хвърли един поглед на наличната стока, а бе дошъл да получи стоката по ваше нареждане.

РАЙЪН. Какво нареждане?

ТОМАС. Нали още предната вечер лично ми съобщихте какви количества оръжие да предам на Ерлих? Имам ги записани.

РАЙЪН. Дръжте си ги. Не помня да съм водил такъв разговор.

ТОМАС. Естествено. Но когато фактурата излезе наяве, ще се наложи да си спомните.

РАЙЪН. Ако се не лъжа, става дума за една фактура проформа, без всякаква стойност на документ.

ТОМАС. Като фактура това наистина не е документ, но като улика е материал от първостепенна важност, написан с вашата машина, върху вашата бланка и с името на хер Албер Каре.

РАЙЪН. А къде е той, за да потвърди?

ТОМАС. Надявам се, че в скоро време и той ще бъде налице. Моите хора са вече по дирите му.

РАЙЪН. Гледайте само вашите хора да не бъдат изпреварени от моите хора. Аз също държа този белгиец да излезе наяве. Той ми бе изпратен от вас, Томас.

ТОМАС. Не помня такова нещо.

РАЙЪН. Вашата частична амнезия е в случая без значение. Каре ще си спомни.

ТОМАС. Оставете прогнозите. И не забравяйте най-важното: фактурата. Макар че аз не ви питам къде са парите...

РАЙЪН. Какви пари? Срещу фактура проформа никой не брои пари.

ТОМАС. След фактурата проформа е последвала и редовна фактура.

РАЙЪН. Дайте да я видим.

ТОМАС. Какво ще я гледате, нали сам сте я писали. Не забравяйте, че не съм новак в занаята. Вие никога няма да дадете нареждане за експедиране на стоката, ако предварително не сте сложили парите в джоба си. А това са не малко пари, Райън. Това са, ако не ме лъже паметта...

Магнитофончето леко изсвистява и замлъква. Сеймур загася цигарата, трета поред, и забелязва:

– Ако тия двама глупаци не бяха така пияни и така бърбиви, разговорът вероятно щеше да бъде далеч по-къс и тогава щяхме да го имаме целия. А сега, ето че лентата не го е побрала и се налага да гадаем. Прочее, като имате предвид колко са глупави и хитри едновременно, докъде мислите са стигнали в този жалък пазарлък?

– До това, което им диктува инстинктът за самосъхранение.

– Смятате, че са се споразумели... – произнася американецът замислено. – Може би. Но само привидно. Да, боя се, че само привидно.

– Боите се или се надявате?

Той ме поглежда все тъй замислено, сетне машинално забучва нова цигара в ъгъла на устните си и запалва.

– Естествено, че се надявам. Обаче се и боя. Боя се за вас, Майкъл. Всеки от двамата има нужда от вашите показания, но обърнете внимание: всеки разчита само на част от показанията ви. Томас би искал да премълчи тази подробност, че той ви е предложил като клиент, и да разкажете главно за сделката си с Райън. А Райън би искал да

премълчите за сделката и да се разпрострате върху връзките си с Томас.

– Това е съвсем ясно.

– В такъв случай, вероятно ви е ясно и другото: всеки от двамата ще се постараете да сложи ръка на вас, да изтръгне необходимото му свидетелство, а подир туй да ви премахне, за да ви лиши от възможността да кажете нещо излишно. Не искам да се повтарям, Майкъл, но на вас напоследък страшно не ви върви.

– Защо? Нали вие сте се заели да ми осигурите канал.

– Осигурил съм го вече. Само че за момента е неизползваем.

– Вероятно нещо се е запушил.

– Нима не разбирате, че няма как да се изплъзнете, додето тия двамата не очистят пътя?

– С което, естествено, пак аз ще трябва да се заема. Разбрах го още щом ми сервирахте този речитатив. Изобщо отново сме на изходната позиция: връщам ви свободата, но преди туй свършете някоя и друга работа.

– Но свободата вие я имате, приятелю. И моя ли е вината, че не сте в състояние да я използвате.

– Не извъртайте, Уйлям. Вие сте си втълпили да се справите с вашия Райън, а понеже сте получили нареждане да се оттеглите от играта, имате нужда от мене, за да я довърша за ваша сметка.

– Така се получава – признава Сеймур. – Обаче мога да ви уверя, че ако имах сигурен канал...

– Не ме уверявайте. Кажете по-добре какво още следва да направя, за да се откупя, в случай, разбира се, че междувременно не ви потрпявам за нещо добавъчно.

– Няма такава опасност. И недейте да спекулирате с неловкото ми положение. Аз наистина имам нужда от вас, но за една съвсем дребна услуга и наистина за съвсем последен път.

– Да, да. Слушам ви.

– Томас и Райън няма лесно да стигнат до споразумение, Майкъл. Вие ми сочите инстинкта за самосъхранение, но аз ще ви напомня за алчността. Райън упорито ще настоява да получи от Томас някоя кръгла сума, а Томас упорито ще отказва да я даде. Само че в този двубой силите са доста неравни. Признанието на Ерлих съвсем не е без значение като улика, а смъртта на Ерлих и експлозията придават още по-голяма тежест на тази улика. Тъй че Томас ще бъде притиснат от обстоятелствата и не е изключено накрая да отстъпи. Това не бива да става. Щом ще е двубой, нека бъде на живот и смърт.

Сеймур изважда от устата си угарката, понечва да я хвърли на пода, но респектиран от разкошния вид на килима, я смачква в пепелника. Сетне ме поглежда и произнася:

– Ние трябва да помогнем на Томас, драги.

– Искате да кажете, че това е задачата ми.

Американецът кима.

– Трудно бихте могли да изберете по-отвратителна задача – промърморвам.

– Ще му помогнем да свърши с Райън... и със себе си – уточнява Сеймур.

– По кой начин?

– По най-простия: ще го снабдите с фактурата, истинската и окончателната.

– Защо аз трябва да го снабдявам. Пратете му я по пощата, това ще го зарадва.

– Но и ще го сепне: значи в играта се е намесил трети. И после, аз имам нужда от Дейзи. Ще занесете документа на Дейзи.

– Нека го занесе Мод.

– Изключено. Мод е в Италия. Без да говорим за туй, че отношенията между Дейзи и Мод не са блестящи. Не, Майкъл. Ще трябва сам да отидете, и това ще бъде последната ви мисия.

– Вероятно. Особено ако там ме чака Томас.

– Всичко ще бъде организирано тъй, че да се избегне всеки риск.

– Няма начин да се избегне всеки риск.

– В чисто теоретичен аспект е така. Обаче на практика нещата ще се подготвят тъй, че срещата да мине безпрепятствено. Аз също нямам интерес да попаднете в лапите на тия типове.

Той става, сетил се внезапно, че прекалено дълго се е заседял на едно място, и прави няколко рейса до прозореца и обратно. После се връща на мястото си и излага накъсо задачата:

– Срещата трябва да стане в квартирата на Дейзи. Мод ще ви информира за адреса и часа. Покажете се огорчен от смъртта на Ерлих и покрусен от провала на сделката. Подхвърлете, че подозирате за виновен Райън, който, веднъж прибрал парите, е решил да ви подхлъзне. И размахайте фактурата като оръжие на възмездието. Посъветвайте Дейзи да я предаде на Томас, като му обясни, че ѝ е била оставена на съхранение от Ерлих.

– Ако е била оставена от Ерлих, Дейзи отдавна е трябвало да я предаде.

– Да, но отношенията между Томас и Дейзи в момента са прекъснати, за което Сандра доста е поработила. И Дейзи ще бъде щастлива, че й се представя възможност да помогне на Томас и да си го възвърне като вероятен жених. Тъй че задачата ви ще бъде значително облекчена.

– Това ли е всичко?

– Има и една малка техническа подробност, но с нея ще ви запознае Мод. Въпросът е да мушнете някъде в квартирата на Дейзи едно микрофонче.

Той ми хвърля бегъл поглед, додето пали поредната цигара, и забелязва:

– Мисията ви е съвсем проста, Майкъл. Не виждам защо трябва да правите такава озадачена физиономия.

– Озадачен съм не от мисията, а от вас. Не разбирам как борбата с тия две нищожества може да ви въодушевява до такава степен.

– Сами по себе си Райън и Томас наистина са нищо – признава Сеймур. – Но когато зад единия се намира мафията на Интерармко, а зад другия – хора на военното разузнаване, тия нищожества добиват по-сOLIDна тежест.

Той отправя две-три струи дим към потона и произнася, сякаш разсъждава гласно:

– Винаги ми се е струвало абсурдно и все пак така е: едно нищожество, веднъж включено в системата, добива нещо от тежестта на самата система. Просто не разбираш откъде идва тази тежест при положение, че цялата система е съставена от нищожества.

– Количествени натрупвания...

– Схоластика, драги. Вие превръщате диалектиката в схоластика. Ако десет глупци се обединят, ако сто глупци се обединят, ако хиляда глупци се обединят, те пак няма да струват колкото един умен човек. Напротив, съществуват всички шансове повече глупци да извършат повече глупости.

– Но вие сам казахте...

– Е, да. И там е абсурдът. Привиден в крайна сметка, като всеки абсурд.

– Добре, че за всяко нещо имате обяснение.

– Когато нищожествата се обединят в система, те нарастват не като интелект, а като заплаха. В това е цялото обяснение. Един глупак е по-малко опасен, отколкото цяла армия глупаци.

– Успокоявате ме.

– Не виждам защо тъкмо вие трябва да се безпокоите.

– Не виждате ли? Ами щом според вас зад Райън стои Интерармко, а зад Томас – военното разузнаване, какво ще спечеля аз от туй, че двамата глупаци ще излязат от строя и как ще се разчисти пътят ми?

– Но слушайте, драги: хората, които ви търсят, не изпълняват служебна задача, а вършат лична услуга на Райън и Томас. Когато тия двамата отидат там, където им е мястото, никой повече няма да си губи времето с вас.

Той се оглежда и произнася с друг тон:

– Интересно, къде изчезна Мод? Изглежда си е въобразила, че ролята ѝ се изчерпва с това да поднася бадеми.

* * *

Понякога, когато заран се бръсна пред огледалото, изпитвам недоумение: този човек насреща, това аз ли съм? И какво общо мога да имам аз с тоя тип, леко посивял и леко навъсен, и с леко притворени очи, които ме гледат недоверчиво, сякаш не знаят кой съм.

Да, понякога, когато се бръсна пред огледалото, имам чувството, че виждам в него един втори Сеймур, може би в малко по-различен вариант, но също тъй затворен и дебнеш изпитателно зад маската на външно безучастие. Безобидният вид, който ми вършеше такава добра работа на младини, отдавна се е изпарил, откритият поглед се е притулил предпазливо под полуспуснатите клепачи, устните са неподвижни и стиснати, за да не би с някоя неволна тръпка да издадат нещо повече от необходимото.

Да, един втори Сеймур, макар и в по-друг вариант. Печатът на професията, а може би и на годините. Неприятна история, да откриеш у себе си нещо от чертите на противника, а у противника – нещо от своите черти.

Един шанс все пак, че бръсненето не трае дълго. И че вън от тая скромна козметична операция рядко имам случая да съзерцавам физиономията си. Заставам прочее под душа и завъртам крановете с подчертан уклон към студената вода, понеже предстоящото изисква да бъде възможно по-бодър. Предстоящото е срещата с Дейзи.

По време на закуската Мод е досадния си педантизъм отново ми повтаря всички познати вече подробности – кой вход, кой етаж, кой звънец, – като не пропуска да добави и някои бегли съвети за поведението ми с оглед характера на Дейзи.

– Дръжте се съвсем непринудено, тя обича това. Говорете дори глупости, сигурна съм, че ще ѝ допаднат.

– Не мога да говоря глупости.

– Можете, Албер. Пред мене сте го правили. И не забравяйте микрофончето. Най-добре е да го пхнете между седалището и облегалката на креслото.

– Много тайно място.

– Възникне ли подозрение, никое място не е тайно. Но подозрение едва ли ще възникне. За всеки случай не пропускайте да подхвърлите между другото, че още днес заминавате. Нека Дейзи смята, че изчезвате безвъзвратно.

– Не е изключено и това да стане.

– Не се тревожете за нищо. Аз ще бъда съвсем наблизо.

– Къде точно?

– Не си обременявайте главата с излишни подробности. Достатъчно е да знаете, че не сте сам.

Точно в десет часа заранта възлизам по съответното стълбище до първия етаж и натискам съответния звънец. Вратата се отваря почти незабавно и не случайно: младата наивка се е приготвила да излиза.

– А, каква неприятна изненада! – възкликва тя, като ме разпознава.

– Съжалявам.

– Исках да кажа, че имам час при фризьорката.

– Съжалявам.

– Е, стига го повтаряйте. Или влизайте, или си вървете. Ако питате мене, най-добре си вървете. Елате следобед.

– Съжалявам – произнасям отново. – На обяд заминавам.

– За колко дни?

– Боя се, че завинаги.

– Боите се... съжалявате... Още първия път, като ви видях, разбрах, че сте от тия, нерешителните и церемониалните. Хайде, влизайте.

Добре, казвам си, като я следвам. Щом това те дразни, ще бъда тъкмо такъв – нерешителен и церемониален. Напук на препоръките на Мод.

Холът, в който Дейзи ме въвежда, няма нищо общо с пищната обстановка у Сандра. По стените афиши на Сантана, Спейс и разни подобни състави, които са много на мода в продължение на един сезон, а на пода – нисък ориенталски диван, стереоуредба, пръснати или струпани на купища грамофонни плочи, преполовена бутилка скоч и всевъзможни съставки на горното и долно дамско облекло, с изключение на сутие-ни. Дейзи не носи сутие-ни, понеже така е модерно и понеже няма какво да сложи в тях.

– Сядайте, където намерите, докато разтребя за минутка – нарежда

домакинята.

Оглеждам се, обаче не намирам нищо за сядане, като се изключи диванът, висок два пръста над пода. Свличам се прочее върху него, докато домакинята прибира оттук-оттам слипове и чорапи, като върти под носа ми игривия си малък задник, пристегнат до задушаване в черния копринен панталон.

– Какво ви води? – запитва тя, след като запокитва всичко събрано в един ъгъл на стаята и застава пред мене с ръце на хълбоците.

– Води ме... Не знам дали няма да ви прозвучи неприлично... Води ме една непреодолима жажда...

– За сексуална близост – сеща се наивката.

– По-скоро бих казал – за отмъщение.

– Почва да става интересно – установява Дейзи, като се свлича на дивана до мене.

– Тази нелепа история доведе до гибелта на Ерлих – започвам.

Но момичето бърза да ме прекъсне:

– Нека не безпокоим мъртъвците.

– Само че аз загубих доста кръгла сума. Неудобно ми е дори да я назова.

– В такъв случай не я назовавайте.

– И за всичко е виновен този мошеник... простете за израза... този долен тип Райън.

– Когато някой губи, все някой трябва и да печели – заключава философски Дейзи.

– Това не е печалба, тава е грабеж – възразявам.

– Почвате да ме отегчавате. Дебютирахте интересно, а сега ме занимавате с финансовите си проблеми.

– Неизбежно встъпление – бързам да се извиня. – Ако минем към същината на въпроса...

– Именно към това минете.

– Ако минем към същината на въпроса, решил съм да отмъстя на Райън.

– Похвално решение – съгласява се наивката. – Щом има престъпление, трябва да има и наказание. Още Достоевски го е казал. Само че, господине, аз не съм Достоевски, тия проблеми не стоят в центъра на вниманието ми, а на всичко отгоре имам и час при фризьорката.

При тези думи тя понечва да се изправи, ала не успява, понеже аз с галантен жест през кръста отново я връщам на дивана.

– Вие ме прегръщате? – вдига озадачено вежди момичето. – Какво

ли може да означава това?

– Още не съм стигнал дотам. Още опитвам да се владея...

– Дано успеете.

– ... Защото искам да ви обясня, че макар да не сте Достоевски, въпросът ви засяга, и то съвсем отблизо.

– Тъй ли?

– По-точно, засяга вашия приятел Томас.

– Томас не ми е приятел. Той ми е сърдит. Или – аз на него. Във всеки случай, скарани сме.

– Ето го и повода да се сдобрите.

– Откъде знаете, че искам да се сдобрявам?

– Добре тогава, оставете да ви го отмъкне Сандра.

– Я виж! Вие ми изглеждате прекалено осведомен за неща, които не ви засягат.

– Засягат ме. И тъкмо тава се опитвам да ви обясня, че ни засягат едни и същи неща и че имаме общи интереси. Райън е на път да ликвидира Томас. Аз обаче притежавам един документ, с който Томас може да ликвидира Райън. Ясно ли ви е?

– Не.

Тя се прави на по-глупава, отколкото е всъщност, обаче вече явно е заинтригувана. Излагам накъсо въпроса за фактурата, като наблягам на нейния практически ефект:

– С тоя документ Томас ще елиминира Райън, а вие ще елиминирате Сандра.

– Не е изключено – съгласява се Дейзи. – Обаче защо вие сам не предадете фактурата на Томас?

Глупава, но не чак дотам.

– По тая единствена причина, че в момента моите отношения с Томас са също като вашите. Няма да ме приеме или няма да ме изслуша, или ще се отнесе с недоверие...

– И понеже аз съм доверчива...

Именно: глупава, но не чак дотам.

– Вижте – казвам. – Вие ще обясните, че фактурата ви е оставена на съхранение от Ерлих, в случай че нещо го сполети, че дълго сте се колебали какво да я правите и че на края все пак сте решили да я занесете на Томас, макар той да не заслужава това.

– Всъщност, да: защо пък да не му я занеса? – разтърсва Дейзи пищните си руси коси. – В края на краищата, ако не му върши работа, нека я изгори!

– Да я изгори ли? Той ще ви целува краката, щом само я види.

– Въпрос е дали ще му позволя – промърморва наивката, но възможността Томас да ѝ целува краката явно я блазни.

Тя ми се вижда толкова вятърничава, че решавам за всеки случай наново и подробно да я инструктирам, като наблягам най-вече на такива пунктове, да не показва пред никого фактурата и да не говори никому за моята визита.

– Стига! Омръзнахте ми! – въздъхва най-сетне момичето. – Какво ще пиете?

Нищо – мисля да кажа, обаче се сещам, че още не съм скрил микрофончето в креслото по простата причина, че в хола няма и помен от кресло.

– Да – кимам, – да прием нещо, защото, както сте седнали до мене с това ваше сладострастно тяло, съвсем ми размътихте главата.

– Секси ли съм? – пита Дейзи, като става да донесе бутилката.

– Ужасно! Като че не го знаете.

– Знам го, обаче не съм сигурна. Има хора, които намират такива като Сандра за по-секси.

– Глупости. Не ми говорете за тия жени с огромни гърди, като подвижни млекоцентрали...

– Не ви липсва вкус, макар че сте старомоден – установява момичето.

И като се озърта, промърморва:

– Тук някъде имаше чаши... Впрочем, не: занесла съм ги в кухнята.

Тя се отправя към кухнята и аз също се надигам от дивана. Сега или никога. Скривалището е избрано: нишата с радиатора на парното, затулена с дървена решетка. Промъквам ръка през решетката и пускам дребното съоръжение зад радиатора. На това място едва ли някой ще го открие, поне до есента.

– Имате хубав изглед – забелязвам, тъй като Дейзи ме е заварила точно до прозореца, дето е парното.

– Не съм обърнала внимание – отвръща нехайно тя. – Предпочитам да живея при спуснати пердетата.

Наивката отнася чашите с лед при кушетката, поставя ги на пода и взима бутилката:

– Колко?

– Колкото и на вас.

Тя налива, без много да се скъпи, и вдига чашата си. Следвам примера ѝ, като отпивам с мярка.

– Нима такива неща като една градинка, малко цветя не ви харесват?

– Защо не. Стига да са мои. Стига да знам, че са около моя дом. Да знаете само как дотяга това – да живееш под въпрос, да живееш като висяща! Днеска тук, утре там, днеска с този, утре с онзи.

– Разнообразие.

– Разнообразието е приятно само когато ти си го доставяш, а не когато е по принуда. Сядайте де, какво стърчите.

Сядам. И надеждата ми, че сеансът на пиенето ще замени онзи, другия сеанс, отива по дяволите. Убедена вероятно, че ако чака аз да се накая, работата прекалено ще се проточи, Дейзи взема инициативата в свои ръце до такава степен, че почти ме изнасилва. Да не повярваш просто на какво е способна една наивна, когато се разгорещи.

* * *

Момичето поглежда ръчния си часовник и скача от дивана.

– Бяхте много екстра, бих казала даже прекалено екстра за вашата възраст, но сега мисля, че трябва да тръгвате.

– Вярно, фризьорката – сещам се и също се надигам.

– С фризьорката е свършено, но имам друга среща.

– След две минути съм на път.

– Тогава, до скоро виждане или довиждане при случай, или... изобщо, прощавайте, но трябва да взема един душ.

Тя изчезва в съседното помещение, а аз се оправям набързо и напускам квартирата, като си представям не без угризения как нейде в съседство горката Мод вече два часа ме очаква, проклинайки мислено слабостта на мъжкия пол.

Долу на входа едва не се сблъсквам с някакъв млад субект, чието лице ми се вижда смътно познато. Понечвам да го отмина, когато субектът ме улавя свойски за лакътя:

– Хер Каре? – запитва смътният познат, като се изпречва между мене и улицата.

Една може би невинна фамилиарност, предизвикваща у мене един също невинен жест: отблъсквам го без излишна грубост, обаче достатъчно енергично и заставам на тротоара.

– С какво мога да ви бъда полезен?

– Не ме ли познавате?

– А, да – сещам се и маркирам една учтива усмивка. – Вие бяхте помощникът на Томас... мистър...

– Мистър Мур – подсказва ми онзи.

– Да, да, мистър Мур. Много ми беше приятно – избъбрям, като продължавам пътя си.

Излиза, че фамилиарността на Мур не е чак тъй невинна, защото той отново се озовава редом с мене, вероятно забравил за къде се е запътил.

– Какво щастие, че ви срещнах. Моят шеф, мистър Томас, ужасно много иска да ви види.

– Ще ми бъде приятно – кимам любезно. – Нека ми се обади. Аз съм отседнал в Хилтън.

И правя още три крачки към гарирания наблизко зелен мерцедес, преди Мур повторно да ми препречи пътя.

– Няма ли да е нахално, ако ви предложи още сега да отскочим до него. Той е тук, съвсем наблизко.

– Не, съжалявам, но в момента не съм на разположение – процеждам и наново, този път по-енергично, отстранявам натрапника.

Още пет крачки към мерцедеса. И още веднъж Мур се е озовал пред мене:

– Казвате, значи, че сте отседнали в Хилтън?

– Именно.

– Обаче там ви няма записан.

– Сведенията ви са остарели, драги. Пристигнах тази заран. Впрочем на какво дължа този интерес – да ме търсите по хотелите?

– Служба, какво да се прави – въздъхва Мур. – Аз съм от военната полиция.

– Можете с това да почнете – забелязвам, като отново го отмествам. – А не да играете на светски покани.

– Не се опитвайте да ме блъскате – произнася с вече заплашителен тон мъжът.

– А вие не се опитвайте да ме спирате.

– Казах ви, че съм от военната полиция.

– Отде мога да знам какъв сте.

Вместо отговор Мур вади служебна карта и ми я показва.

– Това променя нещата – промърморвам. – Искам да кажа, че сега ви вярвам. Колкото до другото – гледайте си работата. Не се числя към вашата армия и пет пари не давам за вашата полиция.

– Има и друга полиция! – напомня мъжът.

– Точно така. Обърнете се към нея.

Отстранявам го този път съвсем грубо, като едва не го събарям, и

вече съм на две крачки от мерцедеса, когато Мур наново ме настига. Изпод сивото му лятно сако дискретно се подава дулото на масивен люгер.

– Не мърдайте, Каре!

Вместо отговор правя бърз скок към колата, отварям вратичката, сядам, запалвам и стремглаво потеглям.

„Ще бъда съвсем наблизо“ – бе казала дамата. Улицата обаче е пуста, ако не се смятат две възрастни жени с пазарски чанти, спрели до ъгъла на приказка. Безлична улица в безличен жилищен квартал, с два реда паркирани коли. Ако Мод е в някоя от тези коли или в някой от близките входове, би трябвало отдавна да ми е дала знак. Само че нейното „съвсем наблизо“ вероятно е доста далече, а не е изключено и отдавна да си е тръгнала, отегчена да ме чака.

Тия мисли ме занимават между другото, докато се движа с пълна скорост в тесния проход между колите. Сетне грижите за Мод изобщо престават да ме вълнуват, понеже вниманието ми е привлечено от нещо по-належащо. Едва съм завил зад ъгъла, когато една от гарираните там коли напуска мястото си и ме сподиря. Може да е и съвпадение. Отбивам се в първата пряка и с неудоволствие установявам, че сивото БМВ продължава да се мъкне подире ми. Давам енергично газ с риск да връхлетя върху някой случаен минувач. Колата зад гърба ми също повишава скорост.

Вземам нов завой. После – още един. И тук наскочам на второ БМВ, което вероятно ме причаква, ако съдя по това, че зад кормилото се мярка тъпата физиономия на Мур. Натискам отново по-силно педала, ала черната кола на Мур се движи неотстъпно след мене.

Сивото БМВ е изчезнало. Нищо чудно да съм се припознал. Куриозите на малшанса. Бягаш от фиктивния преследвач, за да попаднеш на истинския.

Понечвам да свия в следващата пряка, но тя се оказва еднопосочна. А по-следващата... По-следващата е булевардът: светофарове, пешеходни пътеки, полицаи – край на високите скорости и на лудориите, ако не искаш, додето бягаш от военните власти, да се озовеш при федералните.

Едва съм излязъл на булеварда, и виждам отново сивото БМВ, само че този път – пред себе си. Значи, не е припознаване. Надали е нужно да пояснявам, че черната кола е все тъй зад гърба ми. Сега вече мога да бъда спокоен. Настанен съм уютно, като наденичка в сандвич.

Тия типове очевидно поддържат помежду си радиовръзка. И, което е също очевидно – те не са двама, а трима, защото малко по-късно отляво се появява едно жълто порше, изравнява се с мене и повече не ме

напуска. Все едно че съм в пакет.

Започвам да карам по-бавно. Това принуждава и тройката да намаля скоростта. А това пък предизвиква раздразнението на шофьорите зад нас, особено спрямо жълтата кола. Раздават се дори две-три предупредителни изсвирвания, ала без особен резултат. Човекът зад кормилото на поршето има същото тъпо и нагло изражение, като това на Мур, а подобни хора трудно могат да бъдат повлияни от звукови ефекти.

Положението изглежда безнадеждно. Но понеже съм закърмен с идеята, че безнадеждни положения не съществуват, аз продължавам да се движа невзмутимо в средата на пакета, като следя внимателно обстановката. Предполагам, че ако познавах по-добре Майнц, и тримата отдавна щяха да са ме загубили като спътник, обаче какво да се прави, човек не може да познава всички градове като петте си пръста.

Дългоочакваната възможност се появява при един от поредните светофаре. До тротоара се е освободило едно място тъкмо за бездомник като мене и аз бързо се настанявам там, като оставям сивото БМВ да мине отвъд кръстовището, а другите двама хапльовци – да се чудят какво да правят, защото една кола не може да спре току-тъй на платното, сред най-голямото движение и пред очите на полиция.

Паркирам прочее, докато ония, шат не шат, отминават напред с общия поток. Сетне отново потеглям, свивам надясно и натискам газта. Лошото е, че по тия централни улици газта не може да се натиска произволно, защото пред тебе има други коли. Лошото е, че вече не знам накъде точно се движа, защото съм загубил представата за посока. А най-лошото е, че както сочи стрелката на таблото, бензинът в резервоара застрашително е намалял.

Отново завивам надясно и този път се озовавам в познати места. Улицата слиза надолу, а над нея е прехвърлен циментов мост. Спомням си я тази улица. Тя води към околоръстния булевард.

Познати места и познати хора. На следващата пресечка пред мене ненадейно изниква жълтото порше, а след пресечката зад гърба ми се залепва и Мур. Колкото до сивото БМВ, то също не закъснява да ме подпре отляво. Местата са донейде разменени, но иначе сме си все същата компания.

Спокойна, възпитана компания. Нищо общо с гонениците от криминалните филми, прекатурванията, задминаването, космическите скорости и адския писък на внезапно натиснати спирачки. Движим се чинно в пакет и само аз единствен съм в малко неудобно положение. Няма как да развържа пакета.

А може и да има как. Няколко метра преди да излезем на околоръстния булевард, давам десен мигач, нещо съвсем естествено, тъй като десният завой е задължителен. Поршето пред мене прави същото и естествено поема в посочената от знака посока, докато аз пренебрегвам задължителния завой и опитвам забранения. Тук вече мога да натисна по-енергично гъбката и да се отправя с пълна скорост към Хилтън. Отново давам десен мигач, с което вероятно затруднявам донейде преследвачите, леко изостанали от мене, като ги поставям пред дилемата: не ги ли будалкам повторно. Един миг, разбира се, нищо повече, но кой ти го дава. Завивам стремглаво в алеята към хотела, задминавам също тъй стремглаво парадния вход, озовавам се отново на булеварда и поемам вече в обратна посока, сетне отново правя рязък завой към Хилтън и този път се вмъквам в хотела или по-точно в подземния му гараж.

Паркирам мерцедеса на първото свободно място, мярнало ми се пред очите, изскачам бързо от колата, вземам асансьора и се озовавам в хола. Отново познато място. Но този път, за щастие, без познати хора.

В хола, както следва и да се очаква в този обеден час, е истинско стълпотворение от посетители на трите ресторанта и от туристически групи, тъй че мога, несмушаван от никого, да хвърля бегъл поглед през главния вход, а сетне тихомълком да се измъкна от задния.

Макар и край двата входа да няма помен от преследвачите ми, не допускам да съм спечелил с бързата си маневра повече от няколко минути преднина. Нахалниците вече положително са открили колата ми долу, а може би в момента вече ме търсят и в хола, тъй че крайно време е да се изпарявам.

Хилтън с подземния си гараж може да е удобен за краткотрайна криеница, но само за краткотрайна. Бедата е, че излезеш ли навън, обстановката става доста неблагоприятна. Отпред е пустият тротоар на околоръстния булевард, без навалица, без магазини и без удобни въгълчета. Отзад се простира също тъй пустинна алеята край реката, където си видим от километър разстояние.

Единственото вероятно спасение е да стигна за няколко минути до големия пешеходен надлез, водещ към центъра на града. Тази възможност е предвидена още от самото начало, тъй че не губя време в умуване, а под хилавото прикритие на крайбрежната растителност бързо се примъквам към стълбата, извеждаща до надлеза.

Долу е полутъмно. Циментови колони, автомати за цигари, лек амонячен дъх, подсказващ близките писоари. Лабиринтът изглежда надежден, обаче търсят ли някого, ще почнат да го търсят именно в такъв

лабиринт. Горе, напротив, е открито, минувачите по моста могат да се различат отдалеч, а мостът е прекалено дълъг, за да си уверен, че няма да те засекат тъкмо когато минаваш.

И все пак горе ми е надеждата. Защото горе се издига и огромното циментово хале, използвано при случай за всевъзможни панаири. Същото хале, дето не твърде отдавна се помещаваше изложбата на минерали. Бих могъл да се прикрия зад халето и да наблюдавам едновременно стълбите от двете страни на моста. Бих могъл да гледам, без риск да бъда гледан, и при нужда да преценя в коя посока са най-добрите ми шансове.

В коя посока, да, в случай че шансове изобщо съществуват. Защото, когато забелязвам, че двете БМВ-та се задават откъм Хилтън, аз съм принуден да установя, че откъм обратната страна приближава и жълтото порше. Така двете стълбища едновременно отпадат като възможен изход. Колкото до бягството през дългия мост, то още от самото начало е отпаднало. Вече съм пешеходец. А за да бъде достигнат един пешеходец, не е необходимо порше. Достатъчни са и ролкови кьнки.

Тия разсъждения не ми пречат междувременно да изследвам двете задни вратички на халето. Едната се оказва отключена. Полезно откритие, защото моите преследвачи вече са поели насам по стълбищата. Влизам в някакво полутъмно антре, щраквам запалката и установявам, че ключът е от вътрешната страна на вратата. Врътвам го прочее и продължавам проучването на обстановката.

Всъщност не се налага особено проучване. В тясното помещение има още една врата и аз леко я открехвам, за да установя, че извежда в огромното пусто хале. Доколкото зрението и слухът ми подсказват, там няма жива душа. Но хората, занимавали се като мене с философски науки, отлично знаят, че сетивата понякога ни доставят погрешни данни за действителността. Изобщо, разликата между същност и явление. Прочее превъзможвам изкушението на просторното светло хале, затварям вратичката и отново се свивам в теснотията и полумрака.

Лошото в случая е точно туй, което е и доброто. В килера съм надеждно изолиран от враждебния външен свят, но това ми пречи да следя събитията. Единствената възможност за действие остава чакането. В чакането съм специалист.

Изминали са не повече от десетина минути обаче, усещам, че вече плувам в пот и ще се пръсна от горещина, такъв адски задух цари в това тъмно антре. На всичко отгоре в единия ъгъл са струпани някакви кутии с лакови бои, от които се носи задавящ дъх на ацетон. Решавам да

открехна наново вратичката към халето, когато тя ненадейно сама се отваря и на прага застава човекът в сивия костюм.

– А, значи тук сте – установява Мур. – Помислих да не ви се е случило нещо.

Тъй като вече е опитал силата на ръцете ми, нахалникът побързва да извади пистолета. Един бегъл поглед ме убеждава, че това не е одевешният масивен люгер, а значително по-fino съоръжение.

– Стига фокуси – изръмжава новодошлият. – Да вървим.

– Вън е адски пек – възразявам, додето машинално преценявам шансовете си.

– Не прекалявайте, Каре. И моето търпение има граници. Тръгвайте.

– А ако – не?

– Ще ме принудите да ви стрелям.

– Хайде де! Тук, в центъра на Майнц и посред бял ден! Вие не сте чак толкова изветрял.

– Това пистолетче, ако не го познавате, действува без шум и без куршуми. В месата ви се забива само малка ампулка, която впоследствие се изважда. Една малка ампулка с една смъртоносна течност, разграждаща се бързо в организма – в мъртвия организъм, Каре – и неоставяща никакви следи.

– Докъде стигна техниката – избъбрям с респект.

– Да. Шеметни висоти. Само че сега тръгвайте.

– Това няма да стане.

– Не допусках, че един търговец на оръжие може да бъде толкова страхлив...

– Всеки си има някое слабо място.

– ... Ако изобщо сте търговец на оръжие. Хайде! Не ме карайте да ви стрелям.

– Ваша работа.

Мур очевидно е затруднен. Още в началото си личи, че държи повече да ме отведе, отколкото да ме дупчи, а сега разговорът е стигнал до безизходица.

– Защо усложнявате излишно нещата? – запитва той с по-мек тон. – Ние искаме от вас само някои сведения, нищо повече. Една малка справка, разбирате ли, нищо повече.

– Това ли било? – възклицавам. – Ами тогава – питайте.

Мур ме поглежда с раздражение, обаче в израза му се е появил нюанс на колебание. Без да престава да държи пистолета насочен към

гърдите ми, той вади с лявата ръка от джоба си малко магнитофонче.

– Добре, Каре! С риск да си имам неприятности, ще ви предоставя едно улеснение. Бъдете точен в отговорите и ще ви пусна да се приберете тъкмо за обяд. Кажете ми, сключихте ли сделка за оръжие с Райън?

– Естествено.

– За какви количества?

Изброявам акуратно количествата.

– На какви цени?

– Цените, знаете, това е сложен въпрос. Райън настояваше да му платя по-високи цени, а във фактурата да бъдат вписани по-ниски.

– Интересно. Какви точно бяха едните и какви – другите?

Давам му и тази справка. Сеймур би трябвало да бъде доволен. Още няколко камъка политат към градината на Райън.

Въпросите продължават да следват:

– Изплатихте ли му сумата?

– Какво ще правя...

– Отговаряйте по-точно.

– Разбира се, че я изплатих.

– Как стана плащането?

– Ами както става: вадиш пари и плащаш.

– Искате да кажете – в брой?

– Да, в брой, в долари, в пачки по десет хиляди, ако държите да знаете всички подробности.

Подир което следва очакваният отдавна въпрос:

– Кой стои зад гърба ви?

– Не разбирам.

– Вие няма да ме убеждавате, че работите само за своя сметка. Тъй че питам: кой стои зад гърба ви?

– Зад гърба ми стои лошият шанс, Мур. Това беше една наистина нещастна идея, да се заловя с вашия Райън.

– Оставете театъра. И не се опитвайте да хитрувате. Отговаряйте точно, защото нямам време!

Тонът отново е станал заплашителен. Сега, след като е изкопчил необходимите сведения, Мур би могъл да си позволи за десерт и тази малка атракция – да ми пусне една ампула.

– Глух ли сте! – извиква грубо мъжът. – Кажете, кой стои зад гърба ви!

Вижте по-добре кой стои зад вашия гръб – би следвало да кажа, но разговорът май почва да става излишен. Иззад таблата на вратата се е

появило ново действащо лице. Действащо в точния смисъл на думата: един рязък жест и Мур се свлича върху мокета.

– Мокета, Майкъл! Трябва да благодарите на мокета – пояснява Сеймур. – Иначе в тия празни халета всяка стъпка кънти.

– За втори път установих, че сте прекалено ефикасен за един социолог – промърморвам. – Юмрукът ви е страшен.

– Юмрукът? – Американецът разтваря пръсти и ми показва някаква метална топка. – В моя хотел ключът виси на тая бронзова топка, за да не го носиш в джоба си. А аз точно затуй го нося.

Той се навежда и пристъпва към бегъл преглед на джобовите на Мур.

– Човекът има тук наоколо още двама приятели – предупреждавам.

– В момента те не са тук наоколо – отвръща Сеймур, като продължава огледа си.

– А мерцедесът е в Хилтън.

– Нека си седи. Засега той е неизползваем.

– Мод изчезна.

– Ако беше изчезнала, аз нямаше да съм тук – възразява американецът. – Закъснях наистина, но това ви е дало възможност да се позабавлявате.

– Аз нямам слабост към опасните игри, Уйлям.

– Единствено опасните заслужават внимание. Впрочем за вас е време да тръгвате. От другата страна на моста ви очаква Мод.

Той ми кима разсеяно и се заема с портфейла на Мур.

В края на надлеза наистина намирам дамата, само че ми е нужно време, за да се уверя, че това е тя. Малко работа с гребена върху прическата, малко ярък руж върху устните, едни огромни тъмни очила – и ето че фасадата е неузнаваема.

– Едва ви познах – промърморвам. – Ако не бяха тия снажни форми...

– Оставете красноречието – прекъсва ме Мод. – Трябва да изчезваме.

Тя ме повежда към паркирания наблизо стоманеносив мерцедес и минута по-късно сме вече на път.

– Изглежда, че и вие нямате вкус към опасните игри – забелязвам.

– Аз имам вкус към вкусните неща, Албер. А като си представя, че в къщи ни чака само една студена шунка...

Опасни игри и студена шунка. Какво да се прави – свят широк, хора разни.

ДЕСЕТА ГЛАВА

– Престанете с вашия Сеймур – казвам с малко пресилено раздражение. – Той е пълен авантюрист.

И загребвам с ожесточение от гъшия пастет.

– Вие сте неблагодарен – възразява Мод и на свой ред загребва. – Ако съдя по това, което разказахте, Сеймур ви е извадил от гроба.

– Да. След като предварително ме натика в него.

– Как можете да говорите така! – произнася дамата с нотка на огорчение.

Огорчението съвсем не ѝ пречи да постави добавъчен слой пастет върху филията си.

– Уверяваше ме, че всичко било предвидено и нямало никакъв риск.

– Нали нищо не ви се случи? Какво искате повече?

При тия думи тя отхапва от добре намазаната филия и ми отправя пълен с порицание поглед.

– Но щом всичко е било предвидено, трябвало е да знаете, че Мур ходи у Дейзи.

Жената преглъща залька и преди да пристъпи към следната хапка, промърморва:

– Може и да сме знаели.

– Трябвало е дори да знаете, че Мур ще иде у Дейзи именно днес.

Мод поднася филията към пълните си устни, но ръката ѝ спира насред път:

– Може и да сме знаели.

– Това исках да чуя. Значи, вашият Сеймур съзнателно ме е натикал в ръцете на Мур, за да му сервирам показанията си и да помогна на Томас в двубоя с Райън.

Дамата не бърза да отговори, а отхапва ново късче и акуратно го съдвква.

– Мисля, че отивате малко далече в подозренията си. Мур се яви в дванайсет часа, а вие влязохте при Дейзи в десет. Никои не ви е карал да превръщате служебното посещение в оргия.

– Каква оргия? Вие...

– Знам, знам, аз фантазирам. Само че не мога да си представя какво може да прави един мъж при Дейзи в продължение на цели два часа,

освен...

– Като че ли не ви е известно каква бърница е.

– Известни са ми всичките й качества. Именно затова споменах за оргия.

– Не. Споменахте, за да оправдаете Сеймур. Обаче не успяхте. И да ви кажа ли защо?

Тя не проявява интерес към въпроса ми, заета с филията и с чашата мляко.

– Защото, ако Сеймур не желаше да попадам в ръцете на Мур, щяхте да предприемете спасителната си акция малко по-рано и, по-точно, докато все още стояхме пред квартирата на Дейзи.

– Не беше възможно, Албер.

– Нали щяхте да бъдете „съвсем наблизо“?

– Съвсем наблизо бях. На не повече от сто метра. И в същия този сив мерцедес. Обаче ако мислите, че шефът е седял до мене...

– Нямам представа къде е седял.

– Затуй не говорете излишни неща. Той беше в колата си на съседната улица. Поддържахме връзка... знаете как.

Дамата се лъже, ако си въобразява, че е разсеяла съмненията ми, но и аз се заблуждавам, ако смятам, че ще ми сервира някоя улика срещу Сеймур. Тя го боготвори. Просто невероятно.

– Ясно – кимам. – Вие двамата сте причината да живее сега втори живот.

– Не допускам, че живеете втори живот – забелязва Мод, след като отпива глътка мляко.

– Какво искате да кажете?

– Предполагам, че живеете поне своя десети или петнайсети живот.

– Може би сте права. Търговията с оръжие е опасна професия.

– Вие не сте търговец на оръжие, Албер – възразява жената, като ме гледа с тъмните си спокойни очи.

– Вярно е. Официалната ми специалност е стъкларията.

– Вие не сте търговец на нищо, Албер. Освен може би – на информация.

– Още малко, и ще ме изкарате агент на Москва.

– Това не допускам. Но предполагам, че все пак сте нечий агент.

– Смятате ме за свой колега. Би следвало да съм поласкан.

Мод отмества чинията и отново ме поглежда.

– Аз съм твърде дребен служител, за да бъда ваш колега. Допускам по-скоро, че сте колега на Сеймур.

Тя замълчава. После ненадейно казва с обичайното си безразличие:
– Понякога имам чувството, че вие двамата доста си приличате.

* * *

Жегата трае вече цели два месеца, живакът на термометъра се движи над цифрата трийсет и вестниците пишат, че такива горещини не е имало от сто години насам.

Не знам какво е било преди сто години, но, доколкото си спомням, началото на тазгодишната жегата съвпадна с началото на тази история и, по-конкретно, с онази юнска заран, когато висях пред мюнхенския Кауфхоф, а Мод – за която още не знаех, че е Мод – ме броеше, застанала пред магазина за чанти. И може би тъкмо затуй имам суеверното предчувствие, че щом времето се развали, нещата ще почнат да се оправят.

За жалост времето не се разваля. Ако беше само до времето, лично аз нямам основания да се оплаквам. Спалнята ми е прелестно усойна, а надвисналата от прозореца градинска леха, поливана акуратно от Мод, изпълва стаята с дъха на влага и с аромата на екзотични или може би съвсем обикновени цветя. Тъкмо затуй и само затуй предпочитам да се изолирам тук, в компанията на вестниците и на малките си проблеми, нещо, което съвсем не дразни дамата, за която самотата е най-ценното човешко достояние.

Излиза, че Сеймур е прав, поне в един пункт: наистина ме търсят и наистина са готови да ме премахнат. От което вероятно следва, че американецът е прав; и по втория пункт: най-важното условие за сполучливото ми бягство е Томас и Райън да бъдат отстранени от пътя.

Добре е, че Уилям тъй присърце се е заел с тая задача, но лошото е, че както винаги, той не действа с голи ръце, а с помощта на хора като мене и Мод, пионки, на които държи, додето са му необходими, и които ще пожертвува, ако развитието на играта го наложи.

„Аз нямам слабост към опасните игри, Уилям.“

„Единствено опасните заслужават внимание, Майкъл.“

Изглежда, че наистина те единствени са способни да привлекат интереса му. Също като авантюризма на Дороти, макар и в интелектуален вариант. Страстта на комарджията или скритата неврастения на тоя безстрастен тип. Струва ми се понякога, че цялата тази история не е за него нищо повече от игра. Една опасна и съвсем безсмислена игра.

Освен ако е другото. Жаждата за някаква самоизява, за човешко действие у тоя човек, отричащ смисъла на всяко действие. Отгласът на отдавна забравеното и отдавна погребано чувство за морал в един свят

без морал. Ненадейният изблик на дълго подтискано негодувание у този циник, неспособен за нормални емоции.

Негова си работа. Лошото е, че той замисля комбинациите, но изпълнението ляга върху мене. Той доставя фалшивите долари, но плащането извършвам аз. Той удря Мур, но при случай за това ще отговарям пак аз. Той си разчиства сметките с Томас и Райън, но те и техните приятели търсят мене. И ако не успее да се справи с тия двама мошеници, цялата банда ще се струпа отгоре ми. А ако успее...

Ако успее, нищо чудно да каже: Съжалявам, драги, но каналът е все тъй запушен. Оправяйте се сам с тия два ваши паспорта, нито един от които не влиза в работа. И ще ме зареже. Или ще ми направи последното предложение, същото онова, което вече ми бе направил в Копенхаген: ако не искате да мрете, елате с мене. В моя институт ще се намери едно местенце и за вас.

Опасно е да забравям, че Сеймур е противник. И то не като другите. Другите, всички тия, дето през всички тези години съм срещал на пътя си, бяха ако не по-безобидни, то далеч по-прости. Елиминираш го от играта, в случай че той не те елиминира. Рискуваш куршума – какво друго – точно според правилата на играта и точно в съгласие с обичайните професионални рискове.

Противниците... С годините се понатрупаха доста. Полковник Дъглас и неговият човек, дошъл да ме ликвидира в Париж; Еванс, Уорнър и Райман от оная заплетена и дълга история в Амстердам; Дрейк и Мортън, които, всеки по своя линия, ми бяха приготвили некролога в Лондон; Ралф Бентън, дето обещавахе да ми види сметката в Берн; без да говоря за другите, с които не бях се срещал лице в лице, но които, съсредоточени над досието ми, умуваха в спокойните си кабинети по въпроса къде и как да бъда пригответен за погребението си; без да споменавам за хората без значение, броячите, побойниците, доносчиците и всички тия горили, дето трупаха на гърба ми трудов стаж.

Пъстра галерия от типове, някои дори не съвсем стандартни, някои дори нелишени от известен служебен морал, но всички еднакво надарени с тънък слух, що се отнася до нежното шумолене на банкнотите. Предпазливи бюрократи или авантюристи, хора на интелекта или на точната стрелба, те бяха отчайващо банални в подбудите и реакциите си. В случай на опасност – да запазиш кожата, понеже ти е само една. В случай на катастрофа – да спасиш служебното реноме, понеже на него дължиш заплатата и положението в обществото. А в случай на добра възможност – да сложиш нещо в джоба, понеже трябва да мислиш за

старините.

А този тип, този професор по социология и по някои други неща, е просто първерзно чужд на всички тривиални подбуди. Рисува кожата, поставя на карта служебното реноме и реагира като пълен глухар спрямо нежното шумолене на банкнотите. Съвсем излишно е да го питам коя е главната му пружина, след като отдавна ми е дал да разбере, че такава няма. Нима може да съществува машина в постоянно движение и все пак лишена от мотор. Една магнитна аномалия, това си ти, драги Уйлям.

Магнитната аномалия се явява едва на третата вечер подир срещата ми с Дейзи. Мод услужливо донася уискито и даже бадемите, но това не отнема възможността на Сеймур все пак да я порицае:

– Защо само го разнасяте тоя спирт, след като добре виждате, че никой не пие?

А когато дамата побързва да ни остави сами, не пропуска да порицае и мене:

– Вие наистина нищо не пиете, Майкъл. Не пиете, пушите съвсем малко и дори избягвате да спорите. Имам впечатление, че сте в пълна депресия.

– Би трябвало да бъда отдавна в пълна депресия, Уйлям. Учудващото е, че все още не съм стигнал дотам.

– В такъв случай визитата ми става почти излишна – забелязва американецът с лек тон на разочарование. – Дойдох най-вече за да ви ободря...

– ... Като оповестите, че каналът накрая все пак се е отпушил.

– Нека не изпреварваме събитията. Още не сме стигнали до канала, но вече сме близо до него. Съвсем близо, Майкъл.

Той се настанява на креслото от другата страна на масичката, отмества небрежно подноса с питието и вади от джоба си познатото магнитофонче.

– Един малък речитатив?

– Защо – не? Казват, че музиката облагородява.

– Именно – потвърждава Сеймур. – Особено такава.

Той натиска бутончето и в стаята зазвучава нова партия от вече познатия дует:

РАЙЪН. Онзи ден вие не ми казахте, че освен фактурата проформа притежавате и окончателната.

ТОМАС. Не сметнах, че ще е разумно да я нося в джоба си, когато идвам в дома ви.

РАЙЪН. Понеже имахте само един-единствен екземпляр...

ТОМАС. Именно.

РАЙЪН. Бих ли могъл все пак да хвърля бегъл поглед върху вашия екземпляр?

ТОМАС. Заповядайте! Нали затуй съм ви поканил.

(След къса пауза.)

РАЙЪН. Хм, да. Това наистина донейде променя нещата.

ТОМАС. „Донейде“?

РАЙЪН. Не забравяйте, че тоя белгиец вие ми го пратихте.

ТОМАС. Нека не затъваме в дебрите на недоказуемото.

РАЙЪН. Недоказуемото днес може още утре да бъде доказано и документирано. Казах ви, че моите хора усилено работят по въпроса. Дори, между другото, са установили, че тая сделка на вашия Каре с онази африканска република е само блъф. Оръжието е било предназначено за другаде и съществуват всички изгледи инцидентът да прерасне в политическа афера.

ТОМАС. Искрено ви съчувствавам.

РАЙЪН. Благодаря. Но не пропускайте да посъчувствате и на себе си. Инициативата дойде от вас, Томас. И това много скоро ще бъде установено.

ТОМАС. Мислех, че идвате с по-сериозни намерения.

РАЙЪН. Намеренията ми са съвсем сериозни. Не както вече ви споменах, всеки разговор с вас е свързан с отегчителни и съвсем излишни протакания само защото не желаете да видите очевидното.

ТОМАС. Очевидното е фактурата, която ви показах. Единственият неопровержим факт в цялата тая бъркотия.

РАЙЪН. Забравихте записа, намиращ се в касата ми.

ТОМАС. О, ако е за записи, аз разполагам с далеч по-интересни неща.

РАЙЪН. Какви неща?

ТОМАС. Това е друга тема. В момента говорим за фактурата. В случай че стигнем до някакво споразумение, може да поприказваме и за записите.

РАЙЪН. Искате да кажете, че подир шантажа, с който сте зает в момента, ще ми сервирате втори шантаж?

ТОМАС. Не съм по шантажите. Аз съм по честните сделки. И мога предварително да ви уверя, че ако стигнем до сделка, ще ви предоставя звукозаписа като подарък. Потресающ звукозапис, мистър. Само не ме плашете с политически скандали. Аз съм военен човек и нямам вкус към политиката.

РАЙЪН. Вярвам ви. Но не знам дали другите ще ви повярват.

ТОМАС. Е, да: другите ще вярват само на вас.

РАЙЪН. Признавам, че аз също ще се окажа в неприятно положение. Обаче, мисля, ви е известно, че по силата на някои обстоятелства мога да разчитам на закрила от високи места.

ТОМАС. Ще ви пошепна съвсем поверително, че аз също разполагам с добри приятели. А понеже разговорът не по моя вина се отплесна в съвсем странична посока, смятам, че е крайно време да го прекратим.

РАЙЪН. Бих искал все пак да чуя условията ви.

ТОМАС. Най-последно. Моите условия, мистър, са далеч по-приемливи от вашите. От обозначената в тоя документ сума, която сте сложили в джоба си, смятам за нормално да получа половината.

РАЙЪН. Половината? Но това е извънредно голяма сума!

ТОМАС. Точно така: прекалено голяма за сам човек. Именно затуй ви предлагам да я поделим.

РАЙЪН. Това е формен грабеж!

ТОМАС. Има нещо такова. Вие грабите Интерармко, аз грабя вас... Обаче какво да се прави. Нещата се развиват тъй, откак свят светува.

РАЙЪН. Готов съм като делови човек да ви платя нещо за документа, но само в границите на разумното.

ТОМАС. А те са?...

РАЙЪН. Сто хиляди!

ТОМАС. Задръжте си ги. И нека приключваме. Боя се, че вие съвсем не сте делови човек.

РАЙЪН. Напротив. Дори ще се съглася на известна корекция, обаче само при едно условие: искам най-първо да чуя записа ви, в случай че такъв изобщо съществува. Какъв е всъщност тоя запис?

ТОМАС. Нали вече ви казах – потресаваш! Каре свидетелствува срещу Райън: как е сключена сделката, колко пари е броил, изобщо всички подробности.

РАЙЪН. Бълнувате, драги.

ТОМАС. С вас наистина е трудно да се преговаря. Записът се намира в касата ми, на пет крачки от нас.

РАЙЪН. Искате да кажете, че сте открили Каре?

ТОМАС. Именно.

РАЙЪН. И къде по-точно?

ТОМАС. Където трябваше да се и очаква: в Кьолн, постоянното му свърталище.

РАЙЪН. И сега той е в ръцете ви?

ТОМАС. Не съм длъжен да ви давам подробна информация. Мога само да кажа, че Каре е вече извън вашия обсег.

РАЙЪН. Очистили сте го...

ТОМАС. Да не навлизаме в излишни детайли.

(Отново – къса пауза.)

РАЙЪН. Добре. Лансирайте една разумна сума и донесете записа.

ТОМАС. Сумата е вече лансирана, мистър. И поправки няма да има – можете да ми вярвате.

(Паузата този път е значително по-дълга.)

РАЙЪН. Хубаво, дайте да го чуя този ваш запис.

(Запис в запис – това е доста досадно за слушане, особено когато един от участниците в разговора си ти самият. Прочее прескачам тази част от лентата.)

ТОМАС. Е, сега вече готов ли сте?

РАЙЪН. Почти. Има само още една малка подробност.

ТОМАС. Дано да е само една.

РАЙЪН. Аз ви плащам сумата, вие ми давате фактурата и запис. Но понеже и фактурата, и записът са копия, нищо не ви пречи утре отново да се явите и да поискате нещо добавъчно. С две думи, обичайната механика на верижния шантаж.

ТОМАС. Вече казах: не съм по шантажите. Аз съм по честните сделки.

РАЙЪН. Вашите представи за честност са ми напълно ясни още от времето на онази нигерийска афера. Помнете я, нали?

ТОМАС. Не виждам по какъв начин бих могъл да ви уверя, че не разполагам с други копия.

РАЙЪН. Излишно е да ме уверявате. Все едно, няма да ви повярвам. Затуй предлагам нещо съвсем просто: ще ви броя парите срещу съответна разписка. Така, щем не щем, ще бъдем свързани до гроб, като сиамските близнаци.

ТОМАС. Това наистина е голяма чест за мене, да бъда свързан с човек като вас... Но чак до гроб...

РАЙЪН. Друг изход не съществува, Томас. Никой на мое място не би постъпил другояче. Признавам, че решението е малко неприятно и за двама ни, обаче в същото време еднакво ни подsigурява.

(Къса пауза.)

ТОМАС. Хубаво. Съгласих се. Да вървим за парите.

РАЙЪН. По този час? Парите са в служебната ми каса. Елате утре, донесете документите, подпишете ми разписката и ще си получите парите. Такава фантастична сума!...

ТОМАС. И на това се съгласих. Утре в одинайсет, удобно ли ви е?

РАЙЪН. Винаги съм на разположение.

Следват още няколко незначителни фрази, сетне ролката свършва.

– Чакам да чуя мнението ви – избъбря Сеймур, като прибира магнитофончето и пали поредна цигара.

– Смятам, че Райън твърде лесно отстъпи по въпроса за сумата.

– Прав сте.

– Това ме кара да мисля, че плащането едва ли ще се извърши.

– Защо не? Той разполага с две чанти долари и вероятно вече е имал възможността да се убеди, че банкнотите са до една фалшиви. А фалшивите долари не струват много нещо.

– Разписката на Томас също не струва много нещо – забелязвам. – Тя ще струва още по-малко от момента, в който Томас установи, че е получил чанта фалшиви пари.

– И това е вярно. Томас разбира, че Райън едва ли ще извади наяве една разписка, която изобличава и самия Райън. И щом установи, че е бил измамен, шантажът ще почне отново и в по-заплашителна форма.

– Искате да кажете, че за Райън тази история с плащането е само начин да печели време.

– Не. Райън действително ще му плати. Питам се само – по кой начин?

Той ме поглежда изпитателно:

- Не ви ли се иска да присъствувате на плащането, Майкъл?
- Вече ви казах, че цялата тази история съвсем не ме забавлява.
- А, да: защото не виждате смисъла. Забравих, че вие във всяко нещо търсите смисъла. Готов сте да рискувате даже живота си, но само в случай че виждате смисъла.
- Че как иначе?
- Ами просто така: ако животът все пак има някаква стойност, то е само поради риска, поради заплахата на смъртта. Съвсем илюзорна стойност, обаче какво да се прави – човек е свикнал да цени нещо само когато съществува опасност да го загуби. Казваш си, вярно, животът е сив, но къде по-сива е Голямата скука. Какво ме гледате?
- Питам се дали бихте изпаднали в такова оживление, ако трябваше да извършите нещо добро, па макар и с риск за живота си.
- Но какво по-добро от туй, което вършим ние двамата с вас, Майкъл? Преследваме два изрода. Воюваме със злото.
- Вие воювате не зарад злото, а зарад воюването.
- Възможно е. Обаче какво съм виновен, че философите и до днес не са успели да ни обяснят що е зло и що – добро.
- Не усложнявайте излишно нещата. Съществува неписан морал.
- Кой например? Вашият или онзи на десетте божии заповеди? Вашият ми е непонятен. А колкото до десетте божии заповеди, те като всички морални норми са дело на користни хора. Когато чуете „не кради!“, може да се обзаложите, че тази норма е дело на човек, който е притежавал доста неща за крадене, иначе въпросът не би го занимавал. И когато някой ви съветва „не прелюбодействуй“, бъдете сигурен, че той има красива съпруга и ужасно се бои от рога. А що се отнася до „почитай баща си и майка си“, тая заповед положително е съчинена от родители, лишени от всяко основание да бъдат почитани – иначе за какво са им заповеди.
- Е, съществуват и други норми.
- Например?
- Ами, да речем, „обичай ближния си“.
- Кой близък, Майкъл? Райън или Томас? И защо съм длъжен непременно да го обичам? Вие мене обичате ли ме?
- Въпросът ви е доста безцеремонен.
- А какъв друг може да бъде в областта на доброто и злото, които, ако вярваме на специалистите, са непримирими като светлината и мрака, като живота и смъртта, като деня и нощта?
- Нещо някога се е случило с вас, Уилям. Не допускам да сте се

родили с тия идеи в главата си.

– Е, разбира се, и аз като всички съм минал през пубертетната възраст на илюзиите. Искал съм вероятно да обичам света и хората, да правя нещо за света и за хората, може би – знам ли – да живея само за света и за хората. Навярно и затуй съм ги намразил. Няма по-безпощаден съдник от измамения обожател. Няма по-отрезвяващо чувство от разочарованието. Илюзиите са нещо много приятно, но само додето не са се разсеяли. След това се събуждаш и виждаш как неземната ти красавица се е разкрачила над бидето, за да изплакне следите от поредното си блудство.

– Знам, че сте преживели някои неща.

– Оставете ги тия неща, те са без значение. Личната драма е винаги частен случай, а от частния случай е наивно да се правят генерални изводи. Изводите, драги, са дошли вероятно не от една-две травми, а от дреболиите, нечистите дреболии на живота, на всичко туй, дето те заобикаля, на всичко туй, дето неволно го опознаваш дотам, та почва да ти се повдига. Тая нечиста, неприятна миризма на живота... Не я ли долавяте, Майкъл?

– Долавям по-скоро нещо друго. У вас има някакво подтиснато чувство за справедливост и това ви кара да се усещате страшно неловко.

– Чувство за справедливост ли? Като почнете и вие с тия ваши големи думи... По-скоро – един каприз, драги... Не сте ли забелязали, че падам донейде творческа личност, макар и неосъществена. В такъв случай какво чудно, че след като толкова време съм работил по чужди заповеди, внезапно ми е скимнало да изпълня и един свой замисъл. Един съвсем дребен замисъл, просто така, за да си освежа илюзорното самочувствие на свободен човек.

При тия думи той захвърля угарката в пепелницата и разсеяно поглежда към подноса:

– Тя пак е донесла бадеми.

* * *

„Не ви ли се иска да присъствувате на плащането, Майкъл?“

Когато Сеймур бе произнесъл тия думи, бях ги взел за чиста риторика. Как мога да присъствувам на една сделка между Райън и Томас, щом и двамата само чакат да се появя, за да ми видят сметката.

Разбирам, че не се касае за риторика едва на следната заран, когато Мод запитва по време на закуска:

– Не бихте ли искали да се поразходим?

- Нали сама бяхте казали „никакво излизане“!
- Всяко нещо с времето си, Албер. Сега директивата е друга.
- Тогава – изпълнявайте си я. На мене никой не ми е давал директива.
- Прав сте. И никой не ви задължава да идвате с мене. Ще ми бъде просто по-приятно, ако...
- За приятно ли става дума, или за полезно? – прекъсвам я.
- Смятам, че ако сме двама, самочувствието ми ще бъде по-добро.
- Така кажете, че имате нужда от телохранител. Какво оръжие ще ми предоставите?
- Оръжие не се предвижда. Нито битка. Но ако сме двама, това ще ми даде възможност, в случай че стане нещо, да се измъкна и да предупредя шефа. Той ще бъде съвсем наблизо.
- Знам го вече това ваше „наблизо“.

Разбира се, въпреки мърморенето половин час по-късно ние вече се движим с мерцедеса към Франкфурт. Жегата продължава, а автомобилното движение по аутобана едва ли някога е секвало, тъй че вентилационната уредба насища колата най-вече с топъл дъх на бензинови пари. Мод отново е прибягнала към пестеливата маскировка: свободна, даже донейде чорлава прическа, яркочервени устни и тъмни очила, не тия, обичайните, а други, далеч по-импозантни, закриващи половината лице.

Защо да скромнича: аз също съм дегизиран, макар и само по два пункта. Лекото измиване на косите с някаква безцветна течност им е възвърнало някогашния тъмнокестеняв цвят, а очилата в златни рамки са ми придали нещо от глуповатия израз на ония субекти, които, за да спечелят университетската диплома, загубват част от зрението си в прекалено зубрене. Очилата съм ги сложил още в къщи, за да свиквам. Да свиква по-скоро носът ми, отколкото очите, тъй като стъклата им са без диоптри, също като тия на нещастната Грейс.

– Да не ви е скимнало наистина да ме водите у Райън? – запитвам, когато стигаме Франкфурт и Мод, преодоляла наплива на централните квартали, влиза в познатата улица.

– Почти – отвръща дамата, погълната, както винаги, от сложната механика на кормуването.

В открития паркинг има достатъчно свободни места, ала жената го задминава и спира до съседния ъгъл, точно при входа на някаква кокетна сладкарница. Мисля, вече казах – те всички са кокетни.

Влизаме в гостоприемното заведение, като и тук подминаваме свободните места, за да се озовем на първия етаж, с просторен изглед към

площадчето, към споменатия вече паркинг и към входа на фирмата „Самсон – резервни части“. Сядаме край една масичка до витрината и поръчваме обичайното – огромен сладолед за Мод и малко кафе за мене.

Помещението е нито празно, нито пълно, понеже любители на сладкишите се намират по всяко време и понеже още е далеч от часа на обедната почивка, когато настъпва напливът. Забелязала, че обхождам с поглед обстановката, дамата измърморва:

– Не си раздвойвайте вниманието, Албер. Навън имате достатъчно обекти за наблюдение. Оставете интериора на мене, още повече в момента най-важно е стълбището, а то е зад гърба ви.

Сервитьорката донася поръчаното и се отдалечава, а Мод добавя:

– В случай на нежелани посетители, ще ви настъпя под масата.

– Обаче не много силно – побързвам да я предупредя.

И тъй – площадчето. Или, както биха се изразили астрономите на техния език – хоризонт на събития. Събития не липсват, в смисъл че коли и хора минават и заминават, ала това не ми пречи да си пия кафето. Мод също спокойно гребе от огромния сметанов масив, като следи с крайчеца на окоото невралгичното стълбище. Тя е такава царица на безучастния израз, че не издава дори насладата, която без друго изпитва от лакомството.

Часът е единайсет без пет, когато в паркинга най-сетне се приютява една интересна кола. Интересна, понеже от нея излиза Томас. Джобният човек заключва акуратно опела си, сетне с чанта в ръка се запътва към входа на „Самсон“ и потъва вътре.

Три минути по-късно от паркирания точно срещу сладкарницата форд излиза непознат мъж, запътва се на свой ред към входа на „Самсон“ и също потъва вътре.

Още две минути по-късно друг господин излиза от споменатия форд и с непринудена походка се отправя към паркинга. Изравнил се с опела на Томас, той го отключва и все тъй непринудено влиза в колата. Би следвало да се предполага, че господинът среща някакви затруднения вътре, което го принуждава наново да излезе и да вдигне капака на мотора. След като се рови известно време в мотора, човекът отново спуска капака, влиза повторно в опела и вероятно се готви да потегли. Но дали пак среща затруднения, или просто променя решението си, непознатият в крайна сметка излиза от колата, заключва я и тръгва обратно към своя форд. Минута по-късно на входа на „Самсон“ се появява и другият непознат, който също се приютява във форда.

Мод е доловила нарасналия ми интерес към явленията на външния

свят, но не пита „кво става там?“, а продължава да си гледа работата, сиреч интериора.

Часът е единайсет и четвърт, когато Томас излиза и се отправя с чантата си към колата. Отключва, сяда зад кормилото и вероятно опитва да запали. Както става често обаче при някои опити, оказва се, че резултатът е доста по-различен от очаквания. Вместо да запали мотора, нашият човек май че се самовзривява. Във всеки случай предната част на опела експлодира в пламък и дим, а миг по-късно се разнася и глух гърмеж. Гърмежът, изглежда, е възприет като сигнал за тръгване от господарката във форда, защото колата потегля и в обстановката на общо сепване изчезва зад ъгъла.

След сепването естествено идва редът на суматохата. Тълпата зяпачи, наблюдаващи от почетно разстояние горящия опел, става все по-гъста. Отнякъде изскача и полицаи. А малко по-късно се разнася и писъкът на служебните камионетки.

Мод е съхранила обичайното си спокойствие, което не ѝ пречи да наднича през витрината, защото в известни моменти прекаленото спокойствие също става съмнително. Никой обаче не се занимава с нас. Клиентки и сервитьорки са се залепили за витрините да наблюдават произшествието.

– Пак тия терористи! – заявява авторитетно някаква възрастна жена с огромна, ужасно виолетова шапка.

– Може би има и жертви... – възкличава с нотка на едва сдържан копнеж друга.

След намесата на пожарникарите и след появата на санитарите се изяснява, че жертвата е една, но никой от присъстващите дами не е в състояние да лансира някаква що-годе убедителна хипотеза за самоличността на потърпевшия. Мод би могла да им даде известни полезни сведения по въпроса, обаче се въздържа.

Когато общата възбуда се поуталожва и келнерките най-после си спомнят за своите служебни задължения, поръчвам още един сладолед и още едно кафе. Навън вече няма нищо особено за гледане, обаче няма и за къде да бързаме. В подобни мигове бързането не е препоръчително.

Ставаме едва в началото на обедния наплив, след като сме се наслушали на околните коментарии и след като пожарникарите, санитарите, полицаите и дори криминалният фотограф отдавна са приключили работата си.

– Проверете най-първо дали не са ви поставили бомба – съветвам дамата, когато стигаме до мерцедеса.

– Ако са поставили, тя положително е за вас – отвръща Мод. – Аз съм твърде дребна, за да ми поставят бомба, Албер.

Потегляме. Колата се движи със скоростта на костенурка по оживените улици и спира продължително на всяко кръстовище. Жегата е надминала дори песимистичната прогноза на синоптиците.

– Като си представя колко хладно е онова ресторантче, дето на времето обядвахме с Франк...

– ... И дето е само на две крачки отгук – довършвам вместо дамата.

И за да я отклоня от тези опасни мисли, подхвърлям:

– Значи, платиха на Томас. Интересно кой ще плати на Райън.

– Ще се намери някой – отвръща Мод. – Не сте ли забелязали, че накрая нещата винаги се нареждат.

– Включително и за вас?

Тя не отговаря, понеже светофарът е дал зелено, и цялата колона потегля стремглаво, за да завоюва няколко метра разстояние преди следващия червен сигнал.

– Аз съм лесна, Албер. Хората без големи амбиции са най-лесни.

И тъй, подир толкова години оживена дейност на мерзавец, Томас най-сетне си получи хонорара. Нямам основание да бъда недоволен, макар че и не виждам защо трябва да ликувам. Един мерзавец по-малко или повече, това едва ли ще окаже особено влияние върху общото състояние на планетата.

– А сега? Какво ни предстои сега, скъпа?

– Яйца с шунка, Албер, какво друго. След като цяла заран си губим времето по сладкарници, как искате да сготвя.

Не минават и два часа от произнасянето на тази декларация, когато пържените яйца с шунка вече са факт. А един час по-късно се явява и Сеймур, който сякаш нарочно е изчакавал холът да бъде проветрен от кухненските миризми – не ги ли долавяте тия тежки, нечисти миризми, Майкъл?

Американецът изслушва мълчаливо късата ми сводка за развоя на събитията и едва на края подхвърля:

– Надявам се, че сте доволен.

– Боя се, че вие не сте доволен. Целехте се в Райън, а падна Томас.

– Ще ни направите ли кафе? – обръща се Уилям към домакинята, която побързва да изчезне в кухнята.

И едва подир туй произнася:

– Не се тревожете, Майкъл. Вече наистина сме в епилога, но завесата още не е спусната.

- И моята скромна роля не е приключена.
- По тая точка грешите. Не искам да кажа, че сте второстепенен артист, но вашата роля е изпълнена.
- Да се надяваме, както казва Мод.
- Вие вече цитирате Мод? – запитва снизходително американецът.
- Не бих се учудил, ако сте почнали да си записвате някои нейни изказвания.
- Защо не? Мод е здравият разум. Баналният здрав разум. Не смятате ли, че се нуждаем от малко банален здрав разум?
- В такъв случай, разкрива ви се нова възможност да си вземете известни бележки по становищата на Мод. Предстои ви още едно и, надявам се, последно пътуване с нея.

* * *

Минават три дълги дни, изпълнени е дремане, четене и безполезни размисли, преди оповестеното пътуване да се реализира. И противно на смътните ми надежди, то не е нито до Австрия, нито до Швейцария, а само до Щутгарт.

Тръгваме рано заранта, додето още жегата не е стигнала пълния си разгар, подир леката закуска и леката, вече описана дегизировка. Минаваме сравнително бързо през трудно проходимата крайградска зона, тъй като движението е главно насрещно, и излизаме върху широката писта на аутобана.

– Мълчите като сфинкс – избъблям недоволно по някое време. – Правите се на загадъчна с тия ваши тъмни очила и с това мълчание.

– Мисля, че ние с вас достатъчно се наприказвахме през тия два месеца, Албер – произнася Мод с мелодичния си глас на говорителка в детските предавания.

– Два месеца и половина – поправам я. – И ако някой се е наприказвал, това съм аз, а не вие. Вие само мълчите от страх да не нарушите инструкциите на Сеймур.

– Шефът не ми е давал инструкции да мълча.

– Тогава, говорете!

– Какво ви вълнува, Албер? Какво ви прави така неспокоен още от заранта?

– Мисля, че имам право да знам как приключи цялата тази история.

– Не допусках, че тия неща чак толкова ви вълнуват.

– Не чак толкова, но отчасти.

Мод не отговаря, втренчила поглед в камиона пред нас – една

алуминиева грамада със зелената фирма на Саламандър. Тя отдавна би могла да го задмине, ала предпазливо изчаква, за да не би някоя идваща отзад кола да я дублира в критичния момент. Най-сетне маневрата по задминаването е осъществена. Отдъхвам си заради Мод и запалвам цигара.

– Ако се тревожите за приятелките си, мога да ви уверя, че те са добре.

– Мисля, че тия приятелки вие ми ги натрапихте.

– Само служебно, Албер. Интимностите са чисто ваш почин.

Тя отново млъква, тъй като пред нас се е изпречил нов камион. Камионът обаче кара доста бързо и дамата след зрял размисъл решава да не го задминава.

– Да, вашите приятелки са живи и здрави. Струва ми се дори, че са на път да се сдобрят, понеже вече няма какво да делят.

– Защо – не? Мур, а също и Добс...

– Такива като Мур и Добс те могат да ги имат с дузини. Става дума за жених, Албер. Вечният мираж на глупачката.

– Знам, знам. Становището ви по въпроса ми е добре известно. Не ме занимавайте с женски истории.

– Женските истории са винаги част от мъжките, приятелю. Томас, преди да направи онзиденшното си фатално посещение в „Самсон“, е оставил у Дейзи писмо до нашата амбасада и копие от фактурата. След като научава за гибелта на бъдещия си съпруг, Дейзи предава документите на Мур, а той ги отнася, където трябва. Накъсо казано, Райън е задържан за следствие.

– Това още нищо не значи.

– Не вярвам Райън да споделя вашето мнение. Уликите срещу него са тежки и се потвърждават по различни линии.

– Имате предвид, че докладът на Сеймур отново е изваден от архивата.

– Не знам нищо за такъв доклад.

– Забравих: вие никога нищо не знаете.

– Неблагодарник.

– Мисля, че Райън все пак ще се измъкне някак си. Америка е страната на неограничените възможности. Искам да кажа, за такива като Райън-баща.

– В Америка, както всякъде другаде, силните хора се радват на силни неприятели. Не вярвам противниците на Райъновци да пропуснат една толкова благоприятна възможност за разчистване на някои стари

сметки.

– Ще бъда доволен, ако се окаже, че сте права. Все пак приятно е да знаеш, че толкова благородни усилия не са отишли напразно. Имам предвид усилията на Сеймур. А също – и вашите.

– Какви усилия, Албер? Аз просто изпълнявам нареждания.

– Вие просто умирате за една одобрителна усмивка на шефа. За жалост той е твърде скъп на усмивки, вашият шеф. И на всичко отгоре, ужасно подозрителен: „Мога ли да знам как ги приготвяте тези сандвичи, мила моя?“

– Той не казва никога „мила моя“.

– Да, вярно: той дори и това не казва. Ужасно стиснат човек.

Мод не намира за нужно да отговори. Защо да си губи времето в познати отговори на познати закачки. Тя е права: през последните два месеца достатъчно сме се наприказвали с нея.

– Няма ли да го задминете най-сетне този камион?

– Какъв смисъл, Албер? След него ще ни се изпречи друг. Не сте ли забелязали, че най-разумното е да се движиш в редицата с умерена скорост.

– Ето, затова Сеймур никога няма да ви се усмихне. Защото държите да се движите в редицата. И то – с умерена скорост.

Пристигаме в Щутгарт или по-точно пред Щутгарт по обяд. Мод отбива от шосето към някаква височина и спира пред малък хотел, сгъшен сред дърветата.

– Няма смисъл да се афишираме прекалено из града – обяснява тя. – Тук е чисто, и кухнята е добра.

– Защо са тия обяснения? – питам подозрително. – Ще зимуваме ли тук?

– Нищо не знам – отвръща дамата и влиза, за да извърши регистрацията.

Тя все така нищо не знае и по време на обед, а също и следобеда, когато влизам в стаята ѝ с намерение да изтръгна някоя подробност за предстоящото. Не успявам да се добера до нищо, ако не броим това снажно тяло. Един сеанс на заморена и потна любов, съвсем извън програмата и по никое време или, по-точно казано, по най-лошото, доколкото може да се вярва на термометъра.

– Вие сте човек на прищевките... на най-невероятните прищевки – мърмори жената, като се отправя към банята. – Вие никога не знаете...

Не знам, скъпа... Също като вас... отвръщам наум, без да си давам труд да чуя по-нататъшната част на фразата. Горещият следобед,

шумоленето на топлия ветрец в посърналата листовина, затулваща прозореца, тягостта и умората – всичко това предразполага към дрямка в овлажнените от телата ни чаршафи.

– Мисля, че е време да ставате – чувам смътно мелодичния глас.

Тя повтаря още два пъти фразата, додето се реша да отворя очи.

– Защо да е време?

– Ами спите вече два часа.

– И какво от туй?

– Може да имаме гости – пояснява жената, която никога нищо не знае.

Гостите пристигат едва привечер, и то – в единствено число. Сеймур, естествено. Той дори не благоволява да слезе от стоманеносивия мерцедес, също като тоя на Мод, а изчаква ние да идем при него.

– Качвайте се, драги.

– Вещите ми са горе...

– Нека си седят горе. Мод ще ги прибере.

Сядам отпред без повече възражения и поглеждам към дамата, а тя леко ми кима, като се усмихва с тая своя неуловима полуусмивка, сякаш ми казва сбогом и на добър път.

Мерцедесът рязко потегля и стремително набира скорост, но това не ме впечатлява особено, тъй като шофьорският стил на американеца ми е отдавна познат. Когато излизаме на аутобана, Сеймур вдига скоростта до двеста, което също не може да ме впечатли, след като съм го виждал да лети така не по аутобан, а из тесните улици на Копенхаген.

– Ако всичко върви добре, тази нощ ще минете границата – решава да ме осведоми най-сетне Уйлям.

– Както бясно задминавате, може и да не я мина.

– Виждам, че сте изцяло под влияние на Мод – забелязва той. – Не бойте се, аз карам с пресметнат риск.

– Излиза, че завесата е спусната – решавам да променя темата.

– Предполагам, че Мод ви е осведомила.

– От Мод мъчно може да се изтръгне нещо друго освен откъслечни фрази.

Сеймур не отговаря, тъй като в момента се готви да задмине летящото пред нас порше. Непосилна задача за един мерцедес, обаче не и за тоя. Изпреварваме поршето, като едва не изхвъркваме от пистата.

– Тази ваша кола май не е като онази на Мод – казвам.

– Естествено. Шефът трябва да се отличава от подчинените си. А администрацията трябва да демонстрира възможностите си.

Той намалява едва-едва, колкото да забучи в устните си цигарата и да поеме от таблото електрическата запалка. Сетне отново натиска педала и добавя:

– Големи възможности, Майкъл. Специални мотори, най-съвършена техника за радиовръзка, микрофони, магнитофони, миниатюрни оръжия... Само едно не можем да разберем – че най-страшното оръжие си остава мисълта.

– Мисълта?

– Не тази на тъпака, естествено.

– А, да: вие сте привърженик на психичното оръжие. Това отдавна съм го разбрал.

– Откъде сте го разбрали? – пита Сеймур, като свива вдясно, за да даде път на поршето, напирасщо отново за първото място.

– Ами нали непрестанно го прилагате върху мене, вашето психично оръжие, нали всичките ви импровизирани проповеди са една канонада, насочена срещу едната ми психика. Нали...

– Вие говорите за отдавна минали времена, драги, вече ви казах, че имам точна представа за фанатизма ви. Да атакуваш фанатизма, това е празно губене навреме.

Американецът отново е увеличил скоростта и сега се движи тъй плътно зад поршето, че ако то само за миг забави, неминуемо ще връхлетим отгоре му.

– Защо го тормозите? – питам. – Или го задминете, ли го оставете на мира.

– Искам само да му покажа, че не бива да взима илюзиите си за реалност и не следва да се опаня на привидностите.

Известно време той сякаш се забавлява с тази игра на гоненица.

Сетне се връща на темата:

– Не изпитвам особено уважение към никого, включително и към скептици като себе си, но от практична гледна точка фанатиците като вас са по-опасни. Най-кървавите войни и най-зловещите катастрофи са дело на фанатици.

– Скептиците също могат да се похвалят с немалко поразии – напомням.

– Скептикът руши тихо и кротко като дървесния червей.

– Докато в един прекрасен ден сградата рухне из основи.

– Да – кима Сеймур, – ако стопаните спят. Обикновено нещата се ограничават до подменянето на тая или оная греда. Докато фанатиците в разрушителния си порив са като ураган. Религиозните войни, кладите,

националсоциализмът, вашата революция – всички тия бури са дело на фанатизма.

– Има и пречистващи бури.

– Знаех, че поредната ви баналност няма да ми се размине – промърморва американецът с нотка на примирение. – Тия баналности са подредени в главата ви като в добре поддържана картотечка, винаги готова за използване. Скромна картотечка от умерен брой формули, съвсем лесни за запомняне.

В този момент Сеймур натиска рязко газта, дава ляв мигач и надул мотора докрай, бавно, но неумолимо изпреварва поршето.

– Ще го пощадя – избъбря той. – Искам да кажа, ще му отнема изкушението на по-нататъшните илюзии.

Мерцедесът продължава да лети все тъй стремглаво, а пейзажът край нас е съвсем размазан от високата скорост и от настъпващата здрачевина. Поршето изчезва далеч назад. Американецът леко намалява и сменя градските фарове с къси.

– Като ви слушам как теоретизирате, имам чувството, че сте доволен от епилога – подхвърлям.

– Аз винаги теоретизирам, драги. Макар и не винаги гласно. Неприятна привичка, но какво да се прави. Някои си гризат ноктите, аз теоретизирам.

– И все пак – този епилог...

– По-добър от очакваното – признава Уйлям. – Очакваното беше, Райън да иде по реда си, също като Томас, а може би и преди Томас. Сам знаете, че в такива случаи има различни варианти. Теория на вероятностите, непредвидени усложнения и пр.

– Излиза, че не сте му желали най-лошото.

– Напротив. Смъртта е винаги една форма на помилване, Майкъл. Нека умре, защо да се мъчи. Обаче аз бих запитал: защо да не се мъчи? Защо да не мине през уволнението, следствията, процесите и хулите на печата, за да стигне най-сетне до отдиха на затвора. Защо трябва да мре, когато може да живее в постоянен тормоз, той, а също и онази стара отрепка, баща му.

В обсега на фаровете се мярка внезапно, за да изчезне също тъй внезапно крайпътният надпис:

СТРАСБУРГ-ПАРИЖ

– Не искате ли да ви изведе до Франция? – запитва Сеймур.

– Вече отминахме отклонението – промърморвам.

– По-долу има друго отклонение.

И понеже не отговарям, той сам подхвърля:

– Доколкото си спомням, вие имахте някои неприятности и с французите.

– Не е изключено.

– С французите и с всички останали... Без да говорим за нас, американците.

– Какво съм виновен, че не търпите други да вършат това, което вие самите вършите.

– О, ако става дума за мене, аз съм търпелив човек, Майкъл. Само че не ме бъркайте с Инстанцията. Аз не съм Инстанцията.

– Знам. Вие сте една аномалия.

– Тъй ли? Драго ми е да го чуя. Макар да не разбирам на какво дължа честта...

– Ами дори само на туй, че седите и бърбите с един противник.

– Този път ме разочаровахте. Това не е никаква аномалия. Това е съвършено нормално. Когато сядаш с някой приятел, неизбежно те гнети съмнението дали ти е приятел. А когато седиш с противник... Е, не съм дотам глупав, за да се питам дали сте ми противник. Нещата са ясни. А туй е все пак отморяващо, да усещаш, че нещата се ясни, особено когато живеем в такъв объркан свят. Един наистина объркан свят, Майкъл, дето всяко нещо е различно от това, за което се представя, и дето дружбата е само междинно звено между две предателства.

Той отново намалява и аз виждам край пистата познатия стандартен знак, осведомяващ ни с помощта на вилицата, ножа и съответната цифра, че наблизно има ресторант.

– Не сте ли гладен?

– Никак.

– Аз – също, но все пак трябва да спрем, за да почакаме.

Сеймур намалява още и малко по-късно влиза в отклонението, подминава някаква бензостанция и спира отвъд нея пред осветената фасада на заведението. Спира, за да потегли отново:

– Не, тук е много светло, а предполагам – и много оживено.

– Смятате, че все още съществува опасност.

– Смятам обратното. Но човек никога не знае...

Отново излизаме на аутобана, а няколко километра по-нататък отново се отбиваме, като спираме този път пред малък бюфет – един кафез от алуминиеви релси и стъкло, почти безлюден и осигуряващ добра

видимост към хоризонта на евентуални събития.

– Може би най-разумно е да не влизаме изобщо в заведение – позволявам си да забележа.

– Защо? Ако има нещо нередно, по-добре е да проличи още сега, вместо да ни сюрпризира долу, на границата.

Влизаме и взимаме от бара по едно кафе и по един тоник, понеже тук е на самообслужване. Сетне се настаняваме край една масичка зад голямата декоративна палма до витрината. Палмата отчасти ни закрива, без да ни пречи да наблюдаваме входа на заведението.

– Жалко, че не можем да гарираме насреща мерцедеса – промърморва Сеймур. – Щеше да ни е пред очите.

– Боите се да не постъпят с вашата кола като с колата на Томас.

– Не се боя. Обаче човек никога не знае...

Навън често минават и заминават коли, запътени към съседната бензостанция, но вътре е почти празно – двама шофьори, които пият бира, недалеч от нас, по-нататък – млада двойка с малко момиченце в тиролска рокля, а до бара – двама работници от бензостанцията в яркожълти комбинезони.

– Изглеждате ми омърлушен – установява Сеймур, като ми отправя за кураж обилна струя дим.

– Тъй ви се струва. Питам се просто дали освен с оръжието на мисълта не разполагате и с нещо по-реално.

– Не ме бъркайте с Мур, драги.

– Обаче Мур вие не го повалихте с мисъл.

– Трудно е да повалиш с мисъл едно говедо, особено откъм гърба.

– Защо? Франк смята например...

– Известно ми е какво смята вашият Франк. Прослушах разговора ви. Един невежа се опитва да изтръгне нещо от друг невежа – това беше тоя ваш разговор.

– Знаете, че не съм специалист по военните работи, Уйлям.

– Аз също. Но бихте могли поне от време на време да попрочитате вестници.

– Мисля, че поне дотолкова съм осведомен. Заранният вестник е част от закуската ми.

Той отпива глътка кафе и ми отправя нова струя дим:

– Мога да си представя как го използвате. Прелитате с поглед над политическите новини, колкото да се осведомите какво става, а после грижливо сгъвате вестника на финансовата страница и го захвърляте на леглото.

– На финансовата страница ли?

– Да, да, именно на финансовата страница, за да внушите на полицая, дето ще надникне в стаята след вашето излизане, че сте се осведомявали за курса на борсовите книжа като всеки порядъчен бизнесмен.

– А защо не допускате, че съгвам вестника на спортната страница.

– Не, не на спортната страница – поклаща глава Сеймур. – Спортната страница не значи нищо. От спорт се интересуват всички, включително и шпионите. Вашето любимо четиво е финансовата страница, от която, разбира се, вие не прочитате нито ред.

Той върти машинално на пръста си висулката на ключа от колата – голяма висулка, представляваща сребърен конник, затворен в златен кръг, – без да вижда, че е станал обект на внимание. Момиченцето с тиролската рокличка се е изправило до масата ни и с видим респект наблюдава блестящия приказен конник, люшкащ се около пръста на Уйлям.

Американецът най-сетне забелязва детето, усмихва се едва-едва и поднася висулката по-близо до ококорените тъмни очички.

– Харесва ли ти?

Момиченцето преглъща от стеснение, сетне набира смелост и прошепва:

– Харесва ми.

Сеймур откачва украшението и му го подава:

– Тогава, вземи го... за да ти харесва по-дълго...

Детето в първия миг се поколебава, сякаш се бои, че това е уловка, сетне грабва конника и се затичва към родителите си.

– Вие май обичате децата.

– Кой не обича децата.

– Мислех, че...

– Да, знам: мислите, че понеже съм аномалия... А вие не обичате ли малки мечета? Фантастични са, като пухкави топки... Но само додето са малки, само додето не са станали хищници. Децата още не са хищници, Майкъл, все още не са. Даже като ги гледаш, струва ти се, че имат всички данни да се развият в нещо по-свастно от самите нас, но това никога не става. И как ще стане, когато именно ние ги възпитаваме, за да ги превърнем в нещо като самите нас.

Той допива кафето и за разнообразие си налива малко тоник. Мълчим известно време, като наблюдаваме входа и минаващите понякога коли. Мъжът и жената с детето си тръгват, без да пропуснат да ни кимнат любезно. Двамата шофьори отиват до тезгяха, за да оставят празните бутилки и да вземат нови.

– Заваля – оповестява Уйлям.

Виждам го и без да ми го казва. Тежките капки падат отпърво нарядко върху асфалта пред заведението, осветен от зелената светлина на неоновата фирма. Сетне стават по-чести и по-бързи, додето на края дъждът заплъщява с пълна сила в дълги зелени струи.

Е, значи нещата се оправят – казвам си с неволно облекчение. Може да е глупаво, но отдавна имам предчувствието, че развали ли се времето, нещата ще тръгнат към оправяне.

– Не разбрах защо преди малко засегнахте темата за невежеството ми – подхвърлям. – Вероятно за да ми подскажете, че мълвата за тази програма Спрайт – е вятър.

– Разбира се, че не е вятър. Ако беше вятър, нямаше да ходите и да подпитвате. За ваше нещастие, Франк не знае нищо определено за нея, както впрочем и аз. Колкото до елементарните неща, тях ги има и в пресата, макар да не се споменава за никаква програма.

– Не съм чел. След като съм тъй погълнат от финансовата страница...

– Не ви е и нужно да четете освен за самообразование. Информацията, както винаги, е съответно филтрирана. Важното е, че ако не се изтребим взаимно с атомни бомби, ще стигнем наистина до скритите механизми на мисълта – като обект на въздействие и като оръжие за въздействие. Което, независимо от брътвежите на вашия Франк, не е никакъв качествен скок, а все същото: геният на разрушението като най-висша човешка проява. Скорпионът, който загива от собственото си ужилване.

Той поглежда бегло часовника си:

– Струва ми се, че можем да тръгваме.

Нощта навън е озвучена с глухия тропот на дъжда. Мерцедесът си седи там, дето сме го оставили.

– Да се надяваме, че още не са ни сложили бомбата – промърморвам, когато дотичваме до колата под плющящите струи.

– За бомбата не знам, но този тип е паркирал тъй, че не виждам ще можем ли да се измъкнем – забелязва Сеймур.

Плътно зад мерцедеса се е залостил камион с огромен фургон, който е изключено да поместим. А типът, споменат от Уйлям, е гарирал отпред, като почти е допрял фолксвагена си до бронята на нашата кола. Самият тип естествено го няма.

– Ударил е ръчната спирачка – установява американецът, като прави опит да тикне малко напред фолксвагена. – Не знам как ще можем да се измъкнем...

– Изобщо няма да можете, мистър – раздава се някакъв глас зад гърба ни. – Този път вече няма да можете.

Обръщам се, колкото да установя, че говорещият е онзи безцветен човек – Добс. До него е застанал някакъв непознат. В ръцете на двамата има пистолети, снабдени със заглушители.

– Приберете си ютиите – произнася спокойно Сеймур.

– И това ще стане, но след като най-първо приберем вас – отвърща Добс, който явно е надарен с онова малко плоско чувство за хумор, тъй любимо на полицаите и дребните гангстери.

Подир тия думи двамата забиват заглушителите в гърбовете ни, за да подсказват, че е време да се размърдаме.

Мракът на нощта, тропотът на дъжда, безлюдният в момента паркинг и на всичко отгоре – тия заглушители... Няма никакъв смисъл да се инатим. Заобикаляме огромния камион и следвайки късите заповеди, се озоваваме в търбуха на фургона. В кабината, доколкото си спомням, не се виждаше шофьор, но едва металната вратичка на фургона се е затворила, и ревят на могъщия мотор, а после и люшкането на пода под нозете подсказват, че сме вече на път.

Вътрешността е почти празна, ако не се смятат двете скамейки, поставени една срещу друга на дължина, и два-три сандъка в насрещния ъгъл. На потона е монтирана електрическа ампула, изпълваща помещението с мъждива жълта светлина.

– Седнете спокойно. Там, насреща – нарежда Добс, като сочи скамейката с пистолета. – Изобщо – без излишни движения. Аз съм от хората, дето първо стрелят, а после съобразяват дали е трябвало да го правят.

Той се настанява срещу нас и подхвърля на спътника си:

– Опирай ги, дето трябва, Били!

Сеймур е запазил невъзмутимия си вид. Бих казал дори, че в момента изглежда по-невъзмутим отвсякога. Само когато споменатият Били бръква във вътрешния му джоб и изважда портфейла, Уилям забелязва:

– Ако е възможно, не ми дъхайте в лицето. Не обичам клозетните мизми.

Били поглежда зверски, но в тоя момент отново се чува гласът на Добс:

– Остави, Били! Тук аз се разправам. Дай ми го тоя портфейл.

– Щом вече сте го взели, съветвам ви да го прегледате по-основно. Там вътре има една служебна карта... – обажда се Уилям.

– Не е нужно да проучвам служебните ви карти, мистър Сеймур – отвърща Добс. – Знам отлично кой сте и къде работите.

– В такъв случай вероятно знаете и какво ви очаква.

– Хич и не мисля по това. Засега вие сте на линия. И не разчитайте на моята интелигентност. Не съм интелигентен. Аз съм полицай от стария тип: стрелям, без да разсъждавам.

Добс преглежда с очевидна сръчност книгата, а Сеймур безучастно го следи, без да си дава труд да отвърща.

Извършил проверката, безличният субект оставя портфейла на скамейката до себе си и отново поглежда към нас:

– И тъй, мистър, аз зная кой сте. Не ми е известно обаче дали вие знаете кой съм аз.

– Мисля, че съм в течение – кима Уйлям. – Вие сте едно дребно лайно от военното разузнаване.

– Изрази, съвсем подходящи за професор – установява човекът насреща.

– Нима вие сте професор? – вдига вежди Сеймур.

– Нали ви казах: аз съм от стария модел – брояч без образование. Изобщо нямам връзки с вашите издигнати среди. Ако питате мене, такива като вас бих ги разстрелвал само заради дипломите им. Е, всички една ли ще успея да разстрелям, но мога да почна от вас.

Уйлям не възразява. Във фургона настъпва мълчание. Били се е зал с моите джобове.

– А, значи сега е ред на мосю Каре, белгиеца – бъбре Добс, като поема моя портфейл и почва да рови в него. – Само че какво виждам! Белгиецът се е превърнал в австриец. Няма го мосю Каре, но затова пък има хер Шулце. Здравейте, Шулце!

Той е явно твърде доволен от находката си. На негово място и аз сякаш да бъда доволен.

– И тъй – започва Добс, приключил с документите, – нека не се повтаряме. Ще ви застрелям и двамата като кучета и ще ви захвърля някъде наоколо, а нека местната полиция се занимава да издирва кои сте и кои са убийците ви.

Той ни поглежда с тежък поглед, за да прецени ефекта, обаче ефект няма.

– Естествено, съществува и втора възможност – произнася безличният тип, сякаш без желание. – Отговорете ми на няколко въпроса и си вървете. Нека по-нататък началството решава съдбата ви. Разбира се, става дума за вас, мистър Сеймур. Колкото до оня другия, той няма да

си отиде, а ще го придружим.

Отново – никакъв ефект.

– Откровено казано – подхваща след късо изчакване Добс, – аз лично бих предпочел първия вариант. Бих ви надупчил черепите ей така, просто за свое удоволствие, а сетне бих загубил даже един-два часа, за да скрия по-добре труповете ви. Не казвам, че никога няма да ги намерят, обаче това няма да стане скоро. Само че аз съм служебно лице и изпълнявам служебна задача. Затуй съм длъжен да ви уведомя, че има и втори вариант.

– Вие освен че сте без образование, но и много приказвате – забелязва Уйлям. – Какво всъщност искате?

– Уж сте професор, а трудно загревате – произнася снизходително Добс. – Искам точните ви отговори на пет-шест въпроса.

– Тогава задавайте ги тия въпроси, вместо да дрънкате глупости.

– Тъкмо това исках да чуя – кима с достойнство безличният тип, като оставя без внимание обидната част на репликата. – Седни тук, Били, и не забравяй да сочиш с пистолета към оня, австро-белгиеца. С професора аз ще се разправам.

Настава къса пауза, явно необходима на Добс, за да подреди въпросите в главата си. Може би той не е съвсем готов за разпита. Може би не е очаквал, че Уйлям тъй бързо ще отстъпи. Може би още се съмнява в неговата готовност, защото по някое време подхвърля:

– Само да сме наясно; ще освободя вас, не оня австро-белгиец.

Сеймур не възразява и търпеливо очаква въпросите. Може би наистина е решил да ме похарчи. Но и да е решил друго, нещата в момента не зависят от решението му.

Фургонът равномерно се полюшва, без прекалено залитане. Шофьорът очевидно кара точно според рецептата на Мод: следва редицата и не се изкушава да изпреварва. Изобщо удобно пътуване, ако не говорим за душния въздух, напоен с оная сложна, неопределима, но винаги неприятна миризма, която витае в складовите помещения, дето се трупат най-различни вехтории.

– Искам да ми кажете първо, каква е връзката ви с този, дето седи до вас – обявява Добс, решил очевидно да почне с нещо по-лесно.

– Тук нейде работи ли магнитофон? – пожелава да се осведоми Сеймур.

– Това не е ваша работа.

– Понеже държа отговорите ми да бъдат документирани, за в случай, че после ви скимне да ги преиначавате – обяснява Уйлям.

– Ще бъдат документирани, не се безпокойте.

– Отговарям: Хер Шулце ми е познат отпреди няколко часа.

– Шулце или Каре?

– Аз го познавам като Шулце.

– И как така ненадейно се запознахте?

– Представи ми го една моя позната. Помоли да го взема с колата си до Страсбург, понеже неговата се била повредила.

– Защото вие отивате до Страсбург...

– Именно.

– И коя беше тази ваша позната? Име, адрес и пр.?

– Мис Модести Милтън.

По скептично навъсеното лице на Добс най-сетне се появява сянка на интерес. Значи, Сеймур закопа и Мод, казвам си.

– А! Мис Милтън, така ли?

Уйлям кима.

– А какви бяха отношенията между мис Милтън и мистър Каре?

– Това не мога да знам.

– Ясно – потвърждава Добс. – Очевидно вие не знаете нищо. Диплома на висшист, титла на професор, а не знае нищо.

Той поглежда към Сеймур и състрадателно поклаща глава.

– Така няма да стигнем доникъде, мистър. Допускам, че се стеснявате. Допускам, че се боите да не издадете нещо, което не ни е известно. Затуй ще си позволя да ви помогна, макар това да противоречи на служебния правилник. Ще ви кажа в общи линии какво вече ни е известно. За вас ще остане най-лесното: да потвърдите фактите. Така става ли?

– Ваша работа – свива рамене Уйлям. – Вие почнахте разговора, не аз.

– И така, цялата тъй наречена сделка между вашия Каре и Райън е била предварително монтирана. Монтирана от вас, мистър, с близкото сътрудничество на същия този Каре и на Томас. Томас е добре познат, където трябва. Досието му е достатъчно красноречиво. Колкото до вашия Каре, имаме всички основания да смятаме, че се касае за комунистически агент и това много скоро ще бъде установено.

Той прави къса пауза, за да провери по обичая си какъв е ефектът.

– Така стигаме до ядката на вашата машинация, мистър: вие сте организирани тая сделка с единствената цел да злепоставите Райън, като му пратите някакъв комунистически агент, който ще продаде оръжието на някакъв комунистически режим, което пък естествено няма да остане в тайна, и ето невинният Райън хлътва...

– Не допусках, че Райън има приятели – промърморва сякаш на себе си Уйлям.

– Обаче сте забравили, че има баща – отвръща Добс.

И сетил се, възкличава:

– Значи, признавате, че познавате Райън!

– Как не! Заедно следвахме в университета.

– И вие с вашите университети! – избъбря презрително безличният тип.

– А кой уби Томас? – запитва Сеймур.

– Вие, естествено. За да премахнете един не много надежден съучастник. Изобщо вие пипахте доста решително за един висшист. Обаче на края се издадохте. Издадохте се с покушението на Мур.

– Не съм чувал такъв.

– Оставете това. Щом сте работили с Томас, не може да не знаете, че Мур бе дясната ръка на Томас. Само че след като Томас умря, Мур вече нямаше на кого да бъде дясна ръка, затуй, щом го притиснахме, и си изпя урока. Тогава разбрахме, че в играта има още един играч. Но да не се отвлечаме. Чухте фактите. Потвърдете ги и ще ви оставим на следната бензостанция.

– Не вярвах, че сте натрупали толкова факти – признава Уйлям.

– Вие, цивилните, ако не бяхте така наперени, можехте да научите доста неща от нас, военните – ухилва се Добс.

– Наистина не вярвах... – мърмори Сеймур.

И додето седи тъй на скамейката, отпуснат и загледан надолу, тялото му изведнаж за част от секундата се изпъва и опряно върху нозете, полита в ненадеен скок върху Добс. Ръката с револвера бива тласната встрани. От заглушителя се разнася немощен изстрел, сякаш отпушваш бутилка.

Били с обичайния рефлекс на телохранител насочва пистолета към Сеймур, удобен момент, за да го сграбча за ръката и тъй стремително да я извия, че пистолетът се търкулва на пода.

– Дръжте го така само секунда, Майкъл – обажда се Уйлям.

Не знам какво е направил с Добс, но онзи се е проснал в безсъзнание върху пода на фургона. Какво е направил ли? Вероятно същото, което прави и с Били: една малка пластична ампулка, завършваща с твърдо острие, забита и изстиска на за нула време във вената. Готово.

– Приберете си портфейла. Трябва да открием магнитофона, ако има такъв – казва Сеймур и се отправя към сандъците в другия край.

Магнитофоните се оказват три, програмирани за последователно

действие. Добс вероятно е предвиждал, че разпитът няма да бъде ни къс, ни лек. Може би е предвиждал и известни реакции от наша страна, но какво като е предвиждал. Двама души и два пистолета срещу някакъв беззащитен професор, това поражда самочувствие на пълна сигурност. А когато си прекалено сигурен...

– Магнитофоните са свързани с кабината на шофьора – установява американецът, додето прибира ролките.

– Може би и нещо друго е свързано с кабината на шофьора.

– Какво значение, щом не е влязло в действие – отвръща Сеймур. – Хайде, гответе се за приземяване!

Камионът се движи с умерена скорост. Умерена, ако си втре в него, а не ако скачаш. Но време за губене няма. Ще трябва да се рискува някой навехнат или счупен крак, макар че тъкмо сега моментът е най-неподходящ за такива неща.

Сеймур отваря вратата и точно тогава камионът като по чудо забавя ход и съвсем спира. Значи вратата е свързана с кабината.

– Бързо! Скачайте! – извиква Уйлям и изчезва в тъмното.

Следвам го, но едва съм се озовал на асфалта и виждам, че шофьорът на свой ред излиза и се затичва насам. Прескачам железната релса, ограждаща шосето, като се питам къде ли е потънал Сеймур. Един бегъл поглед назад ме убеждава, че шофьорът ме е зарязал и е решил да види какво става във фургона. Добро намерение, осуетено от американеца, който изскача от другата страна на камиона и с един удар в тила събаря противника. Бих помислил, че джобовите на Уйлям са пълни с пиринчене топки, ако не бях присъствувал лично на обискирането му.

– Изглежда, че сме точно до Базел-бад – казва Сеймур, като идва при мене. – Дели ни само тая гора. И най-добре е да я пресечем пеша. Шофьорът скоро ще се свести.

– Не можат ли да му приложат една ампула?

– Свършиха се. И по-добре – без ампула. Ако камионът се задържи дълго тук, полицията по движението непременно ще довтаса. Нека се свестява и заминава.

Движим се напосоки в мрачината между дърветата, додето излиза-ме на някаква пътека. Дъждът е стихнал и вече съвсем леко потропва в листовината.

– Предполагам, че сте били в Базел-бад – произнася полугласно американецът.

– Минавал съм транзит.

– Удобна граница. От едната страна е Базел-бад, а от другата –

Базел. Всъщност градът е един и граничната линия дели улици, дворове, даже сгради. Планът ми беше да ви прекарам през една такава сграда.

– Само че каналът се запуши.

– Не се е запушил. Боя се по-скоро, че се е продънил. След като тия типове са се размърдали, не смея да се доверявам на никого. Вярно, че човекът ми е близък. Но нали вече ви казах – дружбата често е само междинно звено между две предателства.

Пътеката изви нагоре. Гората е пооредяла. Почвата става хлъзгава и лепкава. Над височината пред нас се появява бледо зарево.

– Бих запалил една цигара – избъбря Сеймур, – но няма как. Отдавна не съм се катерил посред нощ из баирите.

– Аз – също.

– На времето обичах да скитам в планината.

– Аз – също.

Движим се бавно с леко залитане. Дъх на влага и мокри листа – също като в спалнята ми там, в онази вила.

– Усещате ли тая остра миризма? – пита Сеймур.

– Свежа е.

– Мирише на гробища – възразява американецът.

– Нима ходите по гробища?

– Случва се. Сестрите ми изобщо не са стъпили на гроба на майка ми, тъй че трябва поне аз да я навещавам.

Той спира да си поеме дъх и добавя:

– Тя не ме обичаше твърде. Нали ви казах – бях дошъл на тоя свят съвсем неканен. Но аз още ходя на гроба ѝ. Осъдени сме, изглежда, все пак да обичаме някого. Поне един човек. Поне майка си.

Изкачваме се най-сетне на височината. Това е и краят на гората. Хълмът от другата страна е почти гол. Долу, в ниското, през мъглата на ситния дъжд се виждат светлите ивици на улиците, сякаш очертани с лимоненожълт пунктир върху черната дъска на нощта.

– Да, Базел-бад – установява Сеймур. – Там, на ляво, има един пропускателен пункт. А там, вдясно, е друг. Ние ще минем по средата.

Той посочва някакво място между светлите ивици на улиците, което се откроява единствено с тъмнината си.

– Там е нашият частен пропускателен пункт, Майкъл.

– И вие ли идвате?

– По необходимост. Сам няма да се оправите.

– А вие как ще се оправите?

– Онзи ден пообиколихме насам с моя човек. Накрая все пак

избрахме къщата.

– Исках да кажа, как ще се оправите, след като приятелите на Райън са се раздвижили.

– Раздвижването им не е нищо повече от последна конвулсия. Райън е зачеркнат безвъзвратно. Остава му само да влезе в килията. С вашето заминаване вратата на килията се затваря.

Той вади от джоба си пакета цигари, поглежда го, после го прибира.

– Мястото, през което трябва да минем, представлява строителен терен. Изкопи, бетонни основи, колони и трегери – изобщо благоприятна обстановка. Граничната линия е чиста символика. Ако не ни усетят, ще минем като на разходка. Ако ни усетят, ще се наложи да потичае – напред или назад, според случая. Знаете, че и най-либералната граница е все пак граница.

Почваме да се спускаме надолу по голия хълм, достатъчно тревист, за да не се изпързаяме по калта направо в пропускателния пункт. На триста метра пред нас в мокрия мрак блести белият ореол на първата градска лампа.

– Ще се движим край шосето съвсем непринудено и без излишно бързане – уточнява американецът. – Няма никакви причини за безпокойство. Поне оттук до границата сме все още легални граждани.

– Нямам и намерение да се безпокоя, Уйлям.

– Знам, знам. Не ви е за пръв път.

Поемаме по пътеката край асфалтовата писта. Дъждът отново заплющява в гъсти полегати струи. Уви, вече не съм така уверен, че лошото време е непременно добър знак. Наближава полунощ. Движението на колите е все още оживено, но между шосето и пешеходната алея се издига дълга преграда от храсти, тъй че няма особен риск някой да ни засече.

Край пътя почват да се мяркат сгради, шосето постепенно се превръща в улица, една широка, осветена от флуоресцентна улица, по която вятърът люшка сребристите завеси на дъжда.

Долу в ниското Сеймур ме повежда из глуха пресечка – редки лампи, затворени гаражи, тъмни складове и тук-там някоя ниска сграда с черни прозорци. Неколцина случайни минавачи. Нито помен от полицай. Дотук – добре, както казал оня, дето падал от небостъргача.

– Ето я нашата улица – пояснява полугласно Уйлям, когато свиваме зад ъгъла.

И тази е като предишната, сиреч глуха и зле осветена. От едната

страна – дълга сляпа стена на някакъв хангар, от другата – още по-дълъг стобор, разтягащ се чак до дъното на улицата.

Сеймур поема с равна стъпка край стобора. Следвам го и смътно усещам, че самото ми тежи като олово от дъжда, а водата, мокреща косите ми, се стича в обилна вада под яката на ризата. Изминал петдесетина метра, американецът отговаря една дъска от оградата и изчезва. С риск да мина за подражател, правя същото.

От другата страна е съвсем тъмно. Толкова тъмно, та изпитваш измамното чувство, че най-сетне си попаднал на сигурно място.

– Нека поседим, да привикнат очите ни – прошепва Сеймур. – Ето, виждате ли, там отвъд е Швейцария.

Не виждам. Нищо не виждам. Тъмнината пред мене е като огромен трап, като мъртво блато, като бездънна празнота. Сетне постепенно почвам да различавам през мрежата на дъжда очертанията на някакъв голям строеж, искам да кажа – голям на ширина, тъй като наливането на бето-на е спряло до плочата на първия етаж.

Строежът може би е тъкмо Швейцария, ала в момента той ми се струва недостижимо далечен. А тук, пред нас, тъмнеят само някакви трапища с неясно предназначение и неизвестна дълбочина.

– Готов ли сте, Майкъл? – запитва едва чуто Сеймур.

– По-готов от това – няма накъде.

– Тогава, следвайте ме. И нека не бързаме. Никой не ни чака.

Той тръгва бавно между два трапа, като опитва предпазливо почвата, стъпка по стъпка, сякаш се движи в тресавище или върху тънък лед. Вървя подире му, като гледам в нозете си, доколкото мога да гледам. Така е най-добре – стъпка по стъпка. Така не мислиш за нищо друго, освен за следващата стъпка. Хоризонтът на събития е само на една стъпка пред тебе. Оттам нататък – мрак.

Не знам как е върху тънкия лед, но тук, върху тия мокри купища разкопана пръст, е ужасно хлъзгаво. Установявам го само подир десетина крачки в мига, когато ненадейно се озовавам в някакъв трап. Трапът се оказва не особено дълбок, ала пълен с вода.

– Какво има? Къде сте? – раздава се тихият глас на Уйлям.

– Само на метър под земята. Мисля, че за гроб е нужна по-голяма дълбочина.

– Лъжете се, съвсем достатъчна е – уверява ме американецът.

Съумявам да се измъкна, макар изплескан до уши от калта. Малко по-късно идва ред на Сеймур.

– Моят гроб се оказа по-дълбок от вашия – чувам го да мърмори.

Настроението е шеговито само до третия инцидент. Този път отново пропадам аз, като усещам, че кракът ми се е заплел под водата в някаква жица.

Жица, да. Либералната граница не е чак толкова либерална. Неиде вдясно ослепително блясва прожектор и предупредително проечва откос на лека картечница.

Прожекторът бавно и неумолимо обхожда мрачините на терена с бляскавото си ветрило. Изведнаж пред очите ми лумва слепящо бяло сияние, сякаш лентата на филма се е скъсала. Добре, че трапът е по-дълбок от гроб. Сетне сиянието угасва или отминава нататък.

– Къде сте, Майкъл?

– Отново под земята.

– Тръгвайте веднага. Все направо. Отвъд има две жълти къщи. Минават точно между тях.

– А вие?

Той не отговаря веднага.

– Удариха ме.

Изпълзвам от ямата. Сеймур се е свил зад купчина пръст. Аз също се снишавам, защото ослепителният лъч пак запълзва към нас, този път – от обратна посока.

– Къде ви удариха?

– Надупчен съм... Два крака... – избъбря с усилие Сеймур. – Бягайте.

Лентата на нощта отново се е скъсала и над главите ни трепти непоносимата белота на прожектора. Сетне отново ни затрупва мрак.

Трябва да бягам наистина. Трябва да опитам да бягам, преди прожекторът да ме е уловил с дългата си мъртвешка ръка.

– Съжалявам, Уйлям.

Наистина съжалявам. В края на краищата той не е Инстанцията. Не, той не е Инстанцията, макар да е част от нейната зла механика.

Вдигам се, но пак се просвам по очи, защото прожекторът, едва минал над нас, повторно се връща, сякаш ни е надушил. И отново проечва дълъг откос от картечница.

– Бягайте... – повтаря Сеймур. – Двете жълти къщи...

Ти вече бълнуваш, Уйлям – казвам си. – Какви жълти къщи в тоя мрак. През деня може да са жълти, но не виждаш ли, че сега всичко е черно.

– Бих искал да ви помогна – промърморвам просто от неловкост.

– Излишно е, късно е... Бягайте... След малко няма да можете...

Да, наистина, какво ще му помагам. И защо трябва да му помагам. За да стреля някой ден по мене. Нека върви по дяволите с тая своя Инстанция.

Върви по дяволите, Уйлям – казвам си. Заставам на колене, вдишвам глътка въздух за кураж, сетне поемам тежкото отпуснато тяло, вдигам се с мъка и тръгвам напред. Върви по дяволите, Уйлям.

Той сигурно вече губи съзнание, но движението го сепва, защото чувам да бърби несвързано:

– Оставете ме... Глупак такъв... Да не искате и вас да надупчат...

Не е изключено – казвам си, като с мъка напредвам стъпка по стъпка из тая черна хлъзгава пръст, додето отядно наново лумва прожектор и невидимата картеница наново почва да трещи.

Не е изключено да ме ударят – повтарям си, – въпреки лошото време. Лошото време е мое време, но не е чудно да ме ударят. Малко по-рано, малко по-късно, нали все натам ни е пътят. И без това съм готов за пенсия.

Правя една крачка, после – още една, с риск прожекторът да лумне в очите ми. Важното е да мислиш само за една крачка, само за следващата, иначе става много сложно.

Американецът е увиснал неподвижен в ръцете ми и добре, че е неподвижен, защото разшава ли се, става още по-тежък. От отпуснатото му тяло се носи дъх на мокра дреха и на тютюн. Много пушиш, Уйлям, трябва да помислиш за здравето си.

Ето го и тоя строеж. Най-сетне. Вмъквам се с треперещи от усилие нозе под железобетонната плоча и се облягам на някаква колона. В небето с глух пукот лумва ракета и нощта става розова и светла като ден, като ранния ден при изгрев слънце.

Замирам в теменужната сянка на строежа, колкото да преодолее тази отвратителна тръпка в коленете. Сетне отново тръгвам колебливо. Стъпка по стъпка. Излишно е да бързаме. Никой не ни чака.

Изпуква нова ракета, сякаш за да ми покаже двете къщи, там, насреща, отвъд строежа. Знаех си, че не са жълти. Розови са, като небето, като въздуха, като всичко наоколо, но аз ги познавам, понеже са точно насреща.

Трябва да изчакам да угасне това зарево. Тук вече няма прожектори. Картеницата отдира е замлъкнала. В края на краищата една аларма може да се вдигне и от някое бездомно куче.

Отново е тъмно. Значи, отново е време за тръгване. Тоя Сеймур не яде почти нищо, а тежи, сякаш е от камък. Добре, че няма за къде да

бърза ме. Никой не ни чака.

Никой ли? Вие пак ме подведохте, Уйлям. Едва съм се промъкнал под дърветата между двете къщи, когато чувам гласа на Мод:

– Насам, Албер!

Тя седи в някакъв черен ситроен и маха с ръка от прозорчето, но като вижда, че съм с багаж, бързо излиза да ми помогне.

– Мъртъв ли е? – пита дамата с безучастния си глас, Един съвсем безучастен глас, който едва-едва потреперва.

– Въпросът засега е висящ... – промърморва вместо мене мъртвецът.

И отново притваря очи.

* * *

– Трети ден вали – казва възрастният господин насреща, като поглежда недоволно към стъклото на прозореца, по което дъждът се стича на лъкатушим вадички. – Ако питате мене, свършено е с лятото.

– Понякога и през септември има хубави дни – възразява меко другият възрастен господин, седнал до първия.

– Зависи какво разбирате под хубави дни – избъбря все тъй недоволно първият господин. – Има чудаци, дето смятат мъглата и вятъра за дар божи.

– Да, климатът се променя – забелязва примирително вторият господин.

– Бих казал даже, че отдавна се е променил – мърмори първият господин. – Още откакто почнаха тия опити с бомбата...

Те продължават да обсъждат нетърпящия отлагане проблем за климата и за времето, а аз ги слушам разсеяно, притворил очи, защото, ако имам нужда да гледам някакъв възрастен господин, бих могъл да си послужа с огледалото, въпреки че, надявам се, не съм още чак толкова възрастен, нито дотам изкуфял като тия двамата, макар че човек никога не знае доколко е изкуфял.

Слушам прочее до някое време, а сетне преставам да слушам и единственото, което все още долавям от околния свят, е равномерното потропване на колелата върху траверсите и лекото люшкане на вагона насам-натам, насам-натам.

Когато наново отварям очи, откривам без особено огорчение, че двамата възрастни господа са изчезнали и са ме оставили сам с мислите и сънищата си. Поглеждам през стъклото, за да разбера къде сме, но единственото, което мога да установя, е, че сме все още сред дъжда и че

през запотеното стъкло на купето се мяркат само тъмните силуети на прелитащи дървета.

Запалвам цигара и разкършвам рамене, защото, когато си в съвсем нов костюм, винаги се чувстваш донейде скован като в рицарска броня, а костюмът е нов, понеже предишният бе станал от дъжда и от калищата на парцал. Изобщо почти целият вчерашен ден бе минал в подготовка и екипировка, а Мод разви доста оживена дейност из магазините за мъжка мода, защото, когато паспортът ти е нередовен, налага се поне фасадата да вдъхва доверие.

Сеймур, под влияние на опиатите и вследствие на изгубената кръв, бе прекарал в сън почти целия ден, тъй че не бе имал време да ми досажда с идеята си за човешката история, третирана като гробище. Оказа се, че е получил три рани, но че те – според дискретния ученик на Хипократ, издирен и докаран от Мод още същата нощ – не са твърде опасни.

– Как можа да се случи това? – запита дамата, когато останахме сами.

Има възмездие – рекох си. Дойде ред и Мод да пита, а ние да отговаряме.

– Много просто – помъчих се да обясня. – Когато летящият куршум засегне жива плът, получава се рана.

– Още на времето ви бях казала, Албер, че познанството с Франк не ви се отрази много благотворно. Тоя ваш плосък хумор...

Наложих се прочее все пак да изложа събитията от предния ден, поне в най-общи линии. По този начин заслужих един нов костюм, без да говорим за обувките. Наистина нека не говорим за тях. Ужасно ми стягат.

– Вие сте царица в изнамирането на всевъзможни неща – рекох. – Костюми, обувки, коли, нелегални лекари и тайни квартири. Не можете ли да направите още едно малко усилие и да ми намерите един паспорт?

– Съжалявам, Албер, но вашите нужди надхвърлят скромните ми възможности. И защо ви е трети паспорт? Да не правите колекция от фалшификати?

– Но нали тия двата, предишните, не влизат в работа?

– Кой ви е казал това? Вече не сме във Федералната република. Вече сме в Швейцария.

– А Добс, Мур и цялата банда?

– Мога да ви уверя, че на тях в момента съвсем не им е до вас.

– Пак недомлъвки.

Тя не отговаря, а отива в съседната стая да навести Сеймур.

Додето най-сетне тази заран удари часът на раздялата. Разменихме по една целувка, без много да се горещим. Не знам как стоят нещата с мене, но колкото до Мод, тя не е по горещенето.

– Как е Уйлям?

– Би искал да ви види.

Заварих го буден и което е още по-окуражаващо – с цигара в уста. Бе се полуизлегнал, опрян на куп възглавници, захапал цигарата и загледан в потона. Извърна бавно глава при влизането ми и запита с леко дрезгавия си глас:

– Тръгвате ли, Майкъл?

– Тръгнал съм преди близо три месеца, Уйлям, а още не съм стигнал.

– Разбирам, че ви причиних доста неприятности... Само не знам трябва ли да се извинявам, след като целият ни живот е една неприятност.

– Не се измъчвайте с подобни въпроси – избъблям. – В момента ви е нужно спокойствие.

– Смятам, че вместо да се извинявам, по-уместно е да ви благодаря. Вие ми спасихте живота. Крайно неприятно ми е, Майкъл, че ми спасихте живота.

– В такъв случай, забравете го.

– Точно затуй ми е неприятно, защото няма как да го забравя. Ще се сещам за вас. Не стига, че трябва да ходя на гроба на майка си, но сега ще мисля и за вас.

Вратата на купето рязко се отваря, ала това е само момичето с подвижния бюфет:

– Да желаете нещо, господине?

– Бих взел едно кафе.

И когато девойката ми подава пластмасовата чашка, запитвам:

– Колко още остава до Женева?

– Не повече от час, господине.

Женева. Малката стръмна уличка с внушителното название Гранд рю. И малкият възрастен човечец, с тъжните очи, който ми служи за пощенска кутия. Връзката – това е първият въпрос. Останалото все някак ще се нареди.

Като си представя, че от два месеца и половина съм тръгнал за в къщи и все още не съм пристигнал. А разправят, че техническата ера скъсявала разстоянията. Може и да ги скъсява някъде, но не и на нашия

етаж. На нашия етаж историите нередко се развиват малко по-другояче. И денят не винаги си личи по заранта.

КРАЙ

© 1981 Богомил Райнов

Сканиране, разпознаване и редакция: goblin, 2007
Редакция: Mandor, 2007 (#)

Публикация:

Богомил Райнов

ДЕНЯТ НЕ СИ ЛИЧИ ПО ЗАРАНТА

Издателство „Български писател“

София, 1981

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2853>]